CAMELIA CAVADIA

VINA

roman

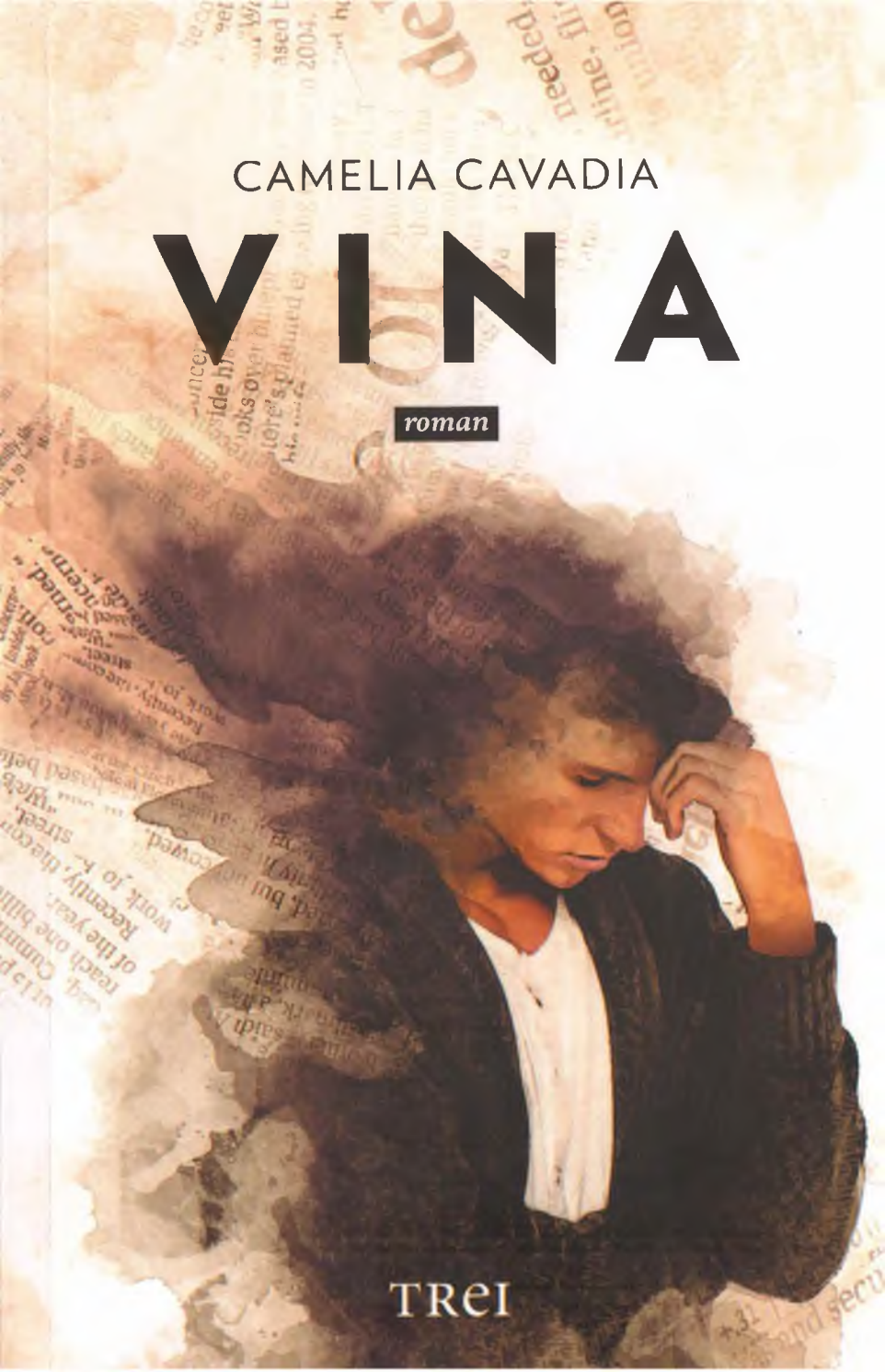

TREI

*

Se trezi brusc şi se aşeză în fund privind rătăcit în jur. În gură avea un gust sălciu şi îl dureau ochii la contactul cu lumina dimineţii. Nu se putea hotărî să facă nicio mişcare şi aproape că-i veni să se bage înapoi sub aşternut. Ştia că nu are prea multe motive să rămână treaz, dar chiar şi aşa, simţea că e de datoria lui să se chinuie cu încă o zi.

Tomas H. avea 54 de ani, dar arăta de cel puţin 65. Se considera un mare ticălos în viaţă şi spera ca zilele ce-i mai rămăseseră de trăit să-i provoace la fel de multă suferinţă precum adusese el altora. În majoritatea timpului, aburii alcoolului îl împiedicaseră să facă diferenţa dintre realitate şi visare şi, fără supărare, îi păreau totuna. Mai nou, prietena şi inamica sa cea mai statornică, băutura, începuse să-i provoace greaţă. Nu ştia cât avea să se mai poată baza pe sprijinul ei şi uneori se simţea paralizat de frică la gândul că ar putea rămâne singur în faţa existenţei lui amăgitoare. Ştia că nu i-a mai rămas dram de voinţă pentru a căuta o cale de salvare, iar confruntarea cu propria-i conştiinţă îi dădea, pur şi simplu, fiori reci pe şira spinării.

Ca-ntr-o străfulgerare, şi-aduse aminte că era marţi, ziua în care, ca în fiecare săptămână, Ana avea să vină

să-i facă nişte cumpărături, să-i gătească, să-i deretice prin casă şi să-i pună rufele la spălat. În sinea lui se bucura de vizita Anei şi era sigur că dacă nu ar fi avut nici această unică apropiere umană s-ar fi sălbăticit de tot.

Bineînţeles că Ana nu simţea nimic din recunoştinţa lui şi de multe ori se întreba dacă i-ar sesiza lipsa în cazul în care ar înceta să-l viziteze. Salutul ei de-ntâmpinare era unul uşor, în timp ce al lui era de-a dreptul insesizabil. Se obişnuiseră unul cu altul şi fiecare încerca să-l deranjeze cât mai puţin pe celălalt. Ana simţea un fel de teamă în preajma lui şi întotdeauna încerca să facă lucrurile în linişte, de parcă ar fi vrut să treacă neobservată. În sinea ei, ţinea la el, în felul acela inexplicabil în care o mamă îşi iubeşte copilul necondiţionat, în pofida tuturor.

Tomas credea că îl disprețuieşte şi că numără clipele pe care le are de împărţit cu el, dar nu o condamna deloc pentru asta. Cărei femei i-ar fi plăcut să suporte compania unui om ursuz ca el, să lase casa lucind de curăţenie şi să o găsească precum o cocină de porci? Cărei femei i-ar fi plăcut să înoate printre mormanele de sticle şi pahare năclăite de băuturi urât mirositoare? Uneori îi era milă de Ana şi dacă nu s-ar fi simţit pierdut fără ea, ar fi eliberat-o de această corvoadă. Ceva-i spunea totuşi că, şi dacă ar alunga-o, Ana ar rămâne neclintită în hotărârea ei de a-l scoate din mizerie şi a-l ţine pe linia de plutire.

Sunetul cheii în uşă îl făcu pe Tomas să tresară şi preţ de câteva secunde privi speriat, neputincios spre ea. Primul său impuls fu acela de a se ascunde sub pătură, dar apoi realiză că n-are de ce să-i fie teamă. Îi veni să scuipe de dezgust faţă de propria-i slăbiciune şi încercă forţat să-şi astâmpere bătăile inimii. Se simţea ciudat, de parcă un animal sălbatic ar fi pus stăpânire

pe el. Era îmbrăcat sumar, însă nu-şi făcea griji în această privinţă. Ana, biata de ea, îl găsise o dată gol puşcă, căzut într-o baltă de vomă amestecată cu sânge, lovit zdravăn la cap, chiar înainte să-şi piardă cunoştinţa. Băuse peste măsură şi încercase, în felul lui, să pună capăt suferinţei greu de îndurat. Ana îl spălase, îi oblojise rănile, îl primenise şi nu plecase de lângă el până ce nu se asigurase că măcar câteva înghiţituri de supă caldă îi ajunseseră-n stomac.

— Vă rog, domnule H., luaţi măcar câteva înghiţituri! O să vă prindă bine! N-aţi pus nimic în gură de alaltăieri! îi spusese Ana atunci. Şi-apoi, să ştiţi că am tras o sperietură teribilă! Când am văzut că nu vă mai treziţi, am vrut să chem Salvarea. Mi-a fost însă teamă de ce mi-aţi fi făcut când v-aţi fi trezit singur, la spital. Vă rog, domnule H., încă o înghiţitură şi-apoi vă las să vă odihniţi!

Tomas H. ar fi vrut să o ucidă cu privirea atunci, în timp ce milioane de schije îl străpungeau fiecare părticică a creierului ce parcă se umflase de nu-şi mai încăpea în ţeastă. Nu era milimetru din capul său care să nu-i supună unor chinuri atroce şi care să nu-l facă să-şi urască revenirea printre cei vii. Pentru toate astea o considera responsabilă pe Ana, pe care ar fi distrus-o pe loc, dacă puterile l-ar fi ajutat. Avea momente când o ura parcă mai tare decât pe el însuşi, dar asta pentru că în ochii ei blânzi îşi vedea toată nimicnicia lui.

Ana a continuat să-i dea supă cu linguriţa, ignorând privirile lui pline de ură şi venin; numai Dumnezeu ştia ce era în sufletului ei când se vedea respinsă cu atâta înflăcărare. Nimic n-a oprit-o însă şi până nu şi-a îndeplinit scopul nu s-a dat bătută. A revenit în dimineaţa următoare şi fără să facă vreo referire la cele întâmplate

şi-a văzut liniştită de treburi, chiar dacă nu era ziua ei de făcut menajul. Când Tomas H. s-a oferit să-i plătească deranjul, Ana s-a făcut că nu înţelege despre ce e vorba şi a lăsat banii neatinşi pe masă.

Tomas H. nu i-a mulţumit niciodată pentru ce a făcut atunci pentru el şi nici pentru toate celelalte lucruri pe care le făcuse de-a lungul anilor, ca şi când nu erau mare scofală. Ana era o persoană din cale-afară de bună şi onestă şi tocmai acest lucru îl scotea din fire pe bărbatul morocănos. I-ar fi convenit de minune să fie rea şi urâcioasă, astfel încât să-şi poată vărsa amarul pe ea ori de câte ori ar fi avut chef. Însă nici cel mai nemernic dintre nemernici nu ar fi putut să-i facă rău Anei, iar asta îl irita şi mai tare. Se întreba adesea cum de toţi oamenii buni sunt atraşi de el precum muştele la rahat şi unde era asocierea firească a lucrurilor. Ăia buni cu ăia buni, ăia răi cu ăia răi.

În acea dimineaţă, Ana îşi anunţă prezenţa printr-un salut vesel şi-un zâmbet scurt, părând să nu ia în seamă privirea tăioasă a bătrânului. Degeaba se uită Tomas H. chiorâş la ea, că Ana îl ignoră şi se refugie rapid în treburile ei. Se repezi să deschidă geamurile, scuturâ perdelele şi începu să desfacă pungile cu alimente. Totul cu o veselie nedisimulată. Totul sub privirile înţepate ale domnului H.

Nebăgându-l în seamă, Ana îi pregăti micul dejun preferat, silindu-l astfel să se dea jos din pat, să se spele şi să se îndrepte cu paşi şovăielnici spre masă. Uneori îi era ciudă că Ana se pricepea atât de bine să-l scoată din ascunzătoare şi de fiecare dată îşi promitea că aceea era ultima oară când mai avea să-i facă pe plac. Ana zâmbea în sinea ei, dar nu se arăta niciodată câştigătoare pe faţă,

de teamă să nu strice acest mic echilibru precar pe care, în sfârşit, reuşise să-l stabilească între ei.

Două ouă fierte moi, uşor cleioase, cu franzelă caldă, unsă cu unt, o cafea tare şi neagră şi două felii de chec proaspăt şi pufos. Acesta era cel mai bun şi mai apetisant mic dejun din lume la care, marţi după marţi, Tomas H. visa uneori cu ochii deschişi. Chiar dacă Ana lăsa oale şi cratiţe pline cu tot felul de mâncăruri cu mirosuri care mai de care mai îmbietoare, Tomas H. arareori se bucura de gustul lor. Multe dintre ele sfârşeau, spre disperarea Anei, la gunoi, însoţite de ameninţarea că în aceste condiţii nu va mai găti nimic pentru el.

— Sunt oameni care mor de foame şi nu au după ce bea apă, iar dumneavoastră nici nu vă atingeţi de mâncare! Cel mai mare păcat e să nesocotiţi mâncarea şi să vă bateţi joc de ea! spunea ea cu indignare, ca o placă stricată.

— Dar nu te pun eu, fată dragă, să găteşti de parcă ar trebui să hrăneşti un batalion întreg! Iar în ceea ce priveşte păcatul pe care-l săvârşesc, ştii bine că am comis la viaţa mea păcate mult mai mari ca acesta şi, ce să vezi, Dumnezeu încă mă ţine în viaţă!

Zâmbi tâmp, ca şi când ar fi făcut cine ştie ce giumă care s-o afecteze pe Ana, şi aşteptă ca un copil efectul scontat. Care însă nu veni. Ana îl ignoră cu desăvârşire şi-şi văzu mai departe de ale ei.

Tomas H. mâncă în linişte, savurând fiecare înghiţitură cu gândul că până avea să se bucure din nou de aceleaşi bunătăţi urma să treacă încă o săptămână. Ştia, de asemenea, că nu era cel mai sofisticat mic dejun din lume şi că, dacă ar fi vrut, Ana i-ar fi pregătit orice altceva şi-ar fi dorit. Pentru el însă, aceste alimente puse laolaltă erau perfecţiunea întruchipată. Îl duceau cu gândul la

vremurile când fusese un om respectabil, când — de ce să nu fie sincer? — fusese cel mai fericit şi împlinit bărbat din lume. Era foarte ciudat! Aceasta era singura amintire care nu-i făcea rău şi cu care-şi învelea din când în când gândurile amorţite, ca într-un fel de abur mângâietor. Nu era mult, dar era tot ce-i mai rămăsese. În timp ce toate celelalte gânduri din trecut îl făceau să se înconvoaie de durere, această amintire era singura care supravieţuise dezastrului şi rămăsese vie, caldă şi puternică. Se agăţa de ea ori de câte ori avea senzaţia că se prăbuşeşte, dar avea grijă totuşi să nu abuzeze de puterea ei. Avea senzaţia că dacă ar fi invocat-o la nesfârşit, ar fi ajuns ca toate celelalte.

Ana îi pregătea checul chiar în dimineaţa în care venea să-l ajute cu treburile casei. Era încă fierbinte când îl scotea din sacoşă, iar aroma sa parfumată punea repede stăpânire pe cele două încăperi micuţe în care-şi ducea existenţa solitară domnul H. Acest lucru îl impresiona într-un fel aparte pe Tomas H., însă era cât se poate de departe de el vreun gest făţiş de mulţumire sau recunoştinţă.

Se simţea neîndemânatic în a-şi exprima sentimentele şi prefera ca oamenii să îl perceapă mai degrabă ca pe o fiinţă neplăcută şi grobiană. În plus, Ana îl văzuse de-a lungul anilor în atât de multe ipostaze, astfel că nu era nevoie să-i dovedească nimic. Ştia atât de multe despre el, încât nu se mai ferea să i se arate aşa cum e. Şi asta era probabil tot un fel de pedeapsă pe care şi-o aplica fără prea multe menajamente, din convingerea că merita să trăiască tot ce era mai greu.

În mod bizar, se bucura de fiecare dată când oamenii îl ocoleau şi preferau să treacă pe trotuarul celălalt, la

vederea lui. Îi plăcea să-i țină la distanță și doar arareori, în caz de forță majoră, interacționa cu cineva mai mult de câteva minute. Știa însă o mulțime de lucruri despre cele trei familii care locuiau în imobilul de vizavi și-i plăcea să țină ascuns faptul că el era proprietarul.

Locatarii clădirii 52 se temeau într-un mod inexplicabil de Tomas H. și, fără să știe de ce, simțeau involuntar nevoia să-și strângă copiii la piept când treceau prin dreptul ferestrei lui. Tomas observase acest lucru și, instinctiv, se apăra închizând ochii. Culmea, își dădea seama că ei fac exact ce trebuie și-i încuraja în gând să procedeze tot așa. După astfel de momente, trăgea câteva rafale de înjurături în barbă și se repezea apoi la sticlele de băutură. Ele îl salvau mereu și-l trimiteau într-o stare de uitare în care nimic nu părea să-l mai poată atinge.

Pentru că nu ieșea din locuință decât pentru a-și cumpăra din când în când alcool, Tomas H. stătea în cea mai mare parte a timpului cu ochii pe fereastră. Fără să vrea, urmărea viețile vecinilor lui și nu mică i-a fost mirarea când a descoperit că știe cu exactitate programul fiecăruia dintre el.

La început i-a privit cu indiferență, apoi, cu destulă curiozitate. Era încercat de două sentimente în același timp: de liniște, că e doar un simplu spectator, și de încântarea că e oarecum părtaș — pasiv — la viața lor. Își găsise un mod prin care să se simtă activ fără să facă totuși nimic și era bucuros că are ceva cu care să-și ocupe — când era treaz — timpul și mintea. Orice lucru care-i ținea departe de gândurile lui era o adevărată mană cerească. În ultimii zece ani, doar venirea Anei îl scotea din rutina zilnică și, de regulă, asta-i era de-ajuns și îl făcea să simtă

că nici nu ar fi putut duce mai mult. Totuşi, faptul că putea să urmărească spectacolul vieţilor altor familii îi crea senzaţia de diversitate. Îl ţinea departe de el şi-l făcea să se simtă, într-un fel, din nou viu. Ei, oarecum viu!

În tot acest timp şi-a dorit de multe ori să-i poată spune Anei cuvinte de mângâiere, dar n-a ştiut niciodată cum. Nu mai vorbise de multă vreme cu cineva de la suflet la suflet şi-l cuprindeau frisoanele numai la gândul c-ar putea începe o conversaţie. În plus, avea sentimentul că dacă ar fi încercat să se apropie mai mult, mai devreme sau mai târziu ar fi făcut-o şi pe ea să sufere. Avea acest dar şi, din dorinţa de-a o proteja, prefera să facă pe ticălosul în continuare.

*

Primii la care se aprindea lumina dimineaţa erau cei din familia Pin. Toni şi Laura începeau să facă pregătirile pentru trezirea gemenilor, care nu erau altceva decât doi drăcuşori împieliţaţi. Toni pornea filtrul de cafea şi, cât timp Laura îşi făcea toaleta, el îşi pregătea servieta. Nu aveau decât o baie, aşa că imediat ce ieşea Laura de sub duş, Toni dădea năvală înăuntru. Se îmbrăcau amândoi pe fugă şi poate singurul moment de respiro al dimineţii era acela în care luau împreună câteva înghiţituri de cafea. Din secunda în care îi trezeau pe gemeni pentru a-i pregăti de grădiniţă, se dezlănţuia iadul şi începea un du-te-vino neîncetat. În fiecare dimineaţă apăreau ameninţări şi promisiuni de pedepse, iar gemenii nu se lăsau până nu scoteau tot ce era mai rău din părinţii lor. Toni şi Laura făceau un spectacol pe cinste şi nu se ştie dacă ăsta era motivul pentru care,

la câteva minute de la debutul lui, se aprindea lumina şi la etajul următor.

Alice şi Dan erau tineri căsătoriţi, iar singurele lor motive de supărare erau legate de neputinţa de a avea un copil. Din ce-şi dăduse el seama şi din ce mai povestise Ana, Alice şi Dan trăiau lună de lună dezamăgirea de a nu fi înflorit nimic în pântecul femeii. Probleme de sănătate nu aveau, însă, aparent fără motiv, miracolul părea să nu vrea să se-ntâmple. Tinerii nu dezarmau cu una, cu două, şi continuau să se comporte ca şi când ar fi avut toată viaţa înainte. Aveau amândoi 34 de ani şi-şi propuseseră la căsătorie să fie împreună la bine şi la greu. Şi exact asta făceau de 12 ani. Fiecare dimineaţă şi-o începeau cu un sărut de bun găsit, urmat de un mic dejun copios, pe care îl pregăteau cu rândul. Chicoteau, povesteau şi păreau că vor să se bucure de fiecare moment petrecut împreună. Era o încântare să-i priveşti şi uneori Tomas H. se ducea cu gândul la primii săi ani de căsnicie. În fine, era prea dureros să se gândească la trecut, aşa că de cele mai multe ori îşi muta privirea la ultimul etaj al clădirii.

Acolo locuiau Lin şi Eric, împreună cu fetiţa lor, Patti. Cei doi formau un cuplu pe care nu era în stare să-l descrie într-un singur cuvânt, deoarece nu-şi putea da seama cum stăteau cu adevărat lucrurile între ei. Ciudată. Poate aceasta era cea mai potrivită definiţie pentru relaţia lor. Cel puţin ciudată. Se certau, se împăcau. Se certau, se împăcau. Şi tot aşa. Aveau discuţii dese şi aprinse, la care asista de multe ori şi fetiţa lor. Micuţa era mai degrabă un copil vesel, plin de afecţiune pentru părinţi, pe care încerca să-i împace în felul ei atunci când îi vedea supăraţi. Era foarte înţeleaptă pentru cei patru anişori ai săi şi deseori avea o prezenţă de spirit de invidiat. Alt copil ar

fi plâns, s-ar fi speriat, ar fi căutat să se retragă departe de ei, nu însă şi Patti, al cărei rost pe lume părea să fie acela de a rezolva în felul ei problemele celor mari. Lin era mereu speriată de ceva, mereu preocupată şi mereu nesigură, în timp ce Eric îşi pierdea cumpătul uşor şi se-nvolbura cât ai zice peşte. În tot acest context, echilibrul era menţinut de Patti, fărâma de om care se aşeza fără teamă între părinţii ei, luând în fiecare mânuţă de-a sa mâinile părinţilor, încercând să le aducă împreună.

Patti îl sfâşia inima ticălosului bătrân, care avea motivele lui să se cutremure în faţa acestor imagini revoltătoare! Oh, Doamne, cât de tare îl răscoleau candoarea şi inocenţa fetiţei de peste drum şi cât de tare îi mai frigeau sufletul!

Din păcate, pelicula necruţătoare a memoriei înregistrase întocmai toate cele pe care le trăise şi avalanşa de amintiri stătea mereu la pândă, gata să îl doboare. Mintea se străduia să facă scut, dar, cu toate acestea, ştia. Ştia că n-are unde să se-ascundă. Ştia că asta e pedeapsa pe care o are de ispăşit până la momentul final, în care va închide ochii pentru totdeauna.

Tomas H. renunţase de mult la propria existenţă, dar participa în felul său la vieţile chiriaşilor din Clădirea 52. Chiar dacă nu interacţiona în niciun fel cu ei, domnul H. ştia aproape tot ce li se întâmplă şi deseori suferea, se bucura sau se îngrijora împreună cu ei. Bineînţeles, toate astea le făcea doar în sinea lui şi doar când era treaz, cu mintea clară, neîmbibată în alcool sau rătăcită prin amintiri tulburi.

Nu exista un om mai potrivit decât Tomas H. care să stea mărturie pentru faptul că puterea de adaptare a

unei ființe umane e infinit mai mare decât s-ar crede. La fel și cea de îndurare. Tomas H. ieșise din Infern și uneori nu știa dacă ar trebui să se considere norocos pentru asta. Se afla veșnic pe marginea prăpastiei, cu un picior mereu deasupra hăului. Era conștient de pericol și poate de aceea se străduia din răsputeri să nu cadă iar în groapa gândurilor negre.

Erau zile când umbla ca un spectru prin casă, fără să știe că mănâncă, stă sau bea. Doar resturile de mâncare din farfurie, orele înaintate sau sticlele golite îi prezentau certitudinea vieții care sălășluia încă în el. Dacă aceea putea fi numită viață. Uneori îl prindea amiaza în fața unei cești de cafea începută devreme, fără a putea spune ce a făcut sau a gândit în orele scurse cu viteza unei clipe. Mințile sale plutind peste mormanul de amintiri însângerate nu mai puteau face față nici celei mai mici provocări și rămâneau pierdute uneori minute, ore, zile în șir.

După zile de rătăcire se bucura când mintea și ochii reacționau la vederea unei persoane cunoscute. Un insesizabil scurtcircuit părea să repună în mișcare greu, dar sigur, rotițele din capul lui. Se agăța de viață și aproape că plângea de durere de fiecare dată când revenea printre cei vii. Adesea regreta întoarcerea și avea convingerea că era o greșeală că nu murise ATUNCI. Regretele erau însă deșarte și dacă nu ar fi fost convins că Dumnezeu considera moartea prea ușoară pentru el, ar fi încercat de mult să-și ia zilele. Divinitatea avea cu el un plan și doar pentru asta trebuia să rămână viu. Mai avea multe păcate de ispășit și o viață întreagă pentru asta. Așa simțea.

În această stare l-a surprins întoarcerea acasă a vecinilor de la etajul întâi. În timp ce regretele îi brăzdau

mintea şi sufletul, Dan şi Alice se întorceau de la serviciu ţinându-se de mână. Tomas H. putea spune cu precizie care erau următoarele lucruri pe care aveau să le facă de cum vor intra în casă. Îşi vor agăţa cuminţi pardesiele în cuier şi, câtă vreme Alice se va schimba în hainele de casă, Dan va desface o sticlă de vin roşu. Va turna două degete pe fundul a două pahare cu picior şi o va aştepta nerăbdător. Dacă nu va fi una dintre serile în care vor fi mâncat deja în oraş, Alice va pregăti ceva frugal şi se vor întinde la tacîale în faţa farfuriilor niciodată prea pline. La final, el îi va face masaj la picioare, se vor săruta de câteva ori şi vor decide împreună dacă e seară de filme sau lectură. Se vor bucura la maximum de această convieţuire domestică şi apoi vor adormi îmbrăţişaţi. Asta nu putea să vadă, ci doar bănuia.

Pentru Tomas H., Dan şi Alice erau un cuplu de invidiat! Păstrau şi acum multe din gesturile cu care se cuceriseră în tinereţe. Păstrau candoarea şi simplitatea felului de a se dărui fără reţineri. Se iubeau în felul acela în care totul se joacă cu cărţile pe faţă. Totul era de invidiat la ei, dar mai ales faptul că totul era uşor, totul curgea lin şi nu făceau niciun efort pentru a se înţelege atât de bine.

Domnul H. era convins că nimic nu avea cum să schimbe aceste ritualuri dobândite în timp, nici măcar existenţa unui prichindel. Deşi îşi dorea din tot sufletul ca Dan şi Alice să ajungă să trăiască experienţa de a fi părinţi, ceva îl spunea că acest lucru nu avea să se întâmple niciodată. Şi nici nu ştia dacă e bine sau e rău. În crunta lui experienţă văzuse că un copil apărut într-o familie iubită poate ajunge să trăiască lucruri pe care mintea nici nu le poate concepe. Niciodată nu poţi să ştii cum te schimbă viaţa, sau, mai bine spus, cum ajungi tu să te

schimbi. Şi totuşi, el era aproape sigur că Dan şi Alice nu s-ar fi schimbat şi ar fi reuşit, tot cu uşurinţă, să găsească cele mai bune căi să-şi crească fiul sau fiica frumos, cu bucurie, fără ca asta să afecteze relaţia lor.

Dintre cele trei familii care locuiau vizavi, aceasta era cea care îi plăcea cel mai mult domnului H. Reconfortant de privit şi aducătoare de multă linişte sufletească, familia de la etajul întâi era exact ceea ce avusese şi pierduse şi el cândva. În plus, tot ce-i povestea Ana — care se ocupa de curăţenia celor trei apartamente în câte o zi a săptămânii — îi mergea direct la suflet. Ei bine, mai era şi Patti, fetiţa locatarilor de la ultimul etaj, pe care o îndrăgea într-un fel anume şi de care se simţea legat dincolo de orice gând omenesc. În sinea lui cunoştea toate motivele acestei legături, dar nu-i făcea bine să insiste asupra lor.

În schimb, îi făcea mare plăcere s-o asculte pe Ana povestindu-i despre treburile pe care le făcea când la familia Pin, când la Alice şi Dan, când la Eric şi Lin. Ar fi putut s-o asculte ore în şir, ameţindu-se cu sentimentul că e implicat cumva în ordinea firească a lucrurilor, că acolo, undeva, Universul l-a luat şi pe el în calcul şi l-a amestecat în treburile şi discuţiile lumeşti ale vecinilor săi. Uneori, de dragul aparenţelor, se prefăcea că refuză iniţierea acestor confesiuni, însă nu se lăsa prea mult rugat şi se-aşternea la ascultat.

Cu ochii uşor mijiţi, cu inima tresărind la fiecare veste despre vecinii lui, Tomas H. se hrănea puţin câte puţin cu crâmpeiele de viaţă adevărată ce se aşterneau înaintea lui. Câteodată închidea ochii şi asculta cu atâta concentrare ce-i spunea Ana, încât reuşea să se transpună cu totul acolo. În sinea lui, le mulţumea celor trei familii pentru că există, precum şi Anei, fiindcă-i povestea

despre ele. Fără ceva care să-i stârnească interesul şi să-i ţină mintea ocupată n-ar fi reuşit să rămână pe linia de plutire. Devenise cât se poate de conştient de lucrul ăsta.

*

Pe Stella a cunoscut-o la începerea facultăţii şi nici după atâţia ani nu ar putea spune cum a cucerit-o.

— Prostuţule, nu tu m-ai cucerit pe mine, ci eu te-am cucerit pe tine! a ţinut Stella să-l lămurească atunci când au vorbit întâia oară despre asta.

Şi-n felul lui tindea să-i dea dreptate, pentru că nu-şi aducea aminte nici în ruptul capului să fi-ncercat chiar şi cea mai simplă manevră de cucerire. Şi asta nu pentru că nu şi-ar fi dorit, ooo, nuuu, ci, pur şi simplu, pentru că se simţea paralizat în prezenţa ei. I se părea atât de frumoasă şi inabordabilă, încât nu şi-ar fi permis nici să viseze că ar putea avea ochi şi pentru el.

Într-adevăr, Stella era de-o frumuseţe răpitoare. Micuţă şi agilă, suplă, dar cu forme, atrăgea atenţia tuturor. Părul auriu îi dansa mereu pe umeri de parcă ar fi avut propriu-i temperament. Părea atât de ireală, încât uneori lui H. îi venea greu să creadă că vorbeşte, se mişcă şi respiră. Tomas era fără suflare în preajma ei şi, de cele mai multe ori, fără să-şi dea seama, o evita. Nu că nu i-ar fi plăcut, dar era aşa de mare tulburarea, că de cele mai multe ori îşi pierdea realmente minţile. Inima îi bubuia atât de tare, încât simţea că-i sparge pieptul. Vinişoarele de la gât i se umflau şi-i zvâcneau cu atâta putere, încât credea că lucrul ăsta e vizibil pentru toată lumea. Doar când se afla la oarece distanţă de ea se simţea în siguranţă şi abia atunci îşi permitea să o soarbă din priviri. Avea, în

mod inexplicabil, o uşoară duşmănie faţă de ea şi nu-şi putea explica cum mama mă-sii reuşise să-l subjuge atât de tare.

Se îndrăgostise de ea pe nesimţite şi multă vreme n-a ştiut să-şi explice de ce nu mai are aer în lipsa ei, dar mai ales în prezenţa ei, de ce nu mai poate dormi nici noaptea şi nici ziua, de ce simte că inima i s-a mutat în gât şi-i bubuie de acolo ca o tamburină. Era ameţit de toate aceste schimbări, iar uneori avea sentimentul că e prea greu să o iubească şi ar fi vrut, pentru câteva clipe — dar numai pentru câteva —, să se întoarcă la el, cel de demult şi dintotdeauna, să apuce să doarmă, să respire din nou, să mănânce, să-şi tragă sufletul şi apoi s-o ia de la început. L-au mirat foarte mult aceste trăiri şi pentru prima oară în viaţă s-a simţit nesigur şi pierdut, ca şi când o boală ar fi pus stăpânire pe el. O boală fără leac, ce nu făcea decât să se agraveze. În fiecare zi, simptomele îi deveneau mai clare, mai conturate, mai puternice.

Era bolnav de dragoste şi era convins că de la asta i se va trage şi sfârşitul. Erau dezarmante aceste transformări fizice, preponderent dureroase, dar oare era nebun dacă recunoştea că-i aduceau cea mai mare bucurie? O plăcere ciudată îi picura în corp stropi de nelinişte şi endorfină. Era nebun dacă-i plăcea drogul ăsta de care simţea că nu se mai satură şi pe care totuşi ar fi dorit să-nceteze să-l consume? Era nebun dacă recunoştea că-i plăceau chinul şi liniştea, bubuiala şi încremenirea, preaplinul şi nimicul, era nebun dacă îi plăceau toate astea la un loc?

Era pentru prima oară în viaţă când simţea aşa ceva pentru o femeie şi într-un fel era bucuros să cerceteze şi să se cerceteze, analizându-se ca pe un experiment a cărui desfăşurare trebuia s-o noteze pas cu pas.

Stella observase disconfortul lui în preajma ei, dar era obişnuită cu genul ăsta de reacţii. Bărbaţii roiau ca muştele în jurul ei, dar prea puţini erau cei care rămâneau lângă ea. Frumuseţea şi inteligenţa ei îi intimidau pe reprezentanţii sexului tare, care se simţeau din start respinşi. Nu era nici pe departe intenţia Stellei, dar nu ştia cum să facă altfel. Se purta normal, cum era felul ei de a fi şi adesea îşi reprima din start gesturile care ar putea intimida sau ar pune pe cineva în dificultate. Şi cu toate astea, toţi păreau să o evite.

La rândul lor, nici femeile nu se simţeau mai confortabil în preajma ei. Erau ameninţate de prezenţa ei, mereu puse în umbră, mereu trecute cu vederea. Tocmai de aceea, arareori îi căutau compania. Stella avea două prietene adevărate şi era convinsă că numărul lor nu avea să crească niciodată. Admirată pe faţă sau în secret, adorată de băieţi, invidiată de fete, Stella se simţea în cea mai mare parte a timpului neiubită, nedorită şi neînţeleasă. Dar, mai presus de toate, singură.

E de prisos să spunem că Stella era preferata profesorilor; îi impresiona pe fiecare într-un alt fel. Pe unii prin dedicare, pe alţii prin curiozitate, pe alţii, pur şi simplu, prin pregătirea ei. Nu era niciunul care să nu o placă şi care să nu fie convins că Stella va face carieră în domeniul predat de el. Avea o inteligenţă nativă, pe care o etala nonşalant. Îi complexa pe colegii care, deşi n-ar fi recunoscut nici în ruptul capului, îşi doreau să fie ca ea. Cum dracului să nu vrea? Stella părea să le aibă pe toate şi încă fără cel mai mic efort.

Erau puţini cei care ştiau că Stella învăţa pe rupte. Ştia să scrie şi să citească de la patru ani. Învăţase aproape singură. Părinţii ei s-au trezit cu ea silabisind prin casă şi abia

când şi-au dat seama ce zice i-au sărit în întâmpinare. Nu stătuse nimeni niciodată la spatele ei s-o îndemne să facă asta, dar aşa era ea. Pur şi simplu, îi plăcea să înveţe. E adevărat că asimila totul cu o uşurinţă ieşită din comun şi reuşea apoi să facă tot felul de analogii între cunoştinţe, dând mereu impresia că inovează, dar nu era doar o chestiune nativă. Era mereu dornică să afle, să ştie, să facă lucruri! Practic, asta făcea aproape tot timpul. Prieteni prea mulţi nu avea, de ieşit nu putea de una singură, aşa că studia. Toţi profesorii îi prevedeau, şi pe bună dreptate, un viitor strălucit în oricare domeniu şi-ar fi propus să se implice. Ei însă îi era teamă că va fi bună la toate şi la nimic.

Tomas s-a convins de părerea greşită pe care şi-o făcuseră toţi despre ea, inclusiv el, abia când a ajuns să o cunoască mai bine. Chiar şi după atâţia ani, Tomas H. avea înmagazinate în minte toate împrejurările în care avusese norocul să se apropie de ea şi-şi amintea nu doar faptele, ci şi sunetele, gesturile cele mai mici care însoţiseră acţiunile lor de la-nceputuri.

Prima dată când Stella i-a dat de înţeles că-i doreşte apropierea a fost la cursul de literatură comparată, când profesorul i-a pus să-şi aleagă fiecare un coleg de echipă alături de care să realizeze o lucrare cu temă dată. Dintre toţi studenţii din grupa lor, Stella l-a ales pe el şi nu s-a sfiit să spună asta în gura mare.

— Eu îl aleg pe Tomas partener de proiect, s-a auzit glasul ei sigur şi stăpânit, tocmai când acesta se pregătea să-şi invite colegul de bancă să i se alăture în demersul universitar. Dacă este şi el de acord, bineînţeles, s-a auzit şoptit completarea ei.

Probabil nu va uita niciodată amestecul de stare de leşin şi bucurie descătuşată care au pus stăpânire pe el la

auzul acestor cuvinte. După cum nu va uita nici sunetul lin al crengilor de salcâm, care se unduiau ușor în dreptul ferestrei deschise.Vuuuu-uuuu, vuuuu-uuuu, făceau abia auzit. Și nici gestul el precipitat de a-și strânge părul aurliu și rebel într-o coadă imaginară. Nu era vreme să savureze aceste lucruri, dar știa că, odată intrate în suflet și în minte, putea să se întoarcă oricând asupra lor. De-a lungul timpului, atât a tocit semnele astea, că uneori nici nu mai știa dacă se-ntâmplaseră aievea sau doar și le imaginase.

— Atunci așa să fie, a consimțit Tomas cu glas voit puternic detașat.

Probabil vor fi fost mulți colegi care îl invidiaseră sincer în acele momente, dar niciunul nu avusese curajul să recunoască. Ba mai mult, parcă fiecare răsuflase cumva ușurat că nu căzuse cu ea în grupă, așa că de acum tuturor le era indiferent cu cine făceau echipă. În acele prime momente, Tomas a acceptat bucuros acest parteneriat, jubilând la gândul că asta însemna să petreacă mult timp împreună, multe conversații, multe schimburi de idei. Apoi a început să se îndoiască și de stăpânirea de sine în apropierea ei. Cine spune că bărbații nu se tem ori nu e sincer, ori bravează. Uneori, femeile își asumă riscuri la care bărbații nu s-ar încumeta vreodată. Se expun unor situații de care bărbații se feresc, au curajul să-și fluture sentimentele, preferințele în fața tuturor și o fac fără să pară eroine. Exact așa cum făcuse ea.

La prima lor întâlnire de studiu, Stella era ca o rândunică pierdută și fără glas. Și-ar fi dorit ca Tomas să preia greul situației, dar el părea și mai încurcat decât ea. Când privirile lor s-au intersectat speriate și-au dat seama amândoi că sunt stupid de caraghioși. Au izbucnit în râs

în același timp, iar situația s-a detensionat de la sine. S-au privit cu sinceritate și fiecare s-a văzut ca în oglindă în ochii celuilalt. Tomas nu va uita niciodată genele ei tremurânde, precum aripile unui fluture de noapte și nici surâsul ei hipnotizant. Își va aduce aminte toată viața de șoaptele ei îndrăznețe și va continua să simtă arsura primei strângeri de mână.

— Oh, Tomas, ești atât de drăguț! Tu ești preferatul meu!

Acestea au fost primele cuvinte ale Stellei, care au speriat-o până și pe ea. Nu crezuse că poate fi atât de îndrăzneață și că va spune lucrurile atât de direct. Și totuși o făcuse. Își asumase din nou rolul curajoasei, dar nu regreta nimic.

O, Tomas, ești atât de drăguț! Tu ești preferatul meu! erau cuvinte pe care el le reținuse întocmai și pe care, deseori, când rămânea singur, le repeta din nou și din nou, până la exasperare, cu voce tare, clar și apăsat. Se emoționa febril de fiecare dată când se gândea la acea primă întâlnire și o invoca de mii de ori în gând.

Acela a fost momentul care a marcat începutul legăturii lor, iar de atunci au devenit practic de nedespărțit. Râdeau mult pe-atunci și se plimbau pe străzi până făceau bășici în tălpi. Învățau și citeau prin parcuri, pe pajiște sau în barcă, pe lac, și nu suportau să stea prea mult despărțiți. A fost o primăvară superbă, în care au simțit că iubirea lor înflorește zi de zi, ceas de ceas. Sentimentele li s-au împletit cu mireasma de salcâm a orașului și niciodată străzile n-au mirosit mai frumos. Încet-încet, colegii și prietenii i-au scos din schema de ieșit împreună și i-au lăsat să-și trăiască iubirea solitar. Abia după câteva luni petrecute unul în complicitatea celuilalt, Stella și Tomas s-au întors în lume, cu o relație demnă de invidiat.

Ceilalți au învățat să-l contorizeze la pachet și în scurt timp au devenit cel mai sigur și mai durabil cuplu de la universitate. Chiar dacă Stella continua să frângă inimi, pretendenții se convingeau repede că nu e loc de marșat. Fără să știe cum, Tomas devenise câștigătorul inimii reginei balului, lucru înțeles de cei din jur și imposibil de schimbat.

Vara și-au petrecut-o făcându-și planuri pentru o viață întreagă împreună, iar vestea căsătoriei lor nu a luat pe nimeni prin surprindere. Tomas era nerăbdător ca Stella să devină soția lui, dar în același timp era speriat de tot ceea ce credea el că presupune acest angajament. Ușor îngrozit, dar nespus de recunoscător. Chiar dacă părinții lui fuseseră și continuau să fie un model de fidelitate și bună conviețuire, Tomas avea întipărită în minte ideea că mariajul este cel mai greu lucru dintre toate câte s-au inventat. Nu știa de unde îi încolțise acest gând, dar așa simțea. Și-o dorea pe Stella alături mai mult decât orice altceva pe lume, însă îl speria acest „pentru totdeauna". O iubea ca un nebun și își dorea ca ea să fie mireasa lui, însă eternitatea acestui legământ îl paraliza pur și simplu cu greutatea sa.

Aveau sentimentele lor să rămână la fel de puternice și peste 10, 20, 30, 40 de ani? Aveau ei să reușească să treacă peste orice obstacole? Ce făcea o căsnicie să dureze? Copiii? Dacă nu vor avea copii? Dacă vor rămâne singuri cuc și la un moment dat unul dintre ei se va plictisi de celălalt?

Îi era greu să înțeleagă ce anume vor face astfel încât să se bucure ore, zile, luni, zeci de ani de-a rândul, unul de celălalt, dar voia să creadă că vor găsi întotdeauna ceva care să-i facă să-și dorească să meargă mai departe în această formulă.

Dar, ca să fie sincer până la capăt, el se temea de sine, nicidecum de ea. Pentru că acum nu-şi putea imagina ce va face el ca să-i dorească în preajmă chiar şi când ea va simţi nevoia să fie singură. Atunci când nu va dori să dea ochii cu nimeni şi va fi urâcioasă. Atunci când îşi va dori să-l repeadă sau, pur şi simplu, să nu-i simtă respiraţia sau mâinile încolăcite în jurul taliei. Se gândea că acum fiecare iubeşte totul la celălalt, dar se întreba dacă nu cumva va veni o vreme când vor începe să se debaraseze rând pe rând de sentimentele astea. Dacă nu cumva va veni o vreme când gesturi care acum le făceau plăcere vor ajunge să-i obosească şi să-i deranjeze.

Proiecta toate aceste gânduri cu precădere asupra ei, fără să-şi dea seama că se confrunta cu temerile lui. Nu-şi explica de ce trece prin toate aceste nelinişti, de vreme ce tot ceea ce-şi dorea cu adevărat era această căsătorie. Nu pricepea de ce firea lui complicată nu-i permitea să se bucure în tihnă de acest eveniment, pe care sufletul lui îl aştepta cu atâta bucurie. Oare toţi oamenii trec prin aceste îndoieli, sau i se întâmplă doar lui să simtă aşa? Stella oare se întreba la fel?

Colegi, profesori şi apropiaţi, cu toţii au fost invitaţi şi au ţinut să fie prezenţi la nunta lor. Domnişoarele de onoare şi-au etalat ţinutele vaporoase, croite din materiale asemănătoare cu rochia miresei, iar eternele prietene ale Stellei, Crissa şi Nicol, l-au molipsit pe toţi cu voioşia lor.

Îmbrăcată într-o rochie albă de pânză topită, cu o coroniţă din flori de câmp, mireasa a semănat mai degrabă cu o zeiţă venită să zăpăcească minţile nuntaşilor. Victima cea mai atinsă de magia ei a fost Tomas însuşi, copleşit de-a dreptul de fericirea pe care a simţit-o când

privirile li s-au întâlnit. Şi-a promis atunci s-o iubească până la marele sfârşit şi chiar a crezut în acele momente că fericirea lor va fi veşnică. I s-au părut puerile temerile şi îngrijorările sale şi s-a simţit cel mai al naibii de norocos dintre muritori.

Unde şi când s-au rătăcit pe drum ei doi şi cum a fost posibil să piardă legăturile care i-au unit e greu de spus, însă singurul lucru asupra căruia nu avea nicio îndoială acum, la ani distanţă, era că totul se întâmplase din vina lui. Dar la asta avea să se gândească din nou mai târziu — pentru a câta mia oară — că doar timp era berechet! Acum avea poftă să rumege amintirile calde, de început, şi să se afunde încă o dată cu totul în parfumul lor.

Părinţii i-au susţinut de la-nceput şi au contribuit fiecare cu o sumă frumuşică la startul casniciei lor. Cu ea şi-au cumpărat o căsuţă dichisită cu o cameră mare, una mică şi cochetă, o baie şi-o bucătărioară. Nu era nimic opulent, dar era mai mult decât le trebuia ca să fie fericiţi. Au făcut măsurători, au decorat şi au ales fiecare lucruşor din casă împreună. Se consultau din priviri şi dacă vreunul dintre ei avea şi cea mai mică ezitare, renunţau şi porneau de la capăt în căutarea obiectului perfect. Aşa se face că, după săptămâni întregi de alergătură, s-au ales cu exact ceea ce-şi doreau: un cămin făcut după gusturile şi priceperea lor. Nu cumpăraseră nimic de prisos, astfel că spaţiul populat acum cu mobilă, lampadare, covoraşe şi măsuţe care mai de care nu arăta deloc aglomerat.

Stella avea o pasiune pentru orhidee, care înnobilau acum fiecare fereastră. Casa râdea din fiecare ungher, iar plafonul înalt o făcea să respire. De la podea şi până la

tavan plutea o senzație de bine și confort, care-i amețea și-i făcea să se simtă în al nouălea cer.

Cămăruța cea mică de numai 12 metri pătrați au transformat-o în birou pentru Tomas, care plănuia să-și scrie acolo romanele la care se gândea de multă vreme. Încăpuseră în ea o canapea extensibilă, o masă de mahon, un lampadar și-un balansoar, pe care uneori se dădea o mică bătălie. Îl ocupa de obicei cel care ajungea primul. De-a lungul timpului, a ajuns să-i aparțină cu adevărat Stellei. Petrecea în el ore îndelungate, cu cartea-n brațe, într-un ușor balans. Cu un ochi era atentă la citit, iar cu celălalt îl adora pe Tomas, care scria încrâncenat la masa de mahon.

De când se căsătorise cu ea, Tomas arăta mai bine ca niciodată. Se desăvârșise ca bărbat, iar faptul că se simțea complet în preajma ei îl făcea să pară mai puternic. Avea un corp atletic, cu umeri lați, picioare lungi și abdomenul plat. Spre deosebire de Stella, care avea părul auriu și fața albă, Tomas avea un ten creol, ochi negri și profunzi. Părul de-un castaniu închis se răsucea-n inele îndată ce-l lăsa să crească puțin mai lung. Tomas îl prefera însă tăiat scurt, ceea ce-i dădea o asprime ușoară chipului. Ca pereche, Stella și Tomas erau exotici și nu puțini erau cei care întorceau capul după ei pe stradă. Erau cumva ca soarele și luna, ca apa și focul, ca cerul și pământul, un amestec de elemente, însușiri și calități ce se completau perfect.

Cele mai multe dintre zilele de început ale căsniciei lor s-au desfășurat într-o armonie perfectă. În cea mai mare parte a timpului citeau, învățau, găteau și-și pierdeau vremea împreună. Casa lor era locul unde se simțeau cel mai bine. Doar Crissa și Nicol spărgeau cu

glasurile lor zglobii liniştea ce domnea de obicei în familia H. Tomas le îndrăgea pe amândouă şi în scurt timp ajunsese să le trateze ca pe surorile pe care nu le avusese niciodată. Se bucura de prezenţa lor, dar mai ales pentru sentimentul deplin de prietenie care le unea de soţia lui. Le era recunoscător pentru bucuria ce i-o aduceau Stellei. De multe ori se gândea că dacă ei ar păţi ceva, Stella s-ar putea baza pe sprijinul rudelor, dar şi pe cel al fetelor. Se trezea deseori creionând în minte scenarii îngrozitoare, pe care nici el nu ştia de unde naiba le lua. Habar n-avea de unde îi veneau aceste idei întunecate, dar uneori se surprindea gândindu-se la ce-i mai rău.

Părinţii le călcau pragul rar, dar îi aşteptau de multe ori în vizită. Se întreceau în invitaţii la mese de duminică şi inventau tot felul de motive de sărbătoare. Pe de altă parte, îi vedeau dornici să-şi petreacă viaţa de proaspăt căsătoriţi în singurătate şi încercau pe cât posibil să nu le tulbure intimitatea. Stella şi Tomas se străduiau să-i împace şi pe unii, şi pe ceilalţi şi îşi făcuseră un sistem propriu de „contorizare" a vizitelor, astfel încât să nu fie nimeni neglijat. Când se-ntâlneau cu toţii, râdeau pe săturate şi se delectau cu mâncăruri alese. Cât timp doamnele spălau vasele şi se ocupau cu strânsul mesei, bărbaţii degustau un pahar de coniac şi se făceau că discută lucruri importante. Cei doi tineri se simţeau primiţi cu braţele deschise în familia celuilalt. Se bucurau de norocul pe care-l avuseseră şi preţuiau din tot sufletul tot ce primeau. Întâlnirile decurgeau cum nu se poate mai bine, dar asta nu însemna că tinerii nu erau nerăbdători să ajungă cât mai repede în culbuşorul lor divin.

Pentru Stella şi Tomas, aceea a fost o perioadă de vis, în care toate lucrurile frumoase păreau să se aştearnă

firesc, cu uşurinţă, înaintea lor. Şi nici când au învăţat pe rupte pentru examenele finale nu le-a fost greu, pentru că s-au avut unul pe celălalt. S-au sfătuit, s-au încurajat şi au reuşit să treacă cu brio peste examene, tot împreună.

Cel care s-a angajat primul a fost Tomas, care a obţinut cu uşurinţă un post de profesor de limbi străine. În timpul liber putea să-şi scrie cărţile mult visate şi să onoreze câteva colaborări la reviste de specialitate. Trimitea câte un articol pe săptămână, iar banii erau aproape la fel de mulţi ca şi cei pe care-i câştiga la catedră. Cum n-aveau rate pentru casă şi nici alte obligaţii băneşti, sumele câştigate de Tomas le asigurau un trai decent. Steliei i se promisese un post de asistent universitar şi deocamdată era în aşteptare. În fiecare dimineaţă se trezea înaintea lui Tomas şi, până să vină el la masă, îi pregătea un mic dejun copios ce varia uşor de la o zi la alta. De departe, cel care-l încânta cel mai mult pe soţul ei era şi cel mai simplu de făcut — două ouă fierte moi, pâine prăjită unsă cu unt, o ceaşcă mare de cafea şi două felii de chec, un croissant sau o bucată de plăcintă. Stella devenise expertă în foletaje şi prăjituri, astfel că în fiecare dimineaţă îl răsfăţa pe Tomas cu deserturi home-made. Cum nu-i făcea bine să mănânce prea multe ouă pe săptămână, uneori le înlocuia cu plăcintă cu carne, cu varză sau cartofi. La fel de mult îi plăceau lui Tomas şi sendvişurile calde cu mozzarella, roşii cherry şi busuioc sau bruschetele cu pastă de măsline şi anşoa. Adora să ia micul dejun cu Stella, care, în tot acest timp, sorbea ca o pisică blândă şi molatică dintr-un latte puternic aromat.

Întotdeauna Tomas H. va asocia micul dejun cu starea de bucurie, tihnă şi un sfâşietor sentiment de intimitate. Întotdeauna se va întoarce cu gândul la acele

vremuri când *acasă* era cel mai frumos loc de pe pământ. După cum nu va uita niciodată acea primă căsuță din viața lor de familiști, între pereții căreia s-au consumat cele mai calde sentimente ale lor, cele mai adânci trăiri de dragoste și cel mai pur devotament. Atunci și acolo au scos la iveală tot ce-au avut mai bun din ei și mult timp Tomas H. s-a gândit că poate au fost nesăbuiți în dărnicia lor. Mult timp a crezut că dacă n-ar fi fost atât de grăbiți să-și ofere totul dintr-odată le-ar fi rămas mai multă vreme de trăit în acea stare de armonie. Erau doar cele mai mici reproșuri pe care și le făcea Tomas H., încercând să-și imagineze alte scenarii pentru viața lor în doi. Nu era prima dată când se-ntorcea cu gândul în trecut, încercând să găsească soluții salvatoare. Parcă ar fi avut în fiecare zi aceeași problemă de rezolvat, la care găsea soluții multiple. De fiecare dată rămânea cu impresia că acum ar fi știut cum să procedeze. Din păcate, acum nu mai era nimic de reparat...

În acea zi contemplativă, reveria îi fu brusc întreruptă de Lin, care gesticula disperată chiar în fața geamului său. Apăruse pe neașteptate, iar acum i se adresa domnului H., la doar câțiva centimetri distanță, prin geam. Tomas H. se sperie, se trase înapoi și dădu să se depărteze, însă Lin striga de mama focului și făcea semne disperate spre el.

— Mă scuzați! țipa Lin. Vă rog să mă ajutați! V-am văzut la fereastră și îndrăznesc să vă rog să-mi permiteți să dau un telefon. Vecinii mei nu sunt acasă și nu am la cine să apelez. Patti e bolnavă, are febră mare și trebuie să chem ambulanța, însă telefonul nu merge, iar eu nu știu ce să fac. Am încercat de toate, dar febra nu-i scade, iar Patti arată din ce în ce mai rău. E roșie ca focul și geme întruna. Sunt disperată și nu știu ce să fac — turuia

femeia, în timp ce Tomas H. o privea îngrozit. Nu vorbise niciodată cu vecinii săi şi nu ştia cum să reacţioneze.

— Vă rog să mă ajutaţi, continuă femeia imperturbabil, văzând că domnul H. nu dă semne că i-ar fi înţeles urgenţa. Are febră mare şi nu ştiu ce să fac.

În cele din urmă, Lin luă nemişcarea lui drept aprobare şi în câteva secunde se înfiinţă la uşă. Cu gesturi automate, Tomas H. se ridică să-i deschidă şi se dădu repede înapoi când Lin se năpusti în casă.

— Pot folosi telefonul, vă rog? întrebă Lin, deja cu receptorul la ureche. H. aprobă scurt şi dădu să se ascundă în bucătărie. Lin însă, cât aşteptă să-i răspundă cineva, continua să spună aceleaşi lucruri ca şi mai devreme.

— Patti are febră mare şi nu ştiu ce să-i mai fac. E rău de tot, spuse ea, arzând de îngrijorare.

Îl ţintuia pe H. cu privirea şi nu-i permitea s-o lase singură cu disperarea ei. Se uita la el ca şi cum ar fi putut s-o ajute, iar ochii ei cereau încurajare. H. nu avea însă ce să-i ofere, fiind el însuşi depăşit.

— Alo, alo, salvarea, vă rog să veniţi repede, e o urgenţă, spuse Lin dintr-o suflare, când în sfârşit îi răspunse operatorul. Fetiţa mea de patru ani are febră mare şi indiferent câte i-am dat până acum, n-am reuşit să o fac să scadă. Veniţi repede, vă rog! Da, da, adresa este strada Copacului nr. 8, Clădirea 52, etajul 2. Vă rog, grăbiţi-vă! I-am dat medicamente de febră, i-am pus supozitoare, am pus-o în apă rece, dar febra nu-i scade. Vă rog, veniţi repede!

Spuse din nou toate astea şi ieşi val vârtej din casă. La fel de repede cum ieşi, la fel de repede se întoarse şi, în acel du-te-vino al disperării, îi aruncă vecinului înmărmurit:

— Vă mulțumesc și-mi cer iertare, spune Lin. Vă mulțumesc că mi-ați permis!

Lin dispăru cât ai clipi și urcă în grabă scările Clădirii 52. În doar câteva secunde Tomas o văzu pe geam, aplecându-se deasupra pătuțului. Luase fata în brațe și se plimba cu ea prin cameră ca o leoaică în cușcă. Dădea necontenit din gură ca și cum s-ar fi certat cu cineva. Din când în când, o lăsa pe fetiță în pat și-i frecționa corpul cu comprese reci, probabil. Dintr-o mișcare, era înapoi la fereastră, unde căuta din priviri ambulanța. Cele 14 minute care au trecut până la sosirea medicilor au fost prea mult chiar și pentru Tomas H., pe care îl contaminase starea mamei disperate. Altădată ar fi sărit să o ajute fie și numai cu un cuvânt, dar amărâtul de el uitase cum ar fi trebuit să facă asta fără să o sperie și mai tare. A privit doar neputincios pe fereastră și a avut un zvâc în inimă când a văzut-o pe fetiță ieșind pe targă, cu perfuzii în venă. Aproape că i s-a făcut rău la această priveliște și a fugit de lângă geam. A început să tremure, îi cădeau lacrimi grele pe obraz. „Nu, ticălos bătrân, tu n-ar fi trebuit să vezi așa ceva!" își spune H. cu glasul minții. Dădu din mână ca și cum ar fi vrut să alunge imaginea trupului fără viață din fața ochilor, și își reprimă un geamăt înăbușit.

Apoi a făcut ce știa el mai bine și a întins mâna după sticlă, a pus-o la gură și a băut până a simțit că-i vine toată votca înapoi. S-a așezat pe pat și s-a rugat s-adoarmă. N-avea norocul ăsta. Casa se învârtea cu el, iar tavanul proiecta chipul fetiței suferinde. Ferestrele îl strângeau, iar prin fața ochilor i se perindau imagini disparate. Se simțea ca într-un carusel ce se-nvârtea fără oprire. A încercat să se apere strângând ochii cu putere, dar nici așa n-a scăpat de imaginile mișcătoare. A văzut mașini, sânge, larbă și-apoi

văi. Văi nemărginite în care H. căuta cu privirea ceva, dar nu găsea nimic. O nouă vale şi-o altă căutare disperată. Văi nemărginite cercetate cu privirea panoramică a minţii. Văi imense, văi pustii, nemărginite văi...

Asta a visat Tomas H. timp de o noapte şi o zi întreagă cât a zăcut în starea de beţie şi inconştienţă soră cu moartea. S-a trezit cu capul cât o baniţă şi s-a dus glonţ la geam. A privit spre fereastra lui Lin, dar n-a surprins nicio mişcare.

Întreaga Clădire 52 părea cufundată într-un somn adânc, parcă asemenea celui dinaintea facerii lumii. Clădirea respira greoi şi nu dădea semne să-şi revină în simţire. De altfel, nici nu avea s-o facă prea curând, căci orele arătau doar puţin peste miezul nopţii. Nimeni nu mişca şi nici măcar o pasăre nu se-ncumeta să tulbure împărăţia întunericului. Singura fereastră cu tocăria închisă la culoare a clădirii arăta ca o gură ştirbă în care se pierdeau gândurile negre ale nopţii.

Tomas şi-ar fi dorit s-adoarmă înapoi, dar ştia că avea să-l prindă dimineaţa numărând minutele. Dacă socotelile lui se dovedeau adevărate, urma o zi de marţi, când Ana avea să-l fericească cu prezenţa ei. Se gândi la ea şi se simţi dintr-odată inundat de un val de duioşie. În doar câteva secunde hotărî să-i arate Anei puţină recunoştinţă. Câteva cuvinte de mulţumire nu omorâseră pe nimeni până acum şi n-ar fi fost el excepţia. Avea tot timpul să se pregătească până la sosirea ei şi cu acest gând binefăcător în minte îşi plănui revenirea printre oameni. Nu ştia de unde-i răsărise această idee aducătoare de speranţe — era profund uimit de apariţia ei — dar se hotărî brusc să n-o lase să-i scape printre degete. Îi era aşa de dor să se simtă şi el din nou om! Sau măcar ceva asemănător. Îi era dor

să se simtă viu, să creadă, să simtă, să vrea ceva, indiferent ce ar putea însemna asta. Îi era dor de atât de multe lucruri şi totodată era atât de înspăimântat de ele!

Pentru prima dată, după atâţia ani, inspectă cămara şi constată că e ticsită cu fel de fel de bunătăţi. Îi făcu plăcere să ia în mână, să miroasă, să cântărească şi să adulmece mirosurile tuturor. Frecă între degete praful alb al făinii şi-aproape zâmbi când îşi murdări bermudele cărămizii. Desfăcu pungile cu mălai, zahăr şi orez şi le adulmecă atent. Băgă în gură bucăţi de nucă uscată şi se minună de consistenţa lor. Mestecă uşor trei stafide şi le plimbă încet prin toată gura. Se năpusti apoi asupra condimentelor şi le mirosi timp îndelungat. Nările i se umflară asemenea pânzelor unui veller pe mare, de parcă ar fi vrut să absoarbă întreg parfumul mirodeniilor. Era încercat de o bucurie copilărească, aşa cum nu mai simţise de nu mai ştia când. Simţea nevoia să împartă cu cineva această bucurie, dar nu avea pe nimeni apropiat. În niciun caz pe cineva pe care ar fi putut să-l deranjeze la această oră cu problemele sau bucuriile lui. De fapt, ar fi avut... dar era ca şi cum s-ar fi gândit să sune un extraterestru de pe Lună, atât de fantezist i se părea. În fine, cel mai bine era să rămână ancorat în starea de prospeţime ce abia prinsese contur. Să se bucure de ea, chiar şi-n singurătate, şi să mulţumească oricui o ştie el pentru şansa ce i s-a ivit. Cine ştie cât avea să ţină? Putea fi o bucurie de-o secundă, o bucurie de-un minut? Oricât ar fi durat, tot era mai bună decât nimic.

A continuat să inspecteze cămara, apoi frigiderul, întreaga bucătărie, şi-aşa i-a venit ideea de a-i pregăti Anei o surpriză. Ana cea statornică, singura constantă din viaţa lui. Da, ştia, era un gând nebunesc, dar era pentru

prima dată când simțea un asemenea impuls, așa că avea să profite de el și să facă tot ce-i trecea prin cap. Avea s-o aștepte cu micul dejun pregătit, cu ferestrele aburite de la căldura cuptorului încins. Avea idei destule și suficiente ore să se pregătească. Își puse șorțul ei și se simți învăluit în miresme calde și umane. Pânza de bumbac păstra mirosul vag de violete al Anei, pe care H. îl sesiza de cum intra pe ușă. Își duse șorțul mai aproape de nas și inspiră adânc. Mirosea a prăjituri, a violete și... a Ana. Nu cunoștea mirosul cărnii ei, dar era ceva impregnat în acel sorț pe care-l simțea ca fiind parte din ea. Îl îndepărtă cu grijă de pe piept și-l agăță înapoi pe ușa de la bucătărie, acolo unde îl găsise. Avea să pregătească micul dejun fără el. Nu voia să pângărească cu nimic acest obiect. Sentimentul că strică și murdărește tot ceea ce atinge puse cu repeziciune stăpânire pe el, de parcă stătuse la pândă și abia așteptase să-l înhațe. Scutură șorțul și-l netezi ușor, ar fi vrut să îndepărteze orice urmă a contactului dintre ei.

Îi luă cel puțin o jumătate de oră până să se hotărască asupra meniului cu care să o impresioneze pe Ana. În cele din urmă alese o budincă de paste cu brânză sărată la cuptor, mere coapte și crème brûllée. Și, bineînțeles, cafea din belșug. Ana prefera un fel de lapte cu cafea, tocmai de aceea se va duce să cumpere lapte proaspăt, necesar și pentru crema de zahăr ars. Va lua și niște fructe, așa, ca să fie. Habar n-avea dacă cele la care se gândise erau potrivite sau nu pentru micul dejun, însă erau primele preparate ce-i veniseră în minte.

Pe vremuri, obișnuia să gătească alături de Stella în zilele lor libere și, cu timpul, devenise destul de bun în bucătărie. I se părea că trecuse un secol de atunci, însă era convins că nu putuse uita chiar tot. Le pregătise în

trecut de atâtea şi atâtea ori, încât ar fi putut să le facă şi cu ochii închişi. Sau, cel puţin, aşa credea...

Chiar dacă a avut cu ce se îndeletnici, noaptea a trecut greu pentru Tomas H. care, de la o oră la alta, se îndoia tot mai mult în privinţa iniţiativei sale. Dacă Ana va râde de el? Dacă va părea cel mai penibil om în viaţă? Oare n-ar fi cumva mai bine să stea în banca lui şi să arunce totul la gunoi? A renunţat şi s-a apucat din nou de pregătit de cel puţin şase ori în acea noapte şi, când a venit dimineaţa, încă mai avea îndoieli că-şi va putea duce la bun sfârşit planul nebunesc.

Adevărul era că toate îi ieşiseră minunat. Se poticnise de câteva ori la fiecare preparat, fusese mai greu decât îşi imaginase, dar până la urmă reuşise. Nu ştia dacă aveau gustul ideal, dar cel puţin arătau senzaţional. Casa mirosea a esenţe, a arome de toate felurile, care îl îmbiau la normalitate, la gânduri de pace cu el şi cu Universul. Tomas H. se simţea poate prea cutezător pentru că îndrăznise atât de mult. Îl speriau şi-l copleşeau, totodată, curajul şi teama de a scoate capul din carapace.

Nu plănuise acest moment, dar el venise şi-l luase atât de tare prin surprindere, că nu avusese puterea să renunţe, să dea înapoi. Se aruncase cu capul înainte şi sperase... Dumnezeu ştie ce sperase. Dacă rămânea prea mult pe gânduri şi se întreba de ce făcea toate astea, îl apuca disperarea şi nu putea să nu simtă că totul e-n zadar. Ce spera să rezolve? Ce spera să se întâmple? Avea el să recupereze ceva? Avea el să schimbe ceva? De bună seamă că nu. Şi-atunci, la ce bun? Se simţea un colos trezit dintr-un somn adânc, ce se scutură de uitare şi-ncearcă să revină la viaţă. Ca o locomotivă cu aburi învechită, ce-ncearcă să se pună în mişcare, urnindu-şi

cu greu piesele înţepenite, mâncate de rugină. Odată o mândrie, acum nu mai făcea nici cât o ceapă degerată.

Ca un moşneag ce speră pentru o clipă să redevină tânăr, Tomas H. îşi dădu peste mâini şi se lăsă cu toată greutatea-n scaun. În mintea lui încă mai mişuna o fărâmă de speranţă, căreia nu-şi permitea să-i dea vânt cu piciorul. Avea să se ţină de ea cu îndârjire, chiar dacă asta însemna să lupte. Ceva uman se strecurase înlăuntrul lui şi-i zgândărise simţurile adormite. Ca şi cum cineva mişca în sus şi-n jos un beţişor cu vârful ascuţit; se oprea pentru câteva secunde, după care o lua de la capăt. Şi zgândărea, şi zgândărea. Uriaşul se trezea la viaţă şi începea să adulmece totul în jurul lui. De parcă vedea pentru prima oară tot ce era în jur. Descoperirile îl speriau şi-l încântau deopotrivă. Ceva omenesc se trezea încet-încet înlăuntrul său. Avea să ia totul uşor şi va merge cu paşi mărunţi şi precauţi. Va face asta începând chiar din această dimineaţă. Iar când haitele de lupi cu gurile căscate îşi vor face din nou simţită prezenţa, se va ţine din toate puterile de luminiţa lui de speranţă. Poate nu va reuşi, dar măcar va încerca.

Se uită la bucatele aburinde, învăluite într-o căldură transparentă. Un val de duioşie îl explodă din piept şi-l făcu să plângă zbuciumat. Plângea des în ultimul timp, dar în felul lui se bucura că poate face măcar acum acest lucru. În trecut, ar fi dat orice să scoată doar o lacrimă şi să spele cu ea amărăciunea ce pusese stăpânire pe el. Dar acum, după ce avusese timp să plângă în voie, simţea cumva că lacrimile-i erau pe sfârşite, ca şi cum tot ce fusese de plâns se plânsese, tot ce fusese de ispăşit se ispăşise, iar lacrimile ce-i izbucneau acum cu putere făceau parte din ultima redută. Îşi şterse obrajii şi constată că,

deşi plânsese, starea lui de bine nu se schimbase, speranţa nu-i dispăruse.

Adevărul era că se simţea oarecum mândru şi, de ce să nu recunoască, nerăbdător să împartă cu Ana cele pregătite. Nu mai simţise de ani de zile nevoia de a împărtăşi, iar acum era şi temător, dar şi emoţionat, în acelaşi timp. Singurătatea îi devenise, în timp, a doua natură şi părea să se fi împăcat definitiv cu ea, însă acum ceva din el dădea să se trezească.

Îşi făcu baie, se primeni şi apoi se puse pe aşteptat. Nu voia să recunoască, dar era vizibil emoţionat. Doamne, fereşte! Nu avea niciun fel de sentimente necuviincioase faţă de Ana — Doamne, de când o cunoştea! — ci era doar bucuria regăsirii cu o parte din el. Poate cea care îi plăcuse cel mai mult Stellei. Cea pe care o pierduse din momentul în care continuase zi după zi să fie un nenorocit nerecunoscător. Însă, nu, nu avea să strice cu astfel de gânduri mica scânteie de normalitate la care visase o noapte întreagă.

La auzul cheii răsucite în broască, Tomas H. dădu să se ascundă în baie. Hm, vechea lui scăpare, fuga. Ar fi vrut şi acum să dea bir cu fugiţii şi chiar şi-a rotit privirea prin cameră, căutând o portiţă prin care să evadeze, însă Ana făcuse deja pasul înainte. De cum a intrat în casă au izbit-o mirosurile îmbietoare. L-a privit uimită pe domnul H. şi a rămas preţ de câteva secunde cu gura căscată, la modul propriu.

— Bună dimineaţa! s-a grăbit H. să spună primul. A făcut acest efort de teamă ca nu cumva Ana să plece. Rămăsese în prag şi nu dădea semne nici c-ar vrea să plece, dar nici c-ar vrea să intre.

— Bună dimineaţa! a îngăimat Ana, buimacă de uimire, văzându-l pentru prima oară pe H. întâmpinând-o. Biata

de ea! Era perplexă. Nici nu apucă să-şi revină din uluiala primului salut, că H. o surprinse din nou:

— Intră, Ana, intră şi nu te speria.

Tomas nu era obişnuit să vorbească cu oamenii şi, deşi făcea eforturi să se poarte cuviincios, se vedea de la o poştă că-i lipseşte exerciţiul. Cuvintele-i ieşiseră răstit şi nici privirea nu-l ajuta prea mult. Vorbele spuneau ceva, iar tonul şi privirea exact pe dos. Un alt şoc pentru ea.

Era poate pentru prima oară după mulţi ani când H. îl spunea din nou pe nume. A înaintat puţin, dar tot n-a înţeles. Apoi s-a panicat. S-a gândit că bătrânul angajase pe altcineva să-i facă de mâncare şi să-l ajute la menaj. A văzut dintr-o privire bucătăria lună şi tăvile pe plită. S-a speriat de-adevăratelea şi a crezut că ăsta e motivul pentru care H. vrea să stea de vorbă cu ea. Voia ca măcar când o concediază să aibă o atitudine civilizată — se gândi ea. Păcat, chiar ţinea la el şi a crezut că îi vor prinde bătrâneţile împreună. El taciturn şi nepăsător, ea calmă şi binevoitoare. Se vedea având grijă de el până la sfârşit. Uite totuşi că o lucrase pe la spate şi nici măcar nu-i dăduse o clipă de-nţeles că vrea s-o schimbe. Ce ciudăţenie de om!

— Ştiu că nu m-am purtat prea frumos cu tine până acum — îi întrerupse H. gândurile, dar aş vrea să... aş vrea să... — îşi adună puterile şi reuşi — aş vrea să-ţi mulţumesc.

Na, că o spusese! Na, că o spusese, în sfârşit! Fusese greu, dar scăpase de ce era mai complicat. Acum chiar că o zăpăcise de tot pe biata Ana!

— Nu înţeleg nimic! îngăimă ea şi mai tulburată decât înainte.

— Stai jos! la loc aici — spuse pe un ton ce nu lăsa loc de nesupunere, în timp ce-i trase scaunul aproape. Stai aici

şi lasă-mă să te servesc! ordonă domnul H., în timp ce-şi şterse broboanele de sudoare de pe frunte.

— Domnule H., vă simţiţi bine?

— Mă simt... cum mă simt — mârâi el şi regretă din nou că se băgase singur în toată treaba asta. De ce mă-ntrebi?

Fără să-i răspundă, îşi făcu curaj şi întrebă:

— Mă concediaţi?

— Să te concediez? se holbă el dintr-o dată. De ce să te concediez? Ce, vrei să pleci? Vrei să mă laşi baltă? o întrebă certăreţ.

— Nu, nicidecum, eu nu vreau, credeam doar... Credeam doar că dumneavoastră vreţi să scăpaţi de mine şi nu ştiţi cum să-mi spuneţi.

— Oh, nu, nu mi-a luat Dumnezeu minţile până într-atât! spuse H. şi zâmbi aproape insesizabil.

Avea un zâmbet frumos, pe care-l observă şi Ana, care începea uşor-uşor să-şi revină din uluială.

— Vă rog să nu mă minţiţi, domnule H., spuse ea. Atunci cine v-a pregătit toate aceste bunătăţi?

— Astea? Astea sunt pregătite de mine! se grăbi el să spună, ca şi când ar fi vrut să treacă cât mai repede peste acest subiect.

— Mă păcăliţi! Mă păcăliţi, domnule H. Dumneavoastră nu ştiţi nici măcar două ouă să vă faceţi!!! zâmbi şi Ana pentru prima dată.

— Nu te păcălesc, Ana! spuse el, înduioşat de naivitatea femeii. Să ştii că sunt doar leneş, nu şi nepriceput!

— Păi, şi-n toţi anii aştia, înseamnă că m-aţi înşelat?

— Cum îţi spuneam şi mai devreme, am fost doar foarte leneş!

— Atunci, o să mă daţi afară şi o să vă reveniţi? O să vă faceţi singur de mâncare şi tot restul?

— Când am spus că am fost leneş, n-am vrut să spun că nu voi fi şi de acum încolo. Să ne înţelegem, astăzi am făcut o excepţie! Azi şi atât! reveni domnul H. la tonul său aspru şi uşor certăreţ. Pentru că azi-noapte stăteam cu ochii pe pereţi şi nu puteam să dorm, mi-am zis să fac ceva care să-mi ocupe timpul. Asta, atâta tot — a ţinut H. să clarifice, ca şi când ar fi vrut să spună că nu trebuie făcut mare caz. M-am uitat prin cămară, prin frigider şi am văzut că te-ai învrednicit să avem de toate. Deci, n-a fost mare brânză. Pe vremuri, obişnuiam să-i ţin companie Stellei în bucătărie şi aşa am început să mă pricep chiar bine la unele mâncăruri, a adăugat H. încet, ca pentru sine.

Era pentru prima oară în ultimii ani când Tomas aducea în discuţie viaţa lui personală. Viaţă pe care ea o ştia ca nimeni alta de bine; pe care o văzuse distrusă chiar acolo, sub ochii el. Auzise, văzuse atunci atâtea lucruri, dar niciodată nu vorbiseră despre asta. Niciodată. Şi era bine să nu o facă nici acum.

Ca şi când nu ar fi observat confesiunea, Ana îi sări în ajutor.

— Tu stai jos acii! o reţinu H., apăsându-i uşor umerii. Astăzi eu sunt de serviciu.

O servi cu două bucăţi generoase de budincă, iar de pe o farfurioară separată o ademeni cu un măr copt, însiropat din belşug şi îmbrăcat în crustă de zahăr ars şi scorţişoară. În ultimul moment, Tomas H. pusese şi pâine la prăjit şi adusese pe masă untul, în prealabil încălzit. Tot în faţa Anei puse un coş de răchită împletit, burduşit cu fructe proaspete. În mijlocul lui tronau strugurii, pe care ştia că Ana îi adoră, înconjuraţi de kiwi, papaya şi mango.

De parcă toate astea nu ar fi fost de ajuns, domnul H. scoase de la frigider o tavă întreagă cu crème brûllée, la vederea căreia Ana salivă instantaneu. Îi puse două degete de cafea, peste care turnă lapte din belşug, adăugă două cubuleţe de zahăr brun şi amestecă temeinic.

— Domnule H., asta e masă de mâncat într-o zi întreagă, nu e mic dejun! Toate arată atât de bine şi miros atât de îmbietor, încât am să încerc să gust din fiecare.

Ana îşi dădu capul pe spate de plăcere când luă prima înghiţitură de budincă şi-l apostrofă în glumă pe domnul H.:

— Dacă aş fi ştiut că sunteţi în stare să faceţi asemenea bunătăţi, de mult m-aş fi dat lovită şi aş fi inventat scuze ca să faceţi dumneavoastră totul. În plus, nu v-aş mai fi lăsat să vă chinuiţi atâta cu mâncarea mea!

Se alinta, desigur, gândea în sinea lui domnul H., pentru că bunătăţi ca ale Anei nu credea să mai facă altcineva! Dacă ar fi făcut o comparaţie între ea şi Stella, preparatele Anei s-ar fi clasat cu siguranţă pe primul loc în topul celor mai bune mâncăruri făcute vreodată. Nu că Stella nu ar fi gătit bine, gătea, dar nu era înzestrată de la natură pentru asta. Ea se informa, se documenta, întreba în stânga şi-n dreapta — îşi dădea silinţa, dar nu avea neapărat un talent în acest domeniu. Se străduia însă şi nu era preparat pe care să nu fi încercat măcar o dată să îl facă. Lucru pentru care Tomas H. o aprecia, o preţuia şi pentru care îşi arătase recunoştinţa. Nu-i spuse însă nimic din toate astea Anei şi se aşeză şi el la masă, zgomotos.

Mâncară împreună în tăcere, trimiţându-şi priviri furişe. La început stingheri, Tomas şi Ana s-au concentrat pe fiecare îmbucătură. Era însă aşa de bine să stea la masă împreună, încât tensiunea s-a risipit ca de la sine.

Au continuat să mănânce ca doi oameni obişnuiţi, care se bucură de taina unei mese între prieteni. Deşi nu erau. S-au îmbiat unul pe celălalt şi Tomas H. a crezut în sinea lui că de acum încolo îi va fi mai uşor să revină printre cei vii.

La cafea, Ana a făcut un gest care a însemnat pentru domnul H. o lovitură directă sub centură, primită atunci când se aştepta mai puţin. Şi-a strâns picioarele sub ea şi l-a privit cu căldură. Nu avea de unde să ştie că acesta era obiceiul pe care H. îl iubise cel mai mult la adorata lui Stella, pe vremea când viaţa lor părea ruptă din Rai. După ce terminau toate treburile şi îşi puteau oferi câteva momente numai pentru ei, Stellei îi plăcea să stea cu picioarele încrucişate sub fund, împlinind parcă taina unei strângeri de mână secrete. În asta era ceva ce-l tulbura atât de tare pe Tomas, încât de cele mai multe ori sfârşeau în pat, dezmierdându-şi trupurile familiare. H. lăcrimă la atingerea acestei amintiri şi fu cuprins de o tristeţe greu de îndurat. Îşi dori dintr-odată să rămână singur şi îi păru rău de tot ceea ce pusese la cale. Se ridică de la masă şi se-apucă să spele vasele. Frecă tot ce putu şi se abţinu să o roage pe Ana să plece. Uşor-uşor, cădea în lumea lui şi simţea cum după fiecare ungher al gândurilor stau ascunse perfidele-i dureri. Îi era frică să zăbovească asupra vreunui astfel de gând, de teamă să nu ajungă înapoi în groapa Infernului. Simţea că în capul lui sălăşluieşte o peşteră imensă, în întunericul căreia vor fi înghiţite pe rând gândurile, sentimentele şi sufletul, pe de-a-ntregul. Şi-ar fi dorit să facă ceva ca să-şi golească mintea, pentru că totul era din ce în ce mai dureros. Devenise fricos şi se temea până şi de umbra vreunui gând. Nemernicul dracului! Era un maldăr de laşitate!

În timp ce toate astea îi treceau prin cap, se trezi cu mâna Anei mângâindu-l uşor pe spate.

— Nu-i nimic, domnule H.! Nu-i nimic! se auzi vocea caldă a femeii, care rupse dintr-odată zăgazurile potopului de lacrimi strânse-n el. H. se porni pe plâns şi dădu drumul unor suspine reprimate atât amar de ani. Trupul său masiv se zgudui şi se simţi asemenea unui uriaş ce se scutură din toate măruntaiele. Plânse cu adevărat şi decoji una câte una greşelile pentru care nu apucase să-i pară rău. Se temu că, asemenea unei cepe, va înlătura strat după strat până nu va mai rămâne nimic înlăuntrul lui. Se temu atât de rău, că îl cuprinse disperarea.

Încet-încet, Ana îi şterse cu prosopul mâinile, îi tamponă lacrimile şi-l conduse uşurel în pat. H. se supuse fără pic de împotrivire şi se lăsă învelit c-un pled subţire de caşmir. Era penibil, da, ştia, dar începea să se simtă din ce în ce mai mic şi mai pricăjit, ca un pisoiaş aruncat într-o găleată cu apă. Îşi dorea să fie alintat, uscat şi curăţat cu dragostea maternă a Anei. Dezmierdarea ei semăna cu a mamei, care în copilărie îi ştergea lacrimile, îi oblojea rănile şi-şi trecea mâna prin părul lui creţ. H. stătea cu ochii închişi şi, deşi continua să suspine, corpul i se detensiona uşor. Muşchii feţei începeau să se relaxeze, iar mâinile îi atârnau greoi. Puţin câte puţin, H. se cufundă mai mult în adâncitura patului şi în cele din urmă se linişti şi adormi.

Când respiraţia lui deveni profundă şi constantă, Ana îi mai aranjă o dată pătura, lăsă uşa întredeschisă şi se duse la bucătărie, să pună lucrurile în ordine. Când se văzu singură aici, îşi simţi corpul cutremurat de spasme. Se stropi cu apă rece pe faţă şi îşi reveni încetişor. Îl rupea sufletul domnul H., i-l făcea franjuri şi pe urmă i-l punea

încet la loc. De fiecare dată însă lipiturile i se păreau tot mai greu de făcut, tot mai greu de nimerit nervurile ce țineau adunate precar fărâma de suflet ce supraviețuise dezastrului.

Scrise în grabă un bilet pe care îl lăsă pe masa din bucătărie și plecă.

*

În acea dimineață, gemenii de la parter erau mai răzgâiați ca niciodată. Adam și Alec le făceau zile fripte părinților de când se sculau și până se culcau și tocmai de aceea îi porecliseră „copiii atomici". Toni și Laura sperau să se cuminţească odată cu trecerea timpului, însă acum le venea greu să viseze la asta, pentru că acele vremuri păreau să fie foarte departe. Neastâmpărul gemenilor era la apogeu, iar micuții se îndemnau unul pe celălalt la tot felul de trăsnăi. Făceau toate prostiile care le treceau prin cap.

Spre exemplu, în această dimineață, s-au trezit după lungi insistențe și amenințări din partea părinților care mai aveau puțin și îi dădeau cu forța jos din pat, s-au dus la baie, unde s-au udat din cap până-n picioare. Adam a alunecat pe gresia udă și a început să țipe ca din gură de șarpe, iar Alec, în loc să-l potolească, a râs de el și l-a făcut în toate felurile: pămpălau, prostălău, împiedicat... Părinții au venit într-un suflet să-l despartă și după ce s-au asigurat că sunt spălați pe față, pe mâini, pe dinți, i-au luat de câte o aripă și i-au așezat pe scăunelele lor la masă. Aici a început altă distracție. Pentru că Adam era încă supărat că fratele său râsese de el, a profitat de un moment de neatenție din partea părinților și l-a turnat întreg recipientul cu sare în cana cu ceai. De data asta

a venit rândul lui Alec să fiarbă de mânie şi, fără să se gândească o clipă la consecinţe, i-a azvârlit cana cu ceai direct în faţă. Perplex de uimire, Alec a căscat mai întâi gura larg fără ca din ea să iasă niciun sunet, după care a început să strige ca din gură de şarpe. Un urlet prelung ieşit nestăvilit din gâtlej a pus stăpânire pe toată încăperea. Exasperat, Toni s-a repezit la ei şi puţin a lipsit să nu îi dea cap în cap. Tremura de nervi în timp ce îi făcea loc Laurei să şteargă în urma lor.

— Marş în camera voastră! a urlat Toni.

— Da' mie mi-e foame, n-am apucat să mănânc nimic, a zis unul dintre ei.

— Marş, am spus! Mâncaţi la grădiniţă! Acum dispăreţi la voi în cameră şi îmbrăcaţi-vă rapid! Să nu mai aud un sunet! În trei minute să fiţi gata! De azi, armată o să fac cu voi! Gata, s-a terminat cu nebuneala! Marş, am spus!

Puştii au plecat vociferând, dând vina unul pe altul pentru cele întâmplate, iar cât s-au îmbrăcat, camera a răsunat continuu de bufnituri şi sunete-nfundate.

Rămaşi singuri, Toni a observat că Laura ştergea cu mopul supărată.

— Tu ce mai ai? a întrebat-o Toni iritat.

— Ce pot să am? Nu sunt de acord să le vorbeşti aşa şi să-i trimiţi de-acasă nemâncaţi. Poţi să le faci educaţie şi-n alt fel. Nu cred că soluţia e să le vorbeşti urât şi să-i privezi de nevoile elementare.

— Şi de ce nu-i educi tu, dacă tot eşti aşa de pricepută?

— Sigur... vechile discuţii!

Discuţii care nu au încetat nici după ce au ieşit din casă şi i-au băgat pe cei doi drăcuşori în maşină. Laura le-a îndesat la repezeală două banane în mână şi le-a spus să le mănânce în linişte.

— Sigur, mureau prinţişorii dacă rămâneau o dată nemâncaţi! Poate aveau şi ei şansa să înveţe că nu poţi să faci chiar tot ce-ţi trece prin cap fără a rămâne nepedepsit. Dar când unul zice hăis şi altul cea, copiii ăştia nu or să înveţe niciodată să asculte!

— Ştii bine că sunt de acord să-i certăm când greşesc, dar nu pot fi de acord cu pedepse absurde şi cu vorbe urâte!

— Femeie, mă omori cu zile! Zici că cine ştie ce le-am făcut! Uiţi de ce am fost nevoit să iau astfel de măsuri!

Au continuat aşa până ce-au urcat în maşină, au trântit portierele şi-au demarat în trombă.

Tomas H. ascultase detaşat această ceartă, ca şi când s-ar fi difuzat undeva, la radio sau la televizor. Se trezise şi asculta absent. Nu era primul şi nici nu avea să fie ultimul spectacol oferit dimineaţa de familia Pin. Dar nici nu-i putea condamna. Ştia şi ei cum e cu asta. Era greu să împaci pe toată lumea şi să faci să fie bine.

După plecarea lor se aşternu liniştea. O linişte adâncă şi densă, în care H. îşi auzea propria respiraţie. Deşi dormise — cine ştie cât — se simţea obosit. Obosit de viaţă, depăşit de ea. Îşi simţea trupul greoi şi inert. Îi era greu până şi să-şi scoată mâinile de sub aşternut. Doar ochii i se mişcau în cap şi se plimbau încetişor deasupra lucrurilor din jurul lui. Înlăuntrul îi părea zguduit de un cutremur devastator, iar acum, uşor-uşor, făcea pe îndelete inventarul distrugerilor provocate. Era nevoie de o readaptare la mutaţiile suferite şi trebuia să aibă răbdare ca plăcile tectonice să se reaşeze. Cumva, gândea toate astea ca şi când nu ar fi fost vorba despre el. Ca şi când el ar fi fost doar omul cu inventarul, cu observarea şi notarea avariilor provocate. Nu căuta soluţii. Nu căuta

remedii. Observa şi atât. Nu-i plăcu ce văzu şi se rugă la Dumnezeu să facă ceva cu el să-l radă de pe faţa pământului. Era singurul gând reconfortant care îl venea în minte. Şi cu el şi fără el, lumea era la fel. Poate doar mai bună. Un ticălos mai puţin. Închise din nou ochii şi se culcă înapoi. Era atât de obosit, încât adormi imediat cu gândul să nu se mai trezească.

Nu avu nici de data asta noroc. Se trezi după cinci ore de somn adânc şi când deschise ochii, primul lucru care-i ieşi pe gură fu o înjurătură: 'tui mama ei de viaţă! Tot aicea sunt!

Se dădu nervos jos din pat, se duse la baie şi-şi făcu un duş mai mult rece decât cald. Aruncă pe el un maiou şi o pereche de pantaloni scurţi şi merse la bucătărie să-şi facă o cafea. Aici, pe masă găsi biletul Anei pe care scria doar atât: *Patti e bine, se întoarce azi acasă!*

Rămase cu hârtia în mână împietrit şi câteva clipe nici nu ştiu cum să se bucure. Când îşi mai reveni, se repezi la geam şi privi cu căldură spre fereastra micuţei Patti. Geamul era deschis, iar perdeaua flutura uşor. De parcă i-ar fi făcut cu mâna. Ca şi când i-ar fi zis: „Stai liniştit, sunt eu de pază aici!" Mulţumi în sinea sa pentru veştile bune şi trimise spre camera fetiţei un fir imaginar de gânduri de recunoştinţă. Copila asta de numai patru ani reuşea să-i înmoaie sufletul, să-i sădească boboci noi de umanitate. O putea vedea cu ochii minţii aplecată asupra pătuţului vreunei păpuşi, vorbind singurică, făcându-şi de lucru, fără să se plictisească, fără să deranjeze, fără să ceară prea mult.

Tomas H. se simţi uşor revigorat şi fu bucuros că nu murise înainte să afle că Patti e bine, sănătoasă. Îi mulţumi Anei în gând şi simţi nevoia să facă ceva.

Îi dădea ghes o nevoie impetuoasă de a merge pe străzi sau, de ce nu, să-i cumpere un cadou fetiței, apoi să i-l lase ușurel la ușă. Avea el însă această putere? Ar putea reuși să iasă din bârlog, să se-avânte-n iar în lume? Părea imposibil, dar n-avea cum să afle dacă nu încerca.

Nesigur pe el, dar animat de dorința de a face ceva, H. își schimbă la repezeală hainele, își umplu portofelul cu bani și ieși în grabă pe ușă. Ajunse în cinci minute în stația de autobuz, dar se opri dezorientat, pentru că habar nu avea cu ce mai mergeau autobuzele: avea nevoie de bilete, de cartele, bani? Nu știa și nici nu îndrăznea să întrebe vreun trecător. S-ar fi uitat la el ca la o ciudățenie, lucru de necondamnat. S-a învârtit puțin prin stație și a ochit un punct de informare. Pe un panou era explicat cât se poate de simplu ce trebuie să faci pentru a obține bilet pentru orice destinație. Se orientă repede și pentru câțiva bănuți primi o cartelă pentru o călătorie dus-întors în orice punct al orașului. Peste câteva clipe sosi autobuzul. Se urcă și pentru că era aproape gol, se așeză pe un scaun. Își mută privirile când pe geam, când la oamenii din autobuz și-și dădu seama că nu mai circulase cu vreun mijloc de transport în comun de zeci de ani. În toată această perioadă, singurele sale ieșiri se rezumaseră la magazinul din capul străzii până la care nu făcea mai mult de trei minute de mers pe jos. Privi cu interes și curiozitate în jurul lui și se simți asemenea ursului ieșit din bârlog după o iarnă lungă de hibernare. La început se uită la oameni cu ostilitate, dorind astfel să descurajeze orice apropiere de ei. Când observă însă că nimeni nu-i dă atenție și fiecare e pierdut în propriile gânduri, Tomas H. se relaxă și-și văzu de ale sale. Dar ce gânduri avea el?

Nimic concret, la care să se oprească! Nimic care să nu-i provoace teamă, iritare.

În acea zi se opri la cel mai mare magazin universal din oraş, unde se duse chitit la raionul cu jucării. Aici se pierdu puţin cu firea, întrucât ceea ce văzu nu semăna deloc cu ceea ce era el obişnuit să găsească într-un astfel de magazin. Era greu să te orientezi acum printre atâtea rafturi cu personaje vorbitoare, războinici mişcători şi câte şi mai câte. Nu puteai să găseşti o păpuşă normală — aşa cum ştia el că ar trebui să fie. Se simţi complet neajutorat şi numai gândul că ar fi putut cere sprijinul unui angajat îl înfioră.

— Pot să vă ajut cu ceva? îl făcu să tresară glasul unei tinere care se ocupa cu aranjatul jucăriilor pe rafturi.

— Aţi fi putut dacă aţi fi aranjat jucăriile astea într-o ordine, să ştie şi omul unde poate găsi ce-i trebuie — se răsti el iritat.

— Dacă îmi spuneţi ce anume căutaţi, cred că vă pot ajuta! nu se lăsă tânăra.

— Păpuşi caut. Păpuşi normale! Asta caut.

— Ce vârstă are fetiţa dumneavoastră, vă rog?

— Nu e fetiţa mea, tună domnul H., făcând să-şi întoarcă capul spre el câţiva cumpărători. E fetiţa... unor prieteni, se adună el cu voce joasă.

— Oh, scuzaţi-mă, deci câţi ani are fetiţa?

— Patru ani. Patru ani şi jumătate spuse el, luându-şi o marjă de siguranţă.

Sincer vorbind, habar n-avea care e vârsta exactă a lui Patti. Puteau fi şi patru, după cum puteau fi şi cinci ani. Parcă totuşi o auzise o dată pe Ana că pronunţase această vârstă.

— Pe aici, domnule! Aici veți găsi păpuși potrivite pentru fetițe între patru și opt ani. Dumneavoastră hotărâți ce i se potrivește mai bine.

— Mulțumesc! îngăimă H. când angajata aproape că dispăruse de lângă el.

— Cu plăcere, se auzi totuși vocea ei din depărtare.

Acum domnul H. se afla în locul pe care orice fetiță l-ar fi numit cu siguranță *Raiul jucăriilor*. Aici puteai găsi orice și-ar fi dorit un copil și poate mai mult decât atât: prințese, personaje celebre din povești, păpuși îmbrăcate în halate medicale, truse de prim ajutor, altele în straie de călărie și haine de rezervă, prințese cu rochii înfoiate de bal și seturi întregi de diademe, pantofi, gentuțe, plus, bineînțeles, alte rochii de schimb, păpuși-fetițe, în căsuțele lor, apoi mobilier separat de bucătărie cu toate cele trebuincioase în miniatură (oale, cratițe, aragazuri, biberoane etc.), cântărețe cu tot cu trusă de scenă (chitară, microfon, clape etc.) și câte și mai câte. Tomas H. era de-a dreptul bulversat de varietatea modelelor de păpuși, astfel că îi luă destul de mult până să se decidă ce să pună în coș. Primul set pe care îl alese fu cel format din Albă ca Zăpada cu cei 7 pitici ai săi, prințul pe un cal frumos, mama vitregă și mărul otrăvit, dar se răzgândi și îl așeză înapoi pe raft, după care se răzgândi din nou și îl puse iar în coș. Se temea să nu fie prea învechit, iar Albă ca Zăpada și cei 7 pitici să nu fie „expirați" în aceste timpuri (în care și el se simțea la fel). În cele din urmă gândi că o poveste clasică nu moare chiar așa, cu una, cu două, așa că adăugă și setul cu prințesa cu rochiile de bal, care până și domnului H. i se părea incredibil de reușit. Cea de care fu cu adevărat mândru era însă o păpușă cât palma unui

om, locatară a unei căsuțe cu etaj și mobilă de schimb pentru fiecare încăpere.

Înainte să meargă la casă să plătească se opri și la raionul de cărți pentru copii, de unde luă câteva exemplare frumos ilustrate, cărți cu coperte cartonate și multe surprize înghesuite în paginile lor. Alese cărți de povești, cărți cu animale și cărți de făcut magii, care — zâmbi când văzu — aveau chiar și o baghetă fermecată. Își aminti de timpurile când frecventa și el librăriile pentru copii și regretă că pe vremuri nu se inventaseră asemenea minunății.

Încântat de tot ceea ce cumpărase, plăti fără să se uite în ochii vânzătoarei și o luă spre casă pe jos. Merse agale și se uită curios la oamenii pe care îi întâlni. Avea, în felul lui, un fel de afecțiune (deși e prea mult spus) pentru fiecare dintre ei. Asemenea lui, fiecare purta o poveste personală, cu necazurile și bucuriile ei. Încerca, pe furiș, să fraternizeze cu ei și se simți inundat de un sentiment al apartenenței. Nu mai era lăsat pe dinafară, iar oamenii păreau să nu aibă nimic cu el. Nu-l judecau, nu-l legau la stâlpul infamiei și nu-l arătau cu degetul.

Într-un fel, era mândru de tot ceea ce făcuse în această zi pentru că, într-adevăr, nu era puțin lucru. Își părăsise singur bârlogul, dăduse piept cu lumea reală, se descurcase să ceară ajutor civilizat și făcuse față multor provocări. Era oare prea mult să îndrăznească să creadă că totul va fi bine? Să creadă că în cele din urmă zbaterile lui încetaseră, că bătălia cea grea se încheiase, iar după lupte îndelungi reușise să vrea să redevină om? Venise în sfârșit momentul în care memoria și uitarea nu-l vor mai arunca în cele mai adânci coșmaruri ale sale? Trăise în groapă și-i lua cu vertij numai la gândul că ar mai putea

privi în ea. Mai avea multe lucruri de reparat, multă vină de asumat, dar după zece ani de Infern putea să spună că stătea acum pe buză, sus! Oare va reuşi să rămână aici?

Ca să nu-şi piardă curajul, H. se opri direct la etajul al doilea şi lăsă pungile cu cărţi şi jucării rezemate de uşa de la intrare. Îşi apropie capul de uşă şi stătu cu urechile ciulite. De dincolo răzbăteau doar vocile de la televizorul care mergea în surdină. În rest, nici ţipenie de om. H. asculta încurcat şi nu ştia cum era mai bine să procedeze. Să lase jucăriile şi să plece sau să le ia înapoi? Ce va fi zicând Eric în momentul în care va afla că cineva, un necunoscut, i-a făcut cadouri fiicei sale? Dacă ar fi ajuns s-o bănuiască pe Lin de cine ştie ce? Pe de altă parte, se temea ca nu cumva să le ia altcineva, deşi asta părea puţin probabil. Familia nu primea vizite mai deloc, iar vecinii de la etajele inferioare nu le călcau nici ei pragul prea des. Poate ar fi fost mai bine să i le dea Anei să le ducă, dar nici gândul ăsta nu-l mulţumea. Nu dorea ca ea să ştie despre ideile lui. De teamă să nu îl vadă cineva, se mai uită o dată spre pachete şi o luă încurcat spre scări. Merse ghemuit pe lângă pereţi de parcă ar fi vrut să se confunde cu ei şi se rugă să nu întâlnească pe nimeni. Avu noroc. Tocmai când intra în locuinţa sa, Toni dădea colţul pe alee cu gemenii prinşi de câte o mână venind cu ei din parc.

Intră în viteză în casă şi trase repede uşa după el ca şi când ar fi făcut ceva rău. Se aşeză îmbrăcat pe scaun şi continuă să se gândească. Dacă gestul său va isca cine ştie ce neplăceri pentru Lin? Dacă Eric va deveni suspicios şi nu va înţelege ce s-a întâmplat? De fapt, nu era nimic de înţeles, îşi spuse el — iar acest gând îl bulversă şi mai tare. Se sperie şi vru să se întoarcă să ia pungile, însă nu avu

curaj. Of, de ce nu putuse să stea în banca lui şi să-şi vadă de treabă? Probabil că iar va crea cine ştie ce situaţie şi în loc să facă bine, va face doar rău! Aşa cum se întâmpla de obicei! Se ridică de pe scaun şi se repezi la geam. Camera micuţei Patti avea în continuare ferestrele larg deschise. În dreptul lor dănţuiau elegante două perdele moi şi diafane ca două rochii de mireasă. Ceva îl linişti şi-l spuse că totul va fi bine. Îşi dori cu disperare să se agaţe de acest gând şi respiră adânc pentru prima dată de când păşise în casă. Atunci sună telefonul. Zbârnâitul lui îl luă prin surprindere şi preţ de câteva clipe nici nu se mişcă din loc. Nu avea cine să-l caute pe el şi era convins că e o greşeală. Era plăcut totuşi să simtă ceva viu în casa lui şi se amăgi cu gândul că cineva îl caută pe el. Aproape că îl îmbătă acest sentiment şi ascultă în continuare cu ochii închişi sunetul regulat. În cele din urmă ridică receptorul şi când se pregătea să spună că-i greşeală, auzi o voce cunoscută la capătul celălalt.

— Domnul H.?

— Da...

— Domnul H., dumneavoastră aţi fost?

— ....

— Dumneavoastră aţi adus toate aceste daruri?

— Ce daruri?

— Ştiţi dumneavoastră despre ce vorbesc!

— ....

Se auzi un foşnet în telefon după care o voce de copil îi spuse:

— Mulţumesc, domnule prinţ!

— Poftim?

— Domnule prinţ, am primit cadourile! Sunt cele mai frumoase din lume! Mulţumesc, domnule prinţ!

Atât spuse, după care îi dădu telefonul mamei sale.

— Patti v-a văzut pe geam intrând în bloc cu o pungă cu pachete şi la câteva minute după, ieşind fără ea. Dumneavoastră aţi fost, nu? Mulţumim! spuse Lin fără să mai aştepte confirmarea lui. Nu ştiu cum am putea să vă mulţumim.

— O nimica toată, îngăimă H. în cele din urmă.

— Aţi făcut-o foarte fericită pe fetiţa mea!

— Sper doar că n-am produs neplăceri.

— Neplăceri? Nu, niciun fel de neplăceri. Doar bucurii!

Tomas H. se emoţionă brusc la auzul acestor cuvinte şi închise grăbit telefonul, fără să mai spună la revedere sau ceva de bun rămas. Se depărtă de telefon şi începu să se plimbe agitat prin cameră. Repeta în gând: „Niciun fel de neplăceri, doar bucurii, doar bucurii..." Privi din nou pe geam, iar la fereastra lui Patti observă o prinţesă în rochie de bal. Avea mâna dreaptă ridicată în semn de salut. O ridică şi el şi zâmbi amar. Of, Doamne, cât de multe pierduse în această viaţă!

*

Lui Tomas H. i-au trebuit doi ani ca să scrie prima carte. Seară de seară, petrecea cel puţin cinci ore în faţa maşinii de scris, pe care ulterior a înlocuit-o cu un calculator destul de performant. Îi plăcea să muncească noaptea, înconjurat de plăsmuirile el. De cele mai multe ori, Stella citea lângă el cuminte, ca o pisică leneşă.

Aproape că nu făceau nimic unul fără celălalt, iar acest lucru le prindea bine amândurora. Stella îl trata ca pe un scriitor adevărat şi-i îndeplinea toate dorinţele,

oricare ar fi fost acelea. Vara îl îmbia cu băuturi răcoritoare, iar în anotimpurile reci, cu ceaiuri fierbinți și parfumate. Fusese și ea acceptată la Universitate, unde acum era asistent universitar. Era fericită cu noul ei loc de muncă, mai ales că mulți dintre cei care-i fuseseră profesori îi erau acum colegi. Era foarte apreciată și iubită, așa că se ducea la serviciu cu plăcere. Reușise în puținul timp pe care-l petrecuse la catedră să vină cu metode proaspete de studiu, ceea ce-i atrăsese deja laudele celor mai vechi în această meserie. Cum însă lucrurile bune vin întotdeauna la pachet cu altele mai puțin plăcute, Stella s-a obișnuit repede și cu valul de invidie stârnit în jurul său. Era însă atât de obișnuită cu acest tip de comportament, încât a reușit — numai ea știe cum — să facă abstracție de cei care nu o priveau cu ochi buni. Studenții o iubeau și au început să vină în număr tot mai mare la cursurile ei, însă cârcotașii puneau asta pe seama frumuseții ei. Spuneau că studenții se înghesuie să vadă prospătura de la catedra de literatură comparată, nicidecum să participe la cursurile ei. Adevărul era însă la mijloc. Studenții veneau și pentru una, și pentru cealaltă. Stella avea darul de a-i impulsiona pe studenți și de a-i face să vrea să se autodepășească, așa încât, în cel mai scurt timp, a ajuns să aibă o grupă de elită. Era bucuroasă să-i povestească lui Tomas despre micile răutăți cu care se confrunta, dar mai ales despre succesele pe care le repurta în fiecare zi. Erau fericiți să-și poată împărtăși totul și nu aveau nici cel mai mic secret unul față de celălalt. Așa au decurs primii ani ai căsniciei lor, iar vestea publicării cărții lui Tomas H. i-a prins cum nu se poate mai fericiți.

Dincolo de Răsărit a fost cartea în care Tomas H. a pus tot ce a avut el mai bun, mai inocent, mai de preț.

A pus o parte din omul care era atunci, reuşind să adune ca-ntr-o cupă tot ce dobândise mai dulce, mai armonios, mai seducător. *Dincolo de Răsărit* era o carte suavă, dar puternică, o carte ce strecura ca prin sită lucrurile bune de cele rele, păstrând în plasă doar adevăratele giuvaieruri. Tocmai de aceea a şi fost atât de bine primită de public, de critică, de breaslă.

Lansarea s-a făcut cu mult fast, iar H. a fost prezentat drept cel mai promiţător scriitor al momentului. De la eveniment n-au lipsit colegii, prietenii, bineînţeles, familiile, dar şi nume grele ale literaturii. Stella nu ştia la acel moment, dar purta deja în pântece sâmburele lor de iubire şi devotament, dragoste şi loialitate, prietenie şi sensibilitate. Poate şi de aceea chipul ei radia mai mult ca niciodată şi atrăgea privirile tuturor ca un magnet. Pe Tomas frumuseţea ei îl încălzea într-un fel aparte, îl făcea fericit, deşi avea ceva chinuitor. Oamenii roiau în jurul Stellei şi mulţi dintre ei păreau să uite pe moment motivul pentru care se aflau acolo. Conştientă că fură fără să vrea din atenţia ce-ar fi trebuit îndreptată spre H., Stella îl strângea puternic de mână şi-l scotea în faţă, ca pe un elev silitor ce merita premiat.

În ziua aceea, H. a simţit că l-a prins pe Dumnezeu de-un picior şi nu voia să-i mai dea drumul. Avea tot ce-şi putuse dori vreodată şi era recunoscător din tot sufletul pentru asta. Pentru o clipă a avut sentimentul că e prea mult şi totodată prea uşor câştigat totul, dar a alungat acest gând. Era pur şi simplu copleşit de ceea ce trăia şi, ce e drept, nu prea ştia cum să facă faţă. Stella îi era alături, familiile se mândreau cu el, iar oamenii îl priveau cu deferenţă. Era mai mult decât visase vreodată.

De fiecare dată când se uita în jur, vedea oameni care încercau să-i surprindă privirea, figuri care-i zâmbeau, prieteni care doreau să-i strângă mâna, oameni care-i cereau autografe, cunoscuți care-i făceau poze. Le era recunoscător tututor la un loc și fiecăruia în parte. Nu-l obosea niciunul dintre ei, ci doar îl făceau să se simtă împlinit și mai viu ca niciodată.

Era un sigur lucru pe care și l-ar mai fi dorit, dar pe care nu se cădea să-l facă-n văzul lumii. Ar fi vrut s-o sărute pătimaș pe Stella și să-i jure încă o dată iubire veșnică. Acolo, în văzul lumii. Simțea un impuls năvalnic de-a o îmbrățișa. Nu erau însă nici timpul, nici locul potrivite. Se mulțumi să o strângă puternic de după mijloc și să-i arunce priviri incandescente. Știa sigur că nimic din toate acestea nu ar fi fost posibil dacă nu ar fi avut-o pe ea alături. Fără ea, el, cel de demult, n-ar fi reușit niciodată să scrie o carte de-o asemenea valoare. Simțea mai mult ca niciodată că *Dincolo de Răsărit* n-a fost scrisă de el, cel dinainte, ci de cel transformat, atins de magia ei, înnobilat. Ochii Stellei îl priveau cu idolatrie, iar gura desenă un „te iubesc" discret, pe buze.

Inundat de dragoste, Tomas H. abia își desprindea privirea de la soția sa și se lăsa cu greu angrenat în discuții despre carte. Finalul acesteia le dăduse multe bătăi de cap celor care o citiseră deja, așa că mulți voiră să afle lămuririle direct de la sursă.

— Autorul a lăsat un final destul de ambiguu, a spus Daniel Martin.

— E ca și când am avea posibilitatea să alegem noi finalul, sau e doar o iluzie? întrebă un altul.

— Sunt câteva indicii clare în carte care sugerează finalul potrivit — spuse H., nedorind să dezvăluie care este

acesta. Urmăriți indiciile și sfârșitul se va revela înaintea dumneavoastră mai strălucitor decât cristalul.

— Eu vreau să știu care poveste e adevărată, se ambiționă Daniel Martin. Dacă ultimele pagini ale cărții sunt cheia rezolvării misterului, atunci înseamnă că toate celelalte au fost pură plăsmuire? Aș avea nevoie de o indicație, de o sugestie! Am citit cartea de două ori, iar finalul chiar de mai multe ori și încă nu sunt lămurit. Care din cele două povești e cea adevărată, în care trebuie să ne încredem?

— Credeți în cea care vă place cel mai puțin, spuse H. în cele din urmă, țintuindu-l cu privirea pe interlocutor. E ca în viață! adăugă autorul, simțind pe undeva că mai mult încurcă lucrurile decât le lămurește.

— Să credem în cea care ne place mai puțin? se întrebă retoric Daniel Martin, pus și mai tare pe gânduri de vorbele lui H. Adică vreți să spuneți că... ooo, Doamne Dumnezeule, adică tot ceea ce... oh, Doamne Dumnezeule, da, adică tot ce-a trăit acolo, pe insulă a fost de fapt... oh, da, acum se leagă! Oh, da! E incredibil, acum se leagă totul! E într-adevăr un final fabulos. Aici stă întregul mister al cărții. Tomas H., permite-mi să-ți spun, ești genial! Ești genial, repetă Daniel Martin, strângându-i mâna cu înflăcărare. Un final demn de o carte mare! Ești genial, Tomas H.! Acum se leagă totul! Într-adevăr, dacă urmărești indiciile, totul se leagă la sfârșit! Numai că ți-e greu să crezi în povestea aia urâtă, ai vrea s-o crezi pe cealaltă. E genială cartea!

Încă mai era molipsit de revelația lui Daniel Martin când privirea îi căzu peste chipul împietrit al profesorului Stan. Stătea nemișcat și privea într-un punct fix. De fapt, privea spre cineva. Spre Stella. Tomas H. își muta

privirea de la un punct la altul. Era greu să nu rămâi fascinat de frumusețea Stellei, își spunea el încercând să empatizeze cu profesorul. N-a reușit însă deloc să și simpatizeze cu el. Era mai degrabă încercat de un sentiment de pericol, ca și când cineva ar atenta la ce e al lui. Cu toate astea, profesorul Stan doar privea. Și totuși... privirea aceea spunea atât de multe. Era privirea unui om trist care râvnește, dar știe că nu poate avea. Era privirea unui om pentru care nu mai exista nimic în afară de ea. Nici timp, nici corp, nici spațiu. Doar ea. Atunci a fost prima dată când Tomas H. a simțit colțul perfid al geloziei mușcând din el. Mușcând adânc și veninos.

— Se pare că ai dat lovitura, prietene! i-au spus Crissa și Nicol lui Tomas, bătându-l ușor pe spate și făcându-l să tresară. După câtă lume s-a strâns aici pentru tine, am zice că trebuie să te gândești deja la următoarea carte! Se pare că nu ai timp de pierdut!

— Ei, nici chiar așa! Doar ce am scăpat de povestea asta și presimt că o să mă mai bântuie ceva vreme personajele. Abia dacă mi-am luat adio de la ele, așa că încă nu mă pot gândi la nimic altceva chiar acum! Trebuie să mai treacă olecuță de timp!

Din când în când, H. își arunca privirea către profesorul Stan care, deși nu o mai fixa pe Stella, stătea în același colț însingurat, departe de toată lumea. H. ar fi vrut să se ducă, să stea de vorbă, să-l descoasă și să vadă ce e în capul lui, însă simțea că nu ține situația sub control. Știa că primul lucru pe care l-ar fi întrebat ar fi fost legat de Stella și de ceea ce simțea pentru ea. Era mai bine să lase lucrurile așa cum erau, poate totuși se înșelase și Stan nu era nimic altceva decât un ciudat singuratic!

Seara a fost lungă, frumoasă, dar obositoare. După eveniment, Tomas şi Stella au fost invitaţi de părinţi la un restaurant select, unde pe pereţi tronau chipurile şi semnăturile unor scriitori celebri. Totul era în ton cu momentul pe care îl sărbătoreau, iar „copiii" au fost răsfăţaţi cu un cadou-surpriză. Ambele familii îşi uniseră eforturile şi le cumpăraseră celor doi o vacanţă de trei săptămâni într-un loc exotic, unde Tomas să se odihnească după tot efortul depus, iar Stella să se simtă răsfăţată. Vestea i-a lăsat pe cei doi cu răsuflarea tăiată şi cu sufletele vibrând de bucurie. Ţopăiră amândoi în jurul părinţilor ca doi ţânci, le sărutară mâinile şi obrajii şi le mulţumiră cum ştiură ei mai bine. Urmau să plece în vacanţă imediat după închiderea şcolilor, aşa că aveau tot timpul să facă pregătirile necesare. Visară cu ochii deschişi şi îşi făcură planuri măreţe de lenevire, viaţă bună şi huzur.

— Sunteţi cei mai buni părinţi din lume şi nicicum nu aş fi putut fi mai fericit! Am tot ceea ce-mi trebuie lângă mine — şi o privi plin de dragoste pe Stella — şi cu recunoştinţă spun, vă mulţumesc!

Părinţii lăcrimară, iar Stella se ghemui lângă el ca o pisică aurie. Tăcură toţi şi savurară momentul în linişte şi armonie. Se priviră în tăcere şi-şi doriră să imprime pe retină aceste scene pline de perfecţiune. Era ca şi când fiecare şi-ar fi spus „să nu uităm, să nu uităm nicicând aceste clipe şi să ne-ntoarcem la ele oricând ne-o fi mai greu". Era ca un legământ pe care îl făcea fiecare în secret, un secret nerostit, dar ştiut de toată lumea.

Au plecat îmbrăţişaţi spre casă, iar copiii şi-au promis să urmeze exemplul părinţilor. Să fie buni, să fie darnici şi să se preţuiască mereu.

Ajunseră acasă rupți de oboseală, dar încă nu se îndurau să se culce. Își turnară două degete de vin și ciocniră în sănătatea amândurora. Nu era sărbătoarea completă dacă nu celebrau și ei doi, singuri, în intimitate, măcar pentru câteva minute. Se priviră, se strânseră în brațe și, epuizați de oboseală, se prăbușiră pe canapea.

— Ai reușit, domnule scriitoraș! îl tachină ea.

— Am reușit împreună, spuse el și o mângâie pe părul rupt din soare.

— Ne putem face atâtea planuri împreună, mai avem atât de multe de trăit! spuse ea fericită. Te iubesc, Tomas! Tu ești cea mai bună alegere pe care am făcut-o în viața mea!

Cum putea el să-i spună ca să o facă să-nțeleagă că tot ceea ce avea el mai bun se datora ei? Că n-ar fi scris niciodată această carte dacă n-ar fi fost înconjurat de căldura și dragostea ei? Că nu s-ar fi gândit niciodată la un asemenea final, dacă nu l-ar fi inspirat ea ca o muză, mereu prezentă, mereu creatoare? Că n-ar fi știut niciodată să se dăruiască în scris, dacă ea nu i s-ar fi dăruit lui cu atâta voluptate, sinceritate și curaj? Că n-ar fi știut să depășească singur deznădejdile, dacă n-ar fi luptat și ea pentru el? Că tot ceea ce a scris și-a desprins esența din tot ceea ce era ea, ceea ce-l învățase și pe el să fie? Cum ar fi putut să spună astea în doar câteva cuvinte?

Îi sărută mâinile, pleoapele, părul și-i spuse „mulțumesc". Avea ea să înțeleagă pentru ce!

Căzură într-un somn adânc, dar Tomas visă urât. Se făcea că Stella pleca undeva departe cu un alt bărbat, a cărui față nu reușea să o vadă. Îi făcea semne cu mâna, dar el nu putea să o oprească. Ar fi dorit să facă ceva, însă o greutate ca de plumb i se dusese direct în picioare. Cu fiecare

clipă care trecea, Stella se depărta tot mai mult. Bărbatul de lângă ea continua să meargă imperturbabil înainte, fără să-şi întoarcă faţa. Stella părea că ar vrea să vină înapoi, la el, însă bărbatul o ţinea strâns de mână. Nu o ţinea cu forţa, dar nu-i lăsa timp şi loc să se întoarcă. În cele din urmă, Stella renunţă şi îl urmă pe necunoscut fără să mai încerce să revină. Tomas îi privea cum se îndepărtează, dar nu putea să facă nimic şi continua să spere că avea cum s-o oprească. La un moment dat a ţipat după ea:

— Stellaaaaaaaaaaaaaaa!

Se trezi speriat şi primul său impuls fu acela de a o căuta. O găsi alături, cu părul răvăşit pe pernă. O mângâie şi-o dezmierdă uşor.

— Culcă-te la loc, mi-e somn! bolborosi ea şi adormi înapoi pe loc.

H. era însă prea tulburat de vis ca să mai poată închide un ochi. Se ridică uşurel în capul oaselor şi se duse să bea o cană cu apă rece. Îşi aruncă apă rece şi pe faţă, ca să se învioreze, şi îşi schimbă maioul ud. Se uită la calculatorul închis şi se gândi că pentru o perioadă nu se va mai atinge de el. Se băgă înapoi în pat şi aşteptă să-l ia somnul. În loc de asta însă, în faţa ochilor îi reveni chipul profesorului Stan. Revăzu privirea cu care o adulmecase pe Stella şi putu recunoaşte în ea dorul unui îndrăgostit. Se întrebă dacă era ceva de făcut. Da, era, să se culce naibii o dată şi să lase prostiile! Văzuse un bărbat sorbind din ochi o femeie frumoasă. Ce mare lucru era atâta de despicat aici?!? Îşi va lua gândul de la asta şi nici măcar nu-i va pomeni Stellei despre ce-a văzut.

Când se făcu vremea să plece în vacanţă, Tomas şi Stella ştiau deja că vor deveni părinţi. La câteva zile după

lansarea cărții, Stella simțise că se întâmplă ceva cu corpul său și, ca orice femeie, își dăduse seama că ar putea fi însărcinată. Când l-a cerut lui Tomas să meargă cu ea la doctor pentru a avea certitudinea, s-au abținut cât putuseră de la a-și face planuri. Își doreau să aibă confirmarea că totul e în regulă și abia după aceea să se bucure pe deplin. Gândul că ar putea avea un copil aproape că le luase mințile, așa că numărară orele până la vizita la doctor.

Tomas așteptase afară în timpul consultului, dar se năpusti înăuntru imediat ce fu invitat.

— Ați intuit bine, doamnă H., veți avea un copil! Sarcina arată cum nu se poate mai bine și dacă totul merge cum trebuie, peste șapte luni și jumătate vă veți putea ține pruncul în brațe. Sunteți însărcinată în șase săptămâni! Vom face toate analizele necesare și veți veni la control periodic. Vă felicit și vă urez sarcină ușoară!

Dacă până atunci se considerau un cuplu norocos, când au aflat că vor deveni părinți, Stella și Tomas au simțit că nu-și mai încap în piele de fericire. S-au îmbrățișat, s-au felicitat și au organizat rapid o reuniune de familie. Vestea a umplut din nou cu bucurie sufletele viitorilor bunici, care și-au dat care mai de care cu presupusul despre sexul copilului. Tomas își dorea o fetiță care să semene cu Stella, în timp ce ea își dorea un băiat care să semene cu el.

Sarcina nu a fost deloc ușoară pentru Stella, care în primul trimestru a vomitat aproape tot timpul. Era cât pe ce să nu poată pleca în vacanța mult visată, însă chiar cu câteva zile înainte de a amâna călătoria, Stella a început să se simtă mai bine. Au consultat medicul care le-a spus că greul trecuse, și i-a încurajat să nu renunțe la planurile lor. Le-a dat sfaturi legate de șederea acolo și i-a încurajat

să plece. În fond, spunea el, Stella era o femeie tânără, perfect sănătoasă şi trebuie tratată ca o gravidă, nu ca o bolnavă. Medicul a sfătuit-o doar să se odihnească bine înainte de drum şi să nu facă eforturi suplimentare. În rest, îi erau permise toate lucrurile pe care le poate face orice om normal. Atitudinea firească a medicului le-a dat curajul şi optimismul, astfel că vacanţa nu li s-a mai părut un lucru atât de nebunesc.

Părinţii însă erau mai mult decât îngrijoraţi şi mai puţin siguri că făcuseră bine atunci când aleseseră un loc exotic pentru vacanţa lor.

Înarmaţi cu bagaje puţine, cu un săculeţ de medicamente pentru orice fel de disconfort şi cu câteva cărţi groase, Stella şi Tomas au plecat spre aeroport. Aici îi aşteptau ghidul de la agenţia de turism şi alte câteva cupluri. Cei doi fură foarte surprinşi să descopere că majoritatea erau formate din oameni trecuţi de prima tinereţe şi doar unul dintre ei avea în jur de 30 de ani. S-au salutat şi au făcut cunoştinţă, uitându-şi bineînţeles numele până la finalul strângerilor de mână.

Prima noapte au petrecut-o într-o metropolă luminată şi gălăgioasă, unde însă au căzut răpuşi de oboseală şi au adormit imediat ce au pus capul pe pernă. A doua zi dimineaţă aveau să meargă cu avionul din nou şi trebuia să fie odihniţi.

Cea de-a doua înnoptare a avut loc într-un orăşel aflat la polul opus metropolei din seara precedentă, care părea mai degrabă pustiu şi adormit, urmând ca în dimineaţa următoare să se îndrepte către destinaţia finală. Părinţii ştiau că celor doi le-ar prinde bine zile întregi de relaxare, aşa că au avut buna inspiraţie să opteze pentru o insulă liniştită, aflată departe de lumea dezlănţuită.

Au luat vaporaşul de noapte şi au mers preţ de câteva ore. Stella a rezistat cu bine drumului şi nu s-a plâns nicio secundă de nimic. Arăta veselă şi luminoasă, iar uşoara paloare din obraji îi dădea un aer princiar.

Odată ajunşi la destinaţie, Stella şi Tomas s-au cazat la una dintre căsuţele ce aparţineau unei familii de localnici. Ceruseră în mod special la agenţie să nu fie cazaţi în vreun hotel fiţos, ci, dacă se poate, undeva acasă la localnici. Ceea ce li se oferise era mai mult decât speraseră să găsească aici. Dotată cu balcon, baie cu apă caldă, aer condiţionat şi tot confortul necesar, căsuţa pusă la dispoziţie era tot ceea ce aveau nevoie. Celelalte cupluri erau şi ele cazate în apropiere, însă suficient de departe cât să nu se deranjeze unii pe ceilalţi. Stella şi Tomas aveau înaintea lor 16 zile de linişte şi relaxare de care erau pregătiţi să profite la maximum, şi alte trei rezervate pentru drumul de întoarcere.

În prima dimineaţă în care s-au trezit şi au dat cu ochii de priveliştea paradisiacă, li s-a tăiat respiraţia. Se simţeau ca-ntr-un tablou ireal în care intraseră prin cine ştie ce şmecherie de care nu aveau habar. Era atât de frumos, încât le venea să se ciupească, să nu cumva să fie vis. Nu ştiau cu ce să înceapă răsfăţul şi ce să facă mai întâi. Să vadă împrejurimile? Să-şi scoată şezlongurile şi să lenevească puţin la soare? Să intre în vorbă cu localnicii? Să se plimbe pe plajele nesfârşite? Ar fi vrut să se bucure de toate dintr-odată, ca nu cumva să le scape ceva, dar se temperară unul pe celălalt convingându-se că au timp pentru toate.

Insula s-a dovedit a fi cu adevărat liniştită, potrivită pentru cei care vor să se bucure de soare, de plimbări lungi pe malul mării, la răsărit şi apus. Cei care căutau

distracţia şi viaţa de noapte nu aveau ce face aici şi trebuiau să se îndrepte către alte insule, mai îndepărtate. Plajele erau superbe şi nu se aglomerau niciodată, nici măcar în sezonul de vârf. Când se încumetau să meargă mai mult, găseau câte o plajă pustie, care era doar a lor pentru o zi întreagă. Preferau să pornească în căutarea unor locuri retrase, unde legau hamacul şi citeau la nesfârşit sau admirau pur şi simplu marea. Alteori îşi întindeau prosoapele direct pe nisip şi petreceau ore întregi ascultând liniştea, valurile, liniştea, iar valurile, iar liniştea. Când se lăsau pe spate şi priveau cerul, aveau sentimentul că se amestecă printre buclele bleu ale infinitului. De dimineaţa până seara, bolta cerească arăta ca o pânză albăstrie perfectă, nu-ţi venea să desenezi nimic pe ea. Îşi auzeau gândurile care pulsau direct către inimă globule mici de fericire. Fericire în stare pură pe care o resimţeau cu toată fiinţa. Cu palmele deschise către soare, Tomas şi Stella făceau schimb de energie cu cerul de la care se încărcau cu beatitudine. Se foloseau de trupuri pentru a intra în contact cu Universul şi aveau nevoie doar de linişte ca să-l asculte. În fiecare dimineaţă se predau tăcuţi şi ascultători stării acesteia vrăjite şi lăsau soarele să-i mângâie fierbinte pe trup. Fuioarele mici de nori ce se strângeau arareori pe cer doar le făceau cu mâna în semn de binecuvântare. Niciunde n-au fost mai mulţumiţi şi mai convinşi că fericirea nu e doar un gând.

Cât au stat acolo, Stella şi Tomas au evitat pe cât au putut întâlnirea cu celelalte cupluri. Nu se plictiseau niciodată singuri şi se rugau ca miracolul să se prelungească la infinit. Aveau sentimentul că au ajuns în paradisul pe care nu ar fi vrut să-l mai părăsească niciodată. Traiul simplu de aici îi făcea să aprecieze toate lucrurile

primordiale pe care în viața obișnuită erau tentați să le ia ca pe un dat. Au iubit încă de la început liniștea, care aici se etala în toată splendoarea ei, ca o regină atotcuprinzătoare și s-au învățat cu muzica valurilor, de parcă așa ar fi trăit de-o veșnicie.

Burtica Stellei prindea contur cu fiecare zi și începuse să se rotunjească binișor. Obișnuit cu abdomenul plat al soției sale, Tomas nu se mai sătura să privească trupul ce părea să devină altul de la zi la zi. Mângâia cu tandrețe umflătura aceea mică și săruta locul unde știa că e copilul lui. Se înduioșa de fiecare dată la acest gând și mulțumea pentru minune în fiecare zi.

Tomas și Stella se obișnuiau repede cu traiul simplu de aici și încercau să nu se gândească la sfârșitul vacanței. Se plimbau, se dărulau unul altuia și trăiau într-o deplină comuniune cu ei și cu natura. Într-o seară, au făcut dragoste pe plajă, la lumina lunii, pe ritmul valurilor. Nisipul li se amesteca prin păr și se lipea de trupuri de parcă ar fi vrut să ia parte la această comuniune. Era cea mai mare nebunie pe care o făcuseră vreodată, dar culmea era că nu se simțeau nicicum vinovați.

— Tomas, ne-a cam luat valul!

— Păi dacă nu aici, atunci unde?

— Să-mi fi zis în urmă cu ceva timp că vom face asta, nu te-aș fi crezut nici în ruptul capului! Dar, știi ceva? Mă bucur că am făcut-o! Voi avea ce le povesti nepoților! râse ea.

— Vezi să nu!!!

Când nu se retrăgeau pe vreo plajă pustie, îndrăgostiții petreceau în compania localnicilor, cei mai prietenoși oameni pe care-i întâlniseră vreodată. Aici predominau restaurantele mici, localuri în care lucrau, în general,

toți membrii unei familii. Tavernele aveau doar câteva măsuțe, iar mâncarea era preparată adesea în fața clientului. Mâncarea tradițională s-a dovedit a fi extraordinar de gustoasă și pe placul lor. Mare iubitoare de legume de toate felurile, Stella a încercat tot ce se putea. În farfuriile ei se regăseau combinații de legume de toate formele, mărimile și culorile, în amestec cu pui, porc sau pește, toate gătite simplu, pe grătar sau în tigaie, fără pic de ulei. Uneori se mozolea la gură ca un copil. Gusta fără reținere din tot ce găsea pe mese și exclama cu satisfacție când dădea peste ceva care-i plăcea la nebunie. Își dădea capul pe spate de plăcere și închidea ochii ușor. Entuziasmată, îl invita și pe Tomas să guste și aștepta ca un copil reacțiile lui. Niciodată nu o văzuse Tomas mai veselă, mai frumoasă, mai radioasă, de parcă reușise să adune pe chipul ei toată fericirea din lume. Expresiile i se schimbau ca secvențele unui film, iar unele dintre ele conțineau ceva aproape indecent de frumos. Se schimbau însă atât de repede, că Tomas nu le putea prinde ca să le guste mai mult.

Cea mai bună mâncare era chiar cea servită direct în stradă, de la vânzătorii ambulanți. La început le-a fost teamă să guste, de frică să nu se îmbolnăvească, însă după ce au mâncat prima dată au revenit din nou și din nou. Clătita cu banană le-a îndulcit aproape fiecare după-amiază petrecută printre localnici și, de cele mai multe ori, imediat ce-i vedeau, vânzătorii ambulanți le ofereau desertul înainte de a-l cere. Majoritatea nu înțelegea nicio vorbă din ceea ce spuneau, însă limbajul semnelor era suficient de sugestiv pentru a se face înțeleși.

Dacă era ceva ce nu lipsea nicăieri și îi întâmpina oriunde se duceau, acela era zâmbetul. Localnicii îl ofereau

necondiționat și nu arătau nicio zgârcenie în a-și etala bunătatea și mărinimia. Stella le-ntorcea prietenia înzecit, astfel încât nu era tavernă, vânzător ambulant sau comerciant care să nu o salute de la depărtare când o zărea. O strigau pe nume și îi făceau semn să se apropie. O serveau cu tot ce aveau mai bun, iar de multe ori o opreau doar pentru a o ține de mână. O mângâiau pe păr și arătau spre soare de parcă ea ar fi fost zeița lui.

În zilele în care nu se retrăgeau pe câte o plajă pustie ca să zacă nestingheriți, Stella și Tomas obișnuiau să ia masa cu localnicii. Aici, prânzul era mai degrabă o activitate socială, un pretext pentru a fi împreună. Timpul se lățea la infinit și avea consistența mierii. Stăteau ore întregi în fața farfuriilor parcă mereu pline. Se înțelegeau din priviri și fiecare vorbea pe limba lui. Întindeau mâinile după vase, farfurii pline cu mâncare și se îmbiau din priviri unii pe ceilalți. Pe mesele localnicilor își făceau întotdeauna loc zece-douăsprezece castroane și farfurii așezate în mijloc, la comun. În afara felului comandat de fiecare, mesenii erau îndrumați să guste puțin din fiecare castronel aflat în centrul mesei. Localnicii continuau să prepare mâncarea chiar și după ce o puneau pe masă, iar Stella și Tomas au deprins încet-încet tehnica combinării gusturilor. Libertatea de a combina orezul, sosurile, cărnurile, verdețurile sau legumele după propriile preferințe, creând fiecare pentru sine o porție culinară diferită de a celorlalți meseni li s-a părut celor doi soți o experiență de neuitat. În timpul petrecut acolo au învățat că mâncarea se mestecă pe îndelete și că trebuie să fie atenți la fiecare aromă. Localnicii spuneau că dacă le combini cum trebuie, gusturile se completează și ajung să se împletească cum nu se poate mai bine. Au învățat și ei acest lucru,

însă le-a luat destulă vreme până să deprindă meşteşugul de-a mânca cum trebuie.

Cele mai frumoase erau serile când priveau asfinţitul, în timp ce se plimbau îmbrăţişati pe plajă. Ea era scundă, el era înalt şi cu toate acestea trupurile lor unite se potriveau perfect. O culbărea pe Stella sub braţul său puternic şi de departe aveai impresia că e o pasăre care îşi adăposteşte puiul. Când voia s-o sărute se apleca în faţă, în timp ce ea se ridica pe vârfuri, ca un compas cu arcul deschis la maximum. Mâinile lor unite arătau ca două fructe-mpreunate. Cel mare, tuciuriu adăpostea în căuşul său sâmburele rozaliu, recent pârgulit de raze. Pe Tomas părea să-l prindă soarele chiar şi în casă, când stătea la adăpost, în timp ce Stella, deşi se bronza mai greu, avea în fiecare zi alt colorit. Arătau rumeni şi sănătoşi sub borurile pălăriilor. Pielea lor strălucea şi doar tălpile picioarelor mai păstrau culoarea iniţială.

— Mi-e teamă să nu lăsăm aici tot ce avem mai bun din noi! spunea uneori Tomas ca pentru sine. Dar Stella nu înţelegea. Doar erau la începutul căsniciei. Mai aveau atâtea de trăit împreună! Probabil că îi aşteptau multe alte bucurii, multe alte trăiri frumoase de care nu aveau cum să ştie acum. Urma să li se nască un copil! Cu siguranţă că nu aveau să lase aici tot ceea ce aveau mai bun! Ea credea că tot ce era mai bun abia de-acum încolo avea să vină. Uneori Tomas o surprindea cu fineţurile astea ale lui şi cu firea uşor catastrofală. Era ca şi cum niciodată nu se putea bucura până la capăt de lucruri, pentru că mereu era conştient de efemeritatea clipei. Ea era opusul lui. Se bucura de fiecare clipă la maximum, tocmai pentru că ştia că trece. Până nu alegea tot ce era mai bun din ea, n-o lăsa să plece. Se îmbăta cu ea, ca şi când nu ar fi

trecătoare. Nu era prima dată când descoperea la Tomas acest pesimism ascuns, această tristeţe blândă care nu-l lăsa să se bucure niciodată până la final. Chiar şi în cele mai fericite momente, chipul lui părea uşor chinuit de ceva ce parcă i-ar fi fost greu să îndure.

— Ce te macină atunci când eşti fericit? îl întrebase ea odată.

— Nimic, a răspuns el strângând din umeri.

— Eşti vesel şi dintr-odată parcă te pierzi în lumea ta! Haide, spune-mi, ce te macină?

— Nimic... doar că...

— Tomas...

— Frumuseţea doare. Nu simţi uneori?

— Nu, frumuseţea bucură.

— Atât de tare, că uneori doare! Şi câteodată mă chinui să păstrez dulceaţa ei, nu amarul.

— Tomas, nu e niciun amar aici! Priveşte, suntem înconjuraţi de cel mai frumos peisaj lăsat de Dumnezeu, în mijlocul unor oameni plămădiţi din bunătate, cu un copil pe cale să se nască într-o familie ce-l va iubi ca pe ochii din cap. Acum vorbeşte poetul, scriitorul, creatorul din tine! îl tachină ea.

Tomas privea şi ştia că de-acum înainte ei va trebui s-o apere, s-o protejeze, să vegheze asupra şi... s-o facă fericită. Va reuşi el oare, va putea să ducă promisiunea asta până la sfârşit?

Îi va fi ea alături când va fi urâţit de boală, când va fi cuprins de disperarea deznădejdii, când va fi incapabil să-şi pună gândurile pe hârtie, îl va vedea în pijama, neras, nu întotdeauna binedispus, cu părul în dezordine, cu mintea franjurată în prea multe direcţii? Îl va mai iubi ea oare atunci?

Nu avea de unde să știe că tocmai acest „angajament" pe viață o încânta cel mai mult pe Stella, care nu se temea să-i vadă cu garda jos, descumpănit, bolnav, indispus, căci știuse din clipa în care se îndrăgostise de el că vrea să-i fie alături în orice clipă a vieții lui. Asta însemnând și acelea în care vor radia de bucurie împreună, dar și când vor fi mistuiți de griji, cuprinși de îndoială, descumpăniți.

N-avea de unde să știe că ea adora să-l vadă în ipostazele în care tot încercase să și-l imagineze pe vremea când încă nu locuiau împreună: cum își încalță șosetele, dacă-și împăturește pijamaua după ce iese din ea, cum își aranjează claia de păr, dacă se dă cu stick sau cu deodorant, dacă mănâncă distrat sau e atent la ce are în farfurie, dacă stă învelit sau nu când doarme, în ce poziție, cum respiră în somn, dacă sforăie, dacă poartă papuci, cum se îmbracă în casă, cum citește, dacă e ordonat, care-i sunt tabieturile și așa mai departe. O interesau toate aceste lucruri pentru că erau ale lui, singurul om de pe lumea asta cu care simțise nevoia să-și împartă viața și căreia îi încredințase toată ființa ei.

Cu celelalte cupluri au fost nevoiți să ia masă împreună doar de două ori: o dată când au fost invitați la ziua de naștere a celui mai în vârstă dintre ei (și cel mai simpatic) și a doua oară, în ultima lor seară de vacanță. Deși toți păreau oameni buni și nu voiau să-i agaseze în niciun fel, Stella și Tomas ar fi preferat să petreacă în intimitate. Dar nu voiau să facă notă discordantă, așa că au acceptat invitația, chiar dacă fără tragere de inimă.

La ziua de naștere a lui Walter s-au simțit mai bine decât s-ar fi așteptat și au râs cu poftă la glumele sărbătoritului, care deținea un adevărat arsenal de poante,

bancuri, snoave şi întâmplări extraordinare. Soţia sa, Irene, s-a dovedit a fi cea mai blândă şi caldă femeie pe care o întâlniseră vreodată şi s-au simţit imediat atraşi de ea. Cei doi erau o companie extrem de plăcută şi Tomas recunoscu cu mâna pe inimă că i-ar fi plăcut să aprofundeze legătura cu ei şi după întoarcerea în ţară. Păcat însă că oraşele lor erau la mii de kilometri distanţă şi excludeau din start o apropiere fizică. Cu toate acestea, făcură schimb de numere de telefon şi-şi făgăduiră să se sune din când în când. În timp ce nota numărul de telefon şi promitea să ţină legătura, Tomas era cuprins de neîncredere că aceste lucruri se vor concretiza şi se-ntreba, totodată, la ce bun?

Enervanţii celor două seri petrecute împreună se dovediră a fi tinerii ce se apropiau cel mai mult ca vârstă de ei. După doar câteva pahare, limba bărbatului devenea prea slobodă, iar iubita lui flirta la nimereală cu oricine se afla în preajmă. El se împăuna cu trupul atent lucrat la sală, bronzat acum uniform, iar ea vorbea doar despre cuceririle pe care le făcuse printre localnici de când venise aici. Uşor-uşor, lumea se debarasa însă de ei şi discuţiile se strângeau ca într-un cerc în care nu-şi aveau locul oamenii ca ei. Tomas şi Stella regretau că aleseseră să petreacă aşa ultima lor seară de vacanţă şi schimbară peste masă priviri cu subînţeles. După ce se despărţiră însă de grup, mai făcură o ultimă plimbare pe malul mării şi îşi luară, fiecare în felul său, la revedere de la acele locuri de vis. Pe chipurile lor se citea o umbră de tristeţe şi regret, însă chiar şi aşa găsiră suficiente motive de amuzament şi bucurie.

S-au despărţit de acele locuri cu lacrimi în ochi şi cu promisiunea revenirii. Şi-au luat adio de la localnici şi

au plecat încărcați cu daruri. La rândul lor, au plasat pe unde au putut câteva bancnote atât de greu de obținut în țara aceea a minunilor, unde fiecare bănuț înseamnă o trudă continuă. Au respirat adânc și și-au umflat nările dorind să ia cu ei toată prospețimea mării. Au cuprins cu privirea nemărginirea apei și au știut că au lăsat acolo o parte din ființa lor. Poate cea mai liberă.

Avea dreptate Tomas! Abia acum, la plecare, a înțeles Stella ce dorise să spună el când a zis că frumusețea doare și că totul, vrei sau nu, devine trecut la un moment dat. Peste privirea lui Tomas s-a așezat un fel de rouă, pe care, oricât s-a străduit s-o descifreze Stella, n-a fost cu putință. Nu erau lacrimi, ci mai degrabă niște vapori ce umezeau irisul pentru o clipită, pentru ca apoi să-l lase intact și tot așa.

Când au revenit în țară, părinții i-au descoperit mai frumoși ca oricând. Bronzați și destinși, cu câteva kilograme puse frumos pe ici, pe colo, păreau proaspăt întorși din Paradis. Stella se simțea mai bine ca niciodată, iar burtica i se contura vertiginos. Imediat ce reveniră, ea își continuă programul lejer, în vreme ce Tomas fu realmente asaltat de tot felul de cereri. Cartea sa avusese un real succes și, din acest motiv, primea fel de fel de propuneri pentru evenimente culturale și mondene, apariții la câteva posturi radio și TV. Pe unele dintre ele le onora, pe altele nu. Devenise peste noapte cunoscut și încă nu știa cum să jongleze cu „celebritatea" asta neașteptată. În plus, avea — pentru Dumnezeu — doar 27 de ani și se învârtea numai în cercuri „de oameni mari", cum îi plăcea să spună. Când era posibil, Stella îl însoțea și reușea întotdeauna să îl eclipseze cu prezența ei. Sarcina îi

dăruise o aură cu totul şi cu totul specială, care o făcea să atragă şi mai mult privirile asupra ei. Tomas H. nu era invidiat numai pentru inteligenţa şi eleganţa sa, ci şi pentru norocul de a avea alături o soţie atât de frumoasă şi rafinată.

Curios sau nu, cei cu care au ţinut cel mai strâns legătura în această perioadă, în afară de familie şi prietenii apropiaţi, au fost Walter şi Irene, „bătrâneii" de 60 de ani, pe care îi întâlniseră în vacanţă şi de care se ataşaseră numaidecât. La doar o zi de la întoarcerea în ţară, telefonul sunase piţigăiat şi adusese cu el vocea jovialului Walter. Se interesa şi în numele Irenei dacă tinerii ajunseseră cu bine şi dacă lucrurile sunt în regulă. Nu era nimic forţat la el şi din vocea bătrânului răzbăteau sinceritatea şi bucuria de a-l auzi. Convorbirile lor deveniră regulate, astfel încât o dată la câteva zile unul dintre ei îl suna pe celălalt. Tomas constată cu stupoare că erau lucruri pe care nu le vorbise niciodată cu tatăl său, dar pe care i le povestea cu nonşalanţă bunului Walter. Acesta avea o înţelepciune aparte, care îl învăţa ce să spună şi când să tacă. Tomas se deschidea ca o carte în faţa lui şi simţea că în Walter îşi găsise prietenul pe care nu-l avusese niciodată.

În scurt timp aflară că „bătrâneii" lucraseră o viaţă întreagă în învăţământ şi, deşi fuseseră înconjuraţi mereu de copii, nu avuseseră niciodată unul al lor. Pesemne că apropierea de Stella şi Tomas se datora nevoii lor de a dărui ceea ce le prisosea. Întrebau ce fac „copiii" — referindu-se la ei doi — cu toată dragostea unor părinţi adevăraţi şi reuşiră cumva, în felul lor, să şteargă distanţa geografică dintre ei. Irene inventa tot felul de motive pentru a le trimite prin poştă atenţii delicate, iar

momentul apropiatei naşteri era trăit cu sufletul la gură de amândoi. Cu toată responsabilitatea, se angajară ca la scurt timp după apariţia micuţului sau micuţei pe lume să vină să-şi viziteze „nepotul". Aduseră în discuţie chiar o mutare a lor definitivă în orăşelul copiilor, dar Stella şi Tomas nu îndrăzneau să se îmbete cu un asemenea gând, pe care nu-l vedeau posibil. Desigur, s-ar fi bucurat nespus să-i aibă aproape pe cei doi bătrânei, dar pur şi simplu nu puteau spera că Walter şi Irene se vor strămuta cu totul la bătrâneţe şi nici nu le puteau cere aşa ceva.

Paul veni pe lume într-o zi frumoasă de mai, în urma unei naşteri uşoare — după cum spuneau medicii, termen cu care Stella nu prea era de acord. Perfect sănătos, micuţul semăna cu mama lui ca două picături de apă. Cu faţa albă şi ochii mari, Paul îşi privea cu seninătate tatăl şi-i răscolea cele mai tainice sentimente. Tomas nu crezuse că va putea trăi pe lume momente şi mai minunate decât cele pe care le trăise deja alături de Stella, însă micuţul Paul părea să-l contrazică. Mogâldeaţa aceea cu păr de aur ca al mamei lui era fiul pentru care simţea că-şi va da cu uşurinţă viaţa, dacă va fi nevoie. Vedea bine în acel moment că tot ce crezuse că ştie era nimic pe lângă toate lucrurile pe care nu le ştia şi nu le intuise. Simţea cum totul se reconfigura în el ca în interiorul unui calculator. Soft-ul său se upgrada cu el de faţă, atunci, pe loc, iar priorităţile i se răsturnau. Primea cu plăcere aceste schimbări şi, la cei 28 de ani ai săi, nu-şi mai încăpea în piele de mândrie şi fericire. Îşi privea puiul cu nesaţ, în timp ce-şi săruta soţia cu recunoştinţă şi-i promitea s-o ocrotească.

— Voi avea grijă de voi toată viaţa! le spuse H., fără să ştie atunci că făcuse o promisiune de care nu va fi în stare să se ţină.

— Vă voi iubi mereu şi nu voi lăsa niciodată să vi se întâmple ceva rău!

O altă promisiune ce avea să fie pe jumătate încălcată!

Stella se refăcu repede după naştere, iar Paul luă în greutate exact cum scria la carte, aşa că în patru zile de la naştere erau acasă. Aici fură întâmpinaţi de familiile reunite, iar prietenele Stellei, Crissa şi Nicol, nu se mai săturau să-l privească pe micuţul Paul, care era bucăţică ruptă din mama sa şi care, cel puţin deocamdată, era cumineţenia întruchipată.

Stella şi Tomas fuseseră nevoiţi să facă unele schimbări în micuţa lor locuinţă, astfel că birouaşul lui Tomas a devenit camera lui Paul, iar în camera de zi au amenajat un colţ special, unde el să poată avea intimitate pentru a scrie. Noul spaţiu mușca din camera de zi, pe care o foloseau atât pe post de living, cât şi ca dormitor. Dintr-o singură cameră mare făcuseră acum trei locuri separate, fiecare cu destinaţia lui. Erau mai îngrămădiţi, dar câtă vreme micuţul Paul nu avea de suferit, totul era în regulă. Nu aveau de gând să rămână prea mult în această locuinţă şi voiau ca banii strânşi din vânzarea cărţii să-l folosească pentru un spaţiu mai generos. Deocamdată se bucurau în continuare de intimitatea casei în care trăiseră cele mai frumoase momente din viaţa lor şi unde acum se simţeau cei mai împliniţi părinţi.

Paul nu şi-a dezamăgit nici mai târziu părinţii, dovedindu-se a fi un băieţel cu adevărat cuminte, care dormea noaptea şi se juca ziua. Mânca lacom de la sânul mamei, pe care îl înconjura cu mânuţele sale ca pe o comoară. Singurul lucru de care era dependent era prezenţa Stellei, pe care o căuta cu privirea şi căreia-i zâmbea larg, cu gura ştirbă, atunci când o găsea. Tomas era vrăjit de această

comuniune mamă–fiu şi simţea că nu e lucru care să-l înduioşeze mai mult. Când îşi lua fiul în braţe, acesta îl privea cu seriozitate, dorind parcă să pătrundă înlăuntrul lui cu ochişorii săi albaştri. Îl studia curios şi îi băga — după preferinţă — mâinile în ochi, în gură sau prin păr. Cu mama lui devenea răsfăţat şi vesel, iar cu tatăl, serios şi hotărât.

Casa devenise un du-te-vino continuu, unde bunicii îşi făceau drum ori de câte ori aveau ocazia. Se băteau care să-i ajute la bălţă, care să-l scoată la plimbare, care să-i fiarbă biberoanele! Uneori erau de ajutor, alteori umpleau spaţiul degeaba şi partea cea mai rea era că se lăsau cu greu duşi la casele lor. Tot acest iureş a devenit mai degrabă obositor pentru Tomas şi Stella, cotropiţi de prezenţa părinţilor.

N-a fost nevoie să le spună nimic, iar, în timp, lucrurile s-au aşezat de la sine. Părinţii au înţeles că uneori îţi ajuţi mai mult copiii dacă-i laşi în pace şi îi susţii doar când îţi cer ei să o faci. Abia după vreo trei luni, Stella, Tomas şi Paul au devenit cu adevărat familia visată, bazându-se în cea mai mare parte unul pe sprijinul celuilalt.

Walter şi Irene s-au ţinut de cuvânt şi au venit în vizită la trei luni după naşterea lui Paul. Revederea a fost chiar mai emoţionantă decât se aşteptaseră. Pentru că nu voiseră cu niciun chip să deranjeze, Walter şi Irene rezervaseră o cameră la cel mai apropiat hotel, refuzând astfel invitaţiile celor două familii de a locui la ei. Cum nu se poate mai firesc, Walter şi Irene au fost primiţi ca-ntre rude.

— Sunteţi ca şi copiii noştri, spuse într-o seară Irene cu lacrimi în ochi. Copiii pe care nu i-am avut niciodată, dar care, dacă i-am fi avut, ne-am fi dorit să vă semene.

— Din prima clipă în care v-am văzut am ştiut că e la voi ceva special, spuse şi Walter, care nu mai glumea de data aceasta. Am ştiut de la început, dar n-am îndrăznit să sper că doi tinerei aşa frumoşi şi energici vor accepta compania unor babalâci leneşi ca noi!

— De unde babalâci?!? Şi de unde ai scos-o pe asta cu leneşii? Arată-mi şi mie alţi babalâci puturoşi care sunt dispuşi să zboare peste mări şi ţări — vorba vine — numai pentru a veni în vizită la nişte tinerei pe care i-au cunoscut în vacanţa lor — unde? — în cel mai exotic loc de pe pământ! Despre ce vorbim aici?

— Ei, las' că nu suntem noi chiar aşa de curajoşi! Află că vacanţa aceea a fost cel mai nebunesc lucru pe care l-am făcut în toată viaţa noastră. A fost visul împlinit al lui Irene, care m-a rugat să n-o las să moară până nu ajunge undeva, departe, în Paradis. Şi n-am putut să mai amân! Cine ştie cât om mai avea de trăit şi nu vreau să-mi aud vorbe pe lumea-ailaltă că am lăsat-o cu visu' neîmplinit!

— Da' ce vorbeşti acolo, Walter, spuse H., la cât de bine te ţii cred că o să ne îngropi pe toţi! Ai o vitalitate de invidiat, iar la cât de multă grijă are Irene de tine, cred că o s-o mai duci mult şi bine fără reparaţii capitale! Iar Irene nu te lasă ea să te duci cu una cu două...

— Parcă poţi să ştii! Odată te loveşte ceva de nu mai ştii dincotro a venit! În fine, să lăsăm prostiile la o parte. Suntem aici să ne bucurăm de voi şi fără intenţia de a vă speria, am vrea să vă anunţăm că am pus casa în vânzare. Avem câteva oferte şi, deşi nu este chiar ceea ce ne aşteptam, cred că am putea lua destui bani pe ea. Suficient cât să căutăm ceva aici, aproape de voi — dacă nu vă e cu supărare, bineînţeles!

Stella şi Tomas făcură ochii mari şi izbucniră în chiote de bucurie. Era o bucurie sinceră şi nedisimulată. Nu se aşteptaseră la aşa ceva, cu atât mai mult cu cât de multe ori îşi arătaseră regretul că nu-i au pe Walter şi Irene mai aproape. Vestea îi luă pe nepregătite, dar le aduse o bucurie la care nu îndrăzniseră să viseze niciodată cu adevărat.

— Nu vrem să credeţi că mutatul nostru vine la pachet cu vreo obligaţie faţă de noi. Nu vrem să vă încărcăm în niciun fel şi nici să vă aducem griji în plus. Vrem doar să fim mai aproape de voi, să vă vedem mai des, să ne bucurăm de cât ne-a mai rămas de trăit împreună. Avem o nepoată, singura din neam, pe care am luat-o la noi când părinţii ei s-au prăpădit. Va fi bucuroasă să ne urmeze aici şi să fie lângă noi când ne vor lăsa puterile. Îi oferim căminul nostru şi tot ceea ce va rămâne de pe urma noastră în schimbul ajutorului ei nepreţuit de la bătrâneţe. Sperăm că nu v-am speriat cu veştile noastre, dar dacă totuşi credeţi că am exagerat, sunteţi liberi să ne spuneţi verde-n faţă, fără niciun fel de menajamente. N-ar fi de neînţeles dacă...

— Walter, taci! Nu mai continua! Vom fi mai mult decât fericiţi să vă avem alături! Ştiu că poate părea bizar, dar în acest moment, tu eşti cel mai bun prieten pe care l-am avut vreodată! Am mulţi prieteni, dar cu niciunul nu pot vorbi atât de deschis cum o fac cu tine! Nu ştiu cum naiba reuşeşti, dar în faţa ta mă deschid ca o carte fără secrete! Iartă-mă, tată! spuse râzând către tatăl său!

Îşi strânseră mâinile bărbăteşte, se îmbrăţişară scurt şi seara continuă în aceeaşi atmosferă caldă, de familie. Intimitatea care se crease între ei depăşise graniţele unei relaţii construite la distanţă. Tot ceea ce acumulează unii

într-o viață de om, ei adunaseră în mai puțin de un an. Deciziile luate de cei doi bătrânei nu erau deloc pripite și se vedea clar că ei chibzuiseră îndelung, iar Stella și Tomas îi apreciau din tot sufletul pentru curajul și sufletul încântător pe care li-l puneau pe masă. Aveau în fața lor două modele pe care niciunul dintre neajunsurile vieții nu reușise să le înfrângă, să le facă să renunțe la visuri și la dorința de-a trăi frumos.

Zilele petrecute cu ei au fost o adevărată încântare pentru familiile reunite. Walter și Irene au adus voioșia oamenilor care nu au nimic de pierdut, discreția celor care n-au deranjat pe nimeni o viață întreagă și bucuria dăruirii de sine. A fost de-a dreptul o sărbătoare și au creat așteptarea pentru momentele în care aveau să li se alăture definitiv.

Tomas și tatăl lui au luat legătura cu câteva agenții imobiliare și s-au interesat de prețurile caselor din zonă. Au fost împreună cu Walter la câteva vizionări, dar, din păcate, niciuna dintre case nu le-a fost pe plac. Cu doar trei zile înainte de plecare, un agent imobiliar i-a anunțat entuziasmat că ar fi găsit casa ideală. Ce-i drept, mai mare decât cea solicitată, dar agentul spunea că întrunește toate celelalte condiții, iar prețul era unul foarte bun. Cum suma cerută era sub prețul pieții, agentul îi sfătui să se grăbească. Vânzătorul era o cunoștință de-a agentului și fusese de acord ca el să fie primul care s-o scoată la vânzare. Deși din descrieri nu părea să fie deloc ceea ce căutau, Tomas și Walter s-au dus totuși la vizionare, iar rezultatul a fost unul surprinzător: s-au îndrăgostit pe loc de acea casă. Din nefericire, era mult prea mare pentru nevoile celor trei persoane care ar fi urmat să locuiască în ea. Era formată din două corpuri separate, unul mai

mare şi altul puţin mai mic, ambele însă suficient de încăpătoare. De cum a văzut-o, Tomas s-a gândit la Stella şi putea să jure că era o casă pentru sufletul ei. Şi Walter a gândit la fel despre Irene, era sigur că ar fi îndrăgit-o din prima clipă, însă era evident că depăşeşte cu mult nevoile lor.

— Ei, cum a fost? i-a întrebat la întoarcere Stella nerăbdătoare. Cum arată casa?

— E superbă! răspunseră bărbaţii încurcaţi.

— Păi, şi? Asta nu e de bine?

— Nu.

— E scumpă?

— Nu prea.

— Şi-atunci?

— E prea mare!

— Cât de mare?

— Cât pentru două familii!

— ...

— Am vrea să veniţi şi voi să o vedeţi, spuse Tomas.

— La ce bun? Dacă e prea mare, ce să facem cu ea? întrebă Irene.

— Băbuţo, ţi-ar plăcea la nebunie, spuse mieros Walter. Te cunosc eu pe tine. Te-ai tăvăli de plăcere prin iarbă, ca un căţel proaspăt spălat!

— Te cred, te cred, dar la ce bun să locuim într-o casă care zici că e aşa de mare?

— Am putea să ne mutăm şi noi! spuse Tomas cu juma' de glas.

— Cum? făcu ochii mari Stella. Păi noi nu căutăm să ne mutăm acum.

— Aşa e, dar dacă tot am găsit... Oricum intenţionam să ne mutăm într-un an, doi, nu?

— Ei, Tomas! Eu știu ce să zic!?! Nu cred ca e un moment bun să ne gândim acum la așa ceva! Chiar nu știu ce să zic!

— Nu zice nimic, haideți întâi să o vedem și după aceea ziceți ce doriți, sări și Walter însuflețit.

Stellei i se păru un plan nebunesc, însă când ajunse în curtea casei simți că aparține acelui loc. Nu văzuse casa pe dinăuntru, dar curtea era mirifică! Plină de magnolii și alei înguste pietruite ce-și dădeau întâlnire pe o pajiște întinsă. Se imagina citind pe iarbă, jucându-se cu Paul printre copaci, totul într-o liniște deplină, spartă doar de ciripitul păsărilor. Deși nu exagerat de mare, curtea era tot ceea ce își putea dori un om.

Casa, mai exact cele două case, erau lipite una de cealaltă și aveau intrări pe laturile opuse. Concepută special pentru a adăposti două familii separate, casa era un adevarat model de finețe, bun gust și rafinament. Bine împărțite, cele două locuințe păreau special proiectate pentru nevoile lor.

Casa mai micuță, în care s-ar fi putut muta Walter, Irene și nepoata lor, era formată dintr-un living, o baie, o bucătărie și un dormitor modest la parter, iar la etaj o baie și o mansardă superbă, întinsă pe toată suprafața parterului. Cu alte cuvinte, visul Irenei de a locui într-o casă mansardată s-ar fi putut îndeplini.

Casa mai mare, în care s-ar fi mutat Stella, Tomas și fiul lor, avea la parter un living spațios cu șemineu, o baie, o bucătărie deschisă și un dormitor, în timp ce la etaj erau două dormitoare matrimoniale, două băi și un birouaș. Tomas ar fi avut din nou un loc retras, numai al lui, unde să poată lucra în liniște, Stella și-ar fi îndeplinit visul de a avea un șemineu adevărat, Paul ar fi

avut propria cameră, iar livingul ar fi rămas doar pentru oaspeți, nu și dormitor, cum aveau acum. La cât de frumos era totul, trebuia să coste totuși o avere, își spuseră doamnele, care nici măcar nu îndrăzneau să creadă că acea casă ar putea fi a lor.

— Sunteți siguri că ne-am putea permite o asemenea minunăție?

— Dacă am reuși să vindem fiecare casele pe care le avem și am completa cu banii strânși de pe urma cărții, cred că am putea acoperi plata integral. Ne-ar mai trebui poate doar un mic împrumut pentru mobilarea și decorarea ei, dar asta nu ar trebui să fie o problemă, spuse Tomas, dându-le speranțe mari.

— Așa cred și eu! întări Walter.

Nu avură liniște până nu reușiră să obțină direct de la proprietar promisiunea că nu va vinde casa altcuiva. Îl asigurară de seriozitatea lor și făcură fel de fel de aranjamente pentru a-i putea da o sumă cât mai mare în avans. Walter și Irene acceptară cea mai bună ofertă pentru casa de peste ocean, cu care își achitară integral partea lor de casă și chiar mai mult. Stella și Tomas, la rândul lor, făcură un împrumut generos, pe care urmau să-l achite în momentul vânzării casei în care locuiau acum. Au primit din nou ajutor din partea părinților și, cu toate astea, reușiră să se mute în noua casă abia când Paul împlini un an.

Până atunci, viața lor în trei a curs tihnit și așezat. Cu treburi multe pentru Stella, căreia Paul îi ocupa mai tot timpul, dar și multe clipe de așteptare a lui Tomas, cu care și-ar fi dorit să împartă tot. Stella a descoperit în ea toate instinctele care s-o ajute să nu se panicheze când Paul era agitat din cauza febrei, a dinților, a durerilor

de burtică. A ştiut cum să nu-l răsfeţe prea mult, deşi primele sale impulsuri erau acelea de a-l strânge în braţe de la primul scâncet, l-a învăţat să doarmă şi să mănânce ca la carte, de parcă până atunci ar fi tot crescut copii.

Dacă unele femei devin delăsătoare după ce nasc şi nu mai au ochi decât pentru copiii lor, nu a fost şi cazul Stellei, care a revenit în scurt timp la silueta de invidiat de dinainte de sarcină şi a înflorit spectaculos. Părul ei, faimosul ei păr, a devenit mai strălucitor ca niciodată şi în orice clipă l-ai fi privit, arăta ca şi când ar fi fost proaspăt pieptănat. Pielea îi devenise mai catifelată şi trăsăturile mai ferme. După naştere, Stella căpătase o maturitate care o făcea să pară nu mai aspră, ci doar mai conturată, de parcă abia atunci trăsăturile i s-ar fi aşezat definitiv pe chip. Arăta mai femeie ca niciodată şi, voit sau nu, se îmbrăca mai mereu în cămăşi sau tricouri albe, imaculate, care-i dădeau un aer proaspăt şi primăvăratic.

Tomas era răvăşit de încântare şi făcea tot ceea ce putea pentru a petrece cât mai mult timp cu ei, acasă. Avea însă zile multe în care era nevoit să lipsească din oraş şi chiar din ţară, pentru promovarea cărţii. Îi suna de peste tot şi vorbeau la telefon de multe ori pe zi, astfel încât fiecare ştia exact ce urma celălalt să facă în următoarele ore. Erau cumva în permanenţă conectaţi şi chiar dacă nu erau unul lângă altul, se simţeau împreună. Când se întorcea însă acasă, Tomas îşi ostoia din plin dorul de ei şi făceau totul împreună. Întoarcerile tatălui erau întotdeauna răsplătite de Paul cu chiote de bucurie. De cum dădea cu ochii de el, îşi înfigea privirea adânc în chipul lui şi nu-l mai scăpa din ochi. Avea în privire ceva cu care îşi ţintuia tatăl, oriunde se afla. Râdea la el, bătea din palme, se agăţa de cracul pantalonilor, continuând

în tot acest timp să-l fixeze cu privirea. De parcă voia să-i spună că nu mai vrea să plece. Pe Stella o adora pur şi simplu, dar pe el îl voia aproape.

Când Paul împlini un an şi reuşiră în sfârşit să vândă casa şi să se mute în căminul cel nou, convenira să dea o petrecere mare, la care să-şi invite familiile, prietenii, colegii, pe toţi cei apropiaţi. Când a sosit ziua, invitaţii au început să vină în valuri şi pe măsură ce intrau pe poartă nu se puteau abţine să nu admire pajiştea generoasă, clădirile cochete şi aranjamentele de bun gust. Walter şi Irene erau deja de-ai casei, iar curând prietenii familiei H. au devenit şi prietenii lor. Nepoata lor, Ana, era o prezenţă atât de discretă, încât abia dacă o observai. Mai degrabă o umbră decât o fiinţă umană, Ana reuşea să se facă una cu zidurile, să se confunde cu întunericul sau să păleasca în lumina soarelui. Devenea ea însăşi doar atunci când era numai în tovărăşia lui Walter şi Irene. Petrecerea o savură mai mult din spatele ferestrelor camerei sale, unde părea să se simtă cel mai bine. Ca doi părinţi adevăraţi, Walter şi Irene se îngrijeau să nu-i lipsească nimic, însă nu-i invadau în niciun fel intimitatea şi respectau linia invizibilă trasată de copilă — care de fapt nu mai era chiar o copilă. Ana suferise un şoc la pierderea părinţilor ei, care muriseră într-un accident de maşină în care se aflase şi ea. În timp ce părinţii ei muriseră pe loc în urma impactului puternic cu o altă maşină, Ana scăpase doar cu o mâna ruptă şi câteva zgârieturi. Supravieţuise dezastrului, dar îşi pierduse curajul, inocenţa şi încrederea. Nu în oameni, ci în viaţă, în traseul ei. Avea permanent în minte gândul că orice se poate sfârşi, oricând. Nu-şi făcea niciodată planuri de viitor şi prefera să vorbească despre acum decât despre mai încolo. Vizitele

la psihologul la care o duseseră Walter şi Irene puseseră capăt coşmarurilor din timpul nopţii, dar nu reuşiseră să-i readucă zâmbetul şi exuberanţa pe chip. Rămăsese un copil trist, care se simţea protejat doar în preajma lui Walter şi a Irenei. Acum avea 19 ani şi fusese acceptată la Facultatea de Psihologie, învăţământ la distanţă, şi nu voia cu niciun chip să părăsească intimitatea familiei.

La această petrecere, singura ei apariţie în mijlocul mulţimii a fost la momentul tăierii tortului. Tot atunci a rugat-o pe Irene să i-l dea şi ei puţin pe Paul să-l ţină în braţe. Copilul a privit-o curios şi a plăcut-o din prima clipă. A tras-o uşurel de păr, s-a cuibărit la ea în poală şi a început să o pupe pe unde apuca. Ana l-a simţit atunci — nici ea nu-şi putea explica de ce — ca pe copilul pe care ştia că nu-l va avea niciodată. Pentru că ea nu-şi dorea copii. De fapt nu-şi dorea să aibă o familie. Gândurile nu i se îndreptau niciodată către un viitor alături de un soţ şi potenţiali copii. Niciodată! Poate că acesta era preţul pe care îl plătea în urma supravieţuirii. Nu voia să aibă copii de teamă să nu-i lase singuri pe lume. Învăţase că în viaţă nu poţi fi niciodată sigur de nimic şi hotărâse deja că existenţa ei va fi solitară. Psihologul o sfătuise să nu-şi proiecteze în niciun fel viitorul şi să aibă deschiderea de a se lăsa impresionată plăcut de viaţă, pentru că totuşi mai avea atât de multe lucruri frumoase de trăit. Nu se îndrăgostise, încă nu întâlnise persoana care să o facă să aibă altă viziune asupra vieţii — aşa spunea el, dar ea ŞTIA că viaţa ei va fi exact aşa cum credea şi voia ea să fie.

Paul era un copil extrem de lipicios şi avea o blândeţe dezarmantă. Iubea pe toată lumea şi uneori era delicat ca o fetiţă. Plângea rar şi râdea mult. Bătea din palme la orice lucru care îl entuziasma şi, de când învăţase să

meargă, era de neoprit. Crissa şi Nicol erau îndoite de mijloc şi abia ţineau pasul cu el.

— Da' ştiu că te munceşte micuţul ăsta, nu glumă! ziseră fetele, în timp ce alergau scoţându-şi sufletul în urma lui Paul. De-aia arăţi tu aşa de bine, mândruţo! Faci mişcare de dimineaţa până seara, de parcă ai merge la sală. Cred că de-abia aştepţi să te întorci la serviciu, să stai la catedră şi să-ţi tragi puţin sufletul.

— Puteţi să credeţi ce vreţi, dar mie chiar îmi place să stau cu Paul acasă. Îmi place la nebunie viaţa de familie.

— Totuşi, nu poţi să stai să creşti copii toată viaţa, mai ai şi alte lucruri de făcut!

— Vorbiţi aşa pentru că nu ştiţi cum este! Lasă că vă văd eu, principeselor, peste câţiva ani!

— Eu ţi-am spus că nu vreau să mă mărit niciodată, bravă Crissa...

— Iar mie ştii că nu-mi plac copiii, completă Nicol, pufnind amândouă în râs. În plus, ştii cât suntem de carieriste!

Mai erau de sosit doar câţiva colegi ai Stellei, care anunţaseră că vin direct de la o conferinţă pe care o avuseseră într-un orăşel vecin. Pe la cinci după-amiaza, se auzi claxonul maşinii care parcă în faţa curţii. Din maşină coborâră trei doamne gălăgioase, însoţite de profesorul de arte şi... şoc, profesorul Stan de la catedra de limbă engleză.

Tomas avu probabil o expresie de ululală pe chip când Stella îl întrebă:

— Ce-ai păţit? Ce ţi s-a întâmplat?

— El ce caută aici? fu prima lui reacţie.

— Care el?

— Stan ăsta, de la engleză.

— Cum ce caută, e colegul meu.

— Şi ce caută aici?

— Tomas, ce ai, ce ţi s-a întâmplat? Ei sunt colegii şi prietenii mei cei mai buni şi au fost invitaţi.

— Adică ăsta-ţi e prieten?

— Tomas, mă sperii, ce naiba e cu tine?

Când noua gaşcă intră gălăgioasă pe poartă, Stella îl luă pe Paul în braţe şi sări să-i întâmpine. Tomas veni în spatele ei şi strânse mâinile domnilor, iar pe ale doamnelor le sărută. Pe Stan îl bătu uşurel pe umăr şi îl ţinu aproape de el.

— Ne bucurăm că aţi putut ajunge, le spuse Stella. Bine aţi venit!

— Bine v-am găsit! au răspuns ei în cor. Doamne, cât de bine v-aţi aranjat aici! spuse grăsuţa Iura. E un adevărat colţ de rai!

— Ne bucurăm că vă place! Haideţi, curaj, aveţi multe de recuperat! Noi am ajuns deja la desert!

Toată seara, Tomas nu l-a scăpat din ochi pe Alex Stan, care însă nu a ieşit în evidenţă cu nimic. N-a făcut niciun gest nelalocul lui şi nici nu l-a privit soţia necuviincios. Din contră, s-ar putea spune că a fost un model de bun-simţ şi rafinament. Stella a stat departe de Tomas şi l-a evitat cât a putut. N-a făcut-o ostentativ, dar el l-a simţit răceala. Deja îi părea rău c-o făcuse să se simtă prost şi ar fi vrut să repare cât mai repede lucrurile. Îşi dorea să ajungă lângă ea să-i spună că-i pare rău, dar Stella îl scăpa printre degete. Când îl vedea că se apropie, se făcea brusc că are treabă în altă parte. Încerca să-i surprindă privirea, dar mereu aluneca pe lângă el. Au ţinut-o aşa toată seara, iar Tomas a aşteptat cu nerăbdare ca petrecerea să ia sfârşit şi să lămurească lucrurile. Nu se simţea bine ştiind c-a necăjit-o, mai ales că sigur ea nu

înțelegea de ce. Pe la miezul nopții, invitații au plecat exact așa cum au venit, în grupuri-grupuri. Stella tocmai cobora din camera lui Paul, unde se dusese să verifice dacă doarme învelit, când colegii ei de serviciu se pregăteau să-și ia rămas-bun.

— Ne-am simțit excelent la voi în seara asta și vă urăm să trăiți aici cât mai mulți ani fericiți. Să vă bucurați de copilul vostru bun și să umpleți curtea asta cu încă doi-trei! Pentru început, o fetiță cred că nu v-ar prinde rău deloc! La mulți ani încă o dată și să aveți tot ce vă doriți!

— Vă mulțumim că ați venit, însă în ceea ce privește fetița, cred că mai are de așteptat, spuse Stella, iar lui Tomas i se păru că e cu dublu înțeles.

Când Alex Stan spuse: „Te așteptăm cu drag înapoi", cei doi tresăriră aproape în același timp. Doamnele îi sărutară pe obraji, iar domnii își strânseră mâinile cordial. Chiar înainte să iasă pe poartă, Alex Stan își puse mâna pe umărul gol al Stellei și-i spuse că are o familie minunată. Nu era nimic nelalocul lui aici, însă această atingere o făcu pe Stella să se simtă vinovată. „La dracu', Tomas! Uite ce-ai făcut!", își spuse ea în gând și scrâșni din dinți.

Când plecă ultimul invitat, vasele erau spălate și puse la locul lor, grădina era curățată și îngrijită, iar camerele măturate și aerisite. Walter și Irene, împreună cu mamele celor doi, Sofia și Jen, se ocupaseră de toate, iar casa și grădina arătau ca la început. Își sărutară copiii de noapte bună și o luară ușor spre casele lor. Cei mai invidiați fură, bineînțeles, bătrânei Walter și Irene, care nu aveau altceva de făcut decât să păsească în căsuța lor.

— Suntem foarte fericiți că ne-ați primit alături de voi! Ne-ați redat tinerețea și sensul de-a trăi, le-a spus Irene, îndepărtându-se ușor.

— Sărut mâna pentru tot! răspunse Tomas. Ne bucurăm să vă avem aici.

Amândurora le era teamă să rămână singuri — lui Tomas, pentru că nu știa cum să o dreagă, iar Stellei, pentru că pur și simplu nu ar fi vrut să dea ochii cu el. Încercă să urce la culcare fără niciun cuvânt, însă el îi aținu calea.

— Te rog, Stella, nu face asta! Stai puțin să discutăm.

— Nu e nimic de discutat! Doar dacă vrei să începi prin a-ți cere scuze.

— Bineînțeles că vreau. Te rog să mă ierți, chiar nu știu ce a fost în capul meu!

— Probabil că nimic, spuse ea.

— Tu nu știi... tu nu știi, Stella, tu nu știi...

— Ce să știu? Știu doar că soțul meu mă face să mă simt murdară, ca și cum aș avea ceva de ascuns. Știu că în ziua în care ar fi trebuit să mă simt cea mai fericită că avem locul la care nici n-am visat, iar fiul nostru a împlinit un an, el mă face să mă simt pângărită. Și ce e mai grav în treaba asta e că habar nu am de ce.

— Iartă-mă, dar tu nu ai văzut ce am văzut eu!

— Și mă rog, ce ai văzut? Doamne, Dumnezeule, Tomas, ce e cu tine?

— L-am văzut cum te privea!

— Cum mă privea, pentru Dumnezeu?

— Cred că e îndrăgostit de tine!

— Tomas, tu te auzi?

— Da, l-am văzut cum te privea!

— M-a privit ca pe oricare om de aici!

— Nu acum. Acum cred că s-a cenzurat!

— Cum adică nu acum, dar când?

— La lansarea cărții mele. Stătea într-un colț și te privea pierdut. Efectiv te sorbea din ochi. Și crede-mă că pot să recunosc privirea unui om îndrăgostit!

— Tomas, realmente mă sperii! Acum vii să-mi reproșezi ceva ce zici că ai văzut în urmă cu doi ani... Doamne, Dumnezeule, ăsta e modul tău de-ați cere scuze? Ți-ai pierdut mințile!

— Știu că poate suna nebunește, dar l-am văzut cu ochii mei!

— Și-n tot timpul ăsta nu ai scos o vorbă?

— Aproape că uitasem, însă când l-am revăzut acum, n-am avut în fața ochilor decât privirea lui de atunci!

— Tomas, am promis că ne vom spune tot, că nu vom avea secrete unul față de celălalt! De ce nu mi-ai spus nimic atâta vreme? Îți dai seama cum mă faci să mă simt?

— Și sper că ai văzut și tu la plecare cât a fost de nerușinat!

— Poftim?

— Cum te-a atins și c...

— Oprește-te! Oprește-te chiar acum! Ai spus că vrei să-ți ceri scuze, dar nu faci decât să mă acuzi în continuare?

— Nu te acuz, îți deschid ochii!

— Nu, Tomas, nu asta faci! Și-acum dă-te din calea mea!

— Te rog nu pleca, stai să vorbim, spuse el, însă Stella era deja la etaj trântind ușa după ea.

Nu închiseră ochii toată noaptea, nici unul, nici celălalt. Stella plânse pentru prima oară de când era cu Tomas, iar el trecu de la regret la furie cu o viteză ceva de speriat. Acum regreta tot ceea ce făcuse și-i zisese Stellei,

în clipa următoare se gândea că fusese îndreptățit să o facă. Cert este că starea asta îl nemulțumea profund și ar fi dat orice s-o oprească. Însă habar n-avea cum. Nu mai trecuseră niciodată prin așa ceva și nu știa să gestioneze o astfel de situație. Avea impresia că orice ar fi spus nu ar fi făcut decât să îngreuneze și mai mult lucrurile, ba chiar să le agraveze.

Stella stătu toată noaptea singură cu gândurile ei și încercă să se încurajeze că totul fusese o simplă ceartă. Așa cum se întâmpla probabil în toate căsniciile din lume, avuseseră și ei o primă ceartă serioasă. Până acum fuseseră norocoși. Nu se certaseră și nu avuseseră parte nici măcar de mici dezacorduri. Își spunea că a doua zi va fi probabil mai bine, dar sincer, chiar nu se vedea în stare să dea ochii cu Tomas fără a se simți într-un fel nici ea nu știa cum. Trădată, murdărită, dar și cumva... vinovată. Nu știa cum făcuse, dar Tomas îi strecurase și ei acest sentiment, care — era clar — nu avea ce să caute acolo. Nu făcuse nimic, nici măcar nu văzuse nimic și, atunci, el de ce spusese totul ca și când ar fi acuzat-o? E drept că tresăriseră amândoi când Alex Stan își pusese mâna pe umărul ei gol, dar asta pentru că în sufletul ei se strecurase viermele geloziei lui Tomas. Altfel, probabil nici nu ar fi sesizat gestul ăsta atât de firesc pe care — ar putea să jure — îl mai făcuseră cu totul involuntar și alți invitați. Era așa de mare haosul din capul ei și se simțea atât de confuză, încât ar fi vrut cumva să dea fuga la Tomas și să-i spună să rezolve problema. El era prima persoană la care fugea când întâmpina un necaz. El era partenerul ei de suflet. Dar cum putea să facă asta acum când tocmai el declanșase toată nebunia?

·Avu un sentiment straniu și rău prevestitor. Tânjil fără să vrea după căsuța mică și intimă pe care o lăsaseră

în urmă, în care se iubiseră atât de mult, în care trăiseră atât de frumos şi-n care nu se certaseră nici măcar o dată. Tânjì după sentimentul acela al siguranţei, al liniştii, când te trezeşti în fiecare dimineaţă simţindu-te ocrotit de cel de lângă tine şi de întreg universul. Când tot ceea ce faci şi gândeşti îl include întotdeauna şi pe omul de lângă tine, pe sufletul tău pereche căruia i-ai încredinţat toată viaţa, i-ai pus-o în braţe şi i-ai dăruit-o fără să-ţi laşi nimic numai al tău. Ei bine, cum ar trebui să se descurce ea acum?

Încercă din nou să se încurajeze şi să creadă în el. Va şti el să-i risipească îndoielile şi să-i redea încrederea? Va şti el să-ndepărteze murdăria fără să-i lase urme? Va şti el toate astea? Cu siguranţă... va şti! Trebuia să creadă din nou, pentru că altfel drumul lor împreună s-ar fi putut opri aici. Iar ea nu era genul care să fugă la primul obstacol. Nu era genul care să plece fără luptă. Şi chiar avea pentru ce lupta!

Dimineaţa o prinse într-o dispoziţie mai optimistă, însă era epuizată de nesomn şi gânduri istovitoare. Faţa lui Tomas era şi mai grăitoare decât a ei. Nu pusese nici el geană pe geană şi se foise toată noaptea: de pe canapea în bucătărie, din bucătărie afară şi tot aşa. Momentele când se simţea vinovat alternau cu acelea în care credea că făcuse bine că vorbise. E adevărat, ar fi trebuit să fie mai diplomat, dar totuşi nu-i părea rău că scosese cuiul ăla care-i stătuse înfipt în inimă atâta timp. Crezuse că uitase de Alex Stan şi de privirile lui îndrăgostite, însă abia când a vorbit despre asta şi-a dat seama că viermele geloziei rosese puţin câte puţin din el în aceşti ani. Erodase zona sa de siguranţă şi-l lăsase expus şi fără apărare. Poate că dacă ar fi spus atunci, ar fi făcut amândoi haz

de necaz şi până acum ar fi trecut peste asta. Ar fi luat în râs „pasiunea" profesorului pentru ea — naiba ştia dacă era chiar aşa — în orice caz, s-ar fi hlizit pe tema asta şi ar fi dezamorsat situaţia înainte de a exploda. A regretat că nu fusese sincer cu ea şi că-şi crease această nişă separată unde se ascundea cu gândurile lui atunci când voia să fugă de ea. De ce-o fi lăsat să se-ntâmple asta? Cum de nu şi-o fi dat seama? Era hotărât să vorbească cu ea deschis — măcar acum, în al doisprezecelea ceaş — şi să încerce să repare ce-a stricat. „Măgarul — nu s-a putut abţine să n-o atingă şi să spună de faţă cu mine că abia aşteaptă s-o revadă. Măgarul, şi-a cerut-ol" Erau gânduri cu care Tomas încă se lupta şi pe care încerca să le alunge.

*

De când fusese atunci la cumpărături, Tomas H. îşi făcuse obiceiul de-a ieşi în lume — cum îi plăcea să spună. Din acea zi, domnul H. îşi făcuse abonament la toate mijloacele de transport în comun şi începuse să colinde în lung şi-n lat oraşelul lor, când cu metroul sau tramvaiul, când cu autobuzul sau troleibuzul. De la zi la zi îşi stabilea alte trasee şi în scurt timp deveni familiar cu tot ceea ce însemna linie de transport. Avea zile în care se ducea în cel mai îndepărtat colţ al oraşelului şi se întorcea pe jos. Tomas H. fusese dintotdeauna o fire atletică, aşa că nu-i trebui mult până să reintre într-un ritm susţinut. A simţit cum mişcarea în aer liber, contactul cu oamenii, sau mai bine zis plimbatul printre ei, opritul în parc pentru a hrăni porumbeii, privitul copacilor sau al copiilor care se dădeau în leagăne şi-n balansoar, toate acestea îi luau de pe ochi vălul pe care îl pusese între el şi

lumea înconjurătoare. Chiar dacă nu vorbea cu nimeni, se simțea reîntors în circuit. Amestecat printre oameni, iarăși în preajma lor.

Reîncepuse să citească și, uneori, chiar să deschidă televizorul. Renunță ușor-ușor la băutură și aruncă toate sticlele dosite prin cine știe ce ungher. Constată că poate face acest lucru fără mare greutate, poate și pentru că simțise cumva că ajunsese la saturație cu băutura și îi era greu să mai înghită alcool. Își făcuse plinul — cum s-ar spune —, iar acum să renunțe era mai degrabă o ușurare decât o corvoadă. Se tunsese, își răsese barba și când se uitase în oglindă se regăsise pe el, Tomas H., e drept, o fărâmă din cel de odinioară, dar totuși el. Își pipăise pomeții parcă prea proeminenți, pielea ușor aspră, dar se recunoscu, încet-încet. Îi dădură lacrimile și continuă să se privească în oglindă în timp ce picăturile sărate îi alunecau pe chip. Recunoscu în ochii săi întunecați o scânteie din bărbatul care încetase să fie. Pipăi ridurile care îi apăruseră în jurul ochilor și, după mult timp, nu se mai uită la el cu dușmănie. Avu pentru prima dată sentimentul de compasiune și simți milă și chiar o umbră de înțelegere, de prietenie pentru cel care-l privea din oglindă. Scotea la lumină bucățica aia din el ce continua să trăiască, ascunsă sub muntele de vinovăție, de regrete și decădere.

Gândea acum, privind spre ultimii ani, că era foarte posibil ca după toate acele eșecuri să-și fi canalizat forțele spre dorința de autodistrugere. Copleșit de vinovăția supraviețuitorului, se abandonase forțelor devastatoare ale lumii și încercase să se pedepsească pentru toate greșelile pe care le făcuse, dar mai ales pentru faptul că rămăsese în viață. Sticlele cu băutură îl umpluseră zilele

goale, beţia îl trimisese în uitare, iar gândurile negre îl nimiciseră până nu mai rămăseseră în el decât seminţele unui soi bun, de care nu se mai îngrijise nimeni, pe care nu-l mai udase nimeni cu dorinţe vii sau cu un dram de speranţă. Acceptase cu bună ştiinţă să se distrugă şi chiar făcuse tot ce-i stătuse în putinţă să ducă acest plan la sfârşit. Se trezise însă acum, cât încă nu era prea târziu, să accepte greşelile trecutului şi să vrea să renască.

Se băgă în cadă şi se acoperi cu apă până la gât. Se frecă energic cu buretele şi plânse pe săturate, de parcă fiecare lacrimă l-ar fi făcut să dea afară tot. Când obosi, zăcu în cadă nemişcat până ce apa se răci şi pielea de la degete i se încreţi. Îşi turnă din abundenţă apă fierbinte pe trup şi îndepărtă în valuri buclele de spumă. Se clătì îndelung şi-şi înfăşură trupul încă viguros într-un prosop pufos. Se bucură de căldura lui catifelată şi aproape că zâmbi. Se simţea asemenea unui animal proaspăt spălat de mizeriile ce zăcuseră pe el, pe blană, sub piele, mizerii depuse unele peste altele, amestecate cu bube infectate, unele dintre ele încă supurânde, ce se lăsau pentru prima dată oblojite, curăţate, îngrijite. Se trezi scuturându-se din toată fiinţa pentru a îndepărta mizeria de pe el, asemenea unui câine ce vrea să îndepărteze după baie surplusul de apă din blană. Tomas H. avea sentimentul că s-a curăţat ca după o baie primordială. După ani buni, Tomas H. se simţea confortabil în căldura prosopului pufos ce-l acoperea şi-l punea parcă la adăpost de toate grijile ce aveau să vină. Într-un fel, se simţea pregătit pentru ce va urma — deşi habar nu avea ce însemna asta. Nu voia să facă nimic măreţ, ci se mulţumea doar cu dorinţa de a trăi. Modest, dar fără suferinţă. Să mănânce, să citească, să se plimbe, să trăiască... atât îşi dorea şi dintr-odată

parcă nu i se mai părea prea mult. Hotărî să alunge demonii care aproape-l mâncaseră de viu şi să salveze ceea ce mai putea fi salvat. Trebuia să se-mpace cu trecutul şi să privească înainte. Deşi încă nu era nimic acolo, el îşi propunea să se uite în faţă şi cât mai puţin înapoi.

Fără să-şi lase prea mult timp de gândire, puse mâna pe telefon şi formă un număr, apoi aşteptă.

— Alo! se auzi o voce la capătul celălalt al firului.

— Paul?

— Da, eu. Cu cine vorbesc?

— Sunt eu... tata.

Se auzi o pauză la celălalt capăt al firului, o respiraţie întretăiată, apoi sunetul receptorului pus înapoi în furcă.

Ăsta era secretul: trebuia acţionat repede, fără niciun fel de pregătire, fără să se gândească prea mult în avans. Ca şi când ai învăţa să înoţi: te arunci în apă şi vezi tu ce faci mai departe ca să te menţii la suprafaţă.

N-avusese noroc să vorbească cu Paul, dar măcar încercase. Iar rezultatul era departe de a fi dezamăgitor. Se întâmplase exact ceea ce era de aşteptat. Doar nu credea că după atâţia ani îl va suna pe Paul, iar el îi va răspunde ca şi când atât ar fi aşteptat. „Aaaa, bună, tata, tu erai? Ce bine că ai sunat, chiar mă bucur, nu mai ştiu nimic de tine de vreo zece ani, de când m-ai părăsit, dar nu-i nimic, eu te-am iertat şi mă bucur că ai sunat să vezi cum m-am descurcat în anii aştia grei, în care n-ai dat nici cel mai mic semn de viaţă! Mă bucur mult că ai sunat!"

Nu, nu-l luase deloc prin surprindere reacţia fiului său. Era, de altfel, cea mai firească, singura reacţie posibilă. După zece ani, ZECE ani, în care nu dăduse nici cel mai mic semn de viaţă, era de aşteptat ca acum să nu mai vrea să audă de el. Probabil că ani în şir bietul

Paul aşteptase cu înfrigurare acest telefon şi desigur, acum poate că era prea târziu, probabil că aşa era, dar nu-i nimic, el nu se va da bătut. Va continua să sune. Va continua să-l caute.

Nu era important pentru Tomas refuzul lui Paul de a vorbi cu el, ci faptul că sunase. Şi chiar dacă va continua să-l respingă, Tomas îl va căuta constant şi poate că, la un moment dat, când va considera Paul de cuviinţă, îl va accepta. Nu avea de gând să renunţe şi să se dea bătut. Nu şi de data asta. E-adevărat, probabil că pierduse definitiv unele lucruri, dar poate că pe altele ar putea încă să le recupereze. Să-şi recâştige fiul era, cu siguranţă, un plan nebunesc, puţin probabil de îndeplinit, dar măcar era ceva. Se agăţa de acest gând ca şi când ar fi stat numai în puterea lui să-l ducă la bun sfârşit. Pentru prima dată după zeci de ani, Tomas realiză: avea din nou un scop în viaţă. Iar lucrul ăsta îl făcu să zâmbească. Sincer, oarecum uşurat.

*

Se uită pe geam şi o zări pe Lin. Ieşea din casă grăbită, având capul plecat, măcinată de griji numai de ea ştiute. Era dimineaţă, prea dimineaţă ca vreun locatar din clădire să se fi trezit deja. Lin mergea cu paşi repezi fără să vadă nimic în jur. Se depărta ca un nor risipit, lăsând în urma ei o dâră cenuşie de incertitudine. De câteva zile, familia lor era dezbinată de certuri înfundate, dorite să rămână ascunse de ochii micuţei Patti. Eric fusese dat afară de la serviciu, iar lucrul ăsta destabilizase mica lor familie. Câştigurile inconsecvente ale femeii nu erau de ajuns pentru traiul decent al familiei. Partea cea mai proastă era că Eric

căzuse într-un fel de letargie şi nu reuşea să se mobilizeze pentru căutarea unui job nou. Era mai tot timpul acasă, mai tot timpul adormit sau mahmur, mereu nervos, irascibil şi greu de suportat. Fetiţa se retrăsese aproape de tot în camera ei, unde îşi făcea de lucru cu jucăriile. Ieşea rar şi se temea să dea ochii cu tatăl ei. Lin venea şi pleca, într-un du-te-vino ameţitor. Dispărea de obicei înainte ca Eric să se trezească sau în rarele momente în care era şi el plecat. Evita să o lase pe fetiţă singură în prezenţa lui şi făcea tot posibilul să fie lângă ea.

Tomas H. simţea că întreaga familie stă pe un butoi cu pulbere, gata oricând să explodeze şi aproape pe nesimţite starea asta i s-a transmis şi lui. Se temea pentru bietele făpturi, pe care le simţea neajutorate în preajma singurului mascul al familiei. Eric făcea exact ceea ce făcuse şi el cu mult timp în urmă: pusese siguranţa familiei mai prejos de orgoliile şi mâhnirile sale. Se transformase în factorul perturbator al familiei care, în loc să aducă protecţie şi siguranţă, semăna sămânţă de scandal, împrăştiind nelinişte şi teroare. N-avea cum să uite vreodată că făcuse şi el aşa ceva şi, poate de aceea, acum se simţea responsabil faţă de familia lui Lin. Înţelegea că nu era treaba lui şi că nu avea niciun drept să se amestece, dar pe de altă parte ştia că, dacă el ar fi plecat urechea la sfaturilor celor care i-au vrut binele atunci, poate că răul cel mare ar fi putut fi evitat. Dacă şi iar dacă...

Când au avut atunci prima ceartă serioasă la prima aniversare a lui Paul şi inaugurarea noii case au crezut că ea va fi doar un accident regretabil, de care îşi vor aduce aminte peste ani şi ani ca de ceva extrem de neplăcut, dar unic, singular. Au crezut că vor avea grijă să facă repetarea

ei imposibilă. Nu aveau de unde să știe că în acele momente au deschis ușa neplăcerilor și frecușurilor zilnice de care până atunci fuseseră feriți. S-au trezit dintr-odată aruncându-se cu capul înainte, pierzându-se în nimicuri fel de fel. S-au trezit irosindu-și energiile pe argumente care să dea dreptate doar unuia dintre ei. S-au trezit înotând într-o mare de reproșuri, sufocați de aroganța lor.

După cearta cu pricina, Stella s-a întors curând la școală, iar Paul a rămas în grija lui Irene și a nepoatei acesteia, Ana. La cei 29 de ani ai săi, Tomas a simțit din nou nevoia acută de a se dedica scrisului și curând s-a retras în noul birou, unde a început cea de-a doua carte. Irene și Walter s-au oferit să preia frâiele celor două gospodării și, împreună cu Ana, s-au îngrijit cu responsabilitate de tot ceea ce a însemnat aprovizionare, curățenie, gătit sau întreținere. Din când în când, cele două bunici veneau să-l scoată pe Paul la plimbare, lăsându-i răgaz Irenei pentru puțină odihnă. „Bătrânelii" erau mai activi ca niciodată și simțeau că, în sfârșit, și-au găsit adevărata menire în viață. Făceau totul cu dedicare și luau asupra lor responsabilitățile, de parcă asta ar fi așteptat o viață întreagă. Se simțeau împliniți așa și nimic nu li se părea prea greu.

Uneori, seara, se strângeau cu toții în jurul mesei și petreceau câteva ore neprețuite împreună. Stella și Tomas nu se împungeau niciodată în prezența prietenilor și a familiei, dar îndată ce rămâneau singuri deveneau stinghere și irascibili. Ceva îi împiedica să fie ca înainte, deși fiecare făcea eforturi mari în acest sens. Privind în urmă, explicația era una pe cât de simplă, pe atât de dureroasă. Probabil că n-au reușit să treacă niciodată cu adevărat peste acea primă ceartă care a frânt pentru totdeauna

cercul perfecțiunii în care se simțiseră până atunci protejați. Stricaseră și nu mai reușeau să pună la loc rupturile ce continuau să-i mâhnească. Discutaseră la nesfârșit despre motivele acelor certuri, dar discuțiile îi răniseră și mai tare. Interminabilele discuții nu făceau altceva decât să le arate cât de vulnerabili și de nepregătiți au fost. Trăiseră într-o comuniune deplină, iar la primul lor obstacol se prăbușiseră la pământ. Se împiedicaseră atât de tare, încât în momentul în care voiseră să se ridice s-au agățat de tot ceea ce era în preajmă. Reușiseră astfel să se cufunde și mai tare, luând cu ei și lucrurile de care se prinseseră în cădere. Nu crezuseră până atunci că sunt atât de ușor de doborât. Și nici nu se știuseră atât de nepricepuți în arta împăcării, a scuzelor și a părerilor de rău. Se împotmoliseră în acea stare de deznădejde, care rodea zi de zi firele încrederii dintre ei.

Se spune că uneori certurile aduc după ele împăcări care au uneori efectul de a vitaliza, de a îmbunătăți legături aflate în primejdie. Cearta lor nu făcuse însă decât să le arate că nimic nu e definitiv, că lucrurile câștigate nu rămân pentru totdeauna așa și că tot ceea ce vrei să ai mai departe trebuie cucerit în fiecare zi, din nou și din nou.

A fost o perioadă foarte confuză, în care le-a fost greu să se regăsească pe ei înșiși, greu să se apropie din nou unul de celălalt, imposibil să fie ca înainte. Au sperat în zadar ca lucrurile să redevină ca la început, neștiind că asta nu mai era posibil. Au sperat să poată șterge cu buretele suspiciunile și mâhnirea. Au sperat degeaba și au greșit sperând. Lucrurile au devenit cu adevărat mai bune între ei doar în momentul în care au înțeles că s-a încheiat o etapă în viața lor de cuplu și că datoria amândurora

era să deschidă o alta. Ceea ce i-a frapat cel mai tare a fost că prima lor ceartă serioasă a reuşit să-i scuture din temelii.

Au devenit din nou prieteni abia după ce au înţeles că oamenii greşesc atunci când îşi doresc să fie ca-na-inte. Şi asta pentru simplul fapt că niciodată un lucru nu mai poate fi la fel. Timpul care trece nu ne găseşte niciodată la fel cum ne-a lăsat, experienţele de orice fel îşi pun amprenta peste noi şi în fiecare zi devenim alţii. Mai buni, mai răi, mai înţelegători, mai trişti, mai veseli, dar niciodată la fel. Au devenit din nou apropiaţi când au înţeles că fiecare moment al vieţii este preţios în felul lui. Tocmai pentru că e unic. Iar ei erau alţii cu fiecare secundă care trecea peste ei.

Îndată ce au înţeles asta, s-au aşezat pe poziţii egale şi şi-au promis în tăcere că vor trăi din nou. De data aceasta cu maturitate, conştienţi de tot ceea ce au câştigat, de tot ceea ce au devenit. Cu teama că totul poate dispărea într-o clipă, cu promisiunea că vor aprecia tot ceea ce au. Şi asta nu pentru că ceea ce aveau era ceva firav, fără temelii puternice, ci pentru că au înţeles că uneori te obişnuieşti atât de mult cu binele, încât îl iei ca pe un dat. Ca pe ceva ce ţi se cuvine şi care nu mai trebuie câştigat. S-au dezmeticit atunci şi s-au întors la ei, cei de demult şi dintotdeauna, dar totodată atât de altfel decât la început.

Această nouă etapă au trălt-o mai responsabili ca oricând; mai apropiaţi şi totuşi mai temători; mai grijulii şi mai precauţi; mai maturi şi mai conştienţi.

Cât a scris cel de-al doilea roman al său, Tomas n-a mai avut-o alături pe Stella, dar l-a avut pe Paul, care după ce se juca în curte cu „mătuşa" Irene, cerea

să doarmă pe canapeaua din micul lui birou. Oricât de mult s-ar fi opus la început, amândoi au căzut în cele din urmă de acord că n-are ce să fie rău. Paul nu deranja deloc, iar simpla prezență a tatălui părea să-i fie mai mult decât suficientă. De cum intra în birou, Paul se ducea și-și lua pernuța, se învelea cu păturica mov și închidea ca la comandă ochii.

— Fără să deranjezi, puiuț, îi condiționase Irene prezența în salonaș.

— Fără!

— Fără să scoți vreun sunet!

— Fără!

— Fără să te frichinești!

— Fără!

Cu mintea lui de copil, Paul înțelesese că tatăl său făcea o treabă importantă. Pentru el, asta era tot ceea ce avea nevoie să știe ca să stea smirnă. Respira cât mai ușor cu putință în prezența tatălui și se prefăcea invizibil. Fără să deranjeze, fără să vorbească, fără să se frichinească. Exact cum îi ceruse mătușa Irene. Îndată ce închidea ochii, se gândea însă întruna la tatăl său, pe care și-l imagina în continuare scriind. Aplecat asupra mașinăriei cu care-și făcea treaba, tatăl aluneca imediat în gândurile copilului, unde Paul putea să-l adore în voie, oricât de mult. Făcea asta gândindu-se că dacă mama lui îl iubește atât de mult, atunci trebuie să-l iubească și el la fel. Făcea asta pentru ea. Voia să fie la unison cu ea. Pentru Stella făcea tot ceea ce făcea. Nu că nu l-ar fi iubit pe tatăl său, dar pur și simplu scopul său final era acela de a o mulțumi pe ea. Icoana lui. Ființa supremă. Persoana la care se raporta în tot ceea ce făcea și pentru care ar fi făcut orice, numai să n-o supere și s-o vadă fericită.

Surâsul ei era bucuria lui, fericirea ei era împlinirea lui. Spunea asta cu privirile lui calde, care se topeau atunci când le întâlneau pe ale ei. Cea pe care o iubea mai presus de orice putea ei să iubească la vârsta aceea. Felul în care o strângea în braţe era de o duioşie ce nu putea să nu te impresioneze. Felul în care îi zâmbea aduna toată candoarea lumii, iar felul în care o mângâia pe păr, cu ochii închişi, strângea în el toată delicateţea ei. Nimeni nu putea concura cu aşa ceva şi cu toate acestea, Tomas se afla şi el printre preferaţii lui. Chiar dacă nu-l răsplătea cu la fel de multe drăgălăşenii, îi căuta mereu compania şi se simţea puternic în preajma lui. Tomas a renunţat să aspire la statutul de privilegiat pe care Stella părea să-l deţină cu toată fermitatea, dar continua să spere că, în timp, Paul va deveni „băiatul tatii".

Tomas a continuat să scrie ca un nebun la cel de-al doilea roman, pe care l-a refăcut la nesfârşit. Ştia că după primul său mare succes, nu avea voie să dezamăgească. Erau mulţi cei care considerau că-şi câştigase prea uşor onorurile şi acum îl aşteptau la cotitură. Gata să-i vâneze orice greşeală, să-i taxeze orice nesiguranţă. În acea perioadă, Tomas a fost mai tot timpul irascibil, măcinat de îndoieli. Obosit şi nedormit, cu cearcăne adânci şi cu ochii roşii, injectaţi, Tomas H. umbla prin casă ca o stafie, fără să ştie dacă e noapte sau zi. Se apropia cu paşi repezi de finalul cărţii, dar continua să fie nemulţumit. Uneori îi venea să arunce totul şi să o ia de la început. Era greu de suportat pentru familie, dar fiecare gândea că dacă ăsta este preţul care trebuie plătit pentru o carte bună, atunci îl vor plăti fără să crâcnească. Nu a fost deloc uşor şi dacă, după o perioadă în care toţi s-au temut că va ajunge la balamuc, Tomas n-ar fi ieşit învingător

din cameră, cineva, până la urmă, ar fi cedat nervos. Cu chipul răvăşit, dar luminat de o bucurie incomensurabilă, Tomas H. a strigat:

— Am găsit!

— Ce-ai găsit?

— Am găsit finalul. Chiar dacă pentru asta a trebuit să rescriu juma' de carte, ei bine, acum sunt mulţumit!

Slavă Domnului! Au răsuflat uşuraţi cu toţii, sătui să se mai poarte cu mănuşi şi să vorbească mereu în şoaptă. Slavă Domnului că i s-a arătat în cele din urmă finalul potrivit, pentru că niciunul nu ştia cât mai putea să îndure tensiunea care scrâşnea deasupra tuturor.

Se chinuise îndelung, dar în cele din urmă reuşise să închege o poveste incredibilă, desfăşurată pe mai multe planuri, care-şi găsea rostul şi rezolvarea într-un final mai mult decât înălţător. Muncise pe brânci, dar reuşise să dea naştere unei creaţii de zile mari, pentru care fu imediat ridicat în slăvi, atât de prieteni, cât şi de duşmani, dar mai ales de criticii literari care văzură în această carte confirmarea unui geniu. Chiar şi cei pe care nu reuşise să-i convingă prima dată trecuseră acum de partea celor mai fanatici admiratori ai săi.

Cartea a avut imediat un succes atât de mare, încât editura a fost nevoită să suplimenteze urgent tirajul. Nimeni nu a prevăzut că şi acesta se va epuiza la fel de rapid, aşa că au scos o ediţie suplimentară, cât primele două la un loc.

Vânzarea drepturilor de autor pentru ecranizarea cărţii i-a adus lui Tomas o sumă fabuloasă, care i-a transformat peste noapte în oameni înstăriţi.

Zilele acelea au fost trăite într-un lureş de nedescris. Nu au apucat să se bucure în tihnă de marea realizare a

lui Tomas, că au fost nevoiți să onoreze invitațiile care curgeau efectiv din toate părțile: la dineuri, la simpozioane, la diferite evenimente culturale ori pur și simplu, la prieteni. Uneori se duceau împreună, alteori doar el. Pentru lansarea cărții în provincie a fost nevoie ca Tomas să călătorească neîntrerupt o lună și jumătate. Chiar și când s-a întors, a fost nevoit să facă din nou turul televiziunilor, al radiourilor, al evenimentelor culturale. De multe ori, Stella i-a stat alături și a trăit cot la cot cu el febra pregătirii evenimentelor. Oboseala și surmenajul și-au spus de câteva ori cuvântul, iar Stella a trecut cu vederea câteva remarci deplasate, legate de privirile admirative ale bărbaților asupra ei. A evitat să facă vreo scenă când i s-a părut că Tomas insistă prea mult cu aceleași glume presărate cu parfum de gelozie și l-a susținut necondiționat în tot ce a făcut. Îl vedea pe Tomas împărțit în prea multe lucruri, hăituit de toți oamenii care trăgeau în toate părțile de el și a încercat-o un sentiment de teamă și de milă. Într-un fel, abia aștepta să se termine cu toată nebunia asta și să se întoarcă la viețile lor liniștite.

Tomas a ajuns acasă istovit de parcă abia atunci se ridicase de la masa de lucru. Stella a fost cea care i-a impus o perioadă de odihnă adevărată, somându-l să aibă grijă de el. Femeile din familie l-au răsfățat cum s-au priceput mai bine, fiecare fiind fericită să-i fie de folos cu ceva. Abia după ce el s-a liniștit și a ieșit din starea aceea mobilizatoare în care adrenalina preluase comanda și l-a purtat într-o vâltoare greu de oprit, Tomas și ai lui au putut savura succesul, bucuria reușitei și a faptului de a fi din nou împreună, toți, în jurul mesei. Încet-încet, lucrurile păreau să revină la normal și fiecare părea să se regăsească pe sine.

Cu banii câştigaţi au cumpărat două imobile, în zone diferite ale oraşului, unul dintre ele fiind cel pe care Tomas l-a închiriat acum celor trei familii. A pus ochii pe el în periplul său de lansare a cărţii şi s-a gândit că, la o adică, dacă ar rămâne vreodată fără bani, ar putea trăi din chirii, sau pur şi simplu ar putea locui cu toţii acolo. Imobilul somptuos, cu o arhitectură eclectică, l-a cucerit din prima clipă. N-a ştiut să spună ce anume l-a atras la el, dar a simţit o empatie puternică cu vibraţia din spatele acelor ziduri. Clădirea era masivă, dar prietenoasă în acelaşi timp.

Pe lângă asta, au mai cumpărat o căsuţă de vacanţă, situată într-o zonă ireal de frumoasă şi de liniştită, cu văi şi dealuri desenate parcă de mâna unui artist.

Nu era extrem de spaţioasă, dar, aşa cum era, reuşea să adăpostească familiile reunite şi să ofere fiecăruia un colţişor numai al lui.

Aici şi-au petrecut cea mai mare parte a verii şi aici au tras cele mai tari chefuri din istoria familiilor lor. S-au simţit atât de bine, încât s-au urnit cu greu la casa din oraş. Tomas nu putea să stea ascuns prea mult în acest colţ de rai, departe de propunerile care îl asaltau, iar Stella îşi dorea cu tot dinadinsul să revină la catedră. Deşi nu mai era nevoie să muncească pentru traiul zilnic, Stella nu voia să abandoneze bucuria de a se reîntâlni cu studenţii săi. Îşi făcea meseria cu atâta bucurie şi învăţase atât de multe lucruri chiar de la elevii ei, încât nu s-ar fi lipsit pentru nimic în lume de aceste beneficii. Lui Tomas îi fu greu să se împace cu decizia ei şi după ce se ciondăniră câteva seri de-a rândul, o îndemnă să facă ce-şi doreşte cu adevărat. Îl durea faptul că ea alesese să stea cu alţi copii, în loc să stea cu fiul lor, dar îşi dădea seama

că insistențele lui n-ar duce nicăieri și nu i-ar schimba decizia.

Acum, privind în urmă, dacă ar fi să numească un moment anume pe care să-l facă responsabil de pierderea intimității lor, acela ar fi: momentul în care în casa lor au început să se perinde tot felul de cunoscuți, așa-ziși prieteni, care au devenit în curând nelipsiți de la mesele de seară sau de la cele de sâmbătă și duminică, petrecute până atunci doar în familie. Acela a fost momentul în care Tomas a început să se disipeze în prea multe părți, să stea în contact cu prea multă lume, devenind mai îndrăzneț, mai sigur pe el, mai tăios, dar în același timp, mai lipsit de substanță, mai puțin autentic și mai greu de iubit.

Whiskey-ul a devenit și el nelipsit din pahare și a curs râuri, râuri din sticlele pline, golite cu repeziciune. Aburii alcoolului s-au amestecat atunci cu aburii unor idei neduse până la capăt, iar vorbe negândite și necalculate au fost aruncate în aer fără a fi prelucrate de luciditatea unei minți treze.

La desfășurarea acestor acte de delăsare au fost de față cei mai apropiați oameni din viața lui Tomas care, fie n-au sesizat pericolul, fie n-au bănuit urmările. Au stat cu toții aliniați, inerți și-au urmărit spectacolul, incapabili să miște un deget. De aici și până la a fi prea târziu, nu a fost decât un mare pas în gol, pe care l-au făcut, din păcate, cu toții, împreună!

*

În acea seară, vecinii Alice și Dan sărbătoreau 13 ani de căsnicie. Organizaseră ceva intim, discret, așa cum le

era, de altfel, toată existența. Nu doriseră să le fie alături decât părinții și câțiva prieteni apropiați. Petreceau în tihnă, cu mâncărică preparată de ei, în casă, câteva pahărele de vin și muzică în surdină. Era felul lor de a se bucura, în intimitate, în bună înțelegere și armonie.

Cu cât se uita mai mult la ei, cu atât domnul H. se gândea că Alice și Dan erau acel cuplu fericit, pe care îl formaseră cândva el cu Stella. Fuseseră, la rândul lor, cuplul perfect, care ratase însă proba rezistenței, a timpului, a anduranței. Înțelegea acum că începuseră să rateze împlinirea în momentul în care au înscris primul gol în plasa neîncrederii, atunci, la prima ceartă. După aceea nu au făcut decât să continue să înscrie eșecuri după eșecuri, până ce n-au mai putut să țină scorul neînțelegerilor. Deși Stella a luptat infinit mai mult decât el și a-ncercat să-l înțeleagă chiar și atunci când nu era nimic de înțeles, el nu a făcut altceva decât să continue să devină cineva de nerecunoscut, chiar și pentru el însuși. Conștient de cele mai multe ori că duce lucrurile din rău spre mai rău, Tomas H. n-a avut puterea să spună niciodată stop cu adevărat, deși în felul lui a tot încercat. Cu timpul, fiecare s-a retras în el și a mai scos la iveală doar acea parte capabilă să facă față durității, indiferenței și comunului, care se așezase între ei. Au renunțat la ei și-au devenit cu bună știință un cuplu zbuciumat, ros de îndoieli și neîncredere, ce și-a pierdut șansa la strălucire.

Diminețile îl scoteau la lumină pe Tomas cel iubit și adorat, bărbatul șarmant și inteligent pe care îl iubea și-l stima toată lumea. Tomas cel jovial și plăcut, care sărea în ajutorul tuturor, Tomas cel timid, băiețelul de altădată, Tomas cel irezistibil. Pe măsură însă ce timpul trecea, noaptea lua cu ea strălucirea bărbatului de aur,

aruncând asupra lui umbre de îndoială și incertitudine. Whisky-ul îl prăda ușor, ușor de siguranța gestuală, iar prestanța i se topea ca o lumânare plăpândă. Compania pestriță care invada seară de seară casa lor ciugulea din el hulpav ca dintr-un hoit fără vlagă și rupea cu ciocul ascuțit bucățele mărunte de decență. Îl devorau cu sârg până nu mai rămânea nimic vital în el, făcând ca zorii dimineții să-l găsească golit de orice umanitate.

Stella s-a speriat atunci, dar n-a știut să pună piciorul în prag. A ripostat haotic și n-a făcut decât să-și piardă credibilitatea. I-a vorbit când era treaz, mahmur sau beat, dar arareori a avut sentimentul că ajunge cu adevărat la el.

A fost prea mândră să ceară ajutorul, iar alții n-au îndrăznit să i-l ofere. Au fost vremuri tulburi, pe care n-au știut să le gestioneze. Și tocmai asta i-a costat enorm. Adică, TOTUL!

— Toate acestea trebuie să înceteze! i-a spus într-o dimineață Stella lui Tomas pe nepusă masă. Îmi vreau familia înapoi! Vreau liniștea înapoi, îmi vreau intimitatea! Și te vreau pe tine! Îl vreau pe soțul meu, cel bun, cel drag și cel deștept! Și-l vreau treaz! Cu mintea limpede și creierul alert! Nu mai vreau să-ți văd ochii morți, împăienjeniți de băutură! Nu mai vreau să te văd cum te clatini, cum te poticnești, cum tremuri, cum dai pe gând pahar după pahar! Nu mai vreau să fie gălăgie în casă, să mă lovesc peste tot de oameni pe care nu-i cunosc, dar care se simt la mine în casă mai confortabil decât o fac eu însămi! Vreau să-mi culc copilul în liniște, vreau să aibă la căpătâiul lui o mamă și un tată care să îi spună povești, îl pupă de noapte bună și veghează asupra lui. Îmi vreau familia înapoi! Tomas, vreau viața noastră înapoi, a urlat Stella din toți plămânii și s-a prăbușit plângând.

— Am greşit şi te rog să mă ierţi, s-a grăbit Tomas să răspundă, ca şi când abia atunci ar fi înţeles şi el ce se întâmplă. O să repar şi o să fie cum a fost, a asigurat-o el în grabă, dornic să n-o mai vadă plângând. O să fie bine, o să fie cum a fost! O să repar, Stella! Trebuie să mă crezi!

Iar ea a vrut să-l creadă şi o parte din ea chiar l-a crezut, în timp ce cealaltă parte a rămas chircită, rănită în tot ceea ce avea ea mai bun, incapabilă să îl ierte şi să-l înţeleagă, dar totuşi atât de legată de el, Tomas al ei cel bun, cel iubit, cel deştept. Sufletul ei pereche, partenerul ei de drum, prietenul ei cel mai bun!

Vizitele cunoştinţelor s-au rărit, însă nu şi paharele pline de whisky, care au continuat să-l pună pe Tomas într-o lumină intolerabilă. Acum nu mai bea ziua, ci la adăpostul nopţii, când fiecare se retrăgea în oaza lui de singurătate. Bea izolat, în biroul lui, şi venea să pună capul pe pernă abia după ce mintea îi îngheţa într-o paralizie reconfortantă, în care realitatea devenea de nedetectat. Uneori întindea mâna după ea în pat, dar Stella se ferea ca de ciumă de gesturile lui nesigure. Se chircea de dezgust şi numai gândul că ar putea face dragoste cu el într-un astfel de moment o făcea să se simtă asemenea unei femei uşoare. La lumina dimineţii dădea însă cu ochii de omul iubit şi lucrurile nu i se mai păreau la fel de murdare.

— Trebuie să punem punct, Tomas! i-a spus ea într-o zi, când s-a întors de la şcoală. Nu am vrut să se ajungă aici, dar sunt nevoită să te pun să alegi: băutura sau noi!

— Poftim?

— Ai de ales între băutură, mine şi Paul!

— Mi-ai cerut să nu mai vină oaspeţi la noi în casă. Şi am pus stop. Acum vrei ca eu însumi să mă simt stingher

la noi în casă? Ce te deranjează? Că mai beau şi eu din când în când un păhărel?

— Un păhărel? Tu asta crezi că bei? Un păhărel?

— Acum ce faci? Chiar îmi numeri paharele pe care le duc la gură?

— Tomas, nu are rost să facem asta! Discuţia însăşi îmi întoarce stomacul pe dos! Vreau să-ţi spun doar atât: dacă nu încetezi să mai bei, eu şi fiul tău vom pleca.

— Dacă vrei să pleci, pleci singură. Paul rămâne aici, în casa lui! Dar nu-mi vine să cred că avem această discuţie şi că-mi dai un ultimatum! Nu faci decât să mă provoci!

— Intenţia mea nu este să te provoc. Vreau doar să-ţi spun că eu nu pot să stau în casă cu un om pe care nu mi-l doresc. Acest beţiv i-a luat locul soţului meu, iar eu nu vreau să stau cu el. Nu-l cunosc pe acest om şi nu-l vreau în preajma mea!

— Care om? Despre ce vorbeşti? Sunt eu!

— Oooo, nu! Nu eşti tu! Tomas pe care îl cunosc eu a început să dispară puţin câte puţin şi mi-e teamă că o va face până nu va mai rămâne nimic din el! i-a spus Stella cu bărbia tremurândă, cu ochii înotând în lacrimi şi cu glasul frânt.

A făcut repede stânga-mprejur, a urcat scările în viteză, nedorindu-şi nimic altceva decât să-şi înghesuie capul în pernă şi să plângă pe înfundate. Nu-i plăcea să-şi arate slăbiciunile în faţa lui, iar în ultimul timp îi era din ce în ce mai greu să-şi ascundă sentimentele, deznădejdea şi disperarea. Se întreba neîncetat ce este de făcut şi nu îndrăznea să ceară ajutorul nimănui. În timp ce întreg corpul i se cutremura de plâns, o mână mică şi umedă îi atingea părul şi-l mângâia uşor, dar apăsat.

— De ce plângi, mami? Cine te-a supărat? a întrebat-o micuțul Paul.

— Nu plâng, puiule, nu plâng, spuse în grabă Stella, ștergându-și lacrimile de pe obraz. Îl trase spre ea și-l băgă sub pătură.

— Mami, pot să dorm cu tine astăzi?

— Da, puiule, poți.

— Vreau să te țin în brațe și să te fac să nu mai plângi.

— Nu plâng, puiule!

— Dar ai plâns, te-am auzit! Te-ai certat cu tata și el te-a făcut să plângi! Mâine o să fiu supărat pe el pentru asta!

— Paul, tu nu trebuie să fii supărat pentru nimic. Hai, stai aici cu mama și lasa-mă să-ți spun o poveste!

— Și tata unde o să doarmă?

— Probabil că va dormi la el în birou, răspunse Stella înainte să-și fi pus această problemă.

— Mai bine vii tu la mine în cameră și dormim acolo. E loc pentru amândoi!

— Cum vrei tu, Paul!

— Așa vreau! Nu vreau să dorm în locul lui!

— De ce?

— Nu vreau! Vreau să dorm cu tine în camera mea.

S-au ridicat încetișor și s-au strecurat în camera lui Paul.

— Mami, pot să-ți spun eu ție o poveste în seara asta?

— Desigur! Abia aștept. Nici măcar nu îndrăzneam să-ți cer acest lucru. Sunt curioasă să văd ce poveste îmi vei spune.

— O să-ți spun o poveste inventată de mine. Vrei?

— Sigur că vreau! Sunt foarte nerăbdătoare!

— Îți spun, dacă îmi răspunzi la o întrebare.

— Desigur!

— Pe cine iubeşti mai mult, pe mine sau pe tata?

— Ce fel de întrebare e asta?

— E întrebarea mea!

— De ce vrei să ştii asta?

— Pentru că vreau!

— De ce?

— Pentru că vreau să ştiu pe cine iubeşti mai mult, pe mine sau pe tata?

— Vă iubesc pe amândoi la fel de mult!

— Nu se poate!

— Ba da, se poate! Pe fiecare în parte vă iubesc la fel de mult, numai că într-un alt fel.

— Nu se poate, pe unul trebuie să-l iubeşti măcar un pic mai mult decât pe celălalt.

— Paul, vă iubesc la fel de mult, dar în feluri diferite! E complicat.

— Nu se poate! Adică eu ştiu că pe tine te iubesc mai mult decât pe tati! Mai mult decât pe oricine.

— Te rog să nu mai spui niciodată asta! Trebuie să ne iubeşti pe amândoi la fel de mult! Nu trebuie să faci nicio diferenţă între părinţii tăi. Să nu laşi pe nimeni vreodată să te înveţe altceva!

— Dar eu pe TINE te iubesc mai mult, iar pe el mai puţin.

— Când o să mai creşti un pic o să înţelegi că şi tu ne iubeşti la fel de mult, doar că diferit! Poate de aceea eşti acum puţin confuz. Iubirea ta pentru noi este altfel pentru fiecare.

— Nu-l iubesc pe el la fel de mult ca pe tine, pentru că te face să plângi!

— Of, Paul! Lucrurile sunt niţel mai complicate. N-am plâns din cauza lui!

— Deci recunoşti că ai plâns! spuse Paul pe un ton victorios şi trist în acelaşi timp.

— Bine, m-ai prins! Am plâns un pic, dar nu din cauza lui!

— Atunci de ce?

— Nu-i aşa de simplu! Am avut mai multe motive. Hai mai bine să-mi spui povestea, nu vrei?

— Nu mai vreau. Vreau doar să stai aici cu mine şi să mă ţii în braţe!

Paul adormi cu capul pe mâna şi umărul ei, cuibărit cu totul în curbura caldă a trupului Stellei. Se lipise cu totul de ea, de parcă şi-ar fi dorit să fie totuna. Îi privi cu nesaţ şi se topi sub fierbinţeala sentimentelor. Ştia că-l va apăra cu orice preţ şi-l va proteja cu trupul ei dacă va fi nevoie. Nu trebuia însă să se gândească la aşa ceva. Tomas nu i-ar fi făcut rău niciodată. Era fiul lui şi îl iubea. Aşa cum o iubea şi pe ea. Ştia lucrurile acestea, numai că trebuia să facă ceva. Să găsească o cale să-l salveze. De el însuşi şi de tot mirajul ăsta ameţitor în care se lăsase ademenit. Ştia, auzise de oameni care cad în plasa înşelătoare a succesului şi nu mai ştiu să se ridice. Asemenea lor, Tomas avea nevoie acum de sprijin, nu trebuia lăsat baltă într-un moment atât de dificil. Era de datoria ei să-ncerce să îl salveze şi să nu-l abandoneze la primele semne de declin. Îi venea totuşi atât de greu să se pună cu omul ăsta nou, care se ivise de nicăieri şi care se instala mai puternic pe fiecare zi care trecea. Nu ştia cum să-l caute pe Tomas al ei şi să-l aducă la suprafaţă. Merita acest efort. Dacă vreodată s-ar fi pierdut, şi ei i-ar fi plăcut ca altcineva să lupte să o aducă înapoi. S-ar fi bazat pe el. A decis atunci să nu renunţe şi să înceteze să mai dea ultimatumuri prosteşti. A decis să stea lângă el

şi să-l salveze. De fapt, să se salveze toţi, căci fără el, nici ea, nici Paul nu aveau cum să fie fericiţi. Va sta lângă el până-l va regăsi. Va face asta pentru ea, dar mai ales pentru Paul, care merita să-şi cunoască tatăl şi să fie mândru de el. Şi, mai ales, îl va face să-l iubească la fel de mult ca şi pe ea. Avea puterea să creadă asta şi era pregătită să nu capituleze.

Cu aceste gânduri închise ochii şi adormi alinată de promisiunea lor reconfortantă, cu braţele lui Paul încolăcite în jurul ei. Dormea profund, când o bufnitură a trezit-o şi a făcut-o să sară repede din pat. A ieşit din cameră şi l-a găsit pe Tomas prăbuşit la capătul scărilor, aproape inconştient. Şi-a înăbuşit un ţipăt şi cu mâinile tremurânde a pus mâna pe telefon să sune la salvare. A renunţat în secunda următoare şi s-a repezit spre casa vecină. A bătut cu putere în uşă şi l-a strigat precipitat pe Walter, rugându-se să-i deschidă mai repede. Când se ivi în uşă îi spuse doar atât, în timp ce alerga înapoi spre casă:

— Vino repede! Sper să nu se fi întâmplat o nenorocire!

Tomas zăcea în continuare pe jos, exact în locul în care îl lăsase. Gemea uşor, iar din gură i se prelingea un firicel de salivă amestecată cu sânge.

— Tomas, băiatule, mă auzi? întrebă Walter şoptit în timp ce-l zgâlţâia uşurel. Te doare ceva, băiatule?

— Nu, nimic! îngăimă Tomas în timp ce gura i se lăbărţa într-un surâs hidos. A încercat să se ridice, însă Walter l-a temperat imediat.

— Stai puţin, băiatule, stai să vedem să nu te fi lovit pe undeva. Stai cuminte, băiatul meu!

L-a cercetat cu atenţie, l-a apăsat uşor pe ici, pe colo, verificând să nu aibă ceva fracturat. În cele din urmă, s-a

așezat pe jos lângă el și l-a sprijinit capul pe picioarele lui. Tomas deschidea din când în când ochii și, fără să poată fixa cu privirea chipul, se uita ca prin vis la fața de deasupra sa.

— Tomas, mă vezi? Știi ce ți s-a întâmplat?

— Wa-ter, Wa-ter, bâjbâia Tomas cu un surâs tâmp pe chip. Wa-ter, Wa-ter, bătrâne. Stai aici și nu pleca. Nu-i lăsa să plece! Nu-i lăsa!

Stella a tresărit la auzul acestor cuvinte, dar nu a zis nimic. A dat să se așeze și ea lângă el, dar și-a dat seama că nu poate să-l vadă în felul ăla. Pur și simplu, nu putea. Între timp, Irene — care Dumnezeu știe când o fi intrat — îi tampona fața lui Tomas cu un prosop cu apă călduță. Îi ștergea gura schimonosită, care acum ar fi dat să râdă și acum ar fi dat să plângă. Îi ștergea și lacrimile care se strânseseră la colțurile ochilor și rămăseseră adunate acolo, fără să vrea să se prelingă. Concluzia lor era că Tomas era beat mort și probabil căzuse când încercase să urce scările. Nu se lovise nicăieri încât să-și fi rupt ceva și cu toate astea era de preferat să nu-l miște foarte mult. Până nu se trezea și aveau să poată vedea mai bine unde și ce-l durea, nu aveau de gând să-l supună niciunei mișcări bruște.

Aduseră câteva pături groase, pe care le întinseră chiar acolo jos. Îl mutară ușor pe ele și-l înveliră cu grijă. Tomas adormi pe loc și începu să șuiere ușor. Irene se oferi să-l ia pe Paul la ei acasă în noaptea aceea, ca să nu dea cu ochii de Tomas întins pe jos. Până la ivirea zorilor nu mai era prea multă vreme, iar la cum arătau lucrurile, Tomas avea să doarmă mult și bine. Stella l-a luat pe Paul înfășurat în așternuturile lui și l-a dus, pe trei sferturi adormit, la Walter și Irene acasă. Aici i-a întâmpinat Ana, care se plimba neliniștită dintr-un colț

în altul al camerei. Când i-a văzut nu a întrebat nimic, doar l-a luat pe Paul în braţe şi l-a spus să stea fără teamă că va avea ea grijă de el. Paul s-a agăţat de gâtul Anei şi a adormit la loc.

— Nu-ţi face griji, voi sta eu cu el de vorbă când se trezeşte, îi spuse Walter Stellei. Mai bine te-ai duce şi tu să te odihneşti puţin! Stau eu aici, fii fără grijă!

— Mulţumesc, Walter! Sunteţi atât de buni, nu ştiu ce m-aş fi făcut fără voi! Când l-am văzut acolo, întins pe jos, m-am speriat atât de tare, că n-am ştiut ce să fac! Am vrut să sun la salvare, dar ştiu că nimeni nu m-ar putea ajuta mai mult decât voi. Nu ştiu ce m-aş fi făcut fără voi, a spus Stella într-un suflet, în timp ce lacrimi repezi i se învolburau pe obraz.

— Vino aici, fetiţo, vino aici! i-a spus Walter în timp ce o îmbrăţişă cu căldură, mângâind-o uşurel pe cap! O să fie bine! O să fie totul bine, ai să vezi!

Cuvintele lui Walter avură darul s-o liniştească, deşi, când se uita spre Tomas, simţea că o inundă plânsul.

— O să fie totul bine! Stai liniştită! continua să spună Walter, în timp ce Stella urmărea ca hipnotizată semnificaţia lor.

Repeta şi ea în sinea ei „o să fie totul bine" şi se agăţa de aceste vorbe, ca şi când în ele ar fi stat toată vindecarea ei. O să fie bine. Nu ştiu cum, dar o să fie bine!

Stella a plâns cu capul pe umărul lui Walter şi uşor-uşor s-a liniştit. Irene a făcut un ibric de cafea fierbinte şi a turnat în trei ceşcuţe. În timp ce o savurau, începeau să simtă cum fiecare înghiţitură pune în mişcare rotiţele mecanismelor dinlăuntrul lor şi le trezeşte la viaţă fiecare celulă adormită. Dimineaţa i-a găsit revigoraţi,

mai încrezători datorită vorbelor de încurajare ale bătrânelului Walter.

— Aşa e în fiecare căsnicie, draga meal Cazi şi te ridici, urci şi cobori. Nicăieri pe lume nu-i perfect. Contează doar ce veţi face de acum încolo, continuă Walter chiar în momentul în care Stella voi să-i spună că la ea acasă nu existase niciodată aşa ceva. Niciodată părinţii ei nu se certaseră urât. Sau cel puţin, ea nu văzuse aşa ceva. Nu simţise nimic altceva din partea părinţilor ei decât linişte şi armonie. Nu simţise tensiune, nu fusese martora niciunei scene care s-o fi marcat.

— Asta nu înseamnă că totul a fost perfect. Înseamnă doar că, indiferent dacă au avut probleme sau nu, părinţii tăi au ştiut să le ţină departe de tine. Şi aşa trebuie să faceţi şi voi pentru fiul vostru.

— Problema este că Tomas s-a schimbat atât de mult în ultimul timp; a devenit atât de straniu şi străin.

— Iar tu ai datoria să nu laşi să se întâmple asta!

— Şi cum să fac? Ce stă în puterea mea să fac şi nu ştiu cum?

— Vorbeşte cu el! Vorbeşte totul cu el! Nu lăsa nimic nelămurit! Nimic. Odată ce treci peste lucruri care nu ţi-au convenit fără să vorbeşti despre ele, acele lucruri se vor întâmpla şi a doua oară. Apoi a treia şi a patra, până ce tu însăţi nu vei mai observa că s-a întâmplat. Va deveni obişnuinţă cu voia şi participarea ta. Fă-l să vadă că te-a supărat, fă să conteze ceea ce vrei tu, ce crezi tu, fă-l să se gândească la tine înainte de a face ceva greşit! Arată-i ce e bine pentru el!

— Înainte nu făcea nimic care să mă supere! Totul îmi plăcea la el! Acum...

— La primul lucru care nu ți-a convenit, trebuia să ripostezi. Să vorbiți despre asta. Să înțeleagă că, dacă va continua să facă acel lucru, deși știe că te deranjează, îl face pe răspunderea lui. Nu cu participarea și complicitatea ta. Ripostează! Luptă-te pentru ceea ce ești și pentru ceea ce-ți place la el! Luptă să rămână omul de care te-ai îndrăgostit! Pentru Dumnezeu, luptă pentru căsnicia voastră! Acum, tu mai mult decât el. Poate la un moment dat vei fi tu în locul lui! Poate la un moment dat lucrurile se vor inversa. Nu ai de unde să știi! Pentru că viața nu-ți oferă nicio garanție! Niciodată! Nimic! Nu poți băga niciodată mâna în foc pentru nimeni, nici măcar pentru tine. Nu știi niciodată cum se răstoarnă lucrurile. O dată ești sus, o dată ești jos! Tocmai de aceea trebuie să fii mereu în alertă. În alertă cu tine, în alertă cu oamenii la care ții! Să veghezi mereu să nu li se întâmple ceva rău!

— Walter, dacă aș fi știut să fac asta! Am încercat de atâtea ori să vorbesc cu el și degeaba... Pe moment am avut impresia că înțelege, dar mai apoi am luat-o de la început.

— Vorbește cu el, Stella, ca și când ai vorbi cu tine însăți! Deschide-ți sufletul și lasă-l să vadă tot ce e acolo: furie, dezamăgire, teamă, durere, speranță, iubire, neliniște! Lasă-l să privească înlăuntrul tău și va ști el singur ce e de făcut. Tomas te iubește prea mult ca să-l lase indiferent că te rănește. Asta va fi lecția lui, dar și lecția ta. Nu te uita la mine și la Irene ca și când am fi avut căsnicia perfectă, pentru că n-am avut-o. Ne-am rătăcit uneori amândoi, când ea, când eu, dar întotdeauna ne-am susținut unul pe celălalt. Ne-am fost alături și la bine, și la greu! O să vorbesc și eu cu Tomas, dar în final nu de mine o să asculte, ci tot de tine și de ceea ce vrei tu.

I-a luat capul Stellei şi i l-a culcat pe umărul lui, iar ea s-a lăsat pe el cu încredere şi a simţit cum se despovărează. Ca şi când Walter l-ar fi luat cu mâna greutatea de pe suflet şi ar fi aruncat asupra lui o haină de responsabilitate. Stella a răsuflat uşurată pentru moment şi l-a privit pe Walter cu recunoştinţă.

Discuţia a fost eliberatoare, iar Stella s-a simţit asemenea unui acordeon ce şi-a umflat cu putere burduful şi la prima comprimare a scos afară tot suflul acumulat. S-a simţit mai uşoară şi chiar încrezătoare, de parcă ar fi fost gata să o ia de la început. A mulţumit cu o strângere de mână uşoară, pe care Walter a întors-o înzecit. S-a culbărit la adăpostul grijii lui paterne şi a acceptat cu abandon mângâierile blânde ale Irenei. Era la adăpost acum şi nu se mai temea aşa de tare. A avut chiar un sentiment de bine şi un gând curat că va izbândi. Din ochi i-au curs lacrimi de mulţumire, de recunoştintă şi de uşurare. Lacrimi de speranţă şi reuşită. Lacrimi de ofrandă depuse la căpătâiul prieteniei fără margini ce-o lega de aceşti bătrânei, care-i oferiseră toate resursele şi toată omenia lor. S-a culbărit mai bine lângă ei şi s-a abandonat acestei siguranţe oferite de părinţii ei adoptivi, Irene şi Walter. A adormit în braţele lor şi s-a simţit eliberată de toate gândurile apăsătoare. Cu ei alături avea să rezolve toate problemele pe care le aveau şi n-avea a se mai teme de nimic.

Când s-a trezit, Tomas a dat cu ochii doar de picioare: picioare de mese, de scaune, de canapele şi de oameni. Covoare lăţite se întindeau înaintea lui ca nişte împărătese leneşe. A închis ochii înapoi propunându-şi să facă o nouă încercare. A ridicat încă o dată pleoapele, însă imaginile de mai înainte au revenit cu insistenţă. Şi-a rotit privirile prin cameră fără să mişte capul, până a

dat cu ochii de şemineu. Îl aprinseseră de atât de puţine ori de când se mutaseră în această casă! s-a gândit el, în timp ce încerca să-şi dea seama de ce privirea îi e la acelaşi nivel cu baza şemineului. A făcut un efort să se mişte, dar a simţit durere în tot corpul. La primul geamăt, lângă el s-au invit capetele lui Walter şi al Stellei. O bombă de vinovăţie a explodat în capul lui, în timp ce încerca să se agaţe de câteva amănunte concrete. Oricât s-a străduit, nu a reuşit să deslueşască decât o stare de vinovăţie generală. Ştia, simţea că a făcut ceva rău, chiar foarrrte rău, dar nu-şi putea aduce aminte ce.

— Te simţi bine? l-a întrebat Walter.

— Nu ştiu, cred că da, a spus Tomas. Şi mai cred că nu se cuvine să întreb cum de-am ajuns aici, a bâiguit el cu privirea ruşinată.

— Hai să încercăm să vedem dacă te poţi ridica, l-a spus Walter fără a-i răspunde în vreun fel la întrebare. La cel mai mic semn că te doare ceva, ne oprim. Bine?

S-a ridicat uşor-uşor, sprijinit de braţul lui Walter, dar a cerut să se aşeze imediat pe canapea, acuzând o durere la coaste. I-au ridicat tricoul şi au găsit o parte roşiatică, uşor vineţie, în partea dreaptă, foarte dureroasă la atingere. Dureroasă era şi fiecare respiraţie, care împungea în sus şi-n jos cutia toracică.

— În cel mai bun caz ar putea fi o coastă fisurată, dacă nu cumva chiar o fractură sau mai multe. Propun să chemăm medicul imediat pentru o consultaţie amănunţită.

— Să mai stăm puţin, s-a rugat Tomas. O să chemăm şi medicul, dar deocamdată să mai stăm niţel, vă rog!

— Poate că ar fi fost bine să fi chemat medicul chiar azi-noapte — a intervenit şi Irene îngrijorată de-a binelea.

— Nu, e-n regulă, e-n regulă! s-a repezit Tomas să liniştească pe toată lumea. Voi face mai întâi un duş şi după aceea vom vedea ce e de făcut. Bine? Simţea atât de imperios nevoia să se spele, încât ştia sigur că nu avea să facă altceva până nu îndepărta mirosul îmbâcsit şi o parte din mizerabila vinovăţie.

— Crezi că vei fi în stare? l-a întrebat Stella cu glasul mic, abia ţiit.

— Îl ajut eu, s-a oferit Walter. Te ajut eu, băiatule! a spus el, întorcându-se spre Tomas. Ne descurcăm amândoi, fii fără grijă! Doar să-mi promiţi că ne oprim dacă te doare ceva.

Stella s-a dus să pregătească haine curate. Aveau de gând să folosească baia de la parter, care era dotată cu un duş cu scurgere directă, în podea. Nu era nevoie decât de un efort minim din partea lui Tomas pentru un duş bun, reconfortant. Irene s-a oferit să pregătească la ea acasă un mic dejun uşor, dar consistent, simţind astfel că-l scuteşte pe Tomas de momentele jenante prin care trecea. A părăsit încăperea în cea mai mare discreţie, iar înainte să iasă a întrebat încet:

— Încă o cafea pentru toată lumea?

— Te rugăm, mulţumim!

Sprijinit de Walter, Tomas s-a băgat sub duş şi a simţit uşor-uşor că se revigorează. Deşi îl durea tot trupul, iar tâmplele-i zvâcneau de durere, Tomas a început să-şi revină. Frânturi de amintiri i-au scurtcircuitat mintea şi au lăsat în locul lor confuzie. Flashback-uri scurte i s-au succedat cu repeziciune prin faţa ochilor, ca o memorie cinematografică străină. I-a venit greu să pună cap la cap imaginile mişcătoare, care aveau darul să-l ameţească. Nu-şi putea da seama exact ce se întâmplase, dar chiar şi

aşa, reuşise măcar să-şi facă o idee. L-au cuprins imediat ruşinea şi deznădejdea. S-a prelins uşor pe lângă pereţi şi a început să plângă înfundat. S-a aşezat în fund, iar stropii mici de apă îi cădeau direct în creştet. S-a uitat spre Walter cu ochi de câine bătut, de parcă îndurarea ar fi trebuit să vină de la el. Şi-a înfipt bine privirea în el şi nu i-a mai dat drumul. Nu-ndrăznea să se uite în altă parte, de teamă ca nu cumva să piardă singurul sprijin pe care se baza.

Aşa îmbrăcat cum era, Walter s-a aşezat lângă el, i-a luat bărbia în palme şi l-a privit adânc în ochi.

— Vei reuşi, Tomas! Vei reuşi! Tu, fiule, mă vei face mândru de tot ceea ce eşti: un soţ minunat, un tată de poveste şi un om de caracter! Aşa eşti tu şi trebuie să te ţii de asta! Nu te îndepărta de tine şi ţine calea dreaptă! Suntem cu toţii aici! Nu ai pierdut nimic. Dar nu te pierde pe tine, pentru că, dacă o faci, nu va mai rămâne nimic în jurul tău!

— Walter, v-am dezamagit pe toţi! spuse Tomas printre sughiţuri. V-am dezamăgit! Am avut tot ce mi-am dorit şi am pierdut tot!

— Nu ai pierdut nimic, băiete drag! Toată lumea este aici, lângă tine. Nu contează ce-ai făcut, contează doar ce vei face de acum încolo, Tomas! Ai grijă de Stella şi de fiul tău. Nu-i pierde, dar mai ales — îţi mai spun o dată — nu te pierde pe tine, fiule!

— Oare n-am făcut-o deja, Walter? continuă Tomas să se plângă. Oare n-am făcut-o deja?

— Oh, Tomas, băiatule! Nu se distruge o căsnicie ca a voastră la primul obstacol! Chipul lui Tomas se schimonosea de durere, aşa că Walter hotărî să amâne discuţiile pentru altă zi. Acum te vei spăla, te vei îmbrăca şi vom chema un doctor. Apoi, ca şi când nimic nu s-ar fi

întâmplat, ne vom vedea cu toții de viețile noastre, așa cum trebuie, așa cum este bine! Tomas, uită-te în ochii mei și ai încredere! Suntem cu toții aici, lângă tine. Încă ai tot ceea ce-ți dorești!

Tomas a mai gemut de câteva ori de durere și a continuat să plângă ghemuit pe gresie, ca un animal neputincios. A rămas nemișcat în apă până ce i s-a încrețit pielea de pe mâini și de pe tălpi. Dacă ar fi fost după el, ar fi zăcut acolo nemișcat, cu apa prelinsă sub bărbie, ore în șir. Îi era atât de rușine să dea ochii cu Stella! Totuși, sprijinit de Walter, s-a ridicat și s-a înfășurat într-un prosop. Tot Walter a fost cel care l-a tamponat ușor pe trup și l-a ajutat să îmbrace hainele pregătite de Stella.

Dușul a reușit să-l revigoreze și când a ieșit din baie a simțit că face deja primii pași spre reabilitare. Totul depindea însă de Stella și de dorința ei de a-l ierta sau nu. A intrat în cameră și cel dintâi lucru pe care l-a făcut a fost să-i caute privirea. Deși părea extrem de bulversată, primul el impuls a fost acela de a-i oferi sprijin necondiționat. În loc să i-o evite, i-a susținut privirea și l-a încurajat. De unde o mai fi găsit în ea această putere, nici ea nu știa să spună. Știa doar că vrea să fie bine, să fie împreună și să nu piardă familia pe care o iubea atât de mult. Până s-a schimbat și Walter cu haine uscate, Stella și Tomas au stat singuri unul în fața celuilalt, în tăcere.

— Iartă-mă! a bâiguit Tomas încet, la un moment dat, dar Stella i-a făcut semn cu mâna să tacă, nu e nimic de vorbit acum. Tăcuți, au așteptat venirea medicului, dar și reîntoarcea lui Walter. Singuri, se simțeau stingheri și încurcați.

Doctorul a spus că, din fericire, avea doar câteva coaste fisurate, dar chiar și așa, efortul fizic va trebui

evitat cu desăvârşire. Vreo patru–cinci zile a purtat un bandaj, pentru propria-i protecţie, iar în următoarele i-au fost aplicaţi nişte plasturi speciali.

În câteva săptămâni, Tomas s-a refăcut fizic, însă sufletul i-a fost zguduit pentru prima dată din temelii. A petrecut nopţi nenumărate gândindu-se la pericolul în care se aflase şi a evaluat — pentru a mia oară — derapajul. Ce l-a uimit cel mai tare a fost înţelegerea faptului că nenorocirile astea i se întâmplaseră aproape fără să-şi dea seama. Adică, aluneci dintr-odată într-o situaţie dezastruoasă, iar coborârea aproape că devine de neoprit. Nu există semne de avertizare care să te facă atent că urmează o „curbă deosebit de periculoasă" în viaţa ta, nu e nimeni care să te atenţioneze că ai în faţă un drum periculos. Totul se întâmplă încet, pe nesimţite şi odată ce ai greşit azi, îţi e uşor să greşeşti din nou mâine. După care, aproape că nu-ţi mai dai seama. Deja ţi-e la îndemână să greşeşti. Şi uite-aşa, acum eşti sus, acum eşti jos! De cele mai multe ori te trezeşti când eşti deja în groapă. Dacă nu ai prieteni, familie, care să lupte pentru tine, uneori chiar în locul tău, singur ai şanse nule să răzbeşti. El era unul dintre cazurile fericite. Nu ajunsese încă jos de tot. Familia făcuse scut în jurul lui şi se străduia să-i stopeze căderea. Cum ar fi putut vreodată să le mulţumească pentru asta? Avea totuşi o idee cum!

Stella nu a deschis niciodată subiectul despre seara respectivă şi nici nu i-a purtat ranchiună lui Tomas pentru ceea ce se întâmplase, pentru toată sperietura pe care o trăseseră. N-a putut să facă lucrul ăsta, pentru că privirea lui Tomas pur şi simplu nu i-a permis. N-a putut să mai adauge şi ea alte reproşuri, alte acuze în afara celor

pe care Tomas şi le făcea singur. După cele întâmplate, soţul ei a arborat o tristeţe ce i s-a imprimat atât de tare pe chip, încât a devenit noua lui figură. Exprima o dezamăgire atât de profundă şi o umilinţă atât de evidentă, încât, pur şi simplu, Stellei îi era imposibil să mai adauge şi ea ceva. Tomas se autopedepsea şi avea în permanenţă privirea câinelui bătut, cu coada-ntre picioare şi, dacă ar fi putut să-şi acopere trupul cu solzi de vinovăţie şi părere de rău, ar fi făcut-o cu siguranţă.

Atunci a constatat Stella că e înzestrată cu o mare capacitate de iertare, pe care nu şi-o cunoştea şi de care nu se credea capabilă. În plus, avea puterea de a şterge din minte acele lucruri care o răneau prea tare, de a îndepărta ceea ce pur şi simplu i se părea de netrăit. Cum era tentată să se gândească la cele întâmplate, cum îşi abătea gândurile către altceva. Cum îi revenea imaginea cu Tomas lăţit pe covor, schimonosit de inconştienţă, cum se replia şi încerca să se sprijine de prezent. Învăţase să facă asta pentru că ultimii ani o puseseră în faţa unor situaţii în care nu se gândise niciodată că va ajunge şi pentru care nu fusese pregătită. Habar n-avea ce ar fi trebuit să facă, ce se face, în general, în astfel de situaţii şi nici nu avea pe cine să întrebe. Cu mama ei nu vorbise niciodată astfel de chestiuni, iar cu Walter şi Irene ar fi vorbit fără niciun fel de reţinere dacă nu ar fi avut permanent în suflet dorinţa de a nu-i necăji cu problemele lor. Aceşti oameni îşi schimbaseră viaţa pentru ei şi aveau dreptul, dacă nu la fericire, măcar la linişte. Nu, nu-şi dorea să-i încarce şi mai mult decât o făcea deja.

După aceste evenimente, Stella a început să se îndepărteze de ei, să fie mai puţin sinceră, să se întrebe tot mai puţin de ce. Toată energia şi-a canalizat-o către

rezolvare. Tot ce-şi dorea era să rezolve, să revină la ceea ce ştia ea că ar trebui să fie. Chiar dacă asta însemna să treacă mai uşor peste greşeli, să ierte mai repede, să lase de la ea. Tot ceea ce-şi dorea era să fie bine. Indiferent cu ce preţ.

În plus, îl cunoştea pe Tomas atât de bine, ştia ce suflet bun zace înlăuntrul lui şi mai ştia şi că întotdeauna fusese un om complicat. Pentru el niciodată lucrurile nu au fost uşoare, chiar şi atunci când evidenţa spunea că e aşa. Tomas avea temerile şi demonii lui, care-l zgândăreau şi nu-i dădeau pace aproape niciodată. Era prin definiţie un om chinuit, un om care nu ştia să se bucure deplin, nici măcar atunci când nu era loc de îndoială. Şi poate că de felul lui era slab, nu ştia să reziste de unul singur şi se pierdea în amănunte care-i luau ochii de la drumul important.

Totuşi, Stella a rămas cu o spaimă permanentă în suflet, care o făcea să tresară din te miri ce. Nu mai spuseseră nimănui despre cele întâmplate, iar părinţii lui Tomas au crezut până la ultima lor suflare că fiul lor s-a-mpiedicat pe scări şi s-a lovit. Au ţinut departe de toţi ceilalţi problemele cu care s-au confruntat în acele zile şi s-au bucurat când în casă s-au reinstaurat liniştea şi normalitatea.

Cât de mult a iubit-o pe Stella pentru asta şi cât de recunoscător le-a fost lui Irene şi lui Walter, Tomas nu va putea să descrie niciodată în cuvinte. A făcut însă totul pentru ca gestul lor să fie răsplătit. Aşa cum ştia el că şi-ar fi dorit ei. N-a mai pus picătură de alcool pe limbă şi a fost mai prezent ca niciodată în viaţa fiului, soţiei şi familiei lui. A revărsat asupra lor bunătate şi candoare, la

umbra cărora s-au adăpostit uşurarea şi bucuria de a nu fi renunţat prea uşor.

— M-ai făcut din nou mândru de tine, fiule! i-a spus Walter într-o dimineaţă, pe drumul spre oraş.

Erau singuri în maşină şi simţeau că e unul dintre acele momente numai bune de descărcat suflete.

— Am avut noroc că m-aţi oprit la timp, Wally! Nu ţi-am mulţumit niciodată suficient pentru asta şi permite-mi, te rog, s-o fac acum!

— Mi-ai mulţumit, cum nu? În fiecare zi în care te-ai purtat precum tânărul pe care l-am întâlnit în vacanţă şi pe care l-am îndrăgit atât de mult! În fiecare zi în care te-ai întors la tine demn şi ne-ai arătat şi nouă cum să trăim. Ascultă, tinere! Ceea ce-ai făcut tu, greşelile — vreau să spun — probabil că le-ar fi făcut 95% dintre cei care s-ar fi aflat în situaţia ta. N-ai fost tu cel mai nenorocit dintre toţi! Nu trebuie să te învinovăţeşti continuu pentru asta. Aproape întotdeauna succesul venit peste noapte îi năuceşte pe cei peste care a dat. Pe undeva, e în firea lucrurilor. Ăsta e reversul lui. Povara, dacă vrei!

— Ei, Walter, eşti tu prea blând cu mine! Nu toţi aflaţi în situaţia mea fac ce-am făcut eu! Cei cu picioarele bine înfipte în pământ nu o iau atât de uşor razna cum am făcut-o eu!

— Tocmai de aceea am spus 95%!!! Mai rămân ceilalţi 5%, a râs Walter zgomotos.

— Sunt bucuros că acum putem vorbi liniştit şi deschis despre asta.

— Şi eu, tinere, şi eu! Cu cine zici că trebuie să ne întâlnim astăzi?

— Cu noul meu agent!

— Dar cu cel vechi ce s-a întâmplat?

— S-a pensionat! De fapt, mai corect ar fi să spun că s-a retras. Avea deja 75 de ani şi făcea în continuare munca asta pentru un ban în plus şi pentru că nu era genul care să stea locului. Acum însă are ceva probleme de sănătate şi nu-şi mai permite să alerge mereu de colo-colo. Trebuie să recunosc că era un agent al naibii de bun şi cu siguranţă îi voi simţi lipsa. Mi-a recomandat însă un om format de el, pentru care garantează — citez — „ca pentru mine însumi". Şi cum habar n-am de unde să încep căutarea altui agent, prefer să merg pe mâna lui şi să dau o şansă omului recomandat de el. Cu Martin am avut o colaborare extraordinară. Întotdeauna a ales ce a fost mai bine pentru mine şi a lucrat în avantajul meu. Ştiu că a câştigat şi el serios din toată treaba asta — mi-a spus-o chiar el — însă întotdeauna m-a pus pe mine şi interesele mele pe primul loc. Ne înţelegeam fără prea multă vorbăraie; el era făcut pentru asta, iar eu am avut încredere în el şi i-am dat mână liberă să facă aşa cum crede că e mai bine. Am pariat pe el şi-am câştigat. Nu pot decât să regret încetarea colaborării noastre şi să am încredere că mă va lăsa pe mâini bune.

— Atunci, să fie cu noroc şi să vă potriviţi! Ştii cum e, oricât de bun ar fi un om în meseria lui, dacă nu e pe filonul tău şi simţi că nu există compatibilitate, atunci degeaba... Cum spuneam, să fie cu noroc!

— Mă bucur că eşti cu mine şi că vom avea prilejul să-l cunoaştem împreună. Tu te pricepi la oameni şi nu prea dai greş. Cu mine ce te-ai mai înşelat, dar ce să-ţi fac? Prea te-ai aruncat cu capul înainte! a glumit Tomas.

Lorin i-a impresionat de la bun început pe amândoi, aproape înainte să deschidă gură. După aceea,

l-au admirat pentru inteligență, stăpânirea perfectă a meseriei, dar, mai ales, pentru eleganța cu care reușea să facă totul. Se vedea că știe tot ce mișcă în domeniul său, iar problemele nu sunt pentru el decât confruntări care îi pun mintea în mișcare. Totul îi ieșea natural și nu făcea niciun efort să fie așa. Îl citeai dintr-o privire: genul descurcăreț în orice situație, dar, totodată, onest și dedicat scopurilor sale. Martin îl descrisese ca pe un bun strateg, sclipitor la nivel de implementare și rezolvare a situațiilor de criză. Se vedea de la o poștă că Lorin se învârte în lumea lui ca peștele în apă, că e la curent cu tot ce mișcă și că poate muta munții din loc, dacă își pune în cap. Părea — și probabil că și era — agentul ideal. Cu toate astea, Tomas nu s-a grăbit să dea pe loc un răspuns final. După ce au discutat câte în lună și în stele, cei trei și-au strâns mâinile și-au stabilit să-și vorbească din nou în zilele următoare. Dacă totul avea să fie în regulă, urma semnarea contractului și demararea planului de promovare a ultimei cărți. Timpul devenise pentru Tomas o chestiune deja presantă, mai ales că la fel de stringentă devenise și pregătirea terenului pentru mult-așteptata ecranizare a primului roman.

— E bun agentul ăsta! a spus Walter imediat ce au plecat și s-au urcat în mașină.

— Da, bun! a răspuns Tomas.

— Și totuși nu ești hotărât să lucrezi cu el.

— Da... nu știu ce să zic!

— Aham!

Au mers puțin în liniște și cum Tomas părea adâncit în gândurile lui, Walter a spus:

— Știu ce nu-ți convine!

— Serios? a întrebat Tomas curios.

— Da, serios, chiar știu!

— Hai să te văd!

— Nu-ți place, pentru că n-ai încredere în el. Și n-ai încredere în el tocmai pentru că ți s-a părut perfect. Perfect, în costumul lui făcut la comandă, cu freza lui impecabilă, cu pantofii lui proaspăt lustruiți. Ți-au displăcut mușchii lui bine lucrați, vizibili chiar și prin costumul la patru ace, mirosul de parfum scump și tenul frumos bronzat. Ți-au displăcut pedanța și masculinitatea lui debordante. Dar totuși, ești de părere că e al naibii de bun în meseria lui. Acu' se pune întrebarea: ce alegi?

— Nu pot să cred!!! Ai observat și tu toate astea? Și pe tine te-au deranjat?

— Le-am observat, dar pe mine nu m-au deranjat. Doar pe tine. Poți să-mi spui de ce?

După un moment de gândire în care s-a simțit realmente pus în încurcătură, Tomas a explodat:

— Să fiu al dracului dacă știu! Se poate să fi fost invidios? Se poate să mă fi simțit inferior lui? Se poate să-mi fi strecurat teama că-mi va cuceri nevasta? Se poate să fi simțit toate astea și să am un cui împotriva lui, așa, degeaba, tam-nesam? Sunt penibil, nu? Sunt demn de milă, Walter! Doamne, doar tu mă cunoști de fapt așa cum sunt! Uită-te la mine! Na! Ăsta sunt! Demn de tot disprețul tău! Să fiu al dracului dacă nu sunt așa!

— Tomas, încetează să te mai judeci tot timpul! Te-am întrebat de ce nu-l placi și-ai fost suficient de sincer ca să spui tot ce ai simțit. Și să știi că reacția ta nu e una nemaivăzută. Sunt unii oameni în prezența cărora nu ne simțim confortabil, fără a ști neapărat de ce. Poate pentru că avem sentimentul că suntem în competiție cu

ei. E admirabil însă curajul tău de a recunoaşte! Cred că niciodată nu ai fost atât de sincer cum ai fost acum! E admirabil! Şi-acum, permite-mi să-ţi demontez pe rând toate temerile tale. Unu la mână: invidios n-ai de ce să fii, pentru că tu arăţi în blugi şi-n tricou mult mai bine decât o face ei în costumul lui scump şi elegant. Doi la mână: tu n-ai de ce să te simţi inferior în faţa lui pentru că, în această ecuaţie, tu eşti cel care a scris cartea. Ca să zic aşa, tu eşti starul, în timp ce el e doar cel ce te slujeşte şi te pune în valoare. Unde mai pui că mai câştigă şi bani de pe urma ta! Trei la mână: cu toată sinceritatea îţi spun, soţia ta este atât de frumoasă, încât ar fi putut avea orice bărbat de pe faţa pământului şi cu toate astea ea te-a ales pe tine. Pe tine te iubeşte, cu tine vrea să fie! Şi, patru la mână — bonus — ca să arate aşa bronzat ca tine, el trebuie să meargă la solar sau să-şi expună trupul la soare, în timp ce pe tine natura te-a înzestrat din născare cu un ten creol de invidiat. După cum vezi, îl iei la toate capitolele, băiete drag! a spus Walter cu un zâmbet enorm pe chip. N-ai a te teme, scorul e net în favoarea ta!

— Da' ştiu că te pricepi să-ţi faci numărul, bătrâne Walt! Când vrei să mă convingi de ceva, nimic nu-ţi stă în cale! Bine, Wally, îţi promit că o să mă mai gândesc!

— Da' eu nu zic, Doamne fereşte, să-l alegi pe el. Or mai fi şi alţii buni şi pricepuţi. Poate chiar mai buni şi mai pricepuţi decât el. Spun doar că n-ai a te teme în privinţa lui. Eu zic să mai vedem şi alţi candidaţi şi abia după aceea să te hotărăşti. Nu ai de ce să te grăbeşti şi să iei acum o decizie pe care să o regreţi mai târziu.

În zilele următoare s-au întâlnit cu alţi câţiva agenţi, patru la număr. Fiecare cu recomandări la superlativ, niciunul însă de luat cu adevărat în seamă. Primul pe care

l-au văzut era mai mult decât plafonat, sătul de meserie, sătul de viaţa însăşi, iar cel de-al doilea era preocupat doar de profitul lui şi de „ceea ce-i ieşea" la toată afacerea asta. Un altul părea total nesigur pe el şi pe ceea ce ar avea de făcut, iar ultimului i-ar fi convenit totul de minune, dacă ar fi putut să stea doar în biroul lui, de unde să coordoneze totul, fără să fie vreodată nevoit să părăsească oraşul. Nici vorbă de plecări prin ţară sau chiar în străinătate.

Atât Tomas, cât şi Walter au ajuns, acum mai mult decât la început, fiecare în gândul lui, la părerea că Lorin era varianta perfectă pentru jobul respectiv şi că doar un noroc uriaş îl scosese în calea lor. Walter nu voia însă să influenţeze cu niciun chip decizia lui Tomas, era obligatoriu să o ia singur. Trebuia să decidă din tot sufletul, cu toată convingerea. De foarte multe ori, vânzările unei cărţi depind, fără exagerare, într-o măsură mai mare de iscusinţa şi dorinţa de implicare a agentului literar, de promovarea ei, decât de calitatea cărţii înseşi. Tocmai de aceea, alegerea lui era o decizie importantă, pe care doar Tomas putea s-o ia.

După toate cele întâmplate recent, Walter putea spune că, în sfârşit, îl cunoaştea pe Tomas cu adevărat. Simţea că Tomas era frământat de griji şi temeri, de slăbiciuni şi nesiguranţă, care făceau parte din natura lui şi cu care avea probabil să se războiască întreaga viaţă. Era o fire complicată, care-şi făcea probleme chiar şi acolo unde nu erau. Toate astea izvorau dintr-o nesiguranţă pe care însă nu şi-o putea explica.

— Dragă Walt, am meditat îndelung şi am ajuns la concluzia că Lorin deţine supremaţia la toate capitolele! E deştept, e descurcăreţ, stăpâneşte meseria ca nimeni altul şi, de ce să nu recunoaştem, este foarte charismatic.

Martin, fostul meu agent, a mai enumerat printre calităţile lui şi onestitatea şi cinstea. Ce mi-aş putea dori mai mult, Walter? Dacă e aşa, atunci înseamnă că am găsit omul potrivit pentru locul potrivit. M-am gândit bine, omul n-are nicio vină că arată bine, că e pedant şi-i place să se îngrijească. La urma urmei, aceste lucruri ar trebui să cântărească în favoarea, nu în detrimentul lui. De fapt, când se duce în interes de serviciu, el mă reprezintă pe mine şi cred că faptul că este mai mult decât prezentabil nu poate să fie decât un avantaj pentru amândoi. Spun asta din toată inima, mai ales după ce am apucat să-i vedem şi pe ceilalţi patru agenţi, care nu fac nici cât o ceapă degerată. Iau decizia asta cu toată responsabilitatea şi cu credinţa că fac alegerea cea mai bună. Tu ce părere ai?

— Nu contează părerea mea, ţi-am mai spus! Nu eu trebuie să decid cu cine vreau şi trebuie să discut despre finanţele familiei mele. Pentru că, de fapt, exact asta vei face, îi vei da pe mână mai mult decât un simplu cont de care să se ocupe, îi dai pe mână siguranţa financiară a familiei tale.

— Ştiu asta, dar pentru mine contează foarte mult şi părerea ta!

— Înainte de a-ţi răspunde la asta, aş vrea să te întreb eu pe tine dacă eşti sigur că poţi ţine în frâu toate sentimentele, îndoielile, nesiguranţa care te macină. Pentru că, dacă nu eşti stăpân pe tine şi pe ele, atunci cel mai bine ar fi să alegi pe oricine altcineva. Într-un fel sau altul, cu mai multă sau mai puţină implicare din partea ta, vei izbândi chiar şi aşa. Însă dacă îl alegi pe Lorin împotriva a tot ceea ce ai simţit prima dată faţă de el, atunci practic alegi împotriva ta!

— Walter, a fost o copilărie ceea ce am spus atunci!

— Nu, Tomas, a fost adevărul! Ai descris ce ai simțit! Iar dacă asta vei simți de fiecare dată când îl vei vedea, atunci — oricât de bun ar fi el — nu vă veți înțelege și-ți va crea numai frustrări.

— M-am gândit mult la asta!

— Nu trebuie să gândești, trebuie să asculți ce simți!

— A fost o prostie!

— Poate că a fost! Dar asta nu are importanță! Important e ce simți. Atât!

— Ascultă, Walter! Vreau să schimb ceea ce simt! Vreau să devin un om mai bun! Știi că odată am învinovățit-o pe Stella că se lasă admirată de alți bărbați? Știi că am avut o izbucnire de gelozie care m-a orbit și m-a făcut să spun lucruri abominabile, care au rănit-o pe Stella și care au erodat încrederea ei în mine? Vreau să-mi iau revanșa și să devin un om mai bun. Vreau să lupt cu asta!

— Tomas, te avertizez, e foarte periculos ce faci! Dacă știi că ai această pornire, soluția nu este să te provoci, ci să te ferești! Gândește-te bine la ceea ce vrei să faci!

— M-am gândit, Walter! Îl voi alege pe Lorin și-l voi trata cu toată decența și încrederea mea. Îi voi da tot creditul meu!

— Nu trebuie să te grăbești cu un răspuns!

— Walter, chiar cred că fac alegerea cea mai bună. Acum, sincer, crezi că aș putea găsi vreodată unul mai bun decât el?

— Mă îndoiesc. Dar nu despre asta e vorba acum!

— Ba fix despre asta e vorba! Caut un agent bun, atât și nimic mai mult!

— Dacă așa vezi lucrurile, atunci le vezi corect!

L-a ales în cele din urmă pe Lorin și cea dintâi discuție a lor a fost una la cel mai înalt grad de profesionalism.

La sfârşitul întâlnirii de lucru, Tomas s-a felicitat pentru decizia luată şi s-a amuzat împreună cu Walter pe seama impresiilor avute la prima vedere.

— Dacă vrei să ştii, de data asta, Lorin nici nu mi s-a mai părut chiar aşa de frumos, de dichisit. E pur şi simplu un om normal, îngrijit, căruia-i place să se simtă bine în pielea lui. Nimic de condamnat! În plus, e brici în tot ce face şi spune! Sincer, mă felicit pentru decizia luată şi mă ruşinez de toate problemele şi gândurile pe care mi le-am făcut în legătură cu el. Uneori, mă port copilăreşte, ca un prostovan! Walter, să nu mai spui nimănui, că mă fac de râsul lumii! s-a rugat Tomas de el.

Stella se bucura din nou de Tomas al ei, prietenul cel mai bun şi mai de încredere pe care îl avusese vreodată. Îl preţuia pentru felul în care încerca să repare şi considera că însăşi mâna lui Dumnezeu aşeza lucrurile înapoi, în ordine, exact acolo unde şi le dorea ea să fie. Cu fiecare zi care trecea îşi dădea seama că iubirea ei pentru Tomas era tot mai intensă, tot mai complexă, de parcă abia acum ar fi început să-l iubească cu adevărat. Avea zile în care îi putea citi toate slăbiciunile, toate îndoielile, dar şi toată bunătatea care se ascundea în el. Avea zile când privirile ei puteau să vadă înlăuntrul lui cu claritatea unui tomograf. De parcă ochii ei aveau putere să-l scaneze pe dinăuntru şi să-i ofere la final imaginea unui film radiologic cu cele mai mici şi intime detalii. Îl vedea ros de griji inutile, de remuşcări, de nesiguranţă. Nu ştia de ce trebuia să fie chinuit de asemenea gânduri, dar realiza că aşa stăteau lucrurile şi fie că voia sau nu, cu asta se confrunta el zi de zi, ceas de ceas. De fiecare dată când se gândea la asta, suferea alături de el, dar îşi promitea

să fie ea cea care să-i redea siguranța și liniștea. Era greu să facă asta, pentru că Tomas părea să se rușineze de anumite laturi ale lui, pe care voia să le țină departe de lumea întreagă. Continua să se învinovățească pentru ceea ce făcuse și era primul care nu se putea ierta. Simțea uneori că vina îl copleșește și că, deși încearcă să uite, nu reușește s-o facă decât parțial. Erau anumite zone din sufletul lui pe care refuza să le mai arate cuiva și de care se rușina el însuși.

Uneori se temea atât de tare de lucrurile pe care le văzuse trezindu-se la viață în interiorul lui, încât era de-a dreptul îngrozit. Descoperise laturi pe care nu le bănuise și cu care nu se mândrea deloc. Descoperise că poate fi răpus de gelozie, se descoperise slab în fața dependenței de alcool, se văzuse capabil să rănească și să dezamăgească oamenii iubiți. Toate acestea fără niciun fel de intenție, de parcă un șarpe veninos ar fi sălășluit înlăuntrul său și din când în când se trezea la viață și mușca irresponsabil de oriunde nimerea. Uneori șarpele îl cotrobăia prin ungherele întortocheate ale sufletului și unde găsea loc de slăbiciune, se instala ușurel. Pusese stăpânire pe el și-l dictase cu viclenie să facă lucruri reprobabile, hipnotizându-l cu puterea lui. Rănise oameni fără să clipească, făcuse greșeală după greșeală și înșelase încrederea persoanelor pe care le iubea cel mai mult. Totul pe nesimțite, pe nepregătite, într-o alunecare continuă, fără popas.

Nu de puține ori s-a întrebat ce s-ar fi putut întâmpla dacă nu ar fi existat acel hop care să-l dezmeticească, să-l facă să-și dea seama ce are de pierdut. Se cutremura la acest gând și, cu toată bărbăția lui, se abținea să nu plângă de ciudă pentru răul pe care îl făcuse. Dumnezeu

oprise însă lucrurile la timp şi probabil că tot el îi îndemnase pe cei din jurul lui să-i mai dea o şansă şi să se mai încreadă o dată în el. Nu putea şi nu avea voie să nu profite din plin de ea şi să nu lupte din greu cu şarpele ce zăcea acum adormit înăuntrul lui. Îi era însă teamă de momentul în care s-ar putea trezi din nou.

Stella continua să se ducă la şcoală cu aceeaşi bucurie ca în prima zi. Ajunsese profesor titular, iar cursurile ei erau cele mai apreciate din toată Universitatea. Niciun alt profesor nu se putea lăuda cu săli atât de pline de studenţi curioşi, cooperanţi, interesaţi. Stellei i se dusese vestea în toată Universitatea ca fiind profesorul care ştie cel mai bine să se apropie de studenţi, să se pună în locul lor şi să ofere cea mai uşoară şi plăcută metodă de învăţare.

— Îmi place să cred că aplic în felul meu maieutica lui Socrate şi că împreună cu studenţii mei „moşim" împreună adevărul să iasă la lumină. Atunci când vreau să îi învăţ ceva, îi duc din întrebare în întrebare până ajung să descopere singuri lucrurile pe care vreau să li le predau. Totul se transformă atunci la ei în provocare şi se prind cu plăcere în lanţul logic al întrebărilor şi al răspunsurilor. Iar când adevărul vine chiar de la ei, le e mult mai uşor să îl reţină. În plus, înţeleg tot raţionamentul, contextul, şi le e mult mai greu să uite decât dacă ar fi învăţat pe dinafară nişte cursuri cu teorii înşiruite fără sens.

Aceasta era explicaţia Stellei pentru interesul foarte ridicat al studenţilor pentru cursurile sale. Din punct de vedere profesional, Stella se considera împlinită. Nu-şi dorea nimic mai mult şi simţea că ar putea să facă asta până la pensionare, cu bucuria şi plăcerea cu care o făcea şi acum. Dacă pe Tomas îl citeau milioane de oameni,

care trăiau odată cu personajele create de el, sufereau şi respirau cu aceeaşi cadenţă, Stella simţea că are şi ea auditoriul ei, cu care avea chiar ceva în plus decât avea Tomas cu cititorii săi: comunicare, complicitate, comuniune. Era tot ce-şi putea dori şi era fericită că profesia ei îi aduce atât de multă împlinire.

După aproape patru ani în care nu mai scrisese nimic serios, în afara multor recenzii şi articole în publicaţii de renume, după patru ani în care se autosupusese unor exerciţii de limpezire a minţii şi liniştire creativă, Tomas a luat hotărârea de a se avânta într-un nou proiect literar, de altfel, cel mai curajos de până acum. Dacă nu o făcea acum, când avea deja 35 de ani şi se simţea încă atât de viu, de plin de imaginaţie şi forţă creatoare, atunci când? Pe undeva îl înspăimânta acest gând, cu atât mai mult cu cât acum ştia exact la ce să se aştepte de la perioada următoare.

Primul lucru care-i venea în minte când se gândea la asta erau zilele şi nopţile în care se va zbate mai ceva ca un personaj biblic să iasă la liman viu şi nevătămat din vertijul secătuitor al febrei creatoare, zilele şi nopţile în care îi va veni să şteargă tot şi să rescrie la nesfârşit pasaje, pagini sau capitole întregi, zilele şi nopţile în care va fi irascibil, nervos, neatent, urâcios, răzvrătit, nesuferit, când va umbla ca o stafie, fără sens în viaţa lui şi a celorlalţi, când va uita să mănânce, să se spele, să vorbească sau să râdă cu cei ce se vor perinda prin faţa lui, fără ca el să le adreseze vreo privire, vreun cuvânt. Se temea de aceste zile despre care ştia sigur că vor veni, dar, pe de altă parte, simţea şi că nici nu are de ales.

Uneori, după luni întregi de pauză, ceva zvâcnea în el şi dădea să erupă şi ştia că nu mai e mult până atunci.

Pofta creatoare creştea în el şi în curând avea să-l sugrume şi să-l subjuge, nelăsându-i posibilitate de alegere. Înlăuntrul lui începeau să prindă viaţă personaje care pe zi ce trecea se conturau şi-şi înfigeau cu putere picioarele în trupul şi în mintea lui, poveştile dădeau în clocot şi o tensiune ameninţătoare îl făcea să se cutremure de febră.

Toate acestea îl îndreptau ca pe un somnambul către masa de scris, de unde nu-l mai lăsau să iasă la suprafaţă. Ştia, până avea să termine noua carte, avea să trăiască prin personajele din mintea sa, să respire odată cu ele, să mănânce în mod automat. Se va pierde pe el, dar va trăi prin personajele sale. Se va îngropa pe sine, dar va da viaţă ideilor, gândurilor, sentimentelor personajelor lui. Ştia prea bine ce zbucium avea să urmeze, după cum la fel de bine ştia că nu avea cum să dea înapoi. Totul clocotea înăuntrul lui şi până nu avea să scoată la lumină poveştile care se urzeau fără încetare, zi şi noapte, treaz sau în vis, nu va avea linişte. Şi nici o viaţă a lui. Avea să se consume pe sine, ca să dea viaţă unei cărţi noi. Cu ajutorul lui Dumnezeu, avea să dospească în luni de sarcină greoaie o nouă poveste nemuritoare şi tot cu ajutorul Lui va plămădi o nouă creaţie literară. Avea nevoie să creadă acum în bunul Dumnezeu şi în ajutorul Lui nemărginit, după cum avea nevoie din nou de înţelegerea celor din jur. Avea să-şi ia din nou la revedere de la ai lui, fără a le putea da măcar un termen relativ de revenire, dar o va face cu credinţa că, şi de această dată, Dumnezeu îl va aduce înapoi, mai secătuit şi mai istovit, mai slab şi mai jegărit, dar îmbogăţit cu un dar nou: o carte bună.

Când le-a dat vestea că este gata pentru o carte nouă, s-au pregătit cu toţii pentru o perioadă grea, dar cu toate acestea, niciunul nu a fost suficient de pregătit pentru

ceea ce a urmat. Tomas a scris greu şi chinuit, de parcă ceea ce voia să aştearnă pe hârtie nu voia să iasă la lumină. Se chinuia ca un miner să scoată zăcămintele la suprafaţă, dar după toate eforturile lui, nu reuşea să extragă decât pietricele semipreţioase. Continua să sape, să spere că va ajunge la comoara din adâncuri, dar aceasta i se refuza de fiecare dată. Cu cât se străduia mai tare, cu atât comoara se încăpăţâna să rămână în adâncuri. Cu cât se chinuia mai mult, cu atât comoara se depărta de el. Pentru un timp a crezut că şi-a pierdut inspiraţia, forţa, condeiul şi a fost la un pas să renunţe, însă nu a găsit nici măcar această putere. Se simţea prins undeva la mijloc, într-un loc de unde nici nu se putea întoarce, dar din care nici nu putea înainta.

— Poate că ar fi bine să te odihneşti puţin! Să-ţi mai dai o perioadă de răgaz. Să laşi lucrurile să se aşeze. Poate te străduieşti prea mult şi tocmai de aceea nu mai vezi soluţia ce te aşteaptă cu simplitate undeva, la îndemâna ta — i-a spus Stella într-o seară, în timp ce-i lăsa pe birou a treia cafea din ziua respectivă. Tomas, dacă m-ai putea vedea şi asculta pentru o clipă, dacă ai reuşi să fii pentru o clipă atent la ceea ce îţi spun, poate ai fi de acord cu mine. Tomas — continuă ea în momentul în care văzu în ochii lui o licărire de atenţie — poate că îţi doreşti prea mult acum, poate e prea devreme, poate ai nevoie doar de puţină linişte în care să rumegi lucrurile uşor, încet, cu calm. Sunt sigură că soluţia şi calea sunt chiar în faţa ta, dar pentru că eşti foarte înverşunat acum — nu poţi gândi cu claritate.

— Da, Stella! Sunt atât de obosit acum! Sunt atât de obosit, încât simt că dacă m-aş culca, aş putea dormi sute de ani.

— Atunci cred că cel mai bine ar fi să te culci puțin, să te odihnești, iar când te vei trezi, vei vedea totul mult mai limpede.

— Dar mai am atâtea de lămurit, atâtea lucruri de legat între ele și pur și simplu nu știu cum!

— Ești istovit! Ești surmenat, iar asta n-are cum să te ajute. Știi foarte bine că nu m-am amestecat niciodată în treburile tale și am făcut totul așa cum ai vrut tu, însă de această dată, doar de această dată, te rog să mă asculți. Te vei culca puțin, iar când te vei trezi, vei vedea că ești cu totul și cu totul alt om. Vei avea mintea limpede, trupul odihnit și viguros. Trebuie doar să-ți dai puțină liniște.

Fără să se mai opună, fără să se mai lupte, fără să se mai zbată, Tomas a surprins-o cu un răspuns pozitiv:

— Bine, mă culc, chiar mă culc, mă culc pentru că nu mai pot, a fost de acord Tomas. Mă culc, dar vino și tu lângă mine. Te rog! Am nevoie de tine! Am nevoie de îmbrățișarea ta! Vreau să te simt lângă mine, aproape. Mă simt pierdut acum. Mă simt atât de pierdut! Oare am să reușesc?

— Vei reuși, așa cum ai făcut de fiecare dată. Însă vom vorbi despre asta mâine, când te vei trezi. Astăzi vei avea o noapte liniștită, în care doar te vei odihni. Vei dormi și nu te vei gândi la nimic. Doar vei dormi. Povestea poate să aștepte.

I-a dat bluza jos și i-a pus unul dintre tricourile în care îi plăcea să doarmă. Și-a ridicat mâinile ca un copil și s-a lăsat cu totul în voia Stellei. Nu se culca niciodată în pijamale, pe care le ura, de fapt. Nu-i plăceau sub nicio formă și zicea că sunt de boșorogi. Fie iarnă, fie vară, dormea în boxeri și tricou. Stella a aranjat repede patul și l-a ajutat să se așeze.

— Vin şi eu imediat, i-a spus Stella. Mă duc să verific dacă Paul doarme învelit şi vin imediat.

Paul dormea şi acum, la şapte ani, ca atunci când era bebeluş, complet dezvelit. Fie, iarnă, fie vară, Paul nu suporta ca extremităţile corpului să-i fie acoperite cu ceva. Arareori accepta câte o păturică moale şi uşoară de-a lungul trupului. Întotdeauna, dar întotdeauna, laba piciorului trebuia să fie descoperită, altfel nu putea dormi. Spunea mereu că se sufocă şi zvâcnea cu putere din degete dacă le simţea acoperite.

După ce l-a învelit uşor, având grijă ca măcar la spate să fie acoperit, Stella s-a dus în camera lor, unde s-a cuibărit în pat, alături de Tomas. Constata, pentru a câta mia oară, că se potrivea exact în curbura formată de trupul lui zvelt şi a avut certitudinea că locul ei e acolo, atât de în el, atât de înăuntrul lui. Imediat ce a simţit-o lângă el, mâinile lui puternice şi arămii au înlănţuit-o şi au adus-o şi mai aproape de el. A bălmăjit câteva cuvinte numai de el ştiute şi s-a cufundat cu nasul în părul ei răvăşit. Deşi trăiseră zile extrem de tensionate, la pieptul ei se simţea în siguranţă. A răsuflat uşurată şi s-a surprins zâmbind. Avea să fie mereu lângă el, mereu gata să-l liniştească, gata să-l scoată viu din toate războaiele pe care le purta. Ştia că locul ei e acolo şi avea din nou sentimentul că se născuse ca să fie lângă el. Îl iubea; asta era realitatea. Îl iubea mai mult decât ar fi crezut vreodată; mai mult decât s-ar fi gândit că poate iubi vreodată pe cineva.

A adormit şi ea şi a căzut într-un somn adânc, odihnitor, un somn greu, venit ca o izbăvire după atâtea zile întregi de frământare şi tensiune acumulată. Au trezit-o spre dimineaţă mâinile lui Tomas care-i căutau şi-i

mângâiau trupul, ca pe o ofrandă. S-au îmbrățișat tandru și tăcut și s-au privit în ochi spunându-și pe tăcute tot ceea ce nu apucaseră în ultimul timp. Nu se mai priviseră de mult așa și tot de mult nu se mai simțiseră atât de aproape. S-au dăruit unul altuia într-un fel care le-a adus aminte de cât de multă nevoie au unul de celălalt. Deși se simțeau ca doi vechi îndrăgostiți, s-au iubit în felul acela pătimaș în care obișnuiau să facă dragoste la începuturi. Pe moment, s-au simțit mai tineri și mai îndrăzneți ca niciodată. Au făcut din dimineața aceea una memorabilă, care avea să le aducă — urmau să descopere mai târziu — vestea că vor fi din nou părinți.

În acea zi, Stella s-a învoit de la școală — profitând de faptul că avea un singur curs, iar după aceea urma weekendul — și a rămas acasă cu Paul și Irene. S-a trezit cu o bună dispoziție debordantă cu care i-a molipsit imediat pe cei din jur. Tomas continua să doarmă, ele se ocupau cu bucătăritul, iar dragul de Walter tundea copacii și îndepărta crengile uscate. Pentru Stella era tot ceea ce-și putea dori mai mult. Era fericirea însăși. S-a felicitat pentru că avusese răbdare și dorință să treacă peste toate neînțelegerile și s-a simțit puternică. Așa cum nu se mai simțise de mult. Dar mai presus de toate, avea un sentiment de bine. Chiar dacă uneori era greu, era bine în mijlocul familiei ei pe care nu ar fi schimbat-o pentru nimic în lume. Probabil că așa era în viață. Când foarte greu, când foarte ușor. Când mai bine, când mai rău. Important era să ajungi la liman. Nu? Ea așa credea. Oare își spunea prostii? se-ntreba. Oare se înșela? Habar n-avea, dar momentan era fericită. O fericire densă și greoaie în care se înfășura ca într-un pulover gros de mohair.

Stella avea chef să facă budincă cu paste şi brânză la cuptor — preferata lui Tomas — şi cum simţea că trebuie să-i facă o bucurie şi lui Paul, i-a propus să coacă împreună câteva tăvi de brioşe, pe care să le decoreze amândoi. Această zi avea să rămână pentru Stella un reper de căsnicie împlinită, la care se întorcea când şi când. Cum şi ce anume făcuse ea de reuşise să dezamorseze bomba cu ceas pe care o armase scriitorul Tomas avea să fie pentru Walter şi Irene un adevărat mister. Ceea ce le rămase de făcut tuturor a fost doar să se bucure din suflet şi să savureze fiecare moment.

Tomas şi-a făcut apariţia pe la ora prânzului, odihnit şi relaxat, de parcă cineva îi luase cu mâna încrâncenarea de pe chip şi-i aşezase armonios în loc umbre blânde şi cuminţi. Cum nimeni nu-l mai văzuse de mult aşa, apariţia lui a fost întâmpinată cu o ploaie de vorbe bune!

— Ce face un somn bun dintr-un om surmenat! s-a minunat Walter. Tomas, băiete, permite-mi, te rog, să-ţi spun: arăţi... ca un om!

— Nu pot decât să mă bucur că este aşa, i-a răspuns Tomas, luându-i pe toţi la îmbrăţişat. Exact aşa mă şi simt! M-am culcat animal chinuit şi m-am trezit OM. E mare lucru, să ştiţi! E mare lucru, întări el când toată lumea dădea din cap aprobator. Dar ce mirosuri îmbietoare vin din bucătărie! Ce poftă mi-aţi făcut!

— Tati, tati, am făcut şi brioşe, cu flori şi păläriuţe! Am pictat împreună cu mami şi le-am băgat la cuptor!

— Bravo, măi flăcăule! Abia aştept să le mâncăm!

— Înainte de asta, să nu uităm să le fotografiem! Vreau să le pun în jurnalul meu cu „zile fericite"!

— Nici nu ştiam că ai aşa ceva!

— Nimeni nu știa! De fapt, era secret, a spus Paul încetișor, dându-și seama că s-a dat singur de gol!

Roșu tot la față de intimidare, s-a ascuns după maică-sa și a încercat să se facă nevăzut.

— Mă duc să aranjez masa, a spus Irene, iar Walter s-a oferit să aducă o sticlă de vin!

— O asemenea zi merită sărbătorită, a spus el, lucru cu care toți au fost de acord.

Tomas s-a uitat cu drag la toți oamenii care roiau în jurul lui și s-a simțit oarecum vinovat când a realizat că el era cel care dădea tonul bunei dispoziții din casă. Când era el îngrijorat, toată lumea mergea în vârful degetelor, ca să nu-l deranjeze și să nu-l irite, când era binedispus, toți săreau să-i facă pe plac și se arătau disponibili pentru dorințele lui. Când era obosit, toată lumea vorbea în șoaptă, iar când el avea nevoie de ceva, îl ofereau ajutorul, fără să îl ceară. Se gândea la toate astea și i se părea inadmisibil să fie așa. Doar nu era el buricul pământului și universul celorlalți trebuia să graviteze în jurul lui. Doar nu numai ceea ce făcea el, „marele scriitor", era important pe lumea asta! Toți aveau visuri de împlinit, ambiții de atins. Nu era doar el în familia asta și nu era normal că se ajunsese aici. Avea să remedieze cumva. Și va începe chiar de azi!

— Dacă este toată lumea de acord, după ce mâncăm, ne strângem repede câteva lucrușoare și plecăm la casa de vacanță! Prindem câteva zile de stat în aer liber în care ne dezmorțim oasele și ne limpezim gândurile! Corect?

— Corect! săriră cu toții. De acord!

— Și o luăm și pe Ana, spuse Paul!

— Desigur că o luăm!

— Și ne luăm și mingea!

— Luăm tot ce vrei tu! În weekendul ăsta sunt ai tău, amice! i-a spus Tomas făcându-i strengăreşte cu ochiul.

— Şi cartea? a întrebat Stella temător.

— Cartea poate să mai aştepte.

Subita disponibilitate a tatălui său l-a intimidat foarte tare pe Paul, care a căutat numaidecât privirile mamei sale.

— Te joci şi tu cu noi?

— Ne jucăm cu toţii, fiule! a răspuns Walter şugubăţ, înainte ca Stella să apuce să zică ceva. Dacă îmi vei da voie, voi încerca să-ţi arăt câteva dintre driblingurile cu care obişnuiam să fac furori în tinereţe pe terenul de fotbal!

— Nici n-am ştiut că te pricepi şi la aşa ceva, l-a spus Tomas făcându-i semn cu ochiul. Ştrengarule!

— Să fii tu sănătos, la câte altele mă pricep eu şi tu nu ştii nimic despre ele, ooo-ho!!

— Sper că nu deţii şi secrete negre, întunecate!

— Numai de bine, dragule! Numai de bine!

— Se pare că unchiul Walter este un izvor nesecat de surprize plăcute! a spus Tomas, îmbrăţişându-şi încă o dată fiul.

După ce a venit şi Ana, au mâncat toţi cu poftă şi plăcere, îmbiindu-se în permanenţă unul pe celălalt să guste din toate bunătăţile de pe masă.

— În cinstea voastră, a tuturor! a spus Tomas ridicând paharul sus. Şi pentru că aş vrea să conduc eu până la căsuţă, doar îmi voi înmuia buzele în acest pahar cu vin, pe care însă îl închin cu toată dragostea şi recunoştinţa pentru voi, mulţumindu-vă în primul rând pentru că mă suportaţi.

Săriră toţi să-l contrazică, dar el îi opri cu un semn scurt, după care continuă:

— Vă mulţumesc pentru tot, dragii mei! Ştiu că — cel puţin în această perioadă — nu sunt chiar cea mai agreabilă persoană din lume, aşa că vă mulţumesc că mă suportaţi, că aveţi răbdare cu mine şi nu vă supăraţi că vă bulversez existenţele!

Ana nu înţelegea prea bine despre ce era vorba şi de ce ţinea Tomas acest discurs sentimental. Era la fel de intimidată ca şi Paul. Niciunul dintre ei nu ştia cum să reacţioneze, mai ales că momentul în sine era foarte încărcat emoţional. Se citea asta pe feţele tuturor, dar mai ales se simţea în atmosfera de sărbătoare care plutea în aer ca un nor buclat. Ana se gândea că probabil terminase domnul H. cartea, dar nu era sigură. Nici Paul nu-şi explica toată această atmosferă festivă, dar se bucura de ea fără să-şi pună prea multe întrebări. De cele mai multe ori, în astfel de situaţii lui Paul îi venea să plângă, dar nu putea spune asta nimănui, pentru că ar fi arătat ca o domnişoară. Se mai uitase şi el la televizor şi văzuse că doar fetele plâng, băieţii, niciodată.

Când şi-au invitat şi părinţii la casa de vacanţă, Ana şi Paul au stat cu urechile ciulite să afle dacă e vreun motiv anume pentru care se făcuse mobilizarea generală. N-au aflat însă nimic care să sune a explicaţie, aşa că au încetat să mai caute. Acela a rămas în opinia tuturor „weekendul perfect", în care toată lumea a fost de acord cu toată lumea, fiecare l-a înţeles pe celălalt şi toţi s-au iubit între ei. Chiar şi pentru micuţul Paul acela va rămâne un weekend de referinţă, mai ales în privinţa relaţiei cu tatăl său, pe care abia acum începea să-l descopere cu adevărat: amuzant, tandru, blând, bun, zâmbitor şi mereu pus pe şotii, un fel de copil mai mare, numai că mai puternic, mai deştept, mai fermecător. Abia atunci a înţeles de ce îl

iubește mama lui așa de mult, de ce își doresc oamenii să fie în compania lui, de ce fac mereu tot posibilul să-i fie pe plac, gata oricând să-i soarbă discursurile și poveștile. A descoperit în tatăl lui o făptură cu adevărat minunată și și-a promis că va face tot ce e nevoie în viață pentru a fi ca el. Din acea zi, Paul a căzut într-o admirație ascunsă față de tatăl său, pe care nu-l scăpa nicio clipă din ochi și pe care-l studia cu atenție, încercând să rețină tot ceea ce făcea. Când rămânea singur-singurel, îl imita în fața oglinzii până i se părea că seamănă izbitor cu el. Dacă i-ar fi venit cuiva ideea să-l întrebe atunci, la șapte ani, ce-și dorea să devină în viață, răspunsul lui ar fi venit sigur și clar: aș vrea să fiu ca tatăl meu!

*

Tomas H. se trezi dis-de-dimineață, își făcu o cafea tare și trase de ea cât putu de mult. Nu-i venea să iasă din casă, dar pe de altă parte se dezobișnuise să stea înăuntru. Simțea că pereții îl strâng și că vor să îl sculpe afară. În această dimineață era dezorientat și nu știa încotro s-o apuce. Atâtea porniri ar fi dat să înmugurească în el, dar Tomas H. le reprima, de parcă ar fi vrut să le împingă înapoi, de-acolo de unde veneau. Îi era frică. Îl speria tăvălugul ăsta de lucruri ce se cereau să fie încercate din nou și simțea că încă nu are curaj să se avânte prea tare în lume. Își propunea să facă totul cu pași mărunți și să nu se grăbească. La urma-urmei, își spunea, tot ce conta era că e viu, sănătos — atâta cât era — și că poate să se bucure de toate progresele pe care le făcuse. N-avea de ce să se grăbească, încotro să alerge. Se lăsase de fumat și de băut și aproape că făcuse un pact cu mintea lui trezită. Putea

privi în trecut fără să mai moară de fiecare dată când făcea asta şi fără să aibă nevoie de un adjuvant nociv.

În ceea ce-l priveşte pe Paul, va continua să-l sune şi poate, cine ştie, cândva, într-o zi, va dori să-l asculte. Nu spera la o relaţie cu el şi nici măcar la iertare, ci doar să-i poată spune că îi pare rău. Să-i spună că regretă şi că n-a trecut nici măcar o singură zi din nenorocita lui viaţă în care să nu-şi fi dorit să nu-i fi produs atâta rău. Lui şi celorlalţi. Ar mai fi vrut să-i spună că-l iubeşte, că întotdeauna a făcut-o, dar ştia că asta nu va fi posibil. Niciodată nu va mai frige sufletul acestui copil atât de chinuit. Ştia că orice i-ar spune nu ar putea să mai schimbe ceva, dar era singura dorinţă pe care o mai avea înainte de moarte. Desigur că regretele şi părerile de rău erau tardive, desigur că nu mai puteau repara nimic acum, dar chiar şi aşa, îşi dorea enorm să i le poată spune în faţă. Mai avea aceste câteva vorbe pe care ar fi vrut să nu le ia cu el. Să-l poată privi adânc în ochi pe fiul său, în timp ce-l roagă să-l creadă că îi pare rău. Doamne, Dumnezeule! Dragul de Paul! Sărmanul de el! Cât de mult trebuie să-l fi dezamăgit! Cât de tare îl nenorocise viaţa!

Continua să tragă de cafea şi să privească lung pe geam. Era în boxeri şi-n tricou şi simţea că i-a pierit orice poftă să mai iasă afară. Ar fi băut un pahar de whisky sau cine ştie, poate chiar o sticlă întreagă, pe nerăsuflate, dacă ar fi avut-o pe nenorocită în casă. Dar n-o avea! Şi ăsta era norocul lui din ziua aceea. Le aruncase pe toate şi avusese grijă ca şi pe cele de rezervă să le facă dispărute. Deşi magazinul de spirtoase era doar la un minut distanţă, gândul la fiul său îi tăie orice poftă de-a mai cumpăra băutură. Petrecuse prea mulţi ani în beznă, ca să nu poată face diferenţa între o simplă poftă şi o

nevoie animalică de înecare în băutură. Acum era doar un moft, nu o necesitate. Zilele vrăjmaşe fuseseră înlocuite cu unele paşnice şi ar fi fost prea prost să facă acum pasul înapoi, după ce făcuse atâţia înainte.

Se ridică de pe scaun, îşi pregăti un sendviş cu friptură rece de curcan peste care întinse o lingură de maioneză acră, cu muştar, câteva fâşii de ardei roşu, vârâte între două felii generoase de pâine neagră de secară. Îşi mai turnă o cană sănătoasă de cafea şi se aşeză înapoi la masă. Savură fiecare înghiţitură, ca şi când ar fi vrut să simtă fiecare gust în parte, după care dădu farfuria goală o palmă mai încolo pentru a face loc stacanei de cafea chiar dinaintea sa.

Era sătul şi liniştit. Încet-încet simţi cum se instalează o stare plăcută de saţietate, de parcă toate dinăuntrul său s-ar fi aşezat comod şi relaxat pe o canapea invizibilă. Papilele lui se zbenguiau fericite, ca şi când s-ar fi delectat cu cine ştie ce gusturi sofisticate. Mulţumit că rămăsese pe poziţie, acum savura mica izbândă. Încet-încet îndepărta gândul ce rămăsese lipicios pe scoarţa cerebrală, un gând peste care ştia că va mai da de fiecare dată când îi va va fi greu, când se va simţi neputincios şi trist.

Îşi trase scaunul mai aproape de fereastră şi începu să privească detaşat. Cartierul era unul singuratic. Arareori era forfotă sau treceau maşini. Se perindau puţini oameni prin faţa ferestrei lui şi pe toţi îi privea cum mergeau, cum călcau, cum erau îmbrăcaţi. Încerca uneori să-şi dea seama dacă erau veseli sau trişti, gânditori sau senini, doar după hainele pe care le purtau. Alteori încerca să intuiască cine la ce se gândea. Pentru că bucătăria era un pic mai jos decât restul casei, cel mai mult se uita la picioarele trecătorilor. Toamna frumoasă, care îşi făcea

de cap pe străduțele înguste, îi dezorientase puțin pe oameni, care nu știau dacă mai e vreme de sandale sau s-a trecut deja la ghete. Era perioada aceea precară din an, în care nu se-ndurau să se despartă de vară, dar nici nu-și doreau să tremure de frig. Tocmai de aceea, în această perioadă, lumea era pestriță și aici vedeai trecători în picioarele goale, pantaloni scurți și tricouri, iar dincolo oameni cu ghete, geci și parpalace.

La familia Pin erau toate luminile aprinse, semn că Toni și Laura dăduseră trezirea gemenilor și probabil că erau gata cu ultimele pregătiri înainte să-i ducă la grădiniță.

În mod surprinzător, în casă era liniște, iar drăcușorii nu se zăreau pe nicăieri. Îi căută cu privirea peste tot, dar nici urmă de ei. După câteva clipe, în care îl văzu pe Toni cărând după el câteva valize mai mici și mai mari, îi zări și pe gemeni, gata îmbrăcați, fiecare de-o parte și de cealaltă a mamei lor. Erau ciudat de cuminți și nu-ncercau să apeleze la niciunul dintre subterfugiile care-i caracterizau. Păreau resemnați și se lăsau ușor târâți de mama lor spre mașină, impulsionați din când în când cu zvâcnituri firave. Probabil realizau că orice tentativă de nesupunere nu ar fi fost altceva decât un efort zadarnic, irosit inutil.

La fel de surprinzător era și faptul că Laura îl ajuta pe Toni să ducă valizele la mașină și după ce îi instală pe copii pe locurile din spate, îi sărută pătimaș pe amândoi înainte să se despartă de ei. Copiii dădură să plângă puțin, însă Laura le tăie entuziasmul:

— Eeee! Fără lacrimi, am spus! Mă sunați când ajungeți la bunica și până atunci vă comportați ca niște eroi! Nu uitați, bunicul vă așteaptă să mergeți în escapade de

cercetaşi şi nu trebuie să vadă ieşind din maşină nişte mucoşi plângăcioşi. Vă daţi seama că ar refuza să mai meargă undeva cu voi dacă v-ar vedea cu lacrimile pe obraz. Trebuie să fiţi destoinici şi să-i arătaţi că aţi crescut şi sunteţi de-acum bărbaţi în toată regula. Şi-apoi, nu e vorba decât de o săptămână! În şapte zile sunteţi înapoi. Asta în cazul în care nu o să ne rugaţi voi să mai rămâneţi!

— Nuuuuuuuuuuu! Nu vrem să plecăm!

— Doar puţin! Peste o săptămână sunteţi înapoi! Vă pupă mama! le spuse ea, în timp ce-şi mai luă o dată la revedere de la ei, culcându-le capetele pe pieptul ei. Să nu uitaţi, mama vă iubeşte! Să vă purtaţi frumos cu bunicii şi să nu faceţi prostii!

— Paaaaaaaa! spuseră copiii în cor.

Toni o pupă scurt, o mângâie pe păr şi-i spuse să-l aştepte, că se va întoarce repede!

— Să conduci cu grijă şi să nu te grăbeşti! Avem programare abia după-amiază, aşa că n-are rost să alergi ca nebunul! Toni, vorbesc serios! îi spuse încă o dată, în timp ce-l apucă de mână şi-l forţă să se uite la ea.

— OK, OK! spuse el, încercând să-i evite privirea. Se urcă la volan, îi făcu scurt cu mâna, se asigură din spate şi porni la drum.

Laura se uită lung după ei şi nu intră în casă decât după ce dispărură cu totul din raza ei vizuală. Îşi strânse puloverul în jurul trupului şi intră abătută în casă. Părea preocupată de ceva, dar Tomas nu putu să-şi dea seama dacă era doar gânditoare sau cu adevărat supărată.

Se uită îndelung la ea şi simţi un nor de îngrijorare. O mică împunsătură îl făcu să se gândească la ce era mai rău. Învârti în cap tot felul de scenarii, care mai de care

mai îngrozitoare şi se opri abia în momentul în care îşi dădu seama că mintea lui coace cele mai mari nenorociri. Alungă cu mâna gândurile morbide şi încercă să se liniştească spunându-şi că, uite aşa, vor putea petrece şi tinerii o săptămână departe de vacarm. Imediat ce gândi asta îşi luă gândul înapoi, pentru că ştia bine că probabil tinerii se vor simţi eliberaţi o oră, o zi, o noapte, dar după aceea vor începe să-i pomenească pe copii în tot ceea ce vor face şi vor zice, iar în cele din urmă se vor topi de dorul lor.

Asta îl duse cu gândul la prima lor escapadă, a lui şi a Stellei, când plecaseră pentru prima oară singuri, undeva. După o perioadă grea, cu oboseală şi zile epuizante, gândul că vor petrece câteva zile fără copii li se părea mai mult decât revigorant. Cât de tare aveau să se înşele şi cât de mult s-au abţinut să nu se întoarcă mai devreme decât era programat numai ei au ştiut!

În acele momente se gândi la Clara şi o văzu în faţa ochilor, copia lui perfectă, copilul lui adorat. Brunetă, cu părul creţ, inelat, Clara era cea mai frumoasă variantă feminină a lui. Mai frumoasă de atât nu ar fi avut cum să iasă, după cum nu ar fi putut să fie nici mai simpatică şi mai nostimă decât era. Dacă pe Paul îl iubea într-un fel în care credea că nu avea cum să iubească pe nimeni altcineva, pe Clara o adora pur şi simplu. Avea ceva care îl făcea să simtă că e efectiv bucăţică ruptă din trupul şi sufletul lui. Era haioasă, scumpă şi inocent de bună. Din clipa în care s-a născut, Tomas a simţit o mare greutate apăsându-i pieptul şi n-a ştiut niciodată de ce. Din acel moment a trăit mereu cu spaima de a nu o pierde. Când a văzut-o pentru prima dată în braţele mamei sale, a crezut că nu va şti niciodată cum să crească o fetiţă, iar când

a deschis ochii ei negri, mari şi bine conturaţi a simţit efectiv cum se pierde în ei. Ceea ce simţise pentru Clara când ea privise spre el nu mai simţise pentru nimeni. Nici măcar pentru Paul, care deschisese alte încăperi ale sufletului său. Clara însă le deschidea pe toate şi o simţea cum priveşte înăuntrul lui. Era confuz, zălud şi zăpăcit. Şi chiar dacă era tentat să facă nişte comparaţii între cum trăise naşterea celor doi copii ai săi, era fericit. Era fericit să vadă că Dumnezeu îi trimisese şi bucuria de a fi tată de fată. În timp ce şi-a privit familia mărită, şi-a spus că e cel mai norocos bărbat de pe pământ.

Clara a fost — ca şi micuţul Paul — cuminte şi ascultătoare. De câte ori se ivea prilejul, Stella mulţumea lui Dumnezeu pentru că-i dăduse nişte copii atât de buni şi sănătoşi. Nu numai Tomas era vrăjit de făptura buclucaşă care scotea cele mai nostime zgomote din gura ei ştirbă şi mereu băloasă, ci şi fratele său, Paul, căruia nu-i mai trebuia nimic altceva pe lume dacă o avea pe sora lui în preajmă. Paul începuse şcoala şi deşi avea lecţii de făcut, întotdeauna găsea timp să stea cu jucăria vie, care reuşea să-l fascineze atât de tare. La rândul ei, micuţa Clara se liniştea imediat dacă, în timpul unei reprize de plâns, îşi făcea apariţia capul blond al frăţiorului ei.

Clara era singura fiinţă care reuşea întotdeauna să-i schimbe dispoziţia lui Tomas, să-l calmeze, să-l aducă cu picioarele pe pământ, era fiinţa care îl echilibra mai mult decât oricine.

Primul an petrecut în formula de patru a fost greu, dar frumos, pentru că au stat împreună şi-au fost aproape de nedespărţit. Stella a avut concediu de maternitate, iar Tomas a folosit orice prilej pentru a face în timpul zilei pauze lungi de la scris. După weekendul acela la căsuţa

de vacanță, Tomas s-a calmat și a început să scrie doar atunci când simțea că o poate face. Visa la cea mai mare carte pe care o scrisese vreodată, voia ceva cu adevărat important, genial și pentru asta era dispus să lucreze oricât era nevoie. A lăsat înverșunarea la o parte și nu și-a mai dat termene pentru nimic. Prefera să scrie mai mult noaptea, când Stella și Clara dormeau împreună, în aceeași cameră, iar Paul îl ținea uneori de urât dormind pe canapea. Era bucuria lui, un drept pe care și-l câștigase încă de când era foarte mic și pe care nu voia cu niciun preț să-l piardă.

Chiar dacă nu le-a fost foarte ușor cu doi copii, Stella și Tomas s-au străduit să se descurce cât mai mult singuri, încercând să-i menajeze pe Walter și Irene. S-au bazat însă mult pe ajutorul Anei, care era pur și simplu înnebunită să stea cât mai mult în compania celor doi copii. A fost un an greu, dar frumos, un an cu puține nopți dormite cap-coadă, dar cu multe bucurii de neînlocuit.

Nici de această dată Stella nu a vrut să renunțe la serviciu. A spus din timp că va proceda cu Clara la fel cum procedase și cu Paul, astfel că, la împlinirea unui an, micuța avea să rămână în grija mătușii Irene și a Anei, iar ea se va întoarce la școală.

Stella a avut un déjà-vu atunci când Tomas s-a opus din nou deciziei ei de a rămâne acasă cu copiii și a făcut tot posibilul să evite o ceartă serioasă. Chiar înainte de a i se termina concediul și a se întoarce la școală, Tomas și Stella au acceptat propunerea familiei de a pleca doar ei doi, singuri, într-o vacanță.

Dacă nu le-ar fi fost atât de dor de copii și dacă nu s-ar fi simțit atât de incompleți în lipsa lor, poate că ar

fi reuşit să se bucure şi mai mult de frumoasa insulă grecească în care au petrecut două săptămâni încheiate. Dacă nu ar fi ascultat sfaturile părinţilor şi ale bătrânelor Walter şi Irene, şi ar fi stat aşa, cum se gândiseră ei, doar o săptămână, atunci poate că nu s-ar mai fi simţit atât de vinovaţi că se bucură singuri de turcoazul unei mări perfecte, de plajele pustii şi de veselia localnicilor.

În primele zile nu au făcut decât să-şi exprime regretul că nu şi-au luat copiii cu ei, apoi au vorbit despre ceea ce ar fi făcut dacă ar fi fost împreună, pe urmă despre ceea ce vor face când vor reveni toţi patru în aceste locuri. Au trecut şi prin faza în care încercau să lege toate acţiunile lor de cele pe care ştiau că le fac copiii la anumite ore. „Acum probabil Paul s-a întors de la şcoală şi ar trebui să se apuce de lecţii. Mâine are ore multe şi trebuie să se pregătească din timp." Sau: „Să sperăm că micuţa Clara a dormit bine azi-noapte, pentru că Walter trebuie să meargă cu Ana în oraş şi n-ar trebui să-i fie lui Irene prea greu singură". Şi multe alte variaţiuni pe aceeaşi temă.

Singurele zile în care au reuşit să se gândească puţin doar la ei doi au fost cele de la sfârşitul primei săptămâni şi începutul celei de-a doua, pentru că după aceea nu au făcut altceva decât să numere orele până la întoarcerea acasă, când aveau să-şi revadă copiii.

Aşa că ştia foarte bine cum va fi această săptămână pentru Toni şi Laura, în lipsa copiilor lor. La început poate vor răsufla uşuraţi, dar mai apoi se vor ruga ca zilele să treacă în zbor.

— Îţi mai aduci aminte de prima noastră vacanţă de tineri căsătoriţi? a întrebat-o Tomas atunci.

— Cum să nu-mi aduc aminte? Cum aş putea să uit?

— Ce tineri eram, ce necopți! Habar nu aveam ce înseamnă viața! Practic, habar nu aveam de nimic! Ce curaj să pleci la atâta drum însărcinată!

— Da, acum nu știu dacă aș mai fi plecat!

— Cred că eram cam inconștienți!

— Hai să zicem doar mai tineri!

— Și ai noștri oare cum ne-or fi lăsat?

— Na, ei nu aveau de unde să știe asta când ne-au cumpărat excursia!

— Bineînțeles că nu, dar zic și eu așa...

— Tomas, ce copii frumoși și buni avem! Ești fericit?

Îi venea să-i pună zeci de întrebări, să-l întrebe ca atunci, în tinerețe, când nu se temea să-i spună nimic, când îl întreba de zece ori pe zi dacă o iubește și de ce? Îi venea să se comporte din nou ca fetița care era atunci, dar ceva nu se mai potrivea. Avea momente când se simțea mai mult mamă decât femeie, soția lui. Copiii schimbaseră ceva definitiv în ea și reașezaseră sentimentele. Îl iubea în continuare la fel de tare, poate chiar mai mult, dar sentimentele ei erau acum altfel. Nici ea nu știa cum, dar simțea că totul e schimbat.

— Dar tu ești? a întrebat-o el fără să-l răspundă.

— Da, sunt, a spus ea, după o clipă scurtă de gândire. Sunt fericită și recunoscătoare pentru tot ceea ce trăiesc acum. Sunt fericită pentru că avem doi copii frumoși și buni, sunt fericită că ești alături de mine, alături de noi. Sunt fericită că te-am regăsit și că te-ai întors la mine. Iartă-mă că vorbesc despre asta, dar vreau să-ți spun că m-ai făcut să trec prin momente îngrozitoare, în care tot ce mi-am dorit a fost să revii. Pentru că nu știam ce să fac ca să te întorci la mine. Nu eram pregătită să-mi pierd cel mai bun prieten, cel mai de bază om. Nu eram pregătită

să fiu singură. Să renunț la tine. Te rog, Tomas, te rog, niciodată să nu-mi mai faci așa ceva! Promite-mi că n-ai să-mi mai faci niciodată așa ceva!

— Îți promit! Îți promit! i-a zis atunci, iar această promisiune îi va arde sufletul de fiecare dată, de două ori în același loc, așa cum el nu stătuse pe gânduri și promisese de două ori la rând.

*

Aceea a fost ultima lor vacanță liniștită și practic a trasat linia care a delimitat căsnicia lor cu „înainte și după". Dacă ar fi avut cum să prevadă acest lucru, poate că s-ar fi pregătit temeinic pentru ceea ce avea să urmeze și schimbările i-ar fi prins mai puternici, mai greu de doborât. Tomas s-a gândit de multe ori la asta și a refăcut la nesfârșit dialogurile de pe vremea când încă mai erau fericiți.

Când s-au întors în țară, fiecare s-a concentrat pe planurile sale: Stella fremăta la gândul de a se întoarce la catedră, chiar dacă asta însemna mai puțin timp petrecut alături de proprii copii, iar Tomas era mai decis ca niciodată să regândească structura cărții la care lucra deja de aproape doi ani și de a cărei formă finală nu era nici acum mulțumit. În plus, îl așteptau interviurile și evenimentele legate de lansarea filmului *Dincolo de Răsărit*, ecranizarea primei sale cărți.

Urma o perioadă grea pentru amândoi și chiar dacă pentru Stella părea mult mai ușor totul în comparație cu ceea ce-l aștepta pe el, ea era de fapt cea care urma să ducă tot greul lecțiilor lui Paul, al primilor pași ai Clarei și, știa de acum, al toanelor lui Tomas, pe care își dorea

din tot sufletul să-l protejeze cât putea de mult în perioada ce urma. El trebuia ţinut deoparte de orice fel de grijă şi de orice factor perturbator, astfel încât orele sale de muncă şi de scris să fie sfinte pentru toată lumea.

Când lucra, nimeni nu îndrăznea să-l deranjeze pe Tomas decât pentru a-i duce tăviţa cu mâncare proaspătă şi caldă sau pentru a-i înlocui cănile de ceai şi de cafea. Şi pentru că în perioadele de stres Tomas era şi nu era cu ei, toţi ai casei sperau ca atmosfera să se menţină caldă şi deschisă. Ştia însă din experienţă că nimeni nu va mai putea fi el însuşi până ce Tomas nu termina de lucru. Abia după aceea vor putea respira din nou liber şi relaxat, vor călca din nou slobod şi apăsat şi vor putea râde prin casă cu glasurile pline. Se împăcase cu mult timp în urmă cu acest gând, iar acum se simţea mai pregătită pentru ce ştia că va urma.

În prima zi de şcoală, Stella a avut sufletul împărţit în două: o parte care se bucura să se reîntoarcă printre studenţii şi cursurile sale şi o parte care şi-ar fi dorit să rămână alături de micuţa Clara, care mai avea încă atâta nevoie de ea. Paul avea cel mai puţin de suferit de pe urma reangajării ei, pentru că de multe ori programul lui de la şcoală corespundea cu programul ei, şi atunci se întorceau acasă cam la aceeaşi oră.

Stella se gândise foarte bine atunci când luase decizia de a se întoarce la şcoală. Nu se putea împăca cu gândul de a rămâne doar mamă, casnică, mereu la discreţia şi dispoziţia tuturor, trăind doar prin şi pentru copiii ei, vibrând doar la succesele celor din jur. Mai avea şi ea destule de oferit şi nu voia să lase timpul să treacă pe lângă ea, erodând dorinţele şi năzuinţele plantate în sufletul ei din vremea studenţiei. Uneori se simţea neîmplinită

şi avea sentimentul că eşuase profesional. Dintr-o elevă eminentă simţea că încă nu dăduse tot ceea ce avusese de oferit, iar potenţialul ei doar fusese puţin zgândărit. Uneori avea sentimentul că stă pe un butoi cu energie căruia-i era şi frică să-i aprindă fitilul. Ştia că, odată aprins, se va arunca şi ea în vâltoarea focului creator şi nu va mai fi chip să o oprească cineva. Era atât de sigură de drumul ales, încât îşi dădea seama că, dacă avea nişte certitudini în viaţă şi meseria ei se afla printre ele. Iubea să fie profesoară, după cum iubea să împărtăşească altora din ştiinţa sa. Reuşea să capteze interesul tuturor celor ce o ascultau şi ştia să menţină flacăra aprinsă. Semăna în interlocutori dorinţa de-a scormoni mai adânc în ei şi îi încuraja să meargă mai departe, făcându-i din ce în ce mai curioşi să ştie ce e după. Iar şi iar, mergând până la esenţa lucrurilor. Orele ei erau o provocare aruncată în joacă tuturor celor din bănci, iar studenţii ei se-ngrămădeau să o prindă din zbor. De parcă ar fi fost instigaţi la un duel al minţilor din care ieşeau cu toţii câştigători.

Era bucuria ei să-şi satisfacă această pasiune, după cum era de datoria ei să meargă mai departe. Aşa cum elevii săi se lăsau îndrumaţi spre noi încercări, era de datoria ei să-şi accepte propria provocare. Ştia prea bine că mai are atât de multe de înfăptuit în cariera ei.

La rândul lui, Tomas începu lucrul la carte într-un mod total atipic: cu o pauză de scris. Reciti cu atenţie tot ceea ce scrisese şi încercă să identifice lucrurile care îl deranjau, care erau plusurile şi minusurile cărţii, ce trebuia scos şi ce trebuia adăugat. Cu cât citea mai mult, cu atât îi displăcea mai tare, cu cât încerca să se limpezească, cu atât se împotmolea mai rău. Avea s-o lase deoparte deocamdată, cu gândul de a se apropia din nou de ea doar

după ce va rumega în liniște fiecare moment al cărții. La urma-urmei, reușise să mai obțină o păsuire de câteva luni pentru predarea ei și știa că dacă îi va da de cap, o va termina în doar câteva săptămâni. Cartea era gata, doar că-i lipseau anumite șlefuiri care, în opinia lui Tomas, îi puteau aduce sclipirea, genialul. Pe de altă parte, știa, simțea că rezolvarea tuturor dilemelor din ea avea să se întâmple pe neașteptate, atunci când spera mai puțin, așa cum se întâmplase, de altfel, și cu cea de-a doua carte a sa. Va rumega încet în minte și se va îngriji între timp de treburile administrative, cu Lorin.

Când l-a vizitat pe Lorin la agenție, l-a găsit aranjându-și dosarele de pe birou. În încăpere domnea o ordine deplină, iar fiecare lucru era așezat în locul ce-i părea predestinat. Nimic nu era la voia întâmplării și totul era așezat cu cel mai mult bun-gust. Deși existau scrumiere peste tot, nu se simțea nici pic de miros de fum de țigară. Geamul ușor întredeschis lăsa să pătrundă un aer umed, proaspăt și răcăros, ce făcea ca perdelele grele, translucide să se miște aproape insesizabil. În colțul cel mai luminos al camerei trona un rododendron ce încă mai avea câțiva boboci înmuguriți. Ca să fie sincer, lui Tomas i se părea ușor exotică această alegere, dar cu cât era mai neașteptată, cu atât îl fermeca mai tare. Pe peretele din spatele biroului erau trei tablouri așezate unul lângă altul, care formau împreună imaginea completă a unuia singur. L-au fascinat din prima zi în care a intrat în birou și continuau să-l fascineze și azi. Era povestea unui pescar care, în prima imagine, pleacă la răsăritul soarelui pe apă, în a doua pescuiește cu soarele agățat pe cer, iar în cea din urmă se întoarce, la asfințit, acasă. O poveste cu început și sfârșit, o întâmplare simplă din viața unui

pescar, a cărui existență e una cu barca și apa nesfârșită dimprejurul său. Povestea tainică a unui bărbat înfrățit cu soarele de la răsăritul până la apusul lui, pur și simplu viața în toată simplitatea și măreția ei.

A vorbit cu Lorin câte și mai câte și au reușit să pună la cale cel mai eficient plan de promovare posibil, care să-i răpească lui Tomas cât mai puțin din timpul său de lucru. A plecat de la el vesel și s-a hotărât ca în drumul lui să treacă să o la acasă de la școală pe Stella, cu mașina.

A parcat în fața școlii și a început să o aștepte liniștit. N-o mai luase de mult de la școală, iar Stellei nu-i plăcea deloc să șofeze. O vreme a urmărit studenții care intrau și ieșeau din clădire ca un roi de albine. Apoi, încet-încet, gândurile l-au dus spre biroul lui Lorin, înapoi la pictura de pe pereți. Fu surprins să vadă că ochii minții recreau cu acuratețe imaginea pescarului din barcă. Îl atrăsese tabloul acela de la început, de când îl văzuse pentru prima dată. Acum imaginea se imprimase adânc pe retină și stătea ascunsă la adăpostul pleoapelor ca după o cortină neguroasă. Cortina se trăsese acum și făcuse loc imaginii simple și prăfoase a pescarului, care emana prin fiecare gest apartenența la acea existență solitară. Imaginea îl subjuga și nu știa dacă povestea sau culorile, ori simpla melodie ce o emana silueta pescarului singuratic făceau ca gândurile să-i rămână agățate de toate la un loc.

Era într-un fel povestea lui și-a tuturor, a singurătății intime a fiecărui individ în parte. A fiecărui om, care, oricât de iubit, de dorit, de apreciat ar fi, trebuie să-și ducă singur toate luptele. A avut senzația că picturile sunt despre el, despre singurătățile lui, iar această revelație fu atât de puternică, încât îi creă senzații fizice. O

simți ca o lovitură în moalele capului, care îl coborî cu putere și rapiditate până în vintre. Se simți cumplit de singur și îl uimi chiar și pe el puterea acestui sentiment iscat mișeleşte tocmai în această perioadă în care era mai protejat ca oricând de cei dragi, când toți se dădeau peste cap să-i creeze condiții favorabile scrisului. Acum, când avea doi copii pe care-i iubea ca pe ochii din cap și care erau foarte atașați de el, acum când părea să aibă o înțelegere sublimă cu Stella, scumpa și iubita lui prietenă. L-a uimit și pe el acest sentiment inexplicabil al singurătății, sosit tocmai când își aprecia mai mult ca niciodată familia minunată, prietenii, norocul de a fi reușit să-și împlinească visul de a deveni scriitor, de a face ceea ce și-a dorit dintotdeauna. L-a uimit și l-a durut acest gând, pe care l-a descoperit adânc înfipt în ființa lui. Avea și el, în felul lui, asemenea pescarului, de dus singur lupta cu scrisul, cu el. Era o luptă în care nimeni nu putea să-l ajute. Era singur în fața tuturor.

Când a zărit-o pe Stella ieșind pe poarta Universității încă se gândea la aceste lucruri și-i luă câteva fracțiuni de secundă până să o vadă cu adevărat. A dat să coboare din mașină, dar s-a retras imediat în momentul în care a văzut-o vorbind cu cineva. Însă nu era oricine. Era chiar nenorocitul de Stan, Alex Stan, care o făcea să râdă și care se ținea ca un cățel după ea. Deși nu se uita deloc în direcția lui și-și vedea mai departe de mersul ei grăbit și apăsat, Stella a lăsat impresia că se bucură de această companie. Râdea așa cum nu o mai văzuse de mult și părea să se simtă mai mult decât în largul ei. Era ca în studenție. Frumoasă, veselă și sclipitoare. Dezinhibată și sigură pe ea. Fragilă, dar totuși atât de puternică. Luminoasă și strălucitoare. Era Stella lui, femeia de care se

îndrăgostise atât de nebunește, cea care îi furase mințile și-l făcuse să se simtă cel mai important bărbat de pe pământ atunci când îl alesese pe el. Privea acum la ea și o vedea mai tânără cu zece ani, ea însăși o studentă fericită, fără griji, ce împărtășește cu colegul de clasă experiențele de peste zi. S-a uitat la ea și un sâmbure de vinovăție i-a încolțit în inimă. Oare el fusese cel care îi luase toată această exuberanță? Oare el îi șterse zâmbetul ăsta dezinvolt de pe chip? El îi făcuse râsul mai potolit și-l stinsese clinchetul din glas? El și firea lui complicată făcuseră toate astea?

Și totuși, ce putea să-i spună Alex Stan încât să scoată totul la lumină fără să facă nici cel mai mic efort? Ce putea să-i zică libidinosul ăsta de-o făcea să fie atât de... ea? Ce putea tălâmbul ăsta să-i toarne de o înveselea atât de tare? Se uită mai bine la Stella și-o admonestă în gând: cum poți să mă trădezi așa? Cum poți?

Nu s-a putut hotărî să coboare din mașină și să se ducă spre ea, așa că a decis să rămână în mașină și să vadă ce se mai întâmplă. Și se întâmplă ca ea să se urce în mașina lui, după ce Stan îi deschise galant portiera. I-a venit să urle din rărunchi! Iată, na! Iată de ce-i în stare Stella mea! A pornit și el motorul și l-a urmărit. Se întreba dacă surprizele aveau să se oprească aici. Oare încotro se îndreptau? Dacă avea răbdare, urma să vadă imediat. A rămas în spatele lor, având grijă să păstreze o distanță considerabilă. Pe măsură ce înaintau, a realizat că drumul îi este familiar. Era drumul spre casa lor. După 15–20 de minute au ajuns în fața porții. Tomas nu a tras mașina în spatele lor, ci a rămas undeva la distanță.

Curiozitatea îl împingea să stea ascuns la colțul aleii din dreapta și să urmărească ce se întâmplă mai departe.

Nu se întâmplă nimic deosebit. Stella coborî din maşină, îşi luă la revedere cu mâna şi intră în curte. Tomas a aşteptat ca maşina lui Stan să dispară din raza lui vizuală şi abia atunci a ambalat din nou motorul. A urnit uşor maşina din loc, dar când a ajuns în dreptul casei, a mers mai departe. Nu se simţea în stare să dea ochii cu Stella. Trebuia mai întâi să-şi limpezească gândurile. Simţea totul amestecat. Furie, dezamăgire, uşurare, gelozie. Acea gelozie care zăcuse întotdeauna în adâncul său. Acea gelozie corozivă care-i topea firişoarele de luciditate ale minţii. Care-l făcea să se simtă otrăvit pe dinăuntru de o licoare cu conţinut vâscos, ce-i atingea toate mărunţaiele. Deşi nu o văzuse făcând nimic nelalocul lui, se simţea trădat de Stella. Ar fi trebuit să ştie să-l ţină pe Stan cât mai departe de ea, nu să râdă şi să-l încurajeze. La urma-urmei, cea mai aprigă ceartă din viaţa lor o avuseseră din cauza lui. Cum putea să treacă peste asta ca şi când nu le-ar fi făcut suficient rău? Cum putea să-l lase în preajma ei, atât de aproape, atât de familiar? I-a venit să se dea cu capul de parbriz de furios ce era, iar pe nenorocitul de Stan l-ar fi distrus în bătaie dacă l-ar fi stat în cale. Totuşi — a încercat să se calmeze — între ei nu a văzut niciun gest de intimitate. Nimic. Putea să considere doar că unul dintre colegii ei — ce bine ar fi fost dacă nu ar fi fost Stan, dacă ar fi fost oricare altul — s-a oferit să o aducă acasă cu maşina. Ce mare lucru! Şi dacă ar fi avut ceva de ascuns nu ar fi lăsat-o chiar în faţa porţii. A încercat să se calmeze şi să se convingă în acelaşi timp că tot ce a văzut a fost ceva absolut nevinovat. Un lucru care se practică între colegi, nimic nemaivăzut. Şi cu toate acestea... Dacă a lăsat-o în faţa porţii ca un gest ostentativ? Hm? Doar Stella ar fi putut să-l lămurească.

După ce s-a învârtit de colo-colo cu maşina, prin împrejurimi, a decis să se ducă acasă. Şi-a propus să fie calm şi să nu facă un caz din asta.

— Bună! Chiar mă întrebam unde eşti! l-a întâmpinat Stella, sărutându-l uşor pe obraz.

— Am fost la Lorin. Am mai pus lucrurile în ordine. Eram în urmă cu toate programările, interviurile, tot calendarul evenimentelor. Apropo, să nu uit, vezi că l-am invitat sâmbătă, la masă. Sper că nu e o problemă. N-am avut timp să te consult. Aşa s-au aşezat lucrurile.

— Nu-i nicio problemă, din partea mea!

— Ai ajuns devreme azi! s-a hazardat Tomas.

— Da, joia am ore mai puţine şi m-a adus un coleg acasă cu maşina. Am ajuns repede, într-adevăr.

Nimic despre Stan, niciun detaliu despre coleg. S-a uitat cu coada ochiului la ea, încercând să surprindă o urmă de vinovăţie. Nimic. Stella îşi vedea mai departe de treabă. Se îmbrăcase în hainele de casă şi se-nvârtea de colo-colo prin bucătărie.

— Mănânci acum, sau îl aştepţi pe Paul să mâncaţi împreună?

— Nu-mi e foame. Poate o să mănânc cu el. Tu?

— Nici mie. Poate mai târziu. Clara doarme. Am lăsat-o pe Irene să plece. Nu se simţea prea bine. Ar trebui să o ducem la doctor. Mi-e teamă să nu aibă ceva probleme la inimă. În orice caz, ar trebui puţin menajată. Are şi ea o vârstă de-acuma. Are nevoie de mai multă odihnă.

— Şi ea, şi Walter. Ieri l-am văzut spărgând nişte butuci pentru iarnă, zice el, să avem pentru şemineu. I-am zis să nu se mai opintească atât, dar n-ai cu cine te înţelege. Ştii cum e el, încăpăţânat ca un catâr!

— Dragii de ei, ce oameni buni! Ce noroc am avut că i-am întâlnit! Am uitat să-ți zic, duminică suntem invitați la ai tăi. În caz că ai uitat, e ziua tatălui tău. Mă gândeam că poate-i convingem să vină ei aici. Îi chem și pe mama și tata și ne reunim cu toții. Ce zici? E mai mult spațiu. O rog pe Ana să mă ajute și-i mai scutim și pe ei de niște muncă.

— Cum zici tu că e mai bine!

— Eu așa aș zice.

Tomas s-a străduit să poarte aceste discuții ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, însă în mintea sa continuau să curgă tot felul de întrebări. Oare Stella nu a pronunțat în mod intenționat numele colegului care a condus-o acasă, știind că asta ar putea să nască anumite suspiciuni, sau pur și simplu nu a considerat important? Asta dacă nu cumva are ceva de ascuns! Îi venea s-o întrebe direct, dar nu știa cum să procedeze. Cu ani în urmă, chiar când avusese loc această primă ceartă legată de profesorul Stan, își promiseseră ca pe viitor să fie sinceri unul cu celălalt și să nu mai lăse problemele să se adâncească, fără a discuta în prealabil despre ele. Acum el se afla în imposibilitatea de a ști cum să urnească această discuție, fără a clătina din nou căsnicia lor. Dacă nu era nimic între Stella și profesorul ăsta și se purtau ca simpli colegi, atunci ea s-ar fi simțit jignită de insinuările lui și s-ar fi închis din nou în ea după discuție. Dacă însă era un sâmbure de adevăr, atunci lucrurile ar fi devenit urâte și cine știe ce s-ar fi întâmplat cu ei. Oricum ar fi fost, bine n-avea cum să iasă, și-a spus Tomas sec și, cel puțin pentru moment, a luat decizia să lase lucrurile așa. A făcut eforturi să uite, să se gândească la altceva și pentru câteva zile a reușit să-și țină în frâu emoțiile, suspiciunile.

Adevăratul test al geloziei avea însă să-l dea când agentul său, Lorin, a venit să ia masa împreună cu ei, sâmbătă după-amiaza. Deşi lucrau deja de câţiva ani împreună, Tomas s-a ferit să-l ţină prea mult în preajma familiei sale. Stella şi copiii l-au văzut de la distanţă, s-au mai întâlnit uneori pe fugă, dar niciodată nu au stat de vorbă.

Încărcat cu daruri pentru toată familia, Lorin s-a prezentat la ei la uşă, la 16:00 fix, niciun minut mai devreme, niciun minut mai târziu. A adus cu el un buchet de zambile mov şi o sticlă de şampanie franţuzească pentru Stella, o sticlă de whisky vechi de peste 15 ani pentru Tomas, un avion cu telecomandă pentru Paul şi o răţuşcă de pluş roz pentru Clara. Mai avea, de asemenea, un carton de prăjituri sofisticate pentru toată familia.

Deşi fuseseră şi Walter şi Irene invitaţi, aceştia s-au scuzat că nu pot veni. Se îmbolnăviseră amândoi şi zăceau în pat cu febră şi frisoane. Ana avea grijă de ei, îi schimba când transpirau prea tare, le dădea medicamente şi le făcea ceai, iar Stella le pregătise o supă grasă de găină cu multe legume, care să-i pună pe picioare.

— Vă urez distracţie plăcută şi să petreceţi o seară minunată împreună! le-a urat Walter când a trecut pe la ei să vadă ce mai fac şi dacă le lipseşte ceva.

— Mulţumim, dragă Walt. O să mai trec din când în când să văd cum vă mai simţiţi, iar dacă aveţi nevoie de ceva, nu ezita s-o trimiţi pe Ana la noi.

— Stai liniştit, fiule! Nu mor caii când vor câinii! Şi încă ceva, băiatul meu, a adăugat Walter chiar când Tomas se pregătea să lasă din cameră. Să fii liniştit, fiule! Să fii relaxat, pentru că nu e nimeni ca tine! Tu eşti alesul! S-a uitat adânc în ochii lui, de parcă ar fi dorit să-i vâre

telepatic cu forța aceste gânduri în cap și să se asigure că le-a înțeles îndeajuns de bine.

În străfundul lui, Walter și-ar fi dorit teribil să fi putut veni la el, acum, că știa că e prima întâlnire oficială a lui Lorin cu familia. Ar fi vrut să fie acolo pentru Tomas, să-l ghidoneze de la spate atunci când ar fi dat semne că se simte în vreun fel amenințat. Ajunsese să-i cunoască atât de bine pe Tomas, să-i vadă toate incertitudinile, încât era mai mult ca sigur că el însuși se „temea" în felul lui de această întâlnire. Era un fel de test, la care alesese să se supună singur pentru a-și dovedi sieși că... că ce, nu reușea nici el să înțeleagă.

Nu putea să priceapă de ce băiatul ăsta se chinuia atât de tare uneori și nu știa să aprecieze ce are și cine este. Recunoștea în el ceva autodistructiv, care nu-i lăsa să se bucure până la capăt. Cu toate că-și dovedise sieși și tuturor cât e de capabil, nu reușise să treacă niciodată peste neîncrederile care îl brăzdau pe dinăuntru, neîncrederi despre care nu vorbea cu nimeni, niciodată și care lăsau urme abia perceptibile la suprafață. Ca și când ar fi suferit de o formă specială de pojar sau altă boală de acest fel, care s-ar fi manifestat în interior, nu în afară. Pe dedesubt ar fi fost plin de bubițe mici, care-l mâncau și-l iritau și pe care uneori simțea nevoia imperioasă să le scarpine, până la sângerare. Dar pe care, în afară de el, nu le vedea și nu le simțea nimeni și tocmai de aceea nici nu avea cum să-l înțeleagă cineva. Walter însă intuise acest zbucium și nu putea pricepe cum de acest bărbat tânăr, frumos și atât de inteligent era atât de „găunos" pe dinăuntru.

Pentru sâmbătă, Stella a robotit încă de la primele ore ale dimineții și a reușit să facă mai multe aperitive, două

feluri principale şi chiar şi un desert. Îi plăcea să gătească, deşi nu era înzestrată cu un talent nativ în privinţa asta. Tocmai de aceea, Tomas o aprecia şi mai mult pentru străduinţa ei de a excela într-un domeniu în care învăţa continuu. Pentru că Ana era ocupată cu ai ei, Stella a fost nevoită să se descurce cu desăvârşire singură, respectând întocmai reţetele şi indicaţiile primite de la Irene cu o seară înainte. De când apăruseră cei doi bătrânei în viaţa lor, Stella renunţase la reţetele date prin telefon de mama ei. Acum apela cu toată încrederea la draga ei Irene, o bucătăreasă desăvârşită care reuşea să facă din fiecare fel de mâncare un adevărat festin. Ana o „moştenea" întru totul în această privinţă, reuşind să scoată cel mai bun gust dintr-un amestec de ingrediente pe care ştia din pură intuiţie cum şi în ce fel să le combine. Şi-ar fi dorit şi Stella să fie ca ea, însă, fără să urmărească întocmai gramajele şi paşii exacţi ai preparării, nu reuşea să ajungă la gustul desăvârşit. Stella îşi ştia limitele şi tocmai de aceea nu încerca niciodată să pară ceea ce nu era de fapt. Era docilă şi ascultătoare când era vorba de gastronomie şi se mulţumea să respecte ceea ce ştia de la alţii cum trebuie preparat. Prefera să lase inventivitatea şi creativitatea pentru alte domenii, în care ştia că este cu adevărat pricepută: decorarea locuinţelor, arta, antichităţile şi, mai nou, restaurarea cărţilor vechi.

În orice caz, când a sosit Lorin, casa era scăldată într-un adevărat festival al mirosurilor care mai de care mai îmbietoare. Deşi lăsase geamurile larg deschise, dinspre bucătărie continuau să-şi facă loc arome plutitoare de savoare, care pur şi simplu incitau papilele gustative. Când a păşit în casă, Lorin a fost izbit de un sentiment puternic de familie, de căldură şi cămin. Locuia singur

încă de la vârsta de 18 ani, iar relaţiile lui cu femeile erau cel mai adesea pasagere. Însă când a păşit în casa lor, Lorin a fost inexplicabil copleşit de gânduri care-i şopteau molatic: vreau şi eu! L-a invidiat cu drag pe scriitor pentru toate cele de care era înconjurat: o soţie superbă (Dumnezeule, ce frumuseţe de femeie avea lângă el!), o casă minunată, cu tot ceea ce şi-ar fi putut dori cineva, aranjată cât se poate de dichisit, de intim şi frumos, doi copii, o fată şi-un băiat, toţi adăpostiţi de un confort material liniştitor şi o faimă plină de respect. Toate aceste imagini reconfortante se prindeau unele de altele precum ochiurile unui pulover tricotat de mână. Un pulover moale, cald, de mohair, în care ar fi murit de dorinţă să se afunde şi el.

Tocmai se afla sub acest imperiu al senzaţiilor când a sărutat mâinile doamnei H. şi a făcut cunoştinţă cu tânărul Paul. Pe acesta din urmă l-a cucerit numaidecât cu aeronava adusă în dar, prima din colecţia pe care avea să o deschidă începând chiar din acea zi.

— Fă-te comod, dragă Lorin şi simte-te ca acasă! l-a îndemnat Tomas.

— Mulţumesc frumos! Chiar aşa o să şi fac, mai ales că nu trebuie niciun efort pentru asta: aveţi o casă aşa de primitoare, încât e greu să nu te simţi în largul tău aici! Este, dacă-mi permiteţi să o spun, cea mai frumoasă şi mai cu bun-gust casă în care am fost vreodată, a spus Lorin.

— Ne bucurăm că-ţi place! Soţia mea, Stella, este „vinovată" pentru asta. Ea s-a ocupat de decorarea şi amenajarea ei!

— Toate felicitările mele, doamnă! a spus Lorin apăsat, făcând-o pe Stella să roşească până în vârful urechilor.

— Ei, nu e cine știe ce! Am făcut asta cu plăcere și știți cum e, când faci ceva ce-ți place cu adevărat, nu prea are cum să nu-ți iasă, a rostit Stella știind că tocmai a scos o platitudine.

— Ei, nu?! a glumit Tomas ușor amar. Iete-te la mine! Îmi place la nebunie să scriu, e poate singurul lucru care mă face să mă simt cu adevărat viu și cu toate astea, cartea mea refuză să se nască... Uite că se mai întâmplă și așa!

— Tomas, dragule! Te alinți! Știi că până la urmă îi vei da de capăt și de data asta! Și apoi, nu poți pune pe același plan aranjarea a trei piese de mobilier cu scrierea unei cărți. Ce faci tu e cu adevărat greu și nu există comparație!

— În orice caz, vă mulțumesc pentru invitație, a spus Lorin cu sinceritate în glas. Mă bucur foarte mult că am ocazia să vă cunosc mai bine!

— De vreme ce în viitorul apropiat noi doi ne vom vedea mai des decât ne vom vedea propriile familii, cred că era cazul să ne cunoaștem și mai bine, a glumit Tomas.

— Pe mine vă rog să mă scuzați puțin, mă duc la bucătărie, să termin de aranjat una-alta pe acolo, s-a sustras Stella.

— Sigur, sigur!

— Tomas, poate îl convingi tu pe domnul să mi se adreseze pe nume până mă întorc eu din bucătărie, a mai spus ea înainte să dispară.

Aici a încercat să-și domolească bătăile inimii și să se adune puținel. Acest bărbat tânăr și frumos o emoționa și o făcea să se simtă ca o școlăriță. Nu mai avusese emoții în preajma cuiva de... nu mai știa nici ea de când. Nu că i-ar fi plăcut de el sau ceva de genul ăsta, dar într-un fel era reconfortant să vadă un om nou la ei în casă, cu care Tomas să se simtă atât de bine. Într-o perioadă, veniseră

prea mulți oameni la ei acasă și parcă toți nu făcuseră altceva decât să le pângărească într-un fel căminul. Niciunul nu se așezase la vorbă, niciunul nu-și deschisese sufletul, ci toți veniseră să profite de Tomas, să ciugulească din el, fiecare ce și de unde putea. Așa-zișilor prieteni care apăruseră peste noapte prea puțin le păsase de el și prea hulpav se năpustiseră asupra lui când întrezăriseră succesul. Acum se bucura pentru Tomas într-un fel în care nu se mai bucurase de mult.

În timp ce ea-și vedea de treburi la bucătărie, bărbații se delectau cu un pahar de whisky din cel adus de invitat și sporovăiau despre nimicuri. Discuția lor a fost întreruptă de plânsetele Clarei, care se trezise speriată din somn. Tomas s-a scuzat că va lipsi puțin, lăsându-l în compania lui Paul.

— Copiii, ce să-i faci! Însă eu nu mă pot plânge. Stella se ocupă de toate și avem și niște ajutoare de nădejde în vecinii noștri, care ne sunt și cei mai buni prieteni. Și mai e și nepoata lor. Sunt ca o familie pentru noi. Ei ne ajută cu copiii și cu întreaga gospodărie. Din nefericire, acum sunt amândoi căzuți la pat, atinși de o gripă parșivă. Pe Walter îl știi, dar tare mi-ar fi plăcut să-l poți cunoaște mai bine. Însă, cu siguranță, vor mai fi ocazii!

— Sigur că da! Și mie îmi pare rău că nu-s aici!

— Mă scuzi puțin, te rog!

— Tomas, te duci tu, da? a întrebat Stella din pragul bucătăriei. Eu mai am puțină treabă aici!

— Sigur, stai liniștită! Îl las pe Lorin în compania lui Paul!

Paul s-a așezat imediat lângă prietenul tatălui său și, deși timid din fire, de această dată s-a arătat chiar bucuros să fie amfitrion.

— I-ai dat de cap aeroplanului?

— Nu încă! Am început să montez o parte din el, dar vreau să fiu foarte atent să nu pun ceva nelalocul lui. Am auzit că se poate arde motorul una-două dacă pui ceva greşit!

— Aşa e! De unde ai auzit?

— Am un coleg la şcoală care are şi el acasă un elicopter. Mulţumesc foarte mult pentru cadou! Pe mine chiar m-aţi nimerit! i-a spus Paul râzând cu toată gura.

— Păi, atunci nu pot decât să mă bucur!

— Şi pe mama aţi nimerit-o! Îi plac zambilele la nebunie şi cam toate florile mov, de orice fel, irişii, violetele, lalelele, liliacul, panseluţele, freziile, toate. Dacă sunt mov, e dată pe spate! a râs el din nou, de parcă i-ar fi împărtăşit cine ştie ce secrete amuzante. Iar orhideele pot fi de orice fel!

— E bine de ştiut! Mă bucur atunci că am nimerit şi îţi mulţumesc pentru ponturi. Mai rămâne să ne dăm seama dacă i-am nimerit şi pe ceilalţi doi, a glumit şi Lorin.

— Păi, cu soră-mea, lucrurile sunt foarte clare: îi place orice jucărie, iar dacă mai scoate şi zgomote e de-a dreptul nebună de fericire. Raţa aia face ceva?

— Da, măcăne! a râs Lorin, iar Paul a găsit atât de amuzant răspunsul lui, încât aproape că s-a înecat de râs.

— Atunci nu o să o mai lase din mână până n-o să primească altă jucărie nouă! Garantez pentru asta! Aşa, iar în ceea ce-l priveşte pe tata, aţi nimerit-o şi aici, a spus Paul cu zâmbetul pierit de pe chip.

I-a ocolit privirea şi, profitând de apariţia lui Tomas cu Clara în braţe, s-a îndreptat spre ei.

— Mi-o dai mie, te rog?

— Sigur, ai grijă! Iartă-mă, prietene, am întârziat puţin pentru că a trebuit să o şi schimb.

— Poftim? au întrebat în cor, atât fiul, cât şi mama, al cărei cap s-a ițit din bucătărie. Al schimbat-o tu?

— Da, dragilor, am schimbat-o eu! Chiar dacă nu fac lucrul ăsta prea des, asta nu înseamnă că nici nu ştiu să-l fac!

— Eu aşa am crezut, a spus Paul ca pentru sine.

Clara şi-a fixat ochii ei mari şi negri, umbriți de genele lungi şi dese, pe figura lui Lorin şi a început să râdă cu gura mobilată de dinţişori mici ca nişte perluțe înşirate până la urechi.

— Ă! Ăăăăă! Ă! spunea ea arătându-l cu degetul.

— E prietenul lui tati, i-a explicat Tomas.

— Ta-ti, ta-ti, a zis Clara în timp ce continua să-l fixeze pe noul-venit.

— Pot să-i dau eu cadoul? a întrebat Paul rugător. Numai să vedeți ce față face!!!!

— Nu, Tomas, lasă-l pe Lorin! E cadoul lui.

— Nu-i nicio problemă, e chiar mai bine aşa. Pe mine nici nu mă cunoaşte şi nu vreau să se sperie!

Atâta a aşteptat Paul, că s-a repezit la jucărie şi i-a pus-o Clarei fix în faţa ochilor. După un scurt moment de crispare, micuţa Clara i-a surprins cu un chiot de bucurie ascuțit. A îmbrățişat rătuşca şi cu o viteză de speriat i-a prins aripa între dinţişori. Molfăia la ea în momentul în care Paul a apăsat-o pe burtă. S-au auzit măcăneli caraghioase, iar Clara a scos ca la comandă alte chiote de bucurie. O nouă apăsare şi chiotele au luat-o de la capăt.

— V-am spus că o să se bucure? Ştiam eu că aşa va face! a spus Paul fericit de parcă ar fi câştigat un pariu.

Au pus-o pe Clara în ţarcul ei, unde zeci de minute s-a jucat cu raţa măcănitoare fără să o mai intereseze nimic altceva. Între timp, Stella a adus, ajutată de

Paul, platourile cu aperitive şi salatele. Toate au fost foarte lăudate pentru aspect, iar Stella şi-a dorit să nu dezamăgească nici la gust.

În timpul mesei au vorbit îndelung despre toate lucrurile pe care nu le ştiau unii despre alţii, iar Tomas — nu ştia să spună nici el de ce — a urmărit permanent cu atenţie felul în care îşi vorbeau sau se priveau Stella şi Lorin.

Tomas n-a putut să nu observe şi să nu fie impresionat de felul impecabil în care se prezentase agentul său. Lorin lăsase la o parte costumul şi pantofii eleganţi şi venise îmbrăcat într-o pereche de pantaloni din tricot, care-i veneau turnaţi şi un tricou uni, gri-fumuriu, cu mânecile şi gulerul în carouri mici albastru indefinit, asortate cu ochii lui de culoarea incertitudinii. În picioare avea nişte mocasini asortaţi cu tricoul, iar la mână avea un ceas supradimensionat. Chiar dacă ţinuta lui era una lejeră, mai degrabă sport decât elegantă, Lorin reuşise şi de această dată să aibă un aspect foarte distins. Nici freza lui perfectă nu dezamăgea, iar unghiile erau la fel de aranjate şi curăţate ca ale unei femei. Cu toate astea, reuşea să emane masculinitate şi forţă, încredere şi hotărâre. Nu avea nimic emasculat, chiar dacă unghiile-i erau lăcuite şi curăţate de pieliţe, fiecare şuviţă stătea la locul ei, iar sprâncenele puternice erau atât de frumos arcuite. Pentru un moment, Tomas chiar s-a întrebat dacă nu cumva erau în vreun fel creionate cu ajutorul pensetei, dar la o privire mai atentă s-a convins că acolo nu erau decât mâna naturii şi a lui Dumnezeu.

— Sunt cele mai bune bruschete pe care le-am mâncat vreodată, iar salatele au gustul copilăriei mele. Doar la sărmana mea mamă — care s-a stins din viaţă în urmă

cu doi ani — am mai mâncat asemenea bunătăți. Mulțumesc, doamnă!

— În primul rând, am crezut că ne-am înțeles în privința adresării — Tomas, speram că ai reușit să remediezi între timp problema asta, l-a spus Stella peste masă soțului! Apoi, să știți că nu sunt deloc o bucătăreasă bună, ci doar o mare străduitoare. Și nu în ultimul rând, îmi pare foarte rău de pierderea suferită. Din păcate, vine o zi — mai devreme sau mai târziu — când părinții noștri se duc, iar noi rămânem copiii nimănui!

— Bine spus!

— Da, într-adevar! Și mie îmi pare rău de pierderea suferită. Deci, rămâne stabilit: ne spunem pe nume fiecare, da? a rezolvat Tomas.

— Închin acest pahar în cinstea voastră, a frumoasei familii care sunteți. Vă mulțumesc încă o dată pentru invitație și sper ca această seară să fie începutul unei întregi serii de momente pe care să le trăim și să le sărbătorim împreună!

— Noroc! Așa să fie! au spus în cor.

Pe Stella au emoționat-o aceste cuvinte și s-a gândit că, într-adevăr, familia ei arată probabil perfect din afară. Era bucuroasă să fie așa și să vadă că greutățile lor treceau neobservate pentru ceilalți. Chiar dacă uneori simțea c-a pierdut multe lucruri pe drum și că relația ei cu Tomas a trecut prin multe transformări, totuși arătau ca o familie fericită. Și în cea mai mare parte a timpului erau. În afara momentelor în care Tomas fugea de ei toți, de ea și probabil că și de el însuși. Se retrăgea în lumea lui, unde purta lupte aprige cu dragonii creației, sau pur și simplu cu gândurile sale întunecate. Îl vedea uneori chinuit de cine știe ce griji, despre care nu vorbea cu

nimeni, griji care-l acaparau cu totul şi care-l mâncau de viu. Încercase de multe ori să deschidă acest subiect, însă Tomas negase existenţa unor astfel de idei şi prin urmare nu avuseseră baza de discuţie. Tomas îşi pierduse undeva pe drum bucuria jocului în doi, bucuria împărtăşirii gândurilor grele, devenise serios şi închis în el. Şi-ar fi dorit să-i facă loc şi ei şi să poată împărţi cu ea poverile reale sau închipuite.

Chiar şi acum privea la Tomas şi-i citea pe faţă crisparea, neîncrederea şi încordarea. Şi-ar fi dorit să-l poată scoate din această stare, care punea stăpânire pe el din când în când. Cumva, greutăţile lui se înşirau unele după altele ca un şirag de mărgele pe care-l purta şi ea invizibil, la gât.

A scos-o din reverie sunetul mocnit al unei bătăi uşoare în uşă. Era Ana.

— S-a întâmplat ceva? au sărit amândoi.

— Nu, unchiul şi mătuşa se odihnesc, iar eu am venit să vă ajut la spălatul vaselor sau dacă e nevoie să stau cu Clara.

— Of, Ana, iartă-ne că am sărit aşa, ne-am speriat când te-am văzut şi am crezut că ai nevoie de ajutor cu Walter şi Irene.

— Vino şi stai cu noi la masă, a invitat-o Tomas, făcându-i semn către unul dintre locurile goale de la masă. Vino să-l cunoşti pe Lorin Stil, partenerul meu de afaceri, cel care mă ajută cu publicitatea, marketingul şi PR-ul. E cel mai bun agent. Acum şi bun prieten al familiei.

— Ana! s-a prezentat simplu fata, cu privirea coborâtă în pământ şi cu mâna întinsă pe jumătate. Încântată!

— Sărut mâna! Eu sunt Lorin. Foarte bucuros de cunoştinţă.

— Ana, te rog să iei loc şi să mă laşi să te servesc şi eu o dată în viaţă, a spus Stella.

Deşi parcă se mobilizaseră cu toţii s-o convingă să se aşeze, Ana nici nu a vrut să audă de aşa ceva, drept care se mai scuză încă o dată şi se refugie în bucătărie, direct la spălatul vaselor.

— Ana, te rog să mai vii şi să stai alături de noi, l-a spus Stella urmând-o în bucătărie.

— Îmi pare rău, dar chiar nu pot! Şi asta nu din motivele pe care le credeţi dumneavoastră, ci pentru că e prea frumos băiatul ăsta, i-a răspuns Ana cu voce joasă în bucătărie, chicotind. Mă intimidează rău. Vă rog să mă credeţi că nu pot să stau acolo proţăpită la masă nici picată cu ceară! Eu de-aicea nu mai ies!

Stella a căscat ochii mari şi a pufnit în râs. Nu o mai văzuse niciodată pe Ana aşa de precipitată şi de şugubeaţă şi nu putea să nu se amuze pe seama ei. I-a mărturisit că pricepe foarte bine despre ce vorbeşte şi i-a promis tot sprijinul ei.

— Înţeleg. Dacă e vorba doar de asta, atunci ai toată susţinerea mea.Te acopăr eu, dacă e ceva! l-a spus în timp ce-şi strângeau mâinile chicotind. Nici nu ştii cât mă bucur că ai venit! Şi eu m-am cam fâstâcit când am dat cu ochii de el, a recunoscut Stella, mai mult pentru a o face să nu se mai simtă atât de prost.

— Aţi văzut ce ochi poate să aibă? a întrebat Ana cu încântare, dându-şi ea însăşi ochii peste cap, în timp ce cu un gest teatral se apăsa în dreptul inimii! E ceva băiatul ăsta!!! Nici c-am mai văzut aşa ceva!

Stella murea de încântare la vederea acestor gesturi teribile de sinceritate, pe care nu le mai remarcase niciodată la Ana. Îi plăcea s-o vadă atât de vie şi de exuberantă, aşa cum probabil mai fusese doar înainte de accident.

— Şi să ştii că e şi foarte bine-crescut!

— Frumos al naibii, doamnă Stella!

— Măi Ana, măi, dacă ai înţelege şi tu o dată în viaţă să-mi spui pe nume; uite, stăm aici în bucătărie ca două adolescente şi chicotim pe seama unui bărbat, iar tu mă domneşti întruna. Îţi dai seama cât de ridicolă e situaţia asta?

— O fi, n-o fi, eu nu vă pot spune pe nume. Asta e! Dar pot să vă mai spun o dată: eu de-aicea nu mai ies!

— Vom vedea. Sper să ai de ales.

— Nu ies!

Stella a revenit în living cu două recipiente mari ce conţineau friptură de raţă la cuptor cu gutui coapte la tavă şi pui chinezesc cu legume. Ambele erau aburinde şi miroseau ademenitor. Au urmat alte două castroane, unul cu salată de alge, iar celălalt un mix de salată de valeriană şi salată roşie cu parmezan, la vederea cărora cei doi bărbaţi au salivat aproape instantaneu.

— Doamne, Dumnezeule, dar v-aţi deranjat prea tare pentru mine!

— Niciun deranj. Aşa se mănâncă la noi sâmbăta şi duminica! a spus Tomas. Stella şi Irene — şi uneori şi Ana — se întrec în preparate care mai de care. De când îi avem pe Walter şi Irene lângă noi, mâncăm de cele mai multe ori împreună şi ne e tot mai greu să nu devenim obezi. Irene este o bucătăreasă minunată.

— La fel şi Ana, a adăugat Stella.

— Dar să vină şi Ana la masă, a spus Tomas şi s-a ridicat într-o secundă s-o aducă forţat, dacă va fi nevoie. Nu accept niciun refuz din partea ta, te rog să vii şi să mănânci cu noi, a insistat el.

Ana nu a avut încotro şi, deşi s-a tot uitat conspirativ la Stella aşteptând cumva să o salveze, nu a avut

ce face şi s-a aşezat la masă lângă Paul. El nu se dădea în vânt după aperitive, dar iubea în schimb mâncarea chinezească, pe care o aştepta de fiecare dată cu aceeaşi nerăbdare. Văzând că n-are încotro, Ana a mâncat puţin şi iute, cu nasul vârât în farfurie. După doar câteva minute, când ceilalţi abia apucaseră să simtă gustul preparatelor, Ana s-a ridicat, a mulţumit pentru mâncare şi s-a scuzat.

— Mă duc să-i dau de mâncare Clarei. Îi încălzesc supica şi apoi îi dau şi câteva linguriţe de piure de legume, da? a întrebat Ana din uşa bucătăriei.

— Da, Ana, îţi mulţumesc!

Cu Paul la masă, conversaţia s-a animat imediat, mai ales că tânărul era curios să ştie cât mai multe despre preocupările oaspetelui lor.

— De unde aţi ştiut că-mi doresc un avion cu telecomandă?

— N-am ştiut. Am citit de curând un articol interesant despre „aeronavele" de jucărie care pot fi ghidate cu ajutorul telecomenzii, mai ceva ca o maşină, şi-atunci mi s-a părut interesant. Articolul avea şi poze sugestive, cu avioane cu fundu-n sus şi-n jos şi chiar şi locul de unde puteau fi cumpărate. Mi s-a părut ceva ce-ar putea să-i placă unui tânăr ca tine.

— Unde aţi citit?

— În revista „Aeromodele". Am abonament, a râs. Dacă eşti interesat, îţi pot aduce toată colecţia, să o studiezi. Înainte de a urma facultatea de filologie şi înainte de cea de fizică atomică, am vrut să mă fac aviator. Sunt pasionat de avioane, dar şi de maşini vechi, de epocă, de motoare, în general. Ştiu că e ciudat, de fapt am tot felul de pasiuni ciudate. Colecţionez scrisori vechi, pe care le cumpăr din târguri de antichităţi — îmi place să citesc

poveştile necunoscuţilor din alte epoci, să văd cum au trăit, au iubit, au suferit, s-au bucurat, ca noi. Mi se pare că din scrisori îţi faci părerea cea mai aproape de adevăr legată de felul în care trăiau oamenii odată. Printre altele, în scrisorile lor, oamenii pomenesc şi despre tulburările vremurilor, despre poziţie socială, grade de rudenie, relaţiile dintre ei. Pur şi simplu, mă fascinează acest lucru. Apoi, sunt abonat şi la „Revista pescarului înfocat". După o perioadă foarte solicitantă, îmi iau undiţa şi toate celelalte unelte pe care m-am învrednicit să le strâng şi dispar câteva zile la pescuit, în natură, departe de lume, singur cu cortul. Ştiu, poate vi se pare ciudat, dar... pescuitul mă relaxează ca nimic altceva pe lume.

— Ai multe preocupări pe care nu le-aş fi ghicit niciodată! Pornind de la facultăţile pe care le-ai absolvit!

— Pentru asta am o explicaţie: mama m-a îndrumat întotdeauna către partea artistică, partea ei frumoasă, spunea ea, în care ne putem construi propria variantă asupra lumii, în timp ce tata a fost întotdeauna partizanul ştiinţei, al gândirii logice şi matematice. El a lucrat de când a terminat facultatea la Institutul de Fizică Atomică şi pot să spun că cea mai mare parte a copilăriei şi adolescenţei mele am petrecut-o pe culoarele institutului, printre adevărate somităţi ale acestei lumi. Fiecare dintre părinţii mei şi-a dorit să îmbrăţişez cariera lui, iar eu am descoperit că-mi plac amândouă. Când eram cu mama, deveneam ca ea, visător şi romantic, când eram cu tata, mă transformam în el şi deveneam rece, cerebral şi calculat. Mi-a fost foarte greu să mă descopăr pe mine, cel de dedesubtul tuturor dorinţelor lor şi mult timp nici nu mi-am pus problema ce vreau eu să fac cu adevărat.

— Te-ai găsit pe tine, în sfârşit? Adică ai ajuns să faci ceea ce te reprezintă cu adevărat?

— Pentru moment mi-e bine unde sunt. Fac totul cu uşurinţă, încât n-am niciodată sentimentul că fac o muncă propriu-zisă. De cele mai multe ori, lucrurile-mi ies fără să mă gândesc foarte mult la ele. În faptul că reuşesc să fac — aşa cum se spune — campanii inovatoare de marketing, regăsesc îndemnurile şi sfaturile mamei, care întotdeauna mă îndruma să găsesc partea frumoasă, nevăzută a lucrurilor. Să aduc mereu ceva nou, surprinzător şi bun, la care alţii nu s-au gândit înaintea mea. Iar faptul că reuşesc să mă încadrez în deadline-uri, să calculez totul până în cel mai mic amănunt cred că se datorează gândirii sistematice, uneori de-a dreptul matematice, cu care m-am obişnuit să fac toate lucrurile, pe linie paternă. Încerc să menţin întotdeauna un echilibru între ceea ce am învăţat de la ambii părinţi şi cel puţin până acum am reuşit să fac asta. Cine ştie, când nu o să mai fiu în stare să fiu creativ în munca mea, poate o să mă retrag undeva, în Tanzania, şi-am să studiez antilopele, elanii şi bivolul african, a spus râzând, descoperindu-şi dantura perfectă, de un alb imaculat.

— Cum adică să plecaţi în Tanzania? a întrebat Paul de-a dreptul fascinat. Aşa, pur şi simplu? Adică puteţi să faceţi orice?

— Nu poţi pleca de azi pe mine şi să laşi oamenii încurcaţi — aşa cum aş face eu, de exemplu, dacă aş pleca acum şi nu mi-aş onora treburile şi îndatoririle faţă de tatăl tău şi toţi ceilalţi ca dumnealui — spun doar că, la un moment dat, poţi schimba radical macazul într-o altă direcţie, sau poţi pur şi simplu să te opreşti puţin. Viaţa e prea scurtă ca să nu faci exact lucrurile pe care ţi le

dorești, a concluzionat Lorin ca pentru sine și i-a privit intens pe amândoi.

O fracțiune de secundă, cât a privit spre ea, Stella a simțit cum lama privirii îi despică sufletul în două și o provoacă la o lecție de sinceritate. A pus deoparte lucrurile pe care și-ar fi dorit să le fi făcut până la această vârstă și, de cealaltă parte, toată viața ei de până acum. Pentru o clipă a lăsat la vedere visurile ei, unele împlinite, altele uitate. S-a străduit să închidă repede breșa, dar a hotărât să revină negreșit asupra ei.

— Oricum, bănuiesc că mai ai și alte „obligații" profesionale în afară de mine. Și nu numai profesionale. Vreau să cred că nu eu aș fi piedica ce te-ar opri să iei, așa cum ai spus, drumul Tanzaniei, a spus Tomas glumind într-un fel nedefinit.

— Desigur, desigur! Vorbeam la modul ipotetic. Momentan am atât de multe proiecte și atât de multe planuri și contracte de onorat, încât nu mă pot gândi la altceva și nici nu vreau. Îmi place foarte mult ceea ce fac și atât timp cât îmi fac meseria cu plăcere, gândul nu-mi zboară către altceva. Iar alte „obligații" în afara celor profesionale nu am, a adăugat râzând.

— Familie, soție, copii, nici măcar o iubită? a întrebat Tomas văzându-l cum scutură din cap în semn de negare la toate posibilitățile descrise de el. Iartă-mă și oprește-mă dacă simți că sunt prea indiscret.

— Oooo, nicidecum. Nicio indiscreție. Din păcate, așa cum vă spuneam, mama a murit în urmă cu doi ani, iar tatăl meu este departe. S-a întors în orășelul în care s-a născut și preferă să își petreacă acolo timpul pe care îl mai are de trăit. La urma urmei, îl înțeleg, acolo sunt toate surorile, toți cei care au mai rămas din familia lui, altfel

numeroasă, în afară de mine. Îi trimit constant pachete cu cărți, colecții de reviste, tot ce-și dorește. Cu toate că a pierdut-o pe mama, ființa pe care a iubit-o cel mai mult, pare împăcat cu el și cu viața lui. Când e frumos afară, stă pe veranda casei și citește pe balansoar cărțile pe care i le trimit, ori pur și simplu admiră dealurile înfrunzite din fața casei. Iarna se mută la gura șemineului și bea câte un păhărel în compania rudelor și prietenilor de acolo. Deseori îmi lipsește foarte mult, dar pe de altă parte știu sigur că dacă ar fi rămas aici, cu mine, s-ar fi prăpădit de singurătate. Eu sunt mai tot timpul plecat și n-am fi putut să ne bucurăm decât rareori unul de celălalt. Așa, măcar știu că e în locurile pe care le iubește și care-i aduc aminte la tot pasul de viața frumoasă pe care a petrecut-o cu mama. Îl știu alături de toți ai lui și gândul ăsta mă bucură.

— Totuși, bănuiesc că e greu și pentru tine, și pentru el să vă vedeți atât de rar.

— Fiecare e împăcat cu alegerile sale. De cele mai multe ori, după o perioadă foarte aglomerată, atunci când am posibilitatea, mă duc și stau cu el câteva zile. Sunt zile pe care ni le dedicăm în totalitate unul altuia. Sunt atât de intense, încât pot șterge cu buretele pe cele în care am fost departe unul de celălalt. Important e că niciunul nu are regrete și că fiecare a ales singur locul în care vrea să fie. Nici eu n-aș putea trăi toată viața acolo, lângă el, iar el știu că ar fi nefericit să trăiască aici, într-un oraș în care nu s-a acomodat niciodată. Și-atunci, simțim că suntem în locul potrivit. În ceea ce privește propria familie, pot doar să spun că nu am găsit încă femeia potrivită pentru asta.

— Mai e timp, tinere, mai e timp. O să găsești și tu femeia potrivită, așa cum am găsit-o eu, femeia cu care să

știi din prima clipă că vrei să trăiești fiecare secundă a vieții tale următoare.

— Sper să fiu și eu într-o bună zi la fel de norocos ca voi! a zis el. Râvnesc la atmosfera asta caldă și frumoasă de familie, pe care mi-aș dori s-o pot trăi și eu într-o bună zi. Încă de când am intrat în casă, am fost sedus de sentimentul ăsta cald al căminului și al vieții tihnite de familie. Chiar sunteți norocoși să puteți avea așa ceva!

Stella și Tomas au mulțumit și, uitându-se unul la celălalt, au realizat că într-un fel așa era.

Seara a continuat într-o atmosferă destinsă, cu Lorin și Tomas tot mai volubili, discutând despre cărțile apărute în ultimii ani, despre plusurile și minusurile lor și încet-încet ajunseseră să vorbească și despre cea de-a treia carte la care Tomas încă lucra.

— Te-am remarcat de la primul roman. Mi-am spus în sinea mea că da, pentru un astfel de scriitor mi-ar plăcea să-mi pun în mișcare toate rotițele. În unele din zile chiar îmi făceam planuri de lansare a cărții tale, unul mai fantezist ca altul. Mă gândeam la o promovare neconvențională, care să pună cât mai bine în valoare atuurile ei. Știu că, probabil, nu m-ai reținut, dar ne-am întâlnit pentru prima oară pe holurile televiziunii HDD, unde veniseși să dai un interviu. Eu tocmai vorbeam cu producătorul emisiunii, când ai trecut împreună cu prietenul nostru comun, agentul tău de atunci, pe lângă noi. Ne-am prezentat rapid și fiecare și-a văzut de drumul lui. Ce-i drept, încă de pe atunci mi-ar fi plăcut să te cunosc mai bine!

— Îmi pare rău, dar chiar nu-mi amintesc! E drept că în acea perioadă am fost extrem de bulversat, iar celebritatea venită peste noapte m-a prins total nepregătit. În fiecare zi îmi strângeam mâinile cu oameni noi, ale căror fețe

se amestecau unele cu celelalte şi tindeau să devină una singură. În fiecare zi trebuia să ţin câte un speech, unul mai deştept ca celălalt şi să am grijă să nu mă repet. Îţi spun sincer că acum mi-e aproape imposibil să-mi aduc aminte măcar un sfert din lucrurile pe care le-am făcut sau le-am spus în acea perioadă, la fel cum mi-e greu să-i recunosc pe cei cu care am făcut cunoştinţă deja.

— Nu-i nicio problemă. Nu ţi-am spus asta ca să te fac să te simţi prost. Dacă nu te superi că te întreb şi dacă nu consideri că e un moment total nepotrivit, aş vrea să ştiu dacă ai vreo dată aproximativă pentru finalizarea cărţii la care lucrezi.

— Aş vrea să-ţi pot răspunde la întrebarea asta. Sincer. De fapt, aş vrea să-mi pot răspunde măcar mie. Dar nu pot. În momentul ăsta, cartea e aproape gata, dar simt că îi lipseşte ceva. Ceva esenţial. Poate acea sclipire, pe care am pierdut-o undeva pe drum. Încerc să nu intru în panică deocamdată şi să nu mă pierd cu firea; încă mai caut momentul în care m-am îndepărtat de suflul ei lăuntric. Cu cât îl dibuiesc mai repede, cu atât o să fiu în stare să-i dau ceea ce-i lipseşte. Iar de va fi nevoie s-o iau de la început, o voi face, pentru că nu-mi place să fac lucruri de mântuială. Aşa că, vezi tu... acum sunt complet debusolat.

— Admir puterea ta de lucru şi de concentrare şi trebuie să spun cu mâna pe inimă că eu n-aş putea niciodată să fac asta. Intuiesc că în spatele fiecărei pagini e o muncă titanică ce te consumă şi te scoate din rândul lumii pentru o perioadă. Sunt convins că e greu atât pentru tine, cât şi pentru toţi ai tăi.

— Uneori, când tata scrie, zici că e plecat din ţară, s-a avântat Paul în discuţie. Uneori şi uiţi că e cu noi în casă. Dispare în biroul lui şi apare când te aştepţi mai puţin,

ca o nălucă, atunci când noi ne pregătim de culcare sau plecăm la şcoală. Cred că nici el nu mai ştie dacă e noapte sau e zi, a adăugat Paul vesel, dornic să-şi dea şi el cu părerea.

Pentru Tomas a fost ciudat să audă părerea fiului său spusă atât de simplu şi abrupt în faţa unui străin. A fost ciudat să vadă că Paul al lui cel timid poate fi atât de deschis în faţa unui om cu care stătea de vorbă pentru prima dată. E drept că în ultimul timp nu prea mai ştia cum să se poarte cu fiul lui, pe care simţea că-l cunoaşte tot mai puţin. Oare Paul îl judeca pentru absenţele lui? Oare ce era în capul lui?

— Dar chiar şi aşa, eu vreau să devin scriitor, ca el! a adăugat cu convingere şi vădită admiraţie micuţul Paul.

Tomas s-a ridicat de pe scaun şi a simţit nevoia să-l îmbrăţişeze. Nu-şi mai ştia fiul, uneori habar nu avea ce-i în sufletul lui, dar îl simţea dornic să fie văzut. De el, de străini, de oricine. Îl iubea în acel moment aşa de mult, că simţea nevoia să i-o arate. E adevărat, îl neglija şi pe el şi întreaga familie când se refugia în scris, uita de ei cu orele, cu zilele chiar, şi nu se gândea aproape niciodată la cum se raportau ei la absenţa lui. Evita să facă lucrul ăsta, dar ştia în sinea lui că nu e uşor pentru niciunul dintre ei. Avea să se revanşeze faţă de fiul său. Avea să se revanşeze el cumva faţă de toţi. Era uimit de cât de repede trecea de la un sentiment la altul. De câteva zile era „supărat" pe Stella, pentru că-i ascunsese plimbarea cu maşina alături de Stan, mai devreme îşi judecase fiul greşit, iar acum era în stare să zică şi să facă orice pentru ei. La urma-urmelor, agentul său avea atât de multă dreptate, chiar era un norocos. Iar dacă ar fi ştiut să arate mai bine familiei lui cât de mult o preţuieşte, cât de mult înseamnă ei pentru el, cu siguranţă

toți ar fi fost mai fericiți. Dar nu, nu era în stare să exprime mai nimic din ceea ce simțea. Chiar nu era!

Ușor-ușor discuțiile s-au îndreptat spre subiecte filosofice, unde — culmea — Lorin excela. Nu făcea paradă de cunoștințele sale, ci le etala cu simplitate, ca pe un evantai, pe care-l deschizi cu cele mai firești gesturi atunci când ți-e cald. Îi plăceau existențialiștii și știa aproape totul despre ei.

Concluzia lui era aceea că filosofii existențialiști au încercat, fiecare în felul lui, să disece sufletul uman și să descifreze ce e înăuntru. Pe lângă asta, toți au sperat să găsească acolo, înăuntru, particula divină a sufletului, acea particulă dumnezeiască ce îl face să fie nemuritor. Au sperat să-l vadă acolo ca pe un organ de sine stătător pe care să-l poată privi cu nesaț și pe care să-l poată atinge cu vârful degetului. Au vorbit despre Platon si nemurirea sufletului și apoi au trecut din nou la existențialiști care — în opinia lui Lorin —, încercând să descifreze complicațiile sufletului, au experimentat un fel de operație pe cord deschis ce nu a făcut altceva decât să scoată la lumină neputința omului de a înțelege ceva din el.

Stella asculta cu plăcere aceste discuții și îi părea bine că apăruse cineva nou în anturajul lor, care să abordeze și alt gen de subiecte, în afara celor literare, pe care Tomas le epuiza deseori cu Walter. Fără să știe, acest Lorin deschidea în ea teme pe care ea le închisese, o făcea să privească mai mult în interiorul ei și să vrea să se psihanalizeze. O făcuse rareori în ultimii ani și atunci doar în relație cu Tomas. Majoritatea fuseseră ani dedicați lui Tomas, dorințelor și idealurilor lui, iar pe ea se lăsase deoparte. Prea puțin îi mai păsase dacă împlinise ceea ce-și

dorise şi ea cândva. La urma-urmei, acest Lorin era un tip extraordinar, deştept, fermecător, care-ţi punea rotiţele în mişcare şi te provoca la un sprint al ideilor. Iar pe ea o făcea pur şi simplu să se simtă asemenea unui ceas mecanic pe care uitase de mult timp să-l întoarcă şi care, din lipsă de atenţie, trecuse pe modul de funcţionare „automat". O speriau şi-o încântau la el vioiciunea gândului, dar mai ales, îndrăzneala exprimării. Acest Lorin se purta ca şi când viaţa nu ar fi fost altceva decât o rodie frumos coaptă, de care nu se temea să se minuneze în gura mare. O rodie ce ascundea în fiecare cămăşuţă care separa bucheţelele de bobiţe mici şi roşii toate plăcerile dulci-acrişoare ale vieţii. Care meritau savurate una câte una. Fiecare aducătoare de senzaţii şi plăceri noi, ce meritau explorate în linişte şi fără grabă. Viaţa pentru el se etala asemenea unor fructe mici, pe care trebuia doar să ai răbdarea de-a le scoate la suprafaţă şi apoi, dorinţa de a te delecta cu gustul lor. Descoperea odată cu acest bărbat un fel de gândire abrupt de sincer şi de asumat, pe care nu-l mai văzuse în viaţa ei la nimeni. A simţit cum se rostogoleşte în ea un ghem de voioşie. Se bucura pentru Tomas, dar şi pentru relaţia lor de cuplu şi într-un fel spera ca modul lui Lorin de viaţă să influenţeze viaţa soţului ei. Pozitivismul acestui bărbat spera să-l ajute pe Tomas să vadă lucrurile mai clar şi să i se pară şi lui totul mai uşor. Îşi iubea soţul tocmai pentru felul lui special de-a fi, dar ştia în adâncul ei că Tomas e mereu implicat în tot felul de bătălii lăuntrice, pe care se întâmpla deseori să le piardă. Şi-ar fi dorit uneori să-l facă mai simplu şi mai puţin chinuit, dar pe undeva ştia prea bine că aşa era el construit şi că nimic din ceea ce realizase până atunci nu ar mai fi ieşit la fel, dacă nu ar fi fost exact aşa cum era.

Au mâncat desertul în liniște, iar Stella a arborat o pace care o făcea să arate calmă și frumoasă, de parcă tocmai ar fi înțeles o parte dintre adevărurile esențiale ale lumii. Schimbarea nu i-a scăpat lui Tomas, care a crezut că Stella e pur și simplu topită după invitatul lor. A simțit un ghimpe înfigâdu-i-se drept în inimă și a sângerat până la finalul serii de gelozie și invidie. Totul a devenit mai suportabil pentru el cu ajutorul câtorva pahare generoase de whisky. Ele n-au făcut altceva decât să-i amestece toate gândurile și trăirile ca într-un malaxor uriaș. Imaginea cu Stella râzând cu capul dat pe spate în compania profesorului Stan l-a prins din urmă și i s-a desfășurat în fața ochilor ca o secvență dintr-un film. Rotițele din creierul lui se învârteau necontenit, iar zimțurile gândurilor colțuroase intrau abrupt unele în altele, lăsând urme ascuțite de durere. Ar fi vrut ca Stella să nu mai fie așa de luminoasă și se blestema în gând pentru faptul că o luase de nevastă pe cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse în viața lui. Se înșelase când crezuse că acestea aveau să fie fericirea și mândria lui și, într-un fel, îl blestema frumusețea. Cum se făcea că tocmai lucrurile care-i împlineau și-l scoteau din rândul lumii — frumoasa lui soție și meseria lui de scriitor — reușeau să-l coboare în cele mai negre și adânci hăuri de incertitudine? Să fie al naibii de înțelegea de unde venea nesiguranța care copleșea tot ceea ce era el, ce iubea mai mult și ce știa el să facă mai bine.

Când Lorin s-a ridicat să plece, Tomas l-a făcut să promită că va revenl cât mai curând, iar Stella nu a făcut decât să aprobe rugăminții soțului. Ana și-a luat la revedere și a plecat și ea la ai ei. Lorin s-a despărțit de Paul cu o strângere de mână bărbătească, care l-a făcut pe băiat să se simtă important și totodată să roșească de plăcere.

Una peste alta, plecarea lui Lorin a lăsat în urmă o dâră de bucurie şi lumină cum nu mai adusese nimeni, de multă vreme, în casa lor. Stăruia un parfum al prezenţei lui, care continua să aducă bună dispoziţie şi jovialitate. Timid de felul lui, Paul nu s-a putut abţine să nu exclame cât de mult l-a plăcut pe prietenul tatălui său.

— E un bărbat pe cinste prietenul tău, tati! Mi-a plăcut foarte mult de el!

— Serios? Şi ce anume ţi-a plăcut?

— În primul rând, faptul că pare genul care se pricepe la toate. Ştie şi de-aia, şi de-aia, şi de-aialtă, poţi să vorbeşti cu el despre orice! Mi-a plăcut foarte mult de el. E foarte deştept! Şi fără fiţe! a râs el convins fiind că a zis ceva nostim. Nu-i aşa, mami?

— Da, într-adevăr! E o persoană interesantă, cu care poţi vorbi despre orice. Deschis, jovial, vorba ta, fără fiţe, care nu se sfieşte să spună ceea ce gândeşte! Da, chiar mi-a plăcut! La început mi s-a părut poate prea îndrăzneţ în a-şi exprima părerile, dar apoi mi-am dat seama că tocmai lucrul ăsta e de apreciat la el. Faptul că este un om foarte asumat: ăsta sunt, cu ăsta defilez. Curajos, aş putea spune!

Pe de-o parte, aprecia că Stella nu se sfieşte să-şi exprime părerile — asta însemna că nu are nimic de ascuns, nu? — dar de cealaltă parte, Tomas nu putea să nege gelozia care făcea să-i pulseze sângele cu mai multă putere şi să-i zvâcnească în tâmple. Nu se simţea bine s-o audă vorbind cu atâta plăcere despre un alt bărbat — e adevărat — pur şi simplu fermecător. Frumos şi inteligent deopotrivă, curajos şi asumat — cum bine observase Stella — vesel şi deschis, capabil să vorbească în cunoştinţă de cauză despre orice subiect s-ar fi putut deschide.

— Chiar mi se pare că ai făcut alegerea potrivită cu băiatul ăsta! i-a spus ea.

— Crezi?

— Da, chiar cred. Tu, nu?

— Nu ştiu ce să zic?!

— De ce spui asta? Ai un motiv anume?

Nu, n-avea! De fapt nici el nu ştia de ce spusese aşa! Poate doar voia să arunce o umbră de îndoială asupra imaginii lui perfecte. Atâta tot. Poate era doar al naibii de invidios pe toată vioiciunea asta, pe care Lorin o adusese în casa lor, pentru prospeţimea şi bucuria pe care reuşise să le împrăştie ca un pulverizator. Făcuse ce făcuse şi-l însufleţise familia într-un fel în care el nu mai reuşise s-o facă de mult. Avea din nou sentimentul că se află în competiţie cu el şi cu toată lumea din jurul lui!

— Serios, ce te deranjează la el?

— Nu ştiu, nu-mi dau seama. Dar e ceva...

Stella ar fi vrut să aprofundeze subiectul, dar vedea bine că nu are cu cine. Într-un fel, o enerva Tomas. El îl adusese acasă şi tot el era cel care pe urmă făcea pe inabordabilul. A strâns repede ceea ce mai avea de strâns şi s-a grăbit să se ducă la culcare, nedorind să piardă cu totul starea bună pe care o dobândise pe parcursul zilei.

— Vii la culcare sau mai rămâi?

— Vin şi eu imediat, dar nu mă aştepta!

— Noapte bună!

— Noapte bună!

Stella s-a dus la culcare cu o strângere de inimă. Şi-ar fi dorit ca Tomas să vină cu ea şi să vorbească, aşa cum o făceau pe vremuri, despre Lorin, despre toată ziua de azi, despre ce simţeau, despre ce le plăcuse şi ce nu. Ar fi vrut să fie iar prietenul ei cel mai bun şi să nu aibă niciun

secret unul față de celălalt și să poată vorbi deschis despre orice le trecea prin cap. Așa cum o făceau la începuturi. Când Tomas nu se ascundea de ea și când o încuraja să-l spună tot ce simte. Când Tomas însuși vorbea la nesfârșit și o descosea fără oprire. Îl simțea pe Tomas înstrăinat de ea și-n același timp forțând-o și pe ea să nu mai poată fi la fel. Era ca și când Tomas luase deciziile astea pentru amândoi, iar ea nu ar mai fi avut cum să se îndrepte către el, pentru că el îi întorcea mereu spatele, închidea ușa după el. Lucrurile astea erau și mai vizibile acum, când în casa lor poposise un om nou, sănătos în gândire, viguros la minte, sprințar la vorbă, care lăsa să curgă învolburat șuvoiul vieții. Uitase cum e să trăiești fără a-ți pune opreliști la tot pasul, mereu gândindu-te la alții, la cei din jurul tău, și atât de puțin la tine. Singurul lucru pe care îndrăznise să-l facă pentru ea în acești ani fusese întoarcerea la catedră, singurul loc în care se simțea atât de ea. Atât de liberă, atât de neschimbată. În rest, pe tot parcursul căsniciei ei, fusese nevoită să facă întotdeauna ajustări. Ca și când ar fi pornit la drum într-o rochie înflorată, largă, veselă, vaporoasă, ieftină, colorată, pe care nici nu a simțit că o poartă o bună bucată de vreme, dar pe care, pe parcursul drumului, a fost mereu nevoită s-o ajusteze. I-a făcut pense pe ici, pe colo, i-a modificat lungimea, i-a estompat culorile, a făcut-o mai șters, mai cenușie, mai uniformă, mai incomodă și atât de nereprezentativă. Așa cum se simțea și ea acum. Atât de străină sieși, atât de insipidă! Pasele de discuții pe care și le aruncase astăzi cu Lorin peste fileu, ca la un meci curat de tenis, o făcuseră să-și dorească să intre din nou în joc. Să-și dezmorțească apetitul dorințelor de socializare, de afirmare a propriilor opinii, de recunoaștere. Toate acele dorințe pe care le

avusese cândva, dar pe care le pierduse pe drum. Toate năzuințele ei de acum se rezumau și se învârteau în jurul carierei lui Tomas, a toanelor lui, a protejării lui. De parcă ea nu ar fi existat și nu ar fi avut și ea proprile-i năzuințe. Se gândea la toate astea și realiza că nu era corect.

*

Toni și Laura au trecut prin clipe de coșmar când au aflat că analizele Laurei indicau fără rezerve o tumoare canceroasă la sân, ce trebuia operată în cel mai scurt timp. Ana a fost cea care i-a lămurit lui Tomas acel du-te-vino neîntrerupt al soților de peste drum, care erau tot mai abătuți și cocoșați de griji. Îl cuprinse o milă teribilă față de gemeni, care fuseseră trimiși la bunici fără a înțelege de ce, dar cu sentimentul că ceva se întâmplă în lipsa lor, ceva ce lor încă nu le e împărtășit. Domnul H. a constatat că fie și amușinarea suferinței și a morții — da, știa, se dusese prea departe cu gândul — îi băgau în sperieți. Știa că până acolo era cale lungă și, cu siguranță, dacă se gândea mai bine, credea că Laura avea să scape cu bine din această luptă, însă primul lucru care îi venea în minte gândindu-se la ei era nenorocirea, teribilul unei noi morți, al unei noi pierderi. Nu era deloc apropiat de această familie, dar asta nu-l împiedica să se gândească la ea ca la o pierdere a lui. Încă o nouă problemă pe care și-o punea în cârcă. A pierdut nopți și zile gândindu-se la grijile prin care mai mult ca sigur că treceau Laura și Toni, întrebările pe care și le puneau în gând, dar pe care nu aveau puterea să le rostească. Oare ajunseseră să gândească până-ntr-atât de departe încât ea să-l pună să promită că va avea grijă de copii după moartea ei? Îl va fi pus să-i promită că el însuși va

fi bine? Că va face tot ce-i stă în putință să-și refacă viața, să trăiască în continuare cu bucurie, neîngenuncheat de regrete? Și-l imagina pe Toni încercând s-o liniștească, spunându-i că nimic din toate astea nu se va întâmpla, că va face operația, că va face chimioterapie și că totul va fi bine. Că vor îmbătrâni împreună și-și vor aminti peste ani, tot împreună, de tot ce-au trăit, felicitându-se c-au reușit să treacă prin toate unul alături de celălalt.

Dar cum, cum vor face să rămână alături, indiferent cum va decurge viața lor în viitorul ăsta nesigur? Cum? Asta îl interesa pe domnul H. Vor ști ei cum să facă să rămână împreună până la capăt, indiferent când va fi acela și mai ales, care va fi el? Cum vor face? Vor ști ei cum să facă? El n-a știut!

Apoi se gândi la gemeni. Îl năpădiră o grămadă de gânduri de-odată și, deși majoritatea erau grosolane și morbide, nu se abținu să nu le atâțe tocmai pe cele ce puteau deveni cele mai dureroase adevăruri. Ce amintiri vor păstra gemenii despre mama lor dacă aceasta nu va reuși să câștige lupta cu cancerul? Care amintiri se vor impune mai întâi, cele cu ea slăbită, răpusă de boală, deprimată, tristă, fără păr, mereu obosită și cu o fluturare de regret veșnică în priviri, sau cele cu ea frumoasă, proaspătă, energică, niciodată prea obosită să le țină isonul, să îi certe, să-i mustruluiască și să-i pupe, să-i îmbrățișeze? Ce anume va învinge?

Se gândi la Paul și iar se întrebă dacă el reușise de-a lungul timpului să păstreze ceva și din timpurile fericite pe care le trăiseră împreună, sau răul înghițise binele?

Îl era atât de dor de el, că ar fi dat practic orice pentru a mai sta măcar o dată lângă el, în fața lui, pentru a-i privi chipul frumos care nici nu știa cum arată acum.

Dacă semăna la fel de mult cu mama lui, dacă-i mai trecuse din timiditate, ce fel de om era, dacă reuşise să-şi vindece în vreun fel sufletul, ce putuse să uite şi ce nu şi, mai ales, cum îl marcaseră cele trăite. La cei 26 de ani pe care îi avea acum, Paul era probabil bărbat în toată puterea cuvântului, însă el, tatăl, nu ştia nimic din toate cele ce se întâmplau acum în viaţa lui. Nu ştia absolut nimic. Nici măcar cu cine-şi împărţea viaţa, nici ce s-a ales de educaţia lui, nici care este drumul pe care a apucat-o. Nimic. Ceva era sigur: Paul îl ura pe tatăl lui şi nu voia să mai audă niciodată de el.

Cu toate astea, lui Tomas îi era atât de dor de el, încât era dispus să facă tot ce-i stătea în putinţă să-şi câştige fiul înapoi. O va lua cu paşi mărunţi şi va continua să-l sune cu regularitate până când se va sătura să-i tot închidă telefonul şi va avea îndurarea de a-l asculta.

Formă la repezeală numărul de telefon şi aproape când crezu că nu-i va răspunde nimeni şi se pregătea să închidă îi auzi vocea clară în receptor:

— Alo, da!

— Bună, Paul! Salut, băiatule!

— ...

— Te rog, nu-nchide. Sunt eu, tata.

— Ce vrei?

Uf! Ce întrebare grea. Ce voia? Ce-i putea spune mai întâi că vrea?

— Vreau să vorbesc cu tine, să te aud, să-mi dai posibilitatea să...

— Ce să ne spunem acum? Cu ce să-ncepem? E cam târziu pentru asta, tu nu crezi?

— Nu zice aşa, poate că vorba aia care spune că niciodată nu e prea târziu are şi ceva adevăr în ea.

— Ce speri să rezolvi dacă vorbeşti cu mine acum?

— Sincer, fiule, nu încerc să rezolv nimic. Nu mai am ce rezolva. Vreau doar să te aud, să pot vorbi cu tine din când în când, să mă întorc în viaţa ta, vreau...

Şi nu mai apucă să zică nimic, pentru că de la capătul celălalt se auzi sunetul prelung al tonului.

Îşi făcu curaj şi sună din nou.

— Nu mai suna, eu nu vreau nimic din toate astea! Nu mai suna niciodată aici! Lasă-mă în pace! Atât îţi cer! Să mă laşi în pace! Ai înţeles? Şi închise din nou.

Înţelese pe moment, dar îşi propuse totuşi să revină peste o vreme. Îi va lăsa timp să rumege posibilitatea de a se apropia uşor unul de celălalt şi a vorbi măcar ca două cunoştinţe.

Cât vorbise cu el, Paul o făcuse cu vocea frântă de durere, de frustrare, de enervare şi parcă totuşi unduită de o umbră de regret. Regreta că e necesar să procedeze aşa, de parcă nu asta şi-ar fi dorit cu adevărat să zică. Încerca să pară sigur pe el, puternic şi hotărât, dar Tomas sesizase cât de greu îl fusese să spună toate lucrurile alea. De parcă ar fi fost supărat pe amândoi: şi pe tatăl lui, dar şi pe el. Era o decizie greu de luat pentru Paul!

Tomas înţelegea foarte bine asta şi tocmai de aceea era dispus să aştepte, să înainteze cu paşi de furnică, dar era hotărât să nu renunţe. Ştiuse de la început că nu are cum să-i fie uşor şi nici nu se aşteptase să fie altfel decât aşa cum era, aşa că va încerca să se ţină de plan şi să nu renunţe. Următorul telefon avea să-l dea de ziua lui. Poate că atunci îi va fi mai uşor şi lui Paul să-l asculte şi totodată să se ierte că lasă garda jos şi vorbeşte cu omul care a distrus vieţile tuturor celor din jurul lui. Ştia, avea să fie din nou greu pentru fiul lui. Punându-se în locul

său, era convins că ar fi procedat la fel. Ar fi încercat să se țină cât mai departe de el și și-ar fi adus neîncetat argumente care să-l convingă să nu cedeze. Ar fi rememorat totul doar pentru a se convinge că procedează bine și că trebuie să se țină departe. De parcă ar fi fost un lucru otrăvit, de care e bine să te ferești și să nu lași nicio posibiliate de a intra în contact cu el. Pentru că, odată atins, el lasă urme care, mai devreme sau mai târziu, ucid.

Tomas rememoră la nesfârșit scurtul lor dialog și se-ntrebă — a câta mia oară — ce amintiri va fi păstrat Paul despre tatăl lui. Oare cele negre, urâte, pe care i le stârneau gândurile trecutului reușiseră să le înghită cu totul pe cele frumoase, pe care le trăiseră totuși împreună? Se gândea oare vreodată cu nostalgie la perioada aceea — ce-i drept, scurtă — în care ei doi se apropiaseră atât de tare, încât simțiseră mai puternic ca niciodată că sunt același suflet împărțit în două? Reușise oare să nu înece cu totul amintirile lor neprețuite de tată–fiu? Ar fi dat orice să știe că a reușit să păstreze și zburdălnicia vremurilor fericite, în care el patru au fost o familie adevărată. Ar fi dat orice să știe că atunci când a aruncat totul la gunoi, când a vrut să îngroape cât mai adânc lucrurile care l-au rănit, nu s-a debarasat și de acelea care l-ar putea acum ajuta să se lipească înapoi. A suferit prea mult acest copil, dar dacă ar avea o brumă de înțelepciune și un baston pe care să se sprijine ar putea scormoni în dedesubtul amintirilor lui și ar scoate de acolo fragile firișoare de amintiri plăcute, care l-au făcut copilul minunat și fericit care a fost odată. Pentru că tocmai sensibilitatea, timiditatea și blândețea lui l-au făcut să fie copilul minune, copilul matur, care a fost întotdeauna, copilul capabil să înțeleagă mai mult decât oricare altul aflat la vârsta lui.

La fel cum tot ele au fost cele care i-au triplat suferința, pierderile și trăirile.

Nu era zi în care să nu se condamne pentru tăcerea lui din ultimii zece ani și să nu se blesteme pentru deciziile pe care le-a luat sau cele pe care s-a ferit să le ia, dar acum, când revenise printre vii, simțea că mai are o singură datorie de împlinit pe acest pământ, cea față de fiul său! Era târziu, știa, dar ce altceva mai bun mai avea de făcut în viață?!

Lorin a devenit o prezență constantă în casa familiei H., o prezență care aducea întotdeauna exuberanță, veselie, îndrăzneală. Pentru Tomas era în același timp tortură, provocare și doar uneori bucurie. Pentru o lungă perioadă, a reușit să disimuleze aproape de perfecțiune o stare plăcută de încântare, pe care o afișa atunci când îi anunța prezența. Dacă l-ar fi întrebat cineva de ce face asta, nu ar fi știut nici el să spună prea bine, dar trebuie că totul pornea de la dorința lui de a-și învinge niște temeri, niște frici. Lorin adusese din nou în casa lui buna dispoziție, o bună dispoziție plutitoare, care rămânea instalată mult timp după plecarea lui.

Prezența lui avea efecte benefice asupra tuturor, uneori chiar și asupra lui Tomas însuși. Stella era mai frumoasă și mai ravisantă ca niciodată, mai vie ca oricând la spirit, mereu neobosită să se avânte în dueluri intelectuale. Culmea era că Stella era mult mai deschisă chiar și față de el, de Tomas și nu se sfia să-i arate dragostea, plenar, în fața tuturor, fără menajamente. Îi suporta cu stoicism toanele și crizele datorate nemulțumirilor legate de „facerea" cărții și-i trecea mai ușor cu vederea paharele de whisky pe care le dădea pe gât în astfel de momente.

Acest Lorin nu numai că reuşise să-i redea lui Tomas persoana de care se îndrăgostise, dar îl revelase o soţie mai tolerantă, mai greu de rănit, mai darnică în sentimente şi mai puţin dornică să primească înapoi. Atunci a avut poate pentru prima dată sentimentul că îl ia aşa cum e şi că îl iubeşte necondiţionat. A realizat de multe ori că o judecă greşit, dar asta nu l-a împiedicat să o facă.

Pentru Stella, schimbarea de comportament a venit de la înţelegerea faptului că trebuie să înveţe să fie din nou ea, cu tot ceea ce însemna acest lucru. Avea dreptul să facă lucrurile aşa cum simţea, să lase garda jos şi să trăiască din plin.

Chiar şi pentru Tomas prezenţa lui Lorin în viaţa lor a însemnat un lucru extraordinar. Deşi n-a recunoscut niciodată, în faţa nimănui, acum poate spune cu mâna pe inimă că probabil n-ar fi reuşit niciodată să ducă la bun sfârşit cea de-a treia lui carte şi să facă din ea „cel mai bun roman al timpurilor noastre", cum a fost repede categorisit. Ideea închegării cărţii l-a venit în urma unei runde de discuţii dintre Stella şi Lorin. Nu, n-a împrumutat ideea de la niciunul dintre ei, dar cumva, tot acest meci de tenis dintre minţile lor l-a condus către cea mai inspirată idee pe care a avut-o în viaţa lui. Poate că niciodată mintea lui nu s-ar fi îndreptat către acel ungher, dacă discuţia dintre ei nu ar fi aprins fitilul în acea direcţie. Iar odată fitilul aprins, el nu a făcut altceva decât să stea la primire, exact în momentul detonării bombei şi să culeagă scânteile de idei ce ardeau cu flacără deschisă şi incandescentă. A fost un moment unic, de înălţare, în care s-a simţit iluminat de cele mai creatoare idei. Şi asta a fost tot. Ceea ce a urmat nu a fost decât o muncă asiduă, neîntreruptă, pentru

perfectarea unui roman unic, închis perfect rotund, fără nici cea mai mica fisură.

Dacă Lorin i-a scos la iveală o soţie mai înfloritoare, mai înţelegătoare şi mai iubitoare ca oricând, pe Paul, tot el l-a molipsit cu dorinţa lui de a se năpusti asupra celor mai diferite şi neaşteptate domenii. Pasiunea pentru aeronave s-a răsfrânt şi asupra trenuleţelor mecanice sau cu telecomandă, foarte rare la acea vreme, apoi şi-a pus în practică pasiunea pentru fotografie (reuşind să pună la punct împreună cu unchiul Walter o adevărată cameră obscură pentru developat fotografii), pasiunea pentru peşti (camera sa fiind repede populată cu fel de fel de acvarii, mai mici sau mai mari, cu peşti din cele mai variate şi spectaculoase specii). Când tot familionul a fost invitat să participe la Competiţia finală a celor mai pricepuţi şahişti ai şcolii, la început nimeni nu a înţeles de ce e necesară prezenţa lor, în păr, însă Paul le-a aruncat cumva pe fugă că trebuie să meargă să-l susţină.

— Păi, joci şi tu? l-a întrebat Tomas mirat pe fiul său.

— Da, m-a învăţat unchiul Walter şi apoi am mai exersat din când în când cu Lorin. M-am înscris în concurs doar de dragul competiţiei, dar cum-necum, iată că am ajuns în finală! a explicat Paul distrat, ca şi când nu ar fi fost mare lucru.

La cei 11 ani ai săi, Paul era pasionat de aeronautică, biologie, matematică, istorie şi literatură de orice fel. Citea cu pasiune orice-i pica în mână şi îi plăcea să despice firul în patru şi să comenteze cu familia tot ceea ce îl intriga. Profesorii erau de părere că e un elev eminent şi că inteligenţa lui este mult peste medie. Singura lui problemă — dacă era să numească una — era timiditatea.

Deşi se înălţase şi avea alura atletică a tatălui său, Paul era un copil foarte timid.

Toată lumea îl plăcea pe Lorin — nici nu aveai cum altfel — dar singurul care nu-i dădea apă la moară era — culmea — unchiul Walt. Nici vorbă, şi el îl aprecia şi nu-i putea nega calităţile şi inteligenţa, dar nu reuşea să fie altfel decât rezervat în prezenţa lui. De parcă ar fi fost singurul care ar fi ştiut ceva ce toţi ceilalţi nu ştiau. Odată, când a intrat în bucătărie şi l-a găsit pe Tomas singur, în faţa unui pahar de whisky, privind înspre curtea în care Lorin juca şah cu fiul său, iar Stella şi Irene se ascundeau de Clara în spatele castelelor de carton, Walter l-a surprins întrebând:

— De ce faci asta?

— De ce fac ce?

— Ştii tu despre ce vorbesc!

— Nu, nu ştiu!

— Tomas, pe mine nu mă păcăleşti, ştii foarte bine despre ce vorbesc!

Tomas s-a uitat la el, l-a fixat până ce ochii i s-au umplut de lacrimi şi a răspuns:

— Nici eu nu ştiu, mă crezi?

Walter l-a luat în braţe şi l-a strâns puternic la piept ca pe un copil.

— Trebuie să încetezi, băiatule! Trebuie să încetezi să-ţi mai faci atâta rău!

Tomas a rămas prins în braţele bătrânelului Walter, care pe zi ce trecea era tot mai mic şi mai şubred.

— Eşti ca un tată pentru mine! Ştii asta, nu? Nu am avut pe nimeni, niciodată lângă mine, aşa cum eşti tu!

— Nu asta ne preocupă acum, fiule, ci ceea ce faci tu!

— Am înțeles, Walter, am înțeles... A făcut un gest cu mâna, semn că nu voia sau nu putea să ducă această conversație mai departe.

*

Imediat ce a terminat de scris cartea, Tomas a avut sentimentul că se poate întoarce la el, la viața și familia lui. De parcă până atunci ieșise din corp și orchestrase lucrurile din spatele unei perdele transparente, care flutura mereu între el și viață. Cartea asta îl ținuse prea mult captiv în ea, iar acum se simțea prea departe de ai săi. Privea spre el, dar parcă nu-i mai recunoștea pe niciunul. Avea sentimentul că-i pierduse, că nimeni nu-l așteptase și că fiecare, în tot acest timp, își dusese existența mai departe, fără el.

Privea spre Stella și se enerva când o vedea atât de binevoitoare cu toată lumea, se uita la fiu-su și-l înfuria să-l vadă atât de tăntălău, mereu îmbujorat de emoții și timiditate. Numai la micuța Clara nu găsea niciodată nici măcar un singur lucru care să-l enerveze. Făptura asta micuță, bucățică ruptă din el, i se părea un înger blând, singura care rămăsese doar a lui.

Odată cartea scrisă, acum era rândul lui Lorin să intre în acțiune. Avea pregătit tot ceea ce însemna publicarea și lansarea ei. Dacă până atunci cei doi reușiseră să se înțeleagă foarte bine, fără a avea conflicte deschise, pe față, acum Tomas devenise suspicios și refractar la toate propunerile agentului său. Voit sau nu, făcea tot posibilul să-l pună pe acesta într-o lumină proastă, iar colaborarea dintre el începea să scârțâie din toate încheieturile. Lorin orbecăia singur în găsirea unei metode de colaborare,

însă Tomas nu făcea decât să-i pună bețe în roate. În fiecare zi ajungea acasă nervos și cât timp dădea peste cap câteva pahare de whisky spunea cuvinte grosolane la adresa agentului său. În casă s-a așternut o atmosferă de tot rahatul și o perioadă nimeni nu a îndrăznit să-i spună lui Tomas nimic, de teama de a nu declanșa un scandal și mai mare. Pentru că nimeni nu se așteptase ca Tomas să aibă un astfel de comportament după terminarea cărții, un timp toți au stat și au îndurat nemișcați. Însă după ce au văzut că perioada de încordare se prelungește, Stella și-a făcut curaj și a ripostat:

— Nu înțeleg deloc, sub nicio formă nu înțeleg de ce trebuie să te comporți așa cu noi și de ce întotdeauna trebuie să suportăm toanele tale! Te-am înțeles când ai scris cartea, te-am înțeles când ai fost în impas, am mers în vârful picioarelor de teamă să nu te deranjăm, ți-am cântat în strună numai să fie bine, am făcut cu toții tot ce ne-am priceput, doar să fie bine. Iar acum, asta? Asta este ceea ce ne-a așteptat la capătul drumului? Crezi că asta este ceea ce am vrut să vedem? Din nou pahare de whisky lipite de palma ta la orice oră din zi și din noapte? Crezi că voi putea trece din nou prin ceea ce-am trecut atunci? De ce ne faci să trecem prin așa ceva? Crezi că vom mai suporta mult?

— Și, mă rog, ce suportați? a zbierat Tomas cu ochii injectați de alcool.

— Astea, toate astea! a spus ea aruncând într-un gest de curaj inconștient conținutul sticlei de whisky în chiuvetă! Și zbieretele tale și proasta ta dispoziție și toată starea asta de teroare pe care ai instituit-o în casă!

— Femeie! Mai aruncă o dată o sticlă la gunoi și ai să vezi ce-ai să pățești! a urlat el.

Cu ochii ieșiți din orbite, Stella a ripostat:

— Şi, mă rog, ce am să păţesc? a întrebat conştientă că nu face altceva decât să continue un joc periculos, în care furia lui devine de necontrolat.

Tocmai când ridicase mâna spre ea şi probabil că ar fi fost chiar dispus să meargă mai departe, în pragul uşii a apărut Paul.

— Ajunge! Las-o în pace, să nu te atingi de ea! a urlat copilul fugind să-şi protejeze mama.

Palma care îi fusese destinată Stellei a ajuns pe obrazul lui Paul, care s-a înroşit şi mai mult decât era deja. Lui Paul au început să-i tremure buzele de furie şi, în timp ce se străduia să reţină căderea lacrimilor pe obraz, o trăgea pe mama lui departe de bucătărie.

— Cum îndrăzneşti? a urlat Stella pregătită să se avânte asupra soţului ei turbat. Cum îndrăzneşti???

Nu se ştie cum s-ar fi putut termina seara aceea nenorocită dacă nu şi-ar fi făcut apariţia Walter şi i-ar fi despărţit pe cei doi soţi.

— Lasă-mă, Walter! Trebuie să-i dau o lecţie acestei femei lipsite de decenţă, care mă înşală în propria mea casă cu bunul meu agent! a urlat Tomas cât l-au ţinut puterile, uitându-se ţintă în ochii fiului său, de parcă pe el ar fi vrut să-l rănească cel mai mult. Să-l rănească pe el, denigrând fiinţa pe care o iubea cel mai mult.

— Taci, Tomas, taci! i-a poruncit Walter tăios.

— De ce să tac, Walter, n-am tăcut destul? Şi dacă ăsta ar fi primul bărbat cu care m-ar fi înşelat până acum, dar, ei bine, nu, nu e primul şi cu siguranţă nu va fi nici ultimul! Cine crezi că o aduce acasă cu maşina pe stimabila doamnă profesoară? Hm, cine, cine, ai vreo idee? a întrebat el fără să poată fi oprit. Îţi spun eu cine: nenorocitul de profesor Stan. Nenorocitul dracului! De parcă nu

ne-am fi certat destul din cauza lui, stimabila mea soție îl lasă s-o plimbe cu mașina. Și dac-ai vedea-o cât de bine se simte cu el! Râde, se distrează, își dă capul pe spate de plăcere. Da' ce-ți spun eu aicea!?! Face la fel cum face cu Lorin. Doar ai văzut-o și tu. Dată pe spate de plăcere...

— Nenorocitule! l-a urlat Stella în față înainte să-și ia copiii și să plece cu ei la Irene.

— Taci odată, Tomas! Taci! a țipat și mai tare Walter.

După această seară nenorocită au urmat câteva zile de coșmar pentru toți.

La cei trei ani ai săi, doar micuța Clara nu înțelegea prea bine de ce trebuie să stea la unchiul și mătușa ei și nu se poate duce acasă, la jucăriile ei. Paul clocotea înăuntrul lui și își promitea să nu mai vorbească niciodată cu tatăl său, pe care îl vedea acum ca pe un dușman. Se temea ca nu cumva să vrea să-i facă rău mamei sale, iar el să nu fie în preajmă. Îl ura pe tatăl său, putea spune cu certitudine, pentru că altceva nu avea ce să fie sentimentul ăsta adânc înșurubat în sufletul său. În ceea ce-l privea pe bătrânul Walter, el se simțea cel mai prost dintre toți: vinovat că nu știuse să prevină, nefericit pentru cei pe care-i considera copiii și nepoții lui. Ar fi dat orice să poată repara sau, și mai bine, să fi putut da timpul înapoi și să șteargă cu buretele răbufnirea lui Tomas care, el știa prea bine, nu se datora doar aburilor alcoolului. Alcoolul nu făcuse altceva decât să-i dea curajul să rostească ceea ce mintea lui clocea de ani de zile. Frământat zile și nopți de nesiguranță, de incapacitatea de a participa la viața care se desfășura practic în afara lui, sfâșiat de temerile de a nu reuși să ducă la bun sfârșit cartea care-i răpise viața și familia de lângă el, dar mai ales, mâncat mereu de gelozie pe dinăuntru, cu găuri adânci în el, toate acestea au ieșit la suprafață

cu furia unui vulcan ce a mocnit destul. Ciudat era că totul explodase tocmai acum, când greul trecuse şi când, cu puţin ajutor, Tomas s-ar fi putut întoarce la frumoasa lui familie care nu-l părăsise, ci-l aşteptase cuminte, pe margine, sperând ca într-o zi lucrurile să revină la normal. Pentru Walter era ciudat că Tomas nu preţuise aşteptarea lor şi ieşise dintr-o bătălie pentru a se arunca cu capul înainte în alta, o luptă pe care avea s-o piardă negreşit şi care avea să-i distrugă pe toţi.

Stella era în continuare năucă. De parcă n-ar fi reuşit să-şi dea seama nici acum ce o lovise, ce se abătuse asupra ei şi asupra familiei sale. Cum putuse Tomas să se poarte aşa? Cine era acest monstru care ieşise la suprafaţă? Cine era această arătare? Cum de nu sesizase schimbările lui până acum? Cum de fusese atât de oarbă? Erau mii de întrebări care se prindeau unele de altele precum ochiurile unui fular care se croşeta de la sine, un fular lung, cu care s-ar fi putut înfăşura de câteva ori. Avea sute de întrebări, dar nu avea niciun răspuns. Fără să vrea, a tot rememorat seara respectivă şi de fiecare dată s-a chircit de durere când a revăzut palma primită de Paul în locul ei. Nu avea să îl ierte niciodată pentru asta şi, mai mult decât atât, avea de gând să l-o plătească. Nu ştia să spună acum în ce fel, dar încerca pentru prima oară în viaţa ei dorinţa de răzbunare. Nu avea să lase gestul lui nepedepsit. I se părea de-a dreptul halucinantă turnura pe care o luase căsnicia ei şi nu-i venea să creadă că toate acestea i se întâmplaseră cu adevărat ei. Simţea că-l urăşte pe Tomas şi că vrea să-l facă să plătească pentru tot. Era prea mult. Se ajunsese mult prea departe, iar ea nu ştia ce să facă. Totul era halucinant. Avea nevoie de timp să-şi dea seama ce e

de făcut mai departe şi, deşi ştia că oricât de supărată ar fi fost, trebuia să nu ia hotărâri în pripă, Stella era sigură că acela era sfârşitul căsniciei ei. Nu avea să se mai întoarcă niciodată la el. Nu avea să mai locuiască alături de el nici măcar o singură clipă şi, dacă s-ar fi putut, ar fi vrut să nu-l mai vadă niciodată. Oare avea ea cum să facă toate astea? Va reuşi? Căci asta îşi dorea.

În zilele următoare, Stella şi copiii au stat cu Walter şi Irene şi din când în când Ana trecea pe la ei pe acasă pentru a le aduce cele trebuincioase. De după perdelele groase, Tomas îl urmărea pe Paul plecând şi întorcându-se abătut de la şcoală, iar pe Clara a zărit-o de două ori în curte, jucându-se împreună cu Ana la castel. N-a putut nici măcar să plângă când şi-a văzut fiul împovărat de griji. N-a îndrăznit să se apropie nici de Clara, deşi sufletul îi dădea ghes să îmbrăţişeze trupuşorul durduliu, care arăta necontenit cu mânuţa înspre casă.

— Vreau la tata! îi spunea ea Anei. Vreau la mine acasă, repeta copila la intervale scurte de timp.

Singurul care a venit în vizită la ei a fost bătrânul Walter, care arăta mai rău ca niciodată.

— Ce faci, fiule? Cum eşti?

Nu sărise la el să-l spintece, nu se răstise la el şi nici nu-l jignise aşa cum probabil că ar fi simţit s-o facă. S-a purtat ca şi când ar fi fost tatăl lui, părintele care e lângă tine necondiţionat, care te acceptă aşa cum eşti şi nu te lasă la greu, cel care, chiar şi când ai făcut-o lată de tot, îţi oferă braţul său, ca să te sprijini.

Cum să fie? Era rău! Se simţea ca un criminal în serie care reuşise, într-o singură noapte, să provoace victime cât pentru o viaţă întreagă. Era înfiorător. De fapt era mult mai mult decât atât. Avea un bolovan care îl apăsa

întruna pieptul şi nu-l lăsa să respire. Iar peste ochi îi coborâse o perdea de amintiri, care se desfăşura cu încetinitorul în faţa lui, împiedicându-l să uite. Îşi amintea aproape totul, gesturi, ţipete şi cuvinte aruncate cu furie, monstruozităţi care zăcuseră în el şi care-l infectaseră cu otrava lor. Era bolnav de infecţia care se împrăştiase în interiorul său. Din nefericire, doza lui de antibiotic era tocmai în afara lui, erau soţia şi copiii, tocmai cei pe care-i rănise atât de tare. Nu avea cum să se vindece fără ei, aşa că probabil se va zbate între viaţă şi moarte, înfruntând pe viu durerile, febra şi zvârcolirile. Walter era perfuzia care-l hrănea pic cu pic şi nu-i dădea voie să se ducă, dar pentru a nu lăsa infecţia să se generalizeze şi să se transforme în ce era mai rău, avea nevoie de cel mai bun tratament: familia lui.

După două zile şi-a făcut curaj să-l roage pe Walter să-i spună în amănunt ceea ce a făcut şi ce a zis în seara respectivă. Pe măsură ce afla de la Walter cu lux de amănunte despre toată isprava lui, Tomas se holba de spaimă şi îngrijorare. Nu se aşteptase niciodată să facă aşa ceva. Se simţea ca şi când cineva făcuse toate astea în locul lui, şi se folosise de el. Un nenorocit îl călcase în picioare şi-l culcase la pământ înăuntrul propriului său trup. În timp ce el, adevăratul Tomas, zăcea răpus, nenorocitul acela îşi făcuse de cap şi distrusese tot ce-i ieşise-n cale. Acum, jigodia se dăduse la fund şi-l lăsa să se confrunte cu mizeria făcută de el. Cum să spună celorlalţi că nu el produsese dezastrul? Cine l-ar fi crezut?

Walter era blând, poate prea blând pentru el şi tocmai de aceea nu-i putea permite să-l compătimească. Nu mai avea acest drept. Nu el merita compasiune, ci Stella şi copiii lui. Ei aveau nevoie şi aveau şi dreptul.

Îi venea să lasă în stradă şi să-şi ceară scuze faţă de toţi oamenii pe care-i întâlnea, dar mai ales îi venea să se târască precum o omidă şi să implore îndurare la picioarele Stellei. Greşise atât de mult faţă de ea şi nu ştia dacă va mai avea şansa să se revanşeze vreodată. Bănuia însă că ea nu va mai dori să-l vadă niciodată şi că pentru ea nu există cuvinte care s-o poată aduce înapoi.

Îşi dădea seama că scuza asta cu dedublarea nu avea cum să ţină în faţa nimănui — deşi chiar simţea că nu el a fost cel care a declanşat nebunia asta îngrozitoare, ci celălalt, beţivu'! Speranţa lui era să-i mai poată convinge pe oamenii iubiţi că el este încă acolo şi că de-acum şi până la sfârşitul vieţii nu va mai pune picătură de alcool pe limbă. Avea să le facă o promisiune. Una nouă, de care se va ţine.

Oricât vorbea cu Walter, tot nu reuşea să obţină făgăduiala că va încerca să o îmbuneze pe Stella pentru el. Realiza că pune pe umerii lui Walter prea multă presiune, dar nu avea niciun alt sprijin. Îl ruga cu cerul şi pământul să-i spună măcar că-i pare rău, însă bătrânelul era foarte rezervat.

— Eu vă iubesc pe amândoi ca pe copiii mei, vă iubesc pe amândoi la fel de mult şi sufăr pentru toată situaţia asta. Încerc să vă înţeleg şi să vă ajut pe amândoi. Dacă tu, în momentul ăsta, ai nevoie să ştii că în cele din urmă va fi bine şi că te va ierta, ei bine, acum ea nu-ţi poate promite nimic. Are nevoie de timp. Timp să înţeleagă ce i s-a întâmplat şi mai ales de ce. Abia după ce-şi va mai reveni din şoc se va gândi la ce e de făcut. Mă tem că până atunci şi simpla pomenire a numelui tău nu va face decât să redeştepte clipele de coşmar pe care le-a trăit în noaptea aceea. Ai făcut-o de oale rău de tot, băiatule! Dar, cine ştie? Uneori, timpul chiar le rezolvă pe toate.

— Walter, ce-am făcut? Cum o să fie viaţa mea de acum înainte? Nu cred că am să pot trăi mai departe dacă ea nu mă iartă, dacă n-o să mai fiu alături de familia mea. Tomas îl strângea convulsiv de încheietura mâinii şi-l privea îngrozit. Pufăia şi sufla greu, de parcă aerul inspirat nu i-ar fi fost de ajuns. Ce mă fac, Walter, ce mă fac?

— Lasă timpul să-şi facă treaba! Cel puţin acum, tu nu poţi face nimic! Ei au nevoie de linişte şi de timp!

*

Stella a decis să plece câteva zile la căsuţa de vacanţă. Chiar dacă era în mijlocul semestrului, a reuşit să-şi ia o săptămână liberă invocând motive medicale, aceleaşi pe care le-a invocat şi pentru a-l învoi pe Paul. Simţea nevoia să fie undeva singură, doar ea cu copiii, departe de Tomas, pe care, chiar dacă nu-l mai văzuse din seara cu pricina, îl simţea în preajmă. Ca şi cum prin pereţii despărţitori ai celor două case reuşea să treacă şi o parte din el. Cel mai bine era ca o vreme să stea departe, cu gândurile şi singurătatea ei.

Avea nevoie să fie mai mult ca niciodată alături de Paul, care primise ceva nemeritat din cauza ei. Când îl privea o treceau valuri de recunoştinţă, de dragoste, dar şi o mare îngrijorare şi teamă pentru el. Vedea că are nevoie de ea şi de prietenia ei. În cel mai dificil moment al vieţii ei, Paul sărise să o apere, îi demonstrase ceea ce-i arătase încă de când venise pe lume, că o iubeşte mai presus de orice şi că ar fi în stare să facă totul pentru ea. Chiar şi să încaseze o palmă de om mare pe obrazul lui mic. Chiar şi să piardă apropierea tatălui, doar ca să fie lângă ea.

Voia să vorbească cu Paul, ei doi, nestingheriți, fără alte presiuni, fără alte poveri. Voia neapărat să-l ajute să treacă peste tot ceea ce trăise și să-și vindece cât mai repede rănile din suflet. În felul ăsta simțea că s-ar putea vindeca și pe sine. Pentru asta era nevoie de timp, dar și atenție îndreptată asupra lui.

Cu Clara era o altă situație. Tânjea deja după prezența tatălui său, dar se gândea că, dacă n-ar mai fi atât de aproape de el și de casa lor, îi va fi mai ușor să nu se mai gândească la el, la jucăriile și la camera ei. Nu o lua cu ei doar ca să nu o lase lângă talcă-su, ci pentru că ei doi erau acum familia ei. Tot ce-i mai rămăsese din ea.

Voia să fie cu amândoi. Doar ei trei. Șapte zile și șapte nopți nedespărțiți. Clara s-a împotrivit la început, când a auzit că merg doar ei trei la căsuța dintre brazi și a întrebat supărată:

— Și tati? Tati de ce nu vine cu noi?

— Nu, scumpo, tati nu vine!

— De ce? Eu vreau să vină!

— Tati nu poate scumpo, are de lucru!

— Dacă îl rog eu o să vină! Lasă-mă să-l rog!

— Nu are cum să vină, scumpo, trebuie să plece în alt oraș ca să-și promoveze cartea! îi dădu Stellei prin cap să spună, lucru parțial adevărat. Asta în cazul în care ajunsese la vreo înțelegere cu Lorin și dacă avea să se mai țină de vreunul dintre planurile stabilite.

— Atunci să mergem noi cu el!!! Eu vreau să mergem cu tati!

— Iubita mea, tati are treabă și nu putem să mergem acum cu el.

— Dar când?

— O să mai vorbim despre asta!

— Mi-e dor de tati! Dar în seara asta tati e acasă, mergem să stăm cu el?

— Dacă e acasă te poți duce tu să stai puțin cu el. Dar stai întâi să vedem dacă e.

I se rupea sufletul pentru Clara, știa că n-are cum să-nțeleagă de ce stau despărțiți. După ce-l puse la curent pe Walter cu decizia ei de a pleca o săptămână din oraș, îl rugă tot pe el s-o ducă pe micuța Clara la ei acasă.

— Walter, dacă simți vreun miros de alcool, vii cu ea înapoi imediat. Ai înțeles? Sub nicio formă nu o lași dacă simți că a băut.

— Cum îți imaginezi că mai pune gura pe alcool?

— Walter, e tot ce-mi pot imagina.

— Fata mea, Tomas suferă și ar da...

— Walter, te rog, oprește-te! De data asta, te rog să te oprești!

Walter a renunțat imediat. A luat-o pe Clara de mână și au plecat.

Când a văzut-o intrând pe ușă, Tomas a izbucnit în plâns. Lacrimi de emoție și bucurie i s-au rostogolit pe obraz și a stat cu ea în brațe minute în șir.

— De ce plângi, tati? Ce-ai pățit?

— Plâng de bucurie că te văd.

— Dar mă poți vedea în fiecare zi dacă vrei! Ce să-ți fac dacă tu ești mereu plecat, l-a spus micuța admonestându-l ușurel.

— Așa e, scumpo, nu stau acasă atât cât ar trebui.

— Și când ești acasă nu prea stai cu noi!

— Ai dreptate, păpușo! O să încerc să remediez această situație!

— Dacă nu aveai iar treabă veneai cu noi la căsuța de vacanță. Ce să-ți fac?

— Lasă că o să mă revanșez eu cumva!

— Așa să faci! i-a spus ea ghiduș și a-nceput să-l ciupească de obraji. Vrei să ne pupăm ca pinguinii? l-a întrebat avântându-și năsucul înspre el.

Era jocul lor preferat! Se frecau nas de nas și izbucneau în râs.

— Ce dor mi-a fost de tine, tati!

Of! Dar lui! Inima lui era pârjolită de dor în fiecare zi, în fiecare oră, în fiecare clipă, dar nu îndrăznise să iasă din spatele perdelelor. În afară de Walter nu interacționase cu nimeni altcineva de când avusese loc cearta care dusese la despărțire. Abia dacă îi răspundea la salut Anei și vorbise doar de două ori cu Lorin la telefon. Îi spusese că este de acord cu toate propunerile lui și că e dispus să plece oricând în campania de promovare a cărții. Imediat, dacă s-ar fi putut.

Trebuia să facă orice pentru a se ține departe de gândurile care-l măcinau continuu. Avea nevoie de o activitate care să-l țină în priză, să-l motiveze să se trezească dimineața, să meargă, să mănânce, să se spele. Mintea are nevoie de ocupație, așa cum un scriitor trebuie mereu să scrie ceva. Numai că lui nu-i stătea mintea la nimic. Se gândea cu groază la momentul întâlnirii cu Lorin, față de care se simțea extrem de vinovat. Dar față de cine nu se simțea Tomas vinovat! Nu credea să existe om la care să se gândească și față de care să nu se simtă așa!

Era clar! Avea nevoie de o ocupație clară. Dacă nu-și făcea de lucru, ori se îndrepta către scenarii îngrozitoare pentru viitor (și ce poate fi mai rău decât să ți-o ia mintea pe arătură!), ori ajungea să se îndrepte către aceleași și aceleași lucruri.

Deocamdată însă avea o seară întreagă și o noapte la dispoziție pentru a sta cu fiica lui. Nu știa să-și explice

de ce, dar de când se născuse acest copil, simțise că ea e împlinirea lui și totodată slăbiciunea lui. Să fi fost și datorită faptului că îi semăna atât de mult, că era atât de caraghioasă varianta lui feminină? Să fi fost pentru că niciodată Clara nu se temea să-și exprime sentimentele față de el, că era mereu deschisă și comunicativă? Că nu se sfia să-l pupe, să-l mângâie sau să-i spună că-l iubește de nenumărate ori pe zi? Era, într-un fel, opusul lui Paul și chiar și al lui, iar asta îl fascina pur și simplu.

Când îi aducea câte un cadou — indiferent că era un fleacușteț sau unul mai consistent — Clara îl răsplătea cu câte o îmbrățișare strânsă, un botic țuguiat sau un compliment înduioșător.

— Tu știi că ești cel mai bun tătic din lume? Eu te iubesc foarte mult!

Altă dată îi spunea că atunci când va fi mare, soțul ei va trebui să-i semene neapărat, pentru că el e cel mai frumos băiat de pe pământ!

— Vreau să fie puternic, așa ca tine! Și să fie înalt și frumos, așa cum ești tu! Și să scrie cărți! Altfel n-o să-l iubesc!

Era atât de caraghioasă spunând aceste cuvinte dându-și ochii peste cap, că Tomas se topea de dragul ei și nu-și putea imagina creatură mai scumpă și mai drăgălașă decât fetița lui.

Pe Clara o iubea toată lumea și fiecare era disperat să stea cât mai mult în prezența ei. Era lipicioasă și deschisă, nostimă și drăgăstoasă, împăciuitoare și veselă. În acest copil se adunaseră parcă toată bucuria și candoarea lumii. Paul o iubea ca pe ochii din cap și-și imagina că, atunci când vor crește, el va fi întotdeauna cavalerul din spatele ei. Abia aștepta s-o învețe tot ceea ce știa și el și să poată avea preocupări comune.

Tomas vedea în ea copilul perfect, pe care nu se putea supăra nimeni niciodată. Dacă pe Paul îl iubea într-un fel chinuit — nici el nu știa prea bine de ce — pe Clara-i era foarte ușor s-o iubească. De parcă ea ar fi făcut toată treaba în locul lui, lăsând pentru el doar partea ușoară. De multe ori, se trezea ținând-o doar așa strâns în brațe și timpul trecea nebăgat în seamă. Putea s-o țină așa la infinit și nu s-ar fi plictisit niciodată. Când își băga nasu-n părul ei simțea miros de prospețime și curat, de nevinovăție și puritate încât îl lua cu amețeli. O mângâia, o drăgălea și totul i se părea ușor în preajma ei. Doar față de ea și doar când erau singuri, Tomas reușea să scoată la lumină gesturi pline de candoare, pe care uitase între timp cum să le facă. Doar ea știa pe ce butoane să apese și să scoată din el tot ce avea el mai bun.

În dimineața dinaintea plecării, Clara s-a lăsat cu greu desprinsă din brațele lui Tomas, nu înainte însă de a-l copleși cu pupături apăsate pe ochi, pe nas, pe gură și pe obraji. Ana a luat-o în brațe în pijama și a dus-o înfășurată într-un pled cadrilat la căsuța vecină. Aici o așteptau Irene și Stella cu bagajele făcute. Au urmat micul dejun, îmbrăcatul și fuga la mașină. Chiar dacă nu-i plăcea să conducă, Stella nu l-a lăsat pe Walter să îi ducă cu mașina. Le-a promis că va merge încet, cu atenție și că îi va ține la curent cu traseul lor. Ca un făcut, Stella și copiii au ieșit din casă în același timp cu Tomas. Pentru un moment, toți au înghețat, mai puțin Clara, care a crezut că tatăl ei îi face o surpriză și vine cu ei!

— M-ați păcălit, m-ați păcălit! Ce bine că m-ați păcălit și că tati vine cu noi! a urlat Clara în gura mare, nebună de fericire.

După ce s-au dezmeticit, Tomas a reuşit să salveze situaţia.

— Nu, iubito! Tu pleci cu mami şi cu fratele tău la căsuţă, iar tati pleacă la treabă! Uite, vezi, nu rămân niciun minut în plus aici, acasă, fără tine! Vezi?

Cu buza de jos răsfrântă, dezamăgită, Clara a protestat cu lacrimi în ochi:

— Dar eu vreau să mergi şi tu cu noi!

— Am discutat despre asta şi mi-ai promis că înţelegi şi că o să fii fetiţă cuminte şi ascultătoare!

— Atunci promite-mi şi tu că atunci când o să te întorci o să stăm toţi acasă, împreună! Promite! s-a rugat micuţa, cu mâinile împreunate la piept!

— O să vedem iubito, o să vedem!

— Promite!

— Nu pot să promit, pentru că nu ştiu cât va trebui să stau plecat!

— Atunci, când te vei întoarce! Promite!

— Vorbim la întoarcere! a spus Tomas încurcat. Haideţi, s-o luăm din loc, fiecare spre drumul lui, că avem cale lungă de mers!

— Şi tot nu mi-ai promis, a punctat în cele din urmă Clara cu glasul stins.

În timp ce Clara îl îmbrăţişa de mama focului pe tatăl ei, Stella şi Paul se aflau deja în maşină.

— Voi nu-l iubiţi pe tata, de ce nu l-aţi pupat? i-a luat la rost fetiţa, de cum s-a urcat în maşină.

S-au făcut că nu o aud, iar Paul a scos la repezeală jucăria ei preferată, rătuşca galbenă cu cioc portocaliu primită în dar de la Lorin. Îndată ce a zărit-o pe „Macaraca", Clara s-a potolit şi a început să închege dialoguri imaginare cu ea. Nici Stella şi Paul nu arătau prea bine,

dar reuşiră să depăşească într-un mod decent situaţia, făcând glume unul pe seama altuia:

— Arăţi ca un cadavru, aşa de albă eşti! i-a spus el primul.

— Râde ciob de oală spartă! Ţie zici că ţi s-a scurs tot sângele din corp şi că-ţi circulă lapte prin vene.

— Sunteţi ca două cadavre umblătoare. Bu-hu-hu! Strigoilor! a prins Clara din zbor discuţia lor! Macaraca e un vampir! Ea are în burtă tot sângele vostruuuuu! Macaraca e un vampir! V-a muşcat de gât azi-noapte în somn!!! striga copila cu gura rotunjită de groază, dar cu râsu-n glas.

După mai bine de două săptămâni de la evenimentele nefericite din casa lor, Stella şi Paul şi-au recăpătat veselia, iar râsul lor era unul complice, un râs pe care numai ei îl înţelegeau atât de bine între ei. Paul îşi diviniza mama şi era fericit să o vadă din nou râzând, revenind uşor-uşor la viaţă. Pentru el, tot ceea ce conta era să îi fie ei bine. Dacă era ea fericită, era şi el, nimic altceva nu conta. Avea impresia că dintre toţi oamenii, doar el îi vede adevărata bunătate şi frumuseţe a sufletului. Se mira că alţii nu sunt frapaţi de calităţile ei. Pentru Paul, Stella era „mama" prin definiţie, mereu atentă la nevoile celor din jur, mereu punându-se pe ea pe planul al doilea. Atât de deşteaptă şi totuşi atât de altruistă, atât de darnică şi atât de înţelegătoare faţă de toţi cei din jur. Nu a auzit-o niciodată spunând ceva rău despre cineva. Despre NIMENI, niciodată. Nu era o figură de stil. Ea avea întotdeauna grija lui Walter şi a lui Irene, pe care — văzându-l că nu se înghesuie să se ducă la doctor — i-a dus de mână. Le-a făcut toate analizele, doar să le fie bine. Pe „nepoata" Ana n-a uitat-o niciodată în drumurile ei la cumpărături, de unde întotdeauna i-a adus rochiţe vesele

(mai vesele decât obișnuia Ana să poarte), stive de cărți interesante, pânze, șevalet, vopseluri și pensule pentru pictură. A fost cea dintâi care s-a gândit întotdeauna la cadouri pentru ceilalți, la surprize sau mici atenții fără niciun motiv anume.

Pe el a fost mereu gata să-l asculte și să-l înțeleagă, de fiecare dată când îl găsea prea timid, prea emotiv, copleșit, împovărat, neînțeles, prea dintr-o altă lume, prea altfel, prea singur. Nu l-a făcut niciodată să se simtă prost și nu l-a stingherit niciodată cu nimic. L-a înțeles și l-a luat întotdeauna așa cum era, uitându-se parcă cu ochii ei albaștri direct în sufletul lui și pansând micile răni pe care le găsea în cale. Pupa acolo unde durea și lua durerea cu mâna. Făcea ca lucrurile să fie ușoare pentru el și, după ce stăteau de vorbă, Paul se simțea ca fulgul. Ea era unica ființă care reușea să-l înțeleagă cu adevărat și să-l iubească deplin. Îl iubea și tatăl lui (sau cel puțin până la seara respectivă fusese sigur de asta), dar Tomas era el însuși prea complicat ca să poată iubi și înțelege pe cineva cu adevărat. Impresia lui Paul era că tatăl lui nu se iubea și nu se înțelegea nici măcar pe el și că în general nu se prea pricepea să facă asta cu nimeni. Iubea oamenii în felul lui și le arăta asta în cele mai surprinzătoare feluri, dar nu era ceva constant, pe care te puteai baza. Iubea în salturi și cu pauze. Așa percepea el situația, cu mintea lui de copil.

Abia așteptase să stea cu mama lui atâtea zile la rând, fără școală, fără treburi, fără lecții, fără nimic care să se interpună între ei. Paul trebuia să recupereze lecțiile pierdute, dar asta nu era o problemă. Într-o singură zi avea să facă toate temele acelei săptămâni și să se pună la punct cu lecțiile predate. Important era să stea cu mama și cu sora lui și să-și facă ordine în gânduri.

La căsuța de vacanță au petrecut șapte zile magice. Uneori triști, alteori veseli, Stella și Paul și-au permis să fie exact așa cum simțeau să fie. Și-au deschis sufletul și au vorbit ca doi prieteni, doi confidenți, ca doi adulți. Pentru Stella nu a fost o surpriză să-l descopere pe fiul ei atât de matur în gândire! Pe de o parte, a durut-o că, la cei 12 ani, Paul era capabil să susțină cu argumente solide tot ce spunea. Era prea puțin copil și prea mult om mare. Luase această seriozitate de la tatăl lui și spera să nu fi împrumutat și neliniștile lui.

— Ce ai de gând să faci când ne întoarcem? și-a făcut Paul curaj într-o seară s-o întrebe.

— Nu știu. Mă crezi? Chiar nu știu!

— Te-ai gândit să divorțezi de el?

— Normal că m-am gândit. Ăsta a fost primul gând care mi-a trecut prin minte. Și pentru o vreme, singurul.

— Îl mai iubești?

— Of, Paul! Ce întrebare grea! Dacă ar fi așa de ușor de răspuns! Sper să nu te dezamăgesc! Mi-ar fi plăcut să fiu mai puternică, mai drastică și să-ți pot spune cu toată hotărârea că nu. Însă nu pot. Se întâmplă ceva foarte bizar. Vezi tu, Tomas este primul și singurul bărbat pe care l-am iubit în viața mea și știu că nu va mai putea fi niciodată altul pe care să-l iubesc așa cum l-am iubit pe el. De ce? Motivul este foarte simplu. Pentru că el era exact așa cum îmi doream să fie. În plus, chiar și în atâția ani, eu am fost mereu îndrăgostită de el. Abia așteptam să-l văd dimineața, seara, ziua, oricând ieșea de prin ascunzătorile lui. Îl iubeam oricum — și vesel, și supărat, și chinuit. Nu era nicio postură pe care să n-o iubesc la el. Nu spun că e ușor de trăit cu el, pentru că nu e. Însă cred că nu e deloc ușor să fii atât de complicat cum e el. În timp am înțeles că nu

ai cum să fii un om simplu când scrii cum scrie el! Nu ai cum! Tocmai de aceea am căutat mereu să-l înțeleg, să-l sprijin! Poate mă condamni pentru asta — și nu e nimic greșit aici, pentru că și eu o fac deseori — dar încă îl iubesc pe omul acela de care m-am îndrăgostit. Cel pe care l-am văzut noi în seara aceea nu era el. Era cel care a devenit.

— Iartă-mă că te întrerup! Dar tu mereu ai fost acolo, lângă el și l-ai înțeles. Ca și cum te-ai fi născut pentru asta. Dar dacă ai fi avut și toane sau mai știu eu ce excentricități, crezi că el te-ar fi înțeles? Toată lumea îl înțelege pe el. „Lasă-l dom'le, că el e scriitor." Are dreptul să se poarte oricum! El e artist! Dar tu? N-ai și tu dreptul să le ai pe ale tale?

— E și nu e adevărat ce spui! Într-adevăr, poate că l-am cântat prea mult în strună. Poate că toți l-am cântat prea mult în strună și de aici curajul lui de a-și permite să fie așa cum are chef, fără să se gândească dacă nouă ne place sau nu. Însă nu ne-a obligat nimeni să facem asta. Eu, una, am procedat în felul ăsta pentru că așa am vrut. A fost dorința mea. Iar acum nu pot să spun că l-am suportat toanele. Trebuia să n-o fac, dacă nu voiam.

— Voiai să fie bine! De-aia ai suportat.

— Când te căsătorești cu un om îl iei cu totul, așa cum e. Dacă nu-ți place, nu-l mai iei. Și mai e și vorba aia, la bine și la greu. Dacă ar fi mereu frumos, nu s-ar mai despărți oamenii. Însă revenind la seara cu pricina, ei bine, pentru atunci nu are nicio scuză! Și nu am să-l pot ierta vreodată.

— Crezi că ar mai fi zis prostiile alea dacă n-ar fi fost beat?

— Ei, iată, cred că asta e adevărata întrebare.

— Crezi că le avea încolțite în cap de mai multă vreme, sau a fost ceva spontan, spus la beție?

— Mi-ar plăcea să cred că au fost doar vorbe aruncate la beţie, dar nu sunt sigură că e aşa.

— Şi cum faci să-ţi dai seama?

— Nu ştiu!

— De ce nu vorbeşti cu el?

— Pentru că, pur şi simplu, nu pot. Cel puţin, nu acum!

— Poate mai târziu.

— Nu ştiu. Dar şi dacă o să vorbesc despre asta, tot mai rămâne palma încasată de tine. Peste asta nu am să trec niciodată. Nu pot să-l iert!

— Eu am trecut deja!

— Cuuuum? s-a mirat Stella. Am crezut că eşti supărat pe el.

— Păi, sunt! Sunt foarte supărat pe el, dar nu pentru că am încasat o palmă, ci pentru că ea îţi era adresată ţie.

— Ce-ai simţit în dimineaţa în care l-ai văzut pentru prima oară după incident?

— De toate, amestecate: furie, amărăciune, iar furie, păreri de rău, frustrare, milă. Mă uitam la el cât era de amărât, de chinuit şi pentru un moment am vrut să mă duc să-l iau în braţe, e totuşi tatăl meu, ţin la el şi sufăr să-l văd atât de trist, de amărât. Apoi m-au lovit amintirile şi m-am retras imediat. E cumplit când se ajunge la aşa ceva. Auzi, tata e un bărbat gelos?

— Înclin să cred că da.

— Aţi mai avut probleme? Despre ce coleg de-al tău vorbea?

— Profesorul Stan. Nimic adevărat, desigur. M-a adus o singură dată cu maşina acasă şi atât. Dar nu m-am gândit niciodată să-l spun despre asta, pentru că aşa facem uneori, ne conducem unii pe alţii. Depinde cine a venit cu maşina în ziua respectivă şi în ce direcţie merge. Uneori,

când e frumos afară şi am timp, mie îmi place să merg pe jos spre şcoală cât pot de mult, apoi să iau autobuzul câteva staţii. Lucru pe care îl ştie toată lumea, inclusiv taică-tu! Eu nu i-am ascuns nimic şi dacă ar fi avut ceva de întrebat, putea să mă întrebe. N-am făcut niciodată nimic nelalocul lui.

— Nu trebuie să te disculpi şi să-mi dai mie socoteală. Eu te-am întrebat doar aşa, ca să-mi dau seama ce fel de bărbat e tata. Că treaba asta nu o ştiu! a adăugat el zâmbind. Uneori, m-am gândit şi eu că poate să-i fie greu cu tine, aşa de frumoasă.

— Acum nu mai sunt. Am fost.

— Ba eşti cea mai frumoasă persoană de sex feminin pe care am văzut-o. Şi nu spun asta doar pentru că eşti mama mea. Şi la şcoală se minunau copiii câteodată când te vedeau. Spuneau: mamă, da' ce frumoasă e maică-ta! O dată m-au întrebat dacă tata nu e gelos.

— Şi ce le-ai răspuns?

— Le-am spus că nu. De fapt, habar n-aveam dacă e sau nu, dar aşa mi-a venit să le zic. Abia după aia mi-am pus şi eu întrebarea: cum o fi să fii căsătorit cu cea mai frumoasă femeie de pe pământ? Oare nu trăieşti mereu cu spaimă în suflet?

— Doamne, Paul, dar nici nu e adevărat ce spui. Nu mai sunt deloc frumoasă. Sunt trecută deja! Gata cu frumuseţea!

— Ce prostii spui! Nici tu nu crezi ce spui! Dar cu Lorin ce-o fi avut, credeam că-i place! Doar l-a tot invitat pe la noi.

— Aşa credeam şi eu!

— Chiar nu înţeleg de ce făcea toate astea, dacă avea în vreun fel impresia că tu flirtai cu el sau că el flirta cu tine!

Asta chiar mi se pare de neînțeles! Zici că-i masochist! Cum să vrei să vezi asta, dacă ai cea mai mică bănuială de trădare. Asta chiar n-o înțelegi

— Așa e Tomas uneori! Își face rău singur. Însă n-am bănuit niciodată că ar fi capabil de așa ceva! Mi-aș dori foarte mult să știu adevărul.

— Crezi că o să vă împăcați?

— Nu. În momentul ăsta chiar nu cred.

— ...

— Tu ai vrea să ne împăcăm?

— Nu înainte de a lămuri lucrurile, de a vorbi și de a vă rezolva problemele. Dar da, eu aș vrea să vă împăcați. Voi doi chiar sunteți potriviți împreună.

— Așa credeam și eu. Dar acum nu mai știu nimic. Dacă el a fost tot timpul altfel decât l-am văzut eu?

— Nu poți să generalizezi acum și să lași ca o singură nenorocire să anuleze tot ce ați trăit până acum. Voi doi ați fost fericiți împreună, nu?

— Da, am fost! E-adevărat că nu a fost ușor, dar ne-am iubit.

— Și gândește-te la ce s-ar întâmpla cu Clara dacă ne-am despărți de el.

— Nici nu pot să mă gândesc la asta!

— Ne-ar uri pe toți, fără discernământ și ar muri de dorul lui! Cred că ai fi nevoită să o lași să stea cu el.

— Știi bine că n-aș putea face asta niciodată!

— Poate că ar trebui!

— Of, Paul! Nici nu știi cât de fericită sunt că pot vorbi cu tine deschis despre toate astea!

— Eu sunt băiatul tău, iar Clara este fata lui! Nu?

— Amândoi sunteți și ai mei, și ai lui!

— Hai că știi ce-am vrut să spun! a glumit Paul.

— Știu, știu, vino încoace! și-l strânse la piept.

În timp ce ei vorbeau despre situația ingrată în care se aflau, Clara dormea ca un îngeraș. Buclele-i stăteau răsfirate pe pernă care-ncotro, în timp ce pieptușul ei bombat se mișca în sus și-n jos în timpul respirației liniștite. Mutrișoara ei adunase cele mai simpatice trăsături ale tatălui ei. O făceau pe Stella să se gândească la el și la tot ceea ce era pe cale să piardă. Sau pierduse deja? Îi venea greu ca, după toate cele întâmplate, să se vadă în continuare alături de Tomas, dar oricât de mult se străduia, nu reușea să-și imagineze viața fără el. Probabil că îl iubea în continuare în felul ei, sau poate erau la mijloc alte sentimente, pe care nu reușea să le pună cap la cap în acest moment.

Până acum crezuse că iubirea e direct proporțională cu viața frumoasă și că raportul se schimbă imediat ce apar lucrurile negative. Altfel spus, iubești un om pentru că-ți dă motive, dar odată motivele dispărute, pier și sentimentele, pentru că într-un fel se pierde însuși obiectul iubirii. Adică, pe bărbații care ți-au făcut rău, te-au jignit, încetezi să-i mai iubești imediat după cele întâmplate. Constata totuși că în realitate nu era așa. Nu puteai ca azi să iubești o persoană, iar mâine s-o urăști ori să-ți fie indiferentă. Vedea că nu e posibil ca sentimentele să se schimbe ca și cum ai închide și deschide un comutator. Acum începea să înțeleagă o frântură din ce simțeau femeile care îi iubeau în continuare pe soții lor după ce încasaseră o palmă de la ei. Probabil că la început erau uimite, nu le venea să creadă că trăiesc asta, după care începeau să-și caute propria vină pentru cele întâmplate. Stella însă nu se simțea cu nimic vinovată.

N-au știut până în ultima seară unde vor locui la întoarcerea în orășel, dar chiar înainte să se culce, tot

butonând la televizor, au dat peste un interviu cu Tomas la o televiziune națională. Ce au văzut ei acolo era un bărbat doborât de griji, adunându-se cu greu să-și exprime ideile, să răspundă întrebărilor și complimentelor. Tomas era ridicat în slăvi mai ceva ca Regina Angliei, dar laudele se loveau de un zid imaginar, pe care Tomas îl ridicase între el și lume. Arăta obosit, epuizat și, într-un fel, neîngrijit. Îmbrăcat corect și elegant, Tomas dădea impresia că-și ascunde trupul în spatele unor haine cu câteva numere mai mari. Tristețea de nepătruns de pe chipul lui le răscolea sufletul. Stella și Paul sufereau pentru el. În felul el, Stella se simțea — Dumnezeu știe de ce — vinovată că-i luase bucuria succesului. Ca și cum, la capătul călătoriei chinuitoare, în loc să-l aștepte liniștea și eliberarea, îl întâmpinau groaza și suferința. Nu declanșase ea toate astea, dar chiar și așa, avea sentimentul că participase. N-a putut să-l urmărească până la sfârșit. A închis televizorul înainte de a se simți și mai mizerabil decât se simțea deja. Crezuse că îi va fi mai ușor. Dar nu-i era!

Când s-au întors din așa-zisa vacanță, spre surprinderea tuturor, Stella a dus bagajele nu la Walter și Irene, ci direct în casa lor. Clara s-a tăvălit pe jos de bucurie când a intrat în cămăruța ei, iar Stella și Paul au încercat să nu dea prea multă importanță momentului.

— Paul, vreau să intrăm amândoi în bucătărie — l-a chemat ea — și să privim în jur până nu o să mai vedem pereții ăștia ca pe locul nenorocirii. Vreau să ne amintim că aici am gătit pentru atâtea și atâtea mese festive, am făcut atâtea tăvi cu prăjituri, ne-am bătut cu cocă și făină când am avut chef să ne jucăm. Poți să faci asta?

— Mamă, eu o să fac tot ce trebuie ca să fie bine!

— Știu asta! Vreau doar să ne vindecăm împreună și să mergem mai departe amândoi, pas cu pas, ținându-ne de mână. Orice ar fi, nu ești singur, eu voi fi mereu aici pentru tine.

— O să reușim, mamă! Sunt sigur că și tata va face tot ce-i stă în putință ca să fie bine! Doar l-ai văzut cât de mult suferă și cât de rău îi pare. Sunt sigur că vom fi bine de-acum!

Nu-i venea să creadă că fiul ei e atât de înțelept și de iertător. În general, copiii de vârsta lui sunt mânați de tot felul de orgolii peste care nu pot trece orice-ar fi. Nu-i venea să creadă că are un băiat atât de bun. L-a îmbrățișat cu putere și l-a strâns la piept cu acea căldură unică, părintească. Era norocoasă!

*

Tomas a stat plecat două luni încheiate. A prelungit cât de mult a putut călătoria, nefiind în niciun fel pregătit să dea piept cu ceea ce lăsase acasă. Nu a îndrăznit să sune să vadă ce face familia lui și nici măcar lui Walter nu l-a dat vreun semn. Pentru prima dată în viață, Walter s-a ținut și el bățos și a așteptat întoarcerea fiului rătăcitor, cum și când avea el să se considere pregătit. Dacă l-ar fi sunat, Walter l-ar fi spus probabil că prea buna lui soție îl așteaptă acasă, dar cum Tomas n-a dat niciun semn, Walter s-a gândit că e mai bine ca lucrurile să fie discutate față în față, la întoarcerea lui.

Spre deosebire de Stella, Walter nu a pierdut niciuna dintre emisiunile la care Tomas a fost invitat. Îi făcea galerie de acasă și se ruga să aibă inspirație și putere să facă față tirurilor de întrebări. Arăta îmbătrânit și ceva în privirea

lui era prea tulbure ca să nu îl facă să sufere pe Walter, ca un tată rănit. Walter nu crezuse că va ajunge să se ataşeze de acest băiat ca şi când ar fi fost fiul lui nenăscut, pe care Irene îl pierduse în tinereţe, la patru luni şi jumătate. Fiul lui, pe care şi-l doriseră atât de la viaţă, dar pe care Dumnezeu refuzase să li-l ofere. Nu vorbea niciodată despre asta şi nici nu regreta vreo clipă venirea lor aici. Dimpotrivă, simţea că Tomas şi familia lui dăduseră un sens existenţei lor goale. Pe cât a putut, a încercat s-o ţină pe Irene departe de probleme, dar nici n-a descurajat-o când a simţit-o ca o mamă pentru ei. Amândoi îşi împlineau prin aceşti copii ceea ce lor soarta le refuzase. O aveau pe Ana şi făcuseră totul pentru ea. Cu toate astea, ştiau că nepoata lor nu va dori niciodată mai mult decât avea deja. Şi-n felul lor, o-nţelegeau. După toate prin câte trecuse, se minunau că este chiar şi aşa cum era. Nu mai avea coşmaruri noaptea şi uneori chiar putea să zâmbească. După moartea lor, avea să rămână cu casa şi cu tot ce agonisiseră pe timpul vieţii. Cumva ştiau c-o lasă-n siguranţă. Mai mult de atât nu puteau face însă pentru ea. Iar Ana nici nu părea să vrea altceva. Îşi dorea ca Walter şi Irene să trăiască până la adânci bătrâneţi, iar ea să-i sprijine cu toată puterea ei. Îi iubea ca pe proprii părinţi şi nu trecea o zi în care să nu le fie recunoscătoare şi să nu se întrebe ce s-ar fi întâmplat cu ea dacă ei nu ar fi existat. Acum însă, trecuse în felul ei peste traumele accidentului şi ştia, viaţa pe care o ducea era mai mult decât ar fi putut spera vreodată. Nu voia să adauge nimic şi nici să renunţe la ceva; pentru ea, totul era perfect aşa cum era.

Cât timp a fost plecat în turnee pentru promovarea cărţii, Tomas a fost distrus. Complet debusolat, haotic,

obosit, a făcut față cu greu ritmului impus de programul deseori încărcat. În permanență a avut senzația că e un animal hăituit care se află acolo împotriva voinței lui. Ar fi trebuit să fie cele mai fericite zile ale vieții lui, după caznele prin care trecuse pentru a da naștere acestei cărți, însă ce avea în suflet era departe de a se numi fericire. Era dezastru total în cel mai pur sens al cuvântului. Departe de familie, de toți ai lui, Tomas se găsea singur printre străinii care se purtau cu el ca și când l-ar cunoaște. Nimeni nu bănuia mormanul de probleme lăsate acasă nerezolvate, de care fugise și care continuau să-l chinuie chiar și când râdea cu ei. Nimeni nu bănuia că marele scriitor duce după el o trenă nevăzută de necazuri care-i trăgea umerii în jos și-i urâțea statura. Și-ar fi dorit să vorbească cu Walter, dar nu îndrăznea să îl sune. Ziua rezista cum rezista, pentru că era nevoit să fie tot timpul în priză și să dea piept cu lumea, însă seara se retrăgea în camera de hotel și-și înneca amarul în băutură. Da, știa, ar fi trebuit să renunțe, însă la ce bun? La ce bun să se chinuie, dacă tot ceea ce avusese era pierdut deja? Cel care-i distrusese căsnicia îi devenise cel mai bun prieten. Alcoolul era singurul care îl putea ține departe de gândurile sale negre și singurul care îl făcea să adoarmă nopțile. Dacă ar fi știut că are de ce să renunțe, ar fi făcut-o imediat, era sigur de asta. Însă acum era atât de singur și de nefericit, încât avea nevoie de ceva pe care să se sprijine.

Ura diminețile când se trezea cu capul plin de neliniște și cu figura lui Lorin la câțiva centimetri de fața lui. Îi lăsa mereu cheia de rezervă de la cameră, pentru cazul în care nu auzea alarma ceasului. Devenise obișnuință ca primul om pe care-l vede în fața ochilor să fie Lorin, cu toate că nimic nu-l deranja mai tare. Fără să aibă habar, Lorin îi aducea aminte de problemele de acasă și, mai

mult decât atât, era una dintre ele. Se purta frumos cu el, însă în sufletul lui Tomas creştea o dușmănie nerostită. Îl considera şi pe el vinovat de toată situaţia şi îi era tot mai greu să fie în compania lui. Imediat ce termina de bifat întâlnirile în studiouri de televiziune, în librării sau în redacţiile vreunui ziar, Tomas se retrăgea în camera de hotel unde dormea şi bea, bea şi se culca înapoi. Cam ăsta a fost ritualul lui zilnic, excepţie făcând câteva seri în care a fost nevoit să cineze cu Lorin şi câţiva editori şi jurnalişti foarte cunoscuţi. A făcut faţă cu greu acestor întâlniri şi numai gândul că va ajunge curând în camera de hotel i-a făcut să nu se dea în spectacol la mesele oficiale.

— Dacă ai nevoie de ceva, te rog să-mi spui, s-a oferit Lorin.

— Mulţumesc, nu am nevoie de nimic!

— Poate de un prieten... dacă ai ceva ce te...

— Mulţumesc, sunt OK.

A fost una dintre încercările lui Lorin de a-l ajuta să se deschidă şi să împartă cu el problemele care îl măcinau. Zadarnice au fost şi tentativele lui de a-l scoate din hotel şi a-l plimba pe străzi, la aer curat. A insistat până-ntr-atât, încât refuzurile au devenit supărătoare.

Tomas s-a străduit mult să facă o impresie bună şi, per total, i-a ieşit. În afara unor uşoare absenţe şi tristeţi instalate pe figură, a reuşit să pară o persoană agreabilă. Nici foarte prietenos, dar nici prea distant, Tomas a lăsat mai degrabă impresia unui tip misterios, nu foarte uşor de descifrat. A fost în schimb o surpriză continuă pentru Lorin, care-l găsea de nerecunoscut. Chiar dacă vorbea şi glumea cu el, Tomas izbutea să-l ţină la distanţă şi să-l admonesteze pentru ceva nerostit. Nimic din ceea ce-i

legase înainte nu părea să mai fie la fel. Nu-i reproşa ceva anume, pe care să poată pune degetul, ci mai degrabă atitudinea în sine şi faptul că îl evita mereu. Se purta cu el cu mănuşi şi, deşi aparent nimic nu era schimbat între ei, TOTUL era altfel.

După două luni în care se văzuse cu agentul său aproape cât se văzuseră întreaga viaţă la un loc, Tomas şi-a promis ca la întoarcerea acasă să ia o pauză şi să uite de el o vreme. Când era foarte beat, visa doar la cum să-l concedieze şi să-i spună că renunţă la serviciile lui. Cu zâmbetul pe buze îi va spune mulţumesc, la revedere, pa! Îl va concedia fluierând, cât ai zice peşte! Îi va spune pas! Să se ducă să vâneze — ce dracu' zicea că o să vâneze într-o zi? Să se ducă unde o vedea cu ochii şi să-l lase pe el şi pe familia lui în pace! Al naibii înfumurat! Aranjat, parfumat, galant! Ăsta nu era bărbat, ci filfizon! O caricatură! Să dispară din viaţa lui!

Alteori, cu mintea înceţoşată, revedea cu ochii minţii privirile, care lui îi păreau complice, dintre Stella şi Lorin, şi-şi imagina zâmbete înflorite numai de ei ştiute. De câte ori părul soţiei lui nu-i păruse în dezordine după ce rămăsese singură cu el!? De câte alte ori nu-i sesizase fusta uşor ridicată şi ciorapii răsuciţi!? De câte ori n-o văzuse roşind de plăcere la câte-un compliment de-al lui! Îi părea imposibil ca toate astea să fi existat doar în capul lui! Cu siguranţă au existat cu-adevărat, îşi tot spunea şi căuta să se convingă că acuzaţiile lui sunt meritate. Avea mereu acest gen de dialoguri închipuite când mintea i se înceţoşa de la alcool şi mereu deştepta lucruri pe care credea că le-a văzut în realitate. Gemea de necaz şi furie şi bea şi mai mult, numai ca să-şi adoarmă simţurile dezlănţuite şi să poată uita.

Când se privea dimineţile în oglindă, se ruşina de toate gândurile scabroase ce-i populau nopţile. Ziua ar fi dat orice ca familia lui să-l primească înapoi şi să-i acorde o şansă nouă. Ar fi renunţat pentru totdeauna la băutură şi ar fi făcut curăţenie în viaţa lui. Ştia că băutura-i face rău şi-l strică, însă deocamdată n-avea de ce să renunţe la ea. Ştia, făcea parte dintre acei oameni care atunci când beau un pahar în plus strică petrecerea tuturor şi uimesc prin grozăviile de prost gust pe care le fac. I-ar fi plăcut să fie genul de beţivan simpatic, care iubeşte pe toată lumea, spune glume, e haios şi pe care nu te poţi supăra. Din păcate, nu era aşa. Pe el băutura îl transforma într-un monstru pe care nimeni nu-l putea struni, nici măcar el.

În lunile petrecute departe de casă, Tomas a fost convins că familia l-a părăsit şi că toată căsnicia lui s-a dus pe apa sâmbetei. S-a pregătit pentru ce era mai rău şi nicio clipă pentru ce era mai bun. Nici prin cap nu i-a trecut că l-ar putea găsi acasă, gata pentru o nouă şi probabil ultimă şansă. Dacă măcar o clipă i-ar fi trecut prin cap că lucrurile nu sunt definitiv pierdute... dacă ar fi ştiut mai din timp! Cât de bine ar fi fost!

Când s-a întors acasă şi a văzut minunea, Tomas s-a oprit în pragul uşii şi a început să plângă. A plâns de fericire cu sughiţuri şi şi-a cerut iertare ca un condamnat la moarte. I-a strâns pe toţi la piept şi le-a mulţumit că s-au întors. Pe Stella nu a îndrăznit să o privească în ochi, doar a mângâiat-o apăsat pe păr. I-a spus să nu creadă o iotă din ce zisese atunci. În faţa lui Paul a îngenuncheat şi şi-a cerut iertare. L-a privit în ochi şi cuvintele ce au urmat au sunat ca o spovedanie:

— Iartă-mă, fiule! N-am vrut niciodată să-ţi fac rău! Sper să mă poţi ierta vreodată.

Numai Clara n-a înţeles nicio clipă de ce tăticul ei plângea şi îşi cerea iertare ca şi când ar fi greşit cu ceva.

— Taticuţu', te iubesc! Ce bine-mi pare că te-ai întors! Ne pupăm ca pinguinii? Nu mai plânge, tăticuţu' meu! De ce eşti supărat?

— Nu sunt supărat, îngeraşul meu! Sunt foarte fericit!

— N-am mai pomenit om să plângă de fericire! Oamenii plâng când sunt trişti. Ce mi-ai adus?

Nu-i adusese nimic, de fapt, nu adusese nimic niciunuia dintre ei. Pentru că-i crezuse pierduţi. Nu se pregătise pentru bucurie, se pregătise doar pentru dezastru. Însă viaţa îl surprinsese din nou! De data asta cu ceva neaşteptat de bun!

Stella s-a întors la el şi, deşi nu a adus niciodată vorba despre cele întâmplate, chipul îi era învăluit de tristeţe. Ochii ei purtau doliu, iar chipul afişa povara îndoielii. Tomas se străduia ca de data asta să nu dea greş şi bătea cu sfială la uşile tuturor. Paul i-a deschis cu larghеţe şi i-a pus cu blândeţe sufletul în palme. Aşa cum numai el ştia. Tatăl şi fiul s-au reîntâlnit mai temători ca niciodată, dar mai siguri decât oricând că vor reuşi. Stella s-a mutat în cameră cu Paul şi nu ştia dacă va mai avea vreodată puterea să se întoarcă. De data aceasta mergea cu paşi mici, de furnică şi nu voia să se abată din drum. Voia să facă lucrurile în felul ei şi pentru asta avea nevoie de timp şi de răbdare.

De când se întorsese, Walter îl trata cu o uşoară răceală şi parcă evita momentele în care ar putea rămâne singuri. Tomas nu îndrăznea să întrebe nimic, dar simţea

şi-n ochii lui urme de rezistenţă. Erau cu toţii precauţi şi parcă se temeau în continuare de ceva. Nu putea să-l judece pentru asta, dar îşi propunea să le demonteze fricile una câte una.

— Să ai grijă, băiatule! De data asta să ai grijă mare!

Atât i-a spus Walter o dată şi aceea a fost unica ocazie când ar fi putut vorbi deschis cu el. Walter nu i-a dat însă şansa, pentru că a închis imediat uşa în urma lui.

Mesele în familie de sâmbăta şi duminica au devenit din ce în ce mai rare, până ce fiecare a ajuns să mănânce pe apucate, când i se făcea foame. La toate astea a contribuit şi faptul că Irene avea tot mai multe zile în care nu se simţea prea bine şi atunci nimeni nu avea chef de mese îmbelşugate şi pierdut timpul la taclale. Stella a dus-o din nou la doctor şi de această dată i-a fost pus şi un diagnostic clar: cardiopatie ischemică. A început să urmeze un tratament precis şi încet-încet starea ei s-a ameliorat. Odată cu asta, liniştea a început să se reaşeze uşor peste ei, dar nesiguranţa încă mai plutea în aer. Era evident că e greu pentru toată lumea şi că nimeni nu mai poate fi la fel, ca şi când cineva tăiase firele invizibile care îi ţinuseră până atunci adunaţi la un loc.

Ceea ce-i făcu să strângă rândurile şi să se uite din nou unii spre ceilalţi fu boala lui Ian, tatăl lui Tomas. Cu toate eforturile doctorilor, în doar două săptămâni de la un grav accident cerebral, se stinse şi lăsă în urma lui o soţie disperată, care habar nu avea cum să trăiască în singurătate şi un băiat care regreta că nu a fost mai apropiat de tatăl lui.

— Ar trebui s-o aducem pe mama ta la noi, a propus Stella imediat după înmormântare. O putem muta sus, în mansarda pe care oricum nu o foloseşte nimeni. Măcar

așa n-am mai sta cu teama că uită gazele deschise sau rămâne fără mâncare.

— Dacă nu te deranjează, mă duc mâine să vorbesc cu ea.

— De ce să mă deranjeze? Doar e mama ta.

— Mă duc mâine, mă duc.

N-a reușit nici măcar să-și ducă ideea până la capăt, că... l-a refuzat din start.

— N-am să plec acum din casa în care am locuit o viață întreagă. Vreau să mor aici, unde am trăit. Înconjurată de tot ceea ce am agonisit împreună cu tatăl tău, printre lucrurile noastre și printre amintiri. Îți mulțumesc, fiule, dar nu am cum să vin! Stai fără grija mea și dac-o fi să mor, să nu îți pară rău!

— Potolește-te, mamă! Cum să mori? Mai ai atâta de trăit!

— La ce bun fiule, la ce bun? De-o fi să mor, eu plec împăcată. Am dus o viață mai frumoasă decât mi-aș fi putut imagina. Taică-tu a fost cel mai bun om pe care putea să mi-l dea Dumnezeu. Ne-am iubit și ne-am făcut viața frumoasă de când aveam 20 de ani. O viață de om am trăit împreună și ne-am făcut fericiți unul pe celălalt. Am trăit să te vedem pe tine realizat, mare scriitor, mândria noastră. Ai familia ta, copiii tăi. Noi murim fericiți, pentru că Dumnezeu a fost darnic cu noi. Întoarce-te, fiule, la casa și familia ta și nu-ți face nicio grijă pentru mine. Am vecine bune care-or să vină să-mi țină de urât. Când și când, mai dă-mi câte-un telefon și treceți să mă vedeți când mi se face dor de voi. Să aduci și copiii, că tare îmi sunt dragi! Și vino cu Stella, desigur!

O suna cel puțin o dată pe zi și la câteva zile trecea să o vadă. Îi făcea cumpărăturile și se bucura să fie cuiva de folos. De când terminase cartea, isprăvise cu promovarea

şi semnase contractul pentru film, se simţea golit şi nu-şi găsea locul în casă. Avea timp berechet, dar nu ştia cum să-l umple; cel mai adesea, juca şah cu Paul sau stătea cu Clara.

Dintre toţi oamenii din viaţa lui, cu ea îi era cel mai uşor. Era singura care nu-l judeca, care-l iubea aşa cum era şi faţă de care nu trebuia să se prefacă în niciun fel. Absorbea ca un burete tot ce-i spunea şi-i lăsa impresia că fiecare vorbă a lui contează pentru ea. Când îl privea, îl trăgea cu totul în negrul ochilor ei mari şi rotunzi şi-l plimba cu privirea pe deasupra lumii. Se amuza gălăgios şi fiecare cascadă de râs se termina cu un chiot suspendat. Când mergeau pe stradă, din când în când ridica privirea spre el, să se convingă că e tot acolo. Râdea la el cu gura, cu chipul şi cu părul ce-i sălta în bucle largi şi plutitoare. Era ceva nespus de cald, de dulce şi de diafan în acest copil care continua să-i aducă bucurie, în pofida tuturor schimbărilor din vieţile lor. De parcă doar ea ştia cum să rămână neatinsă de microbul care-i făcea pe ceilalţi mai reci şi înstrăinaţi.

Acelea erau singurele momente ale zilei când sufletul lui Tomas era uşor. Fetiţa asta îi lua cu mâna apăsările şi-i făcea să simtă că respiră. Nu se simţea judecat când era cu ea şi nici nu trebuia să dea socoteală de ceva.

În schimb, răceala Stellei îl făcea să nu mai ştie cum să se comporte firesc. Chiar dacă au început să facă din nou unele lucruri împreună şi părea că totul merge spre bine, ea păstra încă distanţa. Tomas ar fi dat orice să fie ca pe vremuri, dar trăia cu teama că nu se mai putea. Ar fi vrut să îşi facă curaj să-i vorbească, dar ceva în atitudinea ei îl oprea. A încercat să-i propună o vacanţă în doi, însă ea nici n-a vrut să audă. Îl respingea uşor şi blând, însă o

făcea cu fermitate. Probabil că mai avea nevoie de timp, însă el nu știa să aștepte.

Înnebunit de teama de-a nu o pierde, a început încet-încet să bea pe ascuns. Bea singur, seara, în micul lui birou, când fiecare se retrăgea la culcare. La început puțin, apoi din ce în ce mai mult. Își cumpăra băutură când toți erau plecați la treaba lor și până seara se abținea să se atingă de ea.

Fără nicio preocupare care să-l țină în priză, Tomas se simțea tot mai însingurat. De propria familie, de sine însuși. Cărțile scrise luaseră cu ele o mare parte din el, iar acum nu știa ce să pună în loc. Își umplea timpul alături de copii, pe care-i ducea la plimbări interminabile. Le dădea ceea ce nu reușise niciodată: atenția și timpul lui. Chiar și așa, și-ar fi dorit să facă asta împreună cu Stella. Indiferent ce făcea, se simțea incomplet. O stare de frustrare permanentă punea încet stăpânire pe el. Obosea să tot încerce să repare ce a stricat, așa încât cu timpul a ajuns din nou să renunțe.

A început să nu-i mai pese și să vrea doar să fie singur cu el. S-a prefăcut că lucrează și a găsit în asta pretextul și scuza de a se retrage din nou în lumea lui. Aici orele-i treceau de-a valma, fără a lăsa nimic în urma lor. Tomas își privea familia pe geam, când pleca și venea fiecare și a început să ascundă în spatele perdelelor nu doar ochii și chipul, ci propria-i viață, cu care nu știa ce să facă. Toți ceilalți știau, numai el nu știa. Iar constatarea asta l-a bulmăcit și l-a dat cu capul de toți pereții. Cine era el atunci când nu scria? Habar nu avea. Era nimeni! De la zi la zi a început să bea tot mai devreme și să nu-i mai pese dacă s-ar afla. Deși nu era printre preferate, Tomas a ales să bea votcă, avea avantajul că

nu mirosea. Asta era tot ce putea face pentru a păstra aparențele. Și o vreme chiar a reușit. A disimulat atât de bine, încât toți l-au crezut. Chiar și el s-a crezut uneori și a sperat ca, stând închis singur atâtea ore pe zi, un nou subiect să i se ofere pe tavă. Dacă și-ar fi canalizat energia și puterile către asta, poate ar fi reușit. Dacă ar fi făcut curățenie în gândurile și sufletul lui, probabil că ar mai fi găsit încă în el rezerve să creadă. Dacă ar fi îndepărtat definitiv băutura de lângă el și și-ar fi dezinfectat toate rănile supurânde, poate că ar fi reușit. Dacă ar fi crezut măcar pentru o clipă în șansa lui și ar fi luptat pentru asta. Dacă, și iarăși dacă...

El însă n-a crezut. I s-a părut totul pierdut și ușor-ușor a scăpat lucrurile de sub control.

*

În ziua aceea nenorocită, care avea să schimbe totul, Paul îi citea Clarei pe mai multe voci povestea ei preferată. Buimac, după orele de somn înghesuite după nenumărate sticle de alcool, Tomas s-a trezit cu o pâclă deasupra ochilor și o durere de cap îngrozitoare. Mahmur și nervos, Tomas a-nceput să tune din senin:

— Unde e maică-ta? l-a întrebat pe Paul.

— N-a sosit încă de la școală.

— La școală, zici! Hmmm! Lecțiile ți le-ai făcut?

— Mai am ceva, foarte puțin, dar îi citesc Clarei povestea și le termin după aceea.

— Te duci și le termini acum!

— Dar nu i-am terminat povestea!

— Acum te duci! a tunat din nou Tomas. Tu nu mai înțelegi ce spun? De câte ori trebuie să repet?

Paul s-a ridicat de pe canapea şi în timp ce se îndrepta spre camera lui a făcut un semn liniştitor spre Clara, care nu ştia dacă să plângă sau să tacă.

— De ce ţipi, tati, că mă sperii?! a întrebat ea cu buza de jos răsfrântă.

— Pentru că fraierul ăsta de frate-tău nu pricepe din prima ce-i spun!

— Paul nu e fraier! E fratele meu!

— Taci şi tu! Taci! Tăceţi cu toţii! Toată lumea în casa asta face numai ce vrea ea! Nimic nu e cum trebuie! Hai, îmbracă-te şi să mergem la plimbare!

— Vine şi Paul?

— Nu. Paul are lecţii de făcut.

— Nu vreau să merg fără Paul!

— Nu te-am întrebat dacă vrei. Am spus că mergem.

— Nu merg fără Paul, a zis Clara, în timp ce primele lacrimi îi cădeau deja pe obraz.

Chipul lui Paul s-a iţit în dreptul uşii şi-a spus:

— Ce mai am de scris pot face şi când mă întorc, nu mai am mult. Pot să merg.

— Mincinosule!

— Tată, de ce îmi spui aşa? A existat vreo dată când să mă duc cu lecţiile nefăcute? De ce-mi spui aşa? a întrebat Paul, înroşindu-se ca un rac.

— Mai lipseşte să te pui pe plâns, fătălăule, l-a replicat Tomas cu duritate, făcând mişto de roşeaţa din obrajii lui!

Într-adevăr, prea puţin îi lipsea lui Paul să înceapă să plângă de-a binelea, mai ales că se simţea atât de nedreptăţit. A luat în grabă hăinuţa surorii, în eventualitatea că i s-ar face frig şi a dat să iasă după el. Din pragul uşii, Clara s-a întors după răţuşca Macaraca şi a început s-o târască de-o aripă după ea.

Copiii s-au urcat în maşină, iar Tomas s-a aşezat la volan. S-a uitat la ei în oglinda retrovizoare şi i-a văzut stând strânşi unul în celălalt. Paul o ţinea pe Clara de mână, iar fata ţinea strâns jucăria în braţe. Stăteau înghesuiţi unul în celălalt de parcă le-ar fi fost frică de ceva. Atitudinea asta a lor n-a făcut decât să-l irite pe Tomas, care ura să-i vadă aşa speriaţi.

— Mergem la plimbare, ce mama dracului staţi aşa de serioşi? Mergem sus, pe coastă, să culegem conuri. Îţi place, Clara?

— Da, a răspuns fetiţa cu jumătate de gură.

— Şi dacă avem noroc, poate vedem şi o veveriţă! a continuat el.

— Yeeeeeeeeee! Yeeeeeeeeeeeeee! Data trecută, când am fost cu mama şi cu unchiul Walter, am văzut chiar două! Poate avem noroc!

— Ei, aşa da, parcă mai vii de acasă!

Şi-a pus centura şi a condus încet, cu grijă, până sus pe coastă. Nu era mult de mers. Doar vreo cinci minute cu maşina. Pe vremuri făceau drumul ăsta pe jos, cu Clara pe umeri, iar când era foarte mică o plimbau în căruţ şi nu le lua mai mult de jumătate de oră. Asta era pe vremea când Clara dormea cel mai bine după o plimbare lungă în aer liber, legănată în landou. Nici nu au apucat copiii să se instaleze prea bine-n maşină, c-au şi ajuns pe deal. Paul a ajutat-o pe sora lui să coboare şi, chiar când să închidă portiera, Clara a strigat:

— Macaraca! Am uitat-o în maşină! Stai aşa să o iau! Maracara mea!

Au rămas puţin să privească în jur. Privelişte era încântătoare. Orăşelul se vedea ca şi cum ar fi fost o pictură. Fiecare căsuţă, fiecare gărduleţ, fiecare poieniţă, aleile

înguste şi întortocheate, totul era ca aşezat cu mâna! De fiecare dată când urcase aici, Tomas avusese sentimentul împlinirii. Putea privi totul de sus şi să spună: acolo e casa mea, familia mea, viaţa mea. Şi era mulţumit să poată fi aşa. Era fericit. Însă, de când nu mai urcase aici se schimbaseră multe. În el, în ceilalţi, înăuntrul casei, familiei, vieţii lui. Acum se simţea înstrăinat. Dureros de exclus. Sfâşietor de însingurat. Şi-ar fi dorit să fie parte — ca pe vremuri — din acest tablou compact şi să nu-l fi părăsit sentimentul apartenenţei. Să fie una cu liniştea desăvârşită a acestor dealuri şi să mai fie o dată fericit. I-a venit să râcâie cu unghiile acest tablou şi să se bage înapoi în el, să-şi facă loc, să-şi dea culoare, să prindă iarăşi viaţă. Însă ceva se aşeza între el şi lume şi-l făcea să rămână pe dinafară. Se simţea jalnic, sfâşietor de trist, iar dac-ar fi fost singur, probabil c-ar fi plâns. În hohote, în valuri, cu sughiţuri. Era cu copiii lui şi totuşi era singur. Era singur şi totuşi nu era. Îi era rău şi-i venea să vomite. Dacă ar fi făcut-o, probabil că ar fi scos din el ceva vâscos ca o smoală fierbinte. Ceva urât mirositor, ca un abces. El însuşi se simţea ca un ghimpe înfipt în această bulă protectoare, în care se ascunseseră toţi ai lui. Un ghimpe infectat, respins de anticorpii cercului perfect în care stăteau ei.

Un alambic fermecat separase elementele curate, pure, de reziduuri. Iar el nu era decât o mizerie, un rest, un rebut pe care nu-l mai voia nimeni.

Copiii au luat-o agale la vale şi s-au oprit să-l aştepte. A coborât şi el şi au intrat împreună într-o pădurice rară, cu puieţi de pin. Clara se uita după veveriţe, dar nu vedea niciuna. În lipsa lor, a început să culeagă tulpiniţe cu flori abia îmbobocite, însă s-a plictisit repede. Paul îi strângea conuri de brad înverzite, dar nu prea avea unde

să le țină. I-a dat drumul fetei la mână și a vârât câteva în buzunarele hainei.

— Vezi, Macaraca, veveriţele s-au ascuns de noi! S-au pitit şi nu vor să mai iasă, îi explica micuţa Clara prietenei sale de pluş. Cred că au aflat că venim! Dacă Paul ne găseşte şi ghinde, am putea să le dăm de mâncare. Ce zici, Paul, căutăm?

Paul nu se simţea în apele lui. Aştepta cu nerăbdare să se întoarcă acasă. Dacă ar fi fost după el, n-ar mai fi stat niciun minut în plus lângă taică-su. Se săturase să-l tot suporte toanele şi să-l jignească. Mai devreme ţipase la el fără motiv şi-l batjocorise. S-a dus vreodată cu temele nefăcute la şcoală, l-a făcut vreodată de râs? El de ce râdea mereu de el şi de sensibilităţile lui? De ce, ce-i făcuse? De parcă el n-ar fi vrut să nu roşească! De parcă lui nu l-ar fi plăcut să fie mai puţin emotiv! Dar nu era şi nu avea ce face! De ce trebuie să facă mereu un caz din asta? Nu-şi dădea seama că mai rău îl inhibă? Malcă-sa cum de putea să-l înţeleagă şi să fie atentă cu el? El de ce nu putea? De unde-i veneau accesele astea de răutate? Şi mai ales, de ce? Îşi dorea mult să-şi înţeleagă tatăl, dar nu reuşea. Îşi dorea să fie apropiat de el, aşa cum era de mama lui, dar nu putea. Şi-şi mai dorea să nu-i mai fie teamă. Dar îi era. Când se întorseseră acasă, crezuse că vor fi cei mai fericiţi din lume. Că tatăl lui va face tot ce-i va sta în putinţă să le fie bine. Însă nu făcea. Stările lui treceau de la una la alta de parcă cineva apăsa pe un comutator şi din el ieşeau când ăla bun, când ăla rău. Acu' era totul bine şi frumos, acu' nu mai era. Acu' era normal, acu' ţipa. Şi nu-şi putea explica în niciun fel de ce.

— Mai lasă, naibii, rața aia că m-ai înnebunit cu ea! i-a cerut Tomas Clarei, întrerupând gândurile lui Paul. Eu

te aduc frumos în natură, să te plimbi, să culegi flori, să alergi, iar tu stai şi te joci cu maimuţa aia!

— Nu e nicio maimuţă, e Macaraca mea! l-a luat Clara apărarea. E răţuşca mea iubită, iar tu te-ai făcut foarte rău! De ce vorbeşti urât cu noi?

— Vorbesc urât cu voi?

— Da, cu toată lumea! Te porţi urât, ne cerţi şi te răsteşti la toţi. Nesuferitule ce eşti! Eşti un nesuferit! s-a oţărât Clara la el.

Na, poftim! El îi aduce să se joace, are cele mai bune intenţii cu ei şi ei ce fac? Îl umilesc! Asta fac! Care mai de care e mai cu curu-n sus! N-ai voie să le zici nimic că au şi sărit şapte metri de la sol. Oare chiar în asemenea hal ajunsese încât să creadă că-i pot vorbi oricum? Chiar şi mucoasa asta mică îşi permitea atâtea cu el? Unde e respectul lor? Ce s-a-ntâmplat în jurul lui?

Când s-a uitat la Clara şi la jucăria din mâna ei a simţit că-l apucă toţi dracii! Drăcovenia aia, de care era nedespărţită, era cadou de la Lorin. Al dracului să fie! N-avea să scape nicăieri de el? A înnebunit pe loc, iar sângele învolburat i-a şters orice urmă de raţiune. A simţit cum se umple de ură şi cu viteza fulgerului a smuls jucăria din braţele fetiţei şi a aruncat-o la vale. Cu forţă, cu putere, cu elan. Clara a rămas mută de uimire şi pentru o clipă a privit şocată după ea. În secunda următoare, Clara s-a avântat după ea.

A fugit cât a fugit, după care s-a împiedicat pe terenul în pantă şi s-a rostogolit o dată, de două, de trei, de zece de ori la rând, ca o minge de ping-pong de la un dâmb la altul. Cu chipurile desfigurate de spaimă, tatăl şi fiul au luat-o la fugă mâncând pământul. Oricât de repede au alergat şi oricât de sprinteni au fost, nu au reuşit să egaleze viteza cu

care trupușorul ușurel se rostogolea spre vale. În cădere, se opintea în arbuști mititei, care nu reușeau s-o oprească, doar s-o rănească mai tare. Ar fi dat orice să le crească aripi și să o prindă în brațe înainte de oprirea finală. După cum ar fi dat orice ca din gurița pictată cu firișoare sângerii să poată auzi un sunet. Ar fi dat orice ca pieptul frânt să mai urce și să mai coboare în ritmul unei respirații liniștite. Ar fi dat orice ca din nările pline de frunze și pământ să intre și să iasă aer sănătos. Trupușorul Clarei nu mai avea însă niciun firicel de viață în el și oricât de mult și-au dorit s-o aducă în simțiri, n-au avut nicio putere.

Clipe sau secunde, minute sau ore, valea a rămas încremenită. Timpul s-a scurs vâscos, de parcă ar fi purtat în el toată greutatea lumii. O lumină aurie a coborât apoi ușor și a poleit întreaga vale. A atins în calea ei trupușorul Clarei, care s-a făcut mic, mic de tot. Era ceva ireal în acea lumină înșelătoare. De parcă le-ar fi spus că nu s-a isprăvit. Totuși, perfidă, lumina i-a mințit în față. Pentru că nu era strălucirea bucuriei și a speranței, ci lumina Morții și a promisiunii de Dincolo. Era lumina ce o amăgise pe Clara să fugă spre ea și care acum o mângâia ușor. Întreaga vale mirosea a irișI, un parfum suav și ușor, ce le gâdila nările a primăvară. O altă minciună care li se spunea și-n care nu aveau motive să se încreadă. Deși și-ar fi dorit atât de mult!

Eternitatea clipelor care s-au scurs fără ca ei să se poată privi s-a interpus între ei. Când, în cele din urmă, ochii sticloși de groază ai lui Tomas au văzut lacrimile lui Paul, care încă trimiteau către el valuri de panică, de puterea unui tsunami...

„Fă ceva!" ar fi vrut să spună ochii lui, dar, prea ieșiți din orbite, nu reușeau decât să pară cei ai unei sperietori.

Lacrimile care au țâșnit le-au invadat fețele și n-au reușit să le spele durerea și deznădejdea. Au plâns necontenit și-au ajuns să ude pământul însângerat. Gâtlejul lui Tomas a început să scoată sunete de sufocare. Când a avut impresia că o să rămână fără aer, din gât i-a ieșit un urlet prelung. Ceva neomenesc creștea din el și aducea cu disperarea animalelor sfâșiate, a trupurilor din care se trage cu colții bine înfipți în țesut. Când din gâtlejul tatălui au început să iasă sunete agonizante, Paul a crezut că-l va pierde și pe el. Avea nevoie de aer ca să umple plămânii scofâlciți, dar nu avea putere să îl tragă-n ei.

Cu ochii scoși din orbite, priveau amândoi spre cer și cereau îndurare, în timp ce mâinile li se împreunau în semn de rugăciune. Cerul senin și opac privea însă spre ei cu degajare, de parcă ar fi vrut să se spele pe mâini de orice fel de amestec. Erau singuri, față în față cu Moartea, care împodobea cu o maramă invizibilă micul trup neînsuflețit.

— Criminalule! a urlat Paul cu toată puterea pe care o mai avea în plămâni, până ce ecoul a purtat mesajul lui și l-a împrăștiat în valea plângerii. Criminalule! a continuat el să urle, în timp ce trupușorul micuț al Clarei părea să se împuțineze cu fiecare secundă care trecea. Mânuțele-i zgâriate se odihneau nefiresc pe pământ. La doar câțiva zeci de pași de fetiță zăcea rătușca mult iubită. Paul a ridicat-o cu grijă, a scuturat-o de praf și-a pus-o lângă copilă. Dar Clara n-a îmbrățișat-o și oricât de mult și-o dorise atunci, acum n-o mai putea avea. Într-un gest compulsiv, Paul continua să-l apese rătușca pe piept sperând ca-n cele din urmă s-o prindă în brațe.

Cuvântul scandalos a continuat să acopere valea. „Criminalule" a curs ca un râu sinuos, ce se ducea ușor,

dar hotărât, peste tot. Apoi s-a înălțat la ceruri și a venit înapoi. N-a contenit să curgă și nici nu putea fi oprit. S-a opintit, s-a împiedicat, dar a continuat să alunece cu forță, mereu și mereu. Asemenea Potopului, care distruge totul înaintea lui, cuvântul cobora la vale și nimicea totul în cale. N-aducea nimic, doar lua. Iar în urma lui rămânea un peisaj dezolant.

Ușor-ușor, chipul lui Tomas a devenit de nepătruns. Ochii-i disperați au rămas singurii care se mai zbăteau în spatele chipului împietrit. Prizonieri în casa morții, ochii căutau înțelegere și îndurare de oriunde se putea. Paul nu avea însă cum să i-o ofere, iar de la Clara nu venea niciun semn. Deși ceva îi spunea că totul se sfârșise, el parcă nu-nțelegea.

N-a murit doar Clara în acea zi. Acolo, în vale, a murit și inocența lui Paul, și tot acolo, Tomas a pierdut tot ce era omenesc în el. Acolo, în vale, au îngropat așteptări și bucurii, pe care știau că nu le vor mai trăi niciodată. Au îngropat deopotrivă trecutul, prezentul și viitorul și au rămas doar cu durerea, groaza, slăbiciunea și neputința.

— Clara, fetița mea! Fetița mea, Clăruța mea!

Tomas se blestema singur și-și punea la propriu țărână în cap. Gura-i înțepenise într-o schimonoseală de-a dreptul hidoasă; în timp ce plângea, se dădea cu capul de pământ și scotea sunete înspăimântătoare. Caraghios și înfricoșător în același timp. Era groaznic. Paul nu avea să uite niciodată acea imagine și, de cele mai multe ori, când închidea ochii, vedea mai des chipul distrus al tatălui decât trupușorul frânt al Clarei.

Chiar dacă îl considera în totalitate vinovat pentru cele întâmplate, Paul ar fi vrut să aibă puterea să-și consoleze tatăl. Îl durea să-l lase tocmai acum singur

și neputincios. Ar fi vrut să fie lângă el și să-l tragă din cărbunii încinși ai vinovăției. Însă nu avea destulă putere să-l scoată din focul penitenței. De fapt, nu avea forța să facă nimic. Putea doar să plângă în surdină și să îngâne numele surorii lui: Clăruța mea, Clăruța mea. Se zguduia sacadat de plâns, iar umerii mici se mișcau necontrolat.

În cele din urmă, Tomas a ridicat copila și, după ce a plâns cu ea la piept alte minute-n șir, a cărat-o cu grijă tot drumul înapoi. S-au chinuit mult să ajungă din nou pe coastă, dar, cum-necum, au reușit. Ud de sudoare, cu picioarele tremurânde și ochii înroșiți, Tomas a așezat trupul inert pe bancheta din spate, iar deasupra lui a pus jucăria de pluș. Paul a refuzat să stea în față cu tatăl lui și s-a înghesuit la picioarele fetiței. A privit la ea tot drumul și nu-i venea să creadă că e moartă cu adevărat. S-a gândit la ce va spune mama lui când va vedea nenorocirea și la cum să facă să nu mai fie atât de îngrozitor. Ce ar fi putut să facă să fie mai ușor?

Tomas a plâns tot drumul și a condus foarte încet. De parcă ar fi urmat un convoi mortuar. Dorind cumva să amâne momentul în care va trebui să coboare cu ea, moartă, pe brațe, din mașină. Cu doar câteva ore în urmă, conducea pe același drum, iar fiica lui era în viață. Blestemat fie-i gândul de a veni aici! Blestemate fie-i toate pornirile răutăcioase! Blestemat fie el, cel de-acum!

Și-ar fi dorit să dea timpul înapoi și să se afle pe sensul celălalt de mers, cu amândoi copiii în mașină, teferi, să mai aibă măcar o dată șansa să prevină tot ce s-a întâmplat. De data asta ar fi încercat să le facă pe plac, să le intre în grații, să fie apropiat de ei cum fuseseră pe

vremuri, să-i facă din nou să creadă în el. Să-i scoată lui Paul teama din suflet şi să-i convingă să nu-i mai dispreţuiască în felul acela în care probabil că nici nu-şi dădea seama că o face. Să i se dea o nouă şansă — asta îşi dorea. De parcă nu avusese destule deja.

Apoi a rememorat clipa care a adus nenorocirea şi a dorit să-şi taie mâna cu care aruncase jucăria fetei. Clipa aceea blestemată, care avea să facă de acum diferenţa între viaţă şi moarte, clipa care ar fi putut salva vieţile tuturor. S-a uitat în oglinda retrovizoare şi a dat cu ochii de trupul golit de viaţă al micuţei Clara şi tot nu l-a venit să creadă ce vede. Sărmanul Paul, el însuşi mort de frică şi de părere de rău, o păzea cu trupul lui micuţ. Mortul-viu ce stătea ca un Cerber la picioruşele ei.

Când au ajuns în faţa porţii, preţ de câteva minute nu a avut niciunul dintre ei puterea să facă vreo mişcare. Încremenit, cu mâinile strânse pe volan, Tomas căuta să-i dea lui Paul din curajul pe care nici el nu-l avea.

Observând maşina parcată în faţa porţii şi niciun pic de mişcare în jurul ei, Stella a ieşit curioasă din casă, cam în acelaşi timp cu Walter, care avusese un sentiment apăsător chiar de când îi văzuse plecând. Au înţeles amândoi că ceva s-a-ntâmplat şi-au fugit spre maşină.

Stafia de la volan nu putea fi Tomas, după cum nici strigoiul mic din spate nu avea cum să fie Paul, dar cu toate acestea, Stella şi bătrânul Walt au năvălit într-un suflet peste ei. Când au deschis portiera şi au dat peste trupul lovit şi zgâriat al Clarei, au înţeles dintr-o privire tragedia. Stella a căzut secerată, urlând ca din gură de şarpe:

— Ce s-a-ntâmplat cu fata mea? Clara, fetiţa mea! Ce s-a-ntâmplat cu fetiţa mea?

Ţipetele ei le-au scos din casă pe Irene şi Ana care, la vederea priveliştii înfiorătoare, au început să tremure şi să plângă în hohote amare. O jale generală s-a aşternut deasupra lor, iar sufletul lui Tomas s-a împrăştiat în milioane de particule de vinovăţie.

— A căzut! A alunecat la vale şi nu s-a mai oprit, le-a dat Paul primele explicaţii. Printre suspine şi sughiţuri, Paul le-a povestit cum ieşiseră să se plimbe sus pe coastă, când Clara a scăpat din mână răţuşca ei de pluş, iar într-o fracţiune de secundă a zbughit-o după ea. Ce a urmat a povestit întocmai, şi astfel au înţeles că n-au putut face nimic pentru a o putea opri. Tomas a ascultat ca prin ceaţă relatările lui Paul şi a încercat să-i surprindă privirea. Imposibil însă, pentru că puştiul l-a evitat cât a putut.

Au plâns, au jelit, au chemat preotul şi poliţia şi au spus în cuvinte puţine adevăruri rostite doar pe jumătate. Când au rămas pentru prima dată singuri faţă în faţă, Tomas a întrebat:

— De ce n-ai spus adevărul, Paul?

— Pentru că ăsta e adevărul ce poate fi îndurat! Iar mama a suferit destul! Şi dacă ne-ai iubit vreodată cu adevărat, te rog s-o laşi aşa!

Vorba că o nenorocire nu vine niciodată singură şi-a găsit corespondent în realitatea trăită de cele două familii. N-a avut loc doar o înmormântare, în acele zile, ci două. La doar o zi de la cele întâmplate, Irene a suferit un infarct. Când a sosit salvarea, Irene era deja moartă de câteva minute.

Deşi credeau că lacrimile le-au secat, au plâns din nou şi au suferit amarnic. Nu le venea să creadă că au doi morţi în casă în acelaşi timp. Cele două coşciuge cumpărate de părinţii Stellei stăteau aliniate, ca două

copăiţe în care se odihneau două suflete nevinovate. Nu era exclus ca prea-buna Irene să nu se fi îndurat s-o lase pe copilă singură în lumea celor drepţi şi-atunci să fi renunţat la luptă, când inima ei începuse să dea semne de slăbiciune. Cu feţe cerate, de nepătruns, Clara şi Irene semănau una cu cealaltă şi păreau că-şi poartă de grijă una alteia. Ceva nerostit le unea şi părea să le spună că sunt împreună.

Ziua în care le-au înmormântat i-a găsit mai mult morţi decât vii, ca nişte strigoi înţepeniţi pe marginea gropilor adânci. Tremurau, suspinau şi continuau să plângă tăcut, fără să se uite unul spre celălalt. Fiecare-şi consuma propria durere şi era absorbit în gândurile sale. Şi-au luat adio cu gesturi sfâşietoare, cu ultime cuvinte rostite-n şoaptă. Au mângâiat pe rând feţele albe şi mâinile înţepenite, învăluind cu privirea trupurile firave pe care nu aveau să le mai vadă niciodată. S-au crispat de durere, au gemut şi-au ţipat când prima lopată cu ţărână a fost aruncată peste ele. După înmormântare, părinţii Stellei au făcut un scurt parastas şi fiecare s-a retras în lumea lui.

Tomas a înţeles atunci un adevăr care i-a rămas înfierat în suflet. Moartea e întâmplarea care schimbă totul în jur. Se moare o singură dată, dar moartea continuă să facă valuri în urma ei. Murise întâi Clara, apoi se dusese şi Irene şi tot ceea ce fusese odată al lor continua să moară. Tot ce fusese însufleţit de prezenţa lor acum avea să moară rând pe rând, ca într-un joc de domino. Or să moară toţi, fu viziunea lui Tomas şi chiar dacă nu aveau să-şi dea duhul fizic, oricum erau deja ca şi morţi. În plus, Tomas era uluit de viteza cu care totul în jur se

transforma în amintire. Amintirile deveneau trecut, iar trecutul trăia în prezent.

Profeţia lui avea să se adeverească în fiecare zi care trecea. Nenorocirile îşi întindeau mantia peste întreaga familie, necontenit, zi de zi, ceas de ceas. Când priveau în sus, nu mai vedeau cerul, ci doar aripile uriaşe ale unui uliu nenorocit, ce stătea la pândă gata să sară, să atace, să ucidă din nou. Spectre umblătoare, toţi îşi duceau existenţa într-o realitate precară.

Nu exista cuvânt care să descrie starea lui Walter. Prea puţin a lipsit să nu se stingă şi el de supărare. A plâns ca un copil şi atunci când a îmbrăţişat-o pentru ultima oară pe micuţa Clara, şi când a trebuit să-şi ia adio de la cea care-i fusese cea mai apropiată fiinţă de pe pământ. Prietena, iubita, drăgălaşa lui consoartă. Inimoasa şi scumpa lui soţie. Tot ce avusese el mai bun şi mai de preţ pe pământ. De fapt, tot ce-avusese el vreodată. Plecase acum la ceruri şi-l lăsase singur şi nepriceput, nepregătit pentru singurătate.

Sufereau cu toţii, însă suferinţa lui Tomas o aduna pe a tuturor la un loc. Era responsabil pentru tot ceea ce se întâmplase. Pentru cele două morţi, dar şi pentru toate nenorocirile care veniseră odată cu ele. Cel mai rău îi părea că nu găsea niciun remediu care să-i facă pe cei din jur să sufere mai puţin. EL era vinovat pentru tot şi EL, NUMAI EL ar fi trebuit să plătească. Dar cum să facă asta? Chiar dacă s-ar fi sinucis, tot nu ar fi alinat în vreun fel durerea celor apropiaţi. Ar fi fost mai uşor doar pentru el, care s-ar fi dus după fetiţa lui şi ar fi scăpat. Dar asta n-ar fi schimbat cu nimic suferinţa celorlalţi. Şi-apoi, nu era corect ca el să scape şi să nu plătească. Nu era corect! Tocmai de aceea avea să rămână aici şi să se chinuie cu

fiecare gând, coşmar şi sentiment de vinovăţie, chiar dacă vor muşca din el de acum şi până la sfârşitul vieţii.

După cele două înmormântări, Walter s-a retras în casa lui, de unde nu mai ieşea decât atunci când era absolut necesar. Stella s-a închis în ea şi abia de l-a mai putut privi pe Tomas în ochi. Şi-a luat un an sabatic şi a încercat să-şi ocupe timpul cu Paul. Era singurul care îi mai capta cât de cât atenţia. Făcea eforturi să vorbească cu el, să rămână ancorată în realitate şi să trăiască mai departe. Uneori se ducea la Walter şi stătea cu el. Nu vorbeau mai deloc, dar simpla lor apropiere le făcea bine şi unuia, şi celuilalt. Uneori venea singură, alteori împreună cu Paul, care se simţea acum şi mai înrudit cu „unchiul său". Amândoi pierduseră pe cineva drag şi aveau aceeaşi suferinţă pe chip. Tomas îl călca arareori pragul lui Walter, dar chiar şi atunci avea sentimentul că e nedorit. Uneori se aştepta ca de după colţ să apară trupuşorul firav al lui Irene sau să audă din bucătărie glasul ei cald şi bun şi-n acele secunde simţea ce-a pierdut Walter. A mers la el cât a mers, iar când n-a mai suportat să-i vadă suferinţa de pe chip, a renunţat de tot. Într-un fel, s-a simţit eliberat când a luat decizia să nu se mai ducă. Eliberat, dar laş.

Uşor-uşor, Tomas a intrat cu totul în biroul de lucru, de unde ieşea numai noaptea, ca un liliac. Ziua, Stella îşi mai omora timpul pe la bucătărie, dar după ce s-a mutat în cămăruţa Clarei, a început să lase tot mai rar. Fiecare s-a izolat în felul lui şi a început să se sustragă activităţilor comune, ce presupuneau să dea ochii cu cellalţi. Numai bietul Paul rămăsese să ţină piept vieţii reale, de fiecare zi. Că voia sau nu, el tot trebuia să se ducă la şcoală, să dea nas în nas cu profesorii şi colegii şi să răspundă întrebărilor curioase. În scurt timp, s-a izolat şi el mai

mult decât era deja, şi în afară de Stella şi de unchiul Walter nu a mai vorbit cu nimeni. Doar strictul necesar la şcoală şi atât. Dacă nu ar fi fost Ana, care să nu-l lase să se depărteze şi mai mult, probabil că s-ar fi retras de tot în lumea lui. N-a putut să reziste apropierii ei şi poate că asta l-a salvat. Pentru că era tânăr şi ceea ce era omenesc în el îşi cerea drepturile, s-a împrietenit cu Ana, aşa cum nu fuseseră până atunci. S-au apropiat atât de tare, încât Paul a avut impresia că, într-un fel, a câştigat o soră nouă.

— Iartă-mă că te întreb, l-a spus Ana într-o zi. Dacă simţi că nu-i problema mea şi că nu trebuie să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala, te rog să-mi spui. Aş vrea să te întreb de ce nu vorbeşti deloc cu tatăl tău? De ce nu mai vorbeşte nimeni cu el?

Paul ridică uşor din umeri şi-i ocoli privirea.

— Nu crezi c-a suferit şi el destul? Nu crezi că se simte destul de vinovat pentru ce s-a întâmplat? Iartă-mă că spun asta, dar ce s-a întâmplat cu Clara se putea întâmpla în prezenţa oricui. Uneori, un moment de neatenţie poate aduce cele mai mari nenorociri.

— Nu ştiu să-ţi răspund. Nu pot. Am încercat să vorbesc cu el, dar nu pot. Şi cred că nici el nu vrea să vorbească cu mine!

— Poate că ar vrea, dacă i-ai da ocazia. Probabil că e cumplit să te simţi atât de împovărat de vină şi să nu ai în faţa cui să-ţi deschizi sufletul! La urma urmei, sunteţi încă o familie! Nu vreau să judec pe nimeni, dar mi se pare foarte ciudat ca tocmai acum, când vă e greu tuturor, să vă depărtaţi aşa unul de celălalt. În loc să strângeţi rândurile, să vă sprijiniţi, să plângeţi împreună şi să vă înţelegeţi, fiecare caută să fie singur. Fugiţi şi vă ascundeţi care încotro. Atunci, ce rost mai are o familie, dacă la

greu nu te poţi sprijini pe ea? Dar, iartă-mă, Paul, cred că deja am spus prea multe. Iartă-mă, chiar nu e treaba mea!

— Ai dreptate în felul tău, dar cred că asta e ceea ce poate face fiecare acum. Poate că mai târziu va fi altfel, n-am de unde să ştiu!

— Nu, dacă aşa sunteţi acum, mai târziu va fi şi mai rău! murmură Ana ca pentru sine. Dar iartă-mă, chiar ar trebui să-mi văd de ale mele.

Paul s-a gândit mult la cele spuse de Ana şi a încercat să discute deschis cu mama lui.

— Mamă, tu ai de gând să mai vorbeşti vreodată cu tata? Nu crezi că ar trebui să-l ierţi pentru ce s-a întâmplat?

— Numai Dumnezeu poate să-l ierte. Eu n-am să-l pot ierta.

Paul a aşteptat să mai spună ceva, dar ea nu a mai adăugat nimic. De când avusese loc nenorocirea, se întâmplase ceva cu mama lui. Avea gura adunată, ca o pungă strânsă la capăt. Îi părea rău să spună asta, dar mama lui se urâţise în ultimul timp. I se ascuţiseră toate trăsăturile şi o făceau să arate rău. Şi rea. Nu era, dar aşa arăta. Era obosită, consumată, copleşitor de tristă şi arăta jalnic. Tot ce avusese înainte frumos acum se pierduse, se descompusese, de parcă ar fi fost adunată din particule luminoase care acum se stinseseră deodată.

— Mamă, cred că ar trebui să vorbeşti cu el, să-l asculţi măcar. Poate că are nevoie să descarce undeva toate părerile de rău, iar tu eşti singura persoana la care poate face asta. Îţi dai seama cât de mult regretă ceea ce s-a întâmplat? Şi-ţi dai seama că, dacă te gândeşti mai bine, sunt şi eu vinovat, în aceeaşi măsură în care e şi el? Eram acolo amândoi!

— Nici prin gând să nu-ţi treacă să spui asta! Ai înţeles? Nici prin gând să nu-ţi treacă!

— Mamă, dar ăsta-i adevărul. Dacă-l consideri pe el vinovat, atunci la fel sunt și eu!

— Paul! Era responsabilitatea lui de părinte să aibă grijă de voi!

— Mamă, a fost un accident! Încetează să mai dai vina pe cineva! A fost un nenorocit de accident! a țipat Paul și a fugit afară plângând.

A simțit nevoia să-i ia apărarea tatălui! Avea dreptate Ana! Așa trebuie să fie în familiile adevărate, să stea unite, nu să se dezbine tocmai la greu!

Lui Paul îi era din ce în ce mai clar că adevărul nu trebuie să iasă la lumină niciodată. Îl învinovățeau și așa destul pe tatăl lui și nici nu-și putea imagina ce-ar fi făcut dacă ar fi aflat cum s-au întâmplat lucrurile în realitate. Cu siguranță, l-ar fi împroșcat cu noroi și i-ar fi aruncat în față acuzații și mai grave. Ce greu era! Prea greu! Poate că dacă s-ar fi strâns unul în altul și ar fi plâns împreună, poate le-ar fi fost mai ușor! Însă nimeni nu voia! Toți voiau să fie singuri!

Din clipa nenorocirii nu a trecut nicio zi din viața lui Paul în care să nu-i fi părut rău că a rostit cuvântul acela teribil. Nu a trecut zi în care să nu fi vrut să-și ceară iertare. În fond, toți o pierduseră pe Clara atunci! Nu doar el, nu doar mama lui, ci și tatăl lui, în primul rând el o pierduse. Și trebuia să trăiască cu asta în suflet până la sfârșit. Totuși, fiecare se gândea doar la propria pierdere și nimeni nu voia să se pună în locul celuilalt. Paul măcar încerca.

Într-o după-amiază, Paul și-a făcut curaj și a urcat în camera tatălui său. Nu-l văzuse de mai bine de o lună și dacă nu l-ar fi auzit umblând uneori noaptea, ar fi putut crede că nici nu mai locuiește cu ei. A bătut la ușă o dată, de două ori și cum din spatele ei nu a venit niciun

răspuns, a apăsat uşurel pe clanţă. A crăpat uşa încet şi a-ntrebat din prag:

— Pot să intru?

Tatăl lui stătea pe fotoliu şi privea pierdut în gol.

Paul a făcut câţiva paşi şi s-a aşezat în faţa fotoliului. S-a uitat la el şi l-a recunoscut cu greu, aşa slab şi costeliv cum ajunsese.

— Tată, eşti bine? l-a întrebat Paul uşurel. Tată? Tată, eşti bine?

N-a venit nici acum niciun răspuns, dar Paul a insistat:

— Eşti bine, tată? Mă auzi?

Tomas şi-a mutat privirea spre el, dar nu a părut să înregistreze şi cu mintea ceea ce ochiul vedea.

— Tată, nu eşti tu vinovat! a rostit Paul cu claritate. Iartă-mă că ţi-am vorbit atunci aşa. Tu nu ai nicio vină! A fost un accident! Nu a fost vina ta! Mă auzi?

Nu, nu părea să-l audă, iar dacă totuşi îl auzea, nu părea să înţeleagă.

Paul nu a mai adăugat nimic, dar a continuat să-l ţină de mână. A stat cu el aşa şi pentru prima oară de la nenorocire a simţit că face ceea ce trebuie. L-a ţinut strâns de mână şi a rememorat minut cu minut cele întâmplate. Era greu să nu fie supărat pe el, dar era şi mai greu să-l piardă şi pe el. Totul în jur se destrăma şi nimeni nu făcea nimic să salveze puţinul pe care îl mai aveau. Avea dreptate Ana! Nimeni nu voia să privească înăuntru şi să rămână în familie. Fiecare se retrăgea în carapacea lui şi nu-l interesa ce se întâmplă în rest. Şi el suferea, la fel ca ceilalţi dar, spre deosebire de ei, ar fi vrut ca pierderea să-i unească, să-i facă mai puternici. Ar fi vrut să treacă prin asta împreună şi să nu se mai simtă copilul nimănui. El

însă se îndepărtau ca potârnichile — câtă dreptate avea Ana! — şi fugeau care încotro, fiecare încercând să se pună la adăpost. Şi el pierduse o soră şi suferea, dar nu voia să-i piardă şi pe ei! Cât de ciudaţi îi păreau părinţii lui, şi cât de laşi!

Paul bătea cu putere la uşile sufletelor tuturor, dar în afară de Ana nimeni nu-l lăsa să intre cu adevărat. Nici măcar mama sa! Se simţea abandonat şi singur. De parcă ar fi rămas singurul supravieţuitor al unei apocalipse.

Deşi în felul ei încerca să se poarte cât mai normal şi să fie cât mai puternică pentru fiul său, Stellei nu îi reuşea prea bine. În sufletul ei şuiera vântul, iar în loc de inimă avea cioburi mici şi multe, pisate în mii de bucăţele. Oricât de mult se străduia, nu reuşea să lipească nici bucăţile mai mari. Îl rămânea să suporte durerea fiecărei mişcări, a fiecărei răsuciri. Acolo unde Dumnezeu spărsese, se ruga să pună ceva în loc. Ar fi vrut să-şi acopere gaura din suflet cu ceva, dar de fiecare dată când credea că a găsit peticul potrivit, gaura se muta în altă parte sau se lăţea şi mai mult. Doar Dumnezeu putea să pună ceva în loc, însă ea nu avea o relaţie prea bună cu El în aceste vremuri. O lăsase de izbelişte şi nu-i dădea niciun semn atunci când îl implora să o îndrume. Nu-i răspundea la niciuna dintre întrebările pe care i le punea şi părea c-o uitase cu totul.

Când rămânea singură, Stella privea într-un gol pe care gândurile ei negre îl umpleau instantaneu. Regreta amarnic faptul că nu fusese lângă fata ei în momentele alea nenorocite. Şi-ar fi dorit să ştie că nu a suferit, că nu a durut-o, că n-a înţeles ce se întâmplă cu ea. Ar fi vrut să poată da timpul înapoi şi să-i fi arătat şi mai multă iubire, să-l fi dat deja ceea ce ar fi urmat să-i dăruiască

pe parcursul vieții. Și-ar fi dorit ca în timpul ei limitat de pe această lume să fi îndesat tot ce și-ar fi dorit să facă împreună și nu au mai apucat.

Și, mai ales, ar fi vrut să știe ce gânduri o încercaseră în acele clipe în care se rostologea și se tot rostogolea, când se lovea cu trupușorul mic și firav de toate obstacolele ce-i ieșeau în cale. Înțelegea ea oare că acela e sfârșitul? Înțelegea că totul avea să se termine acolo? Sau o durea într-atât de tare totul, că nu mai putea gândi nimic? Plecase ea fericită din această lume? Apucase să înțeleagă ceva din ea? Știa cât de mult avea să le lipsească alor ei? Dacă ar fi fost cineva capabil să o lămurească și să-i spună în amănunt tot ce se întâmplase, de câte ori se rostogolise, câți metri fusese aruncată în jos, dacă scâncise, dacă țipase, cât o duruse, tot ce se întâmplase secundă de secundă. Voia să știe tot. Să repare faptul că nu fusese lângă ea. Îl întrebase pe Paul de nenumărate ori și știa că lucrul ăsta e prea chinuitor pentru el și că nu are niciun drept să îl facă să retrăiască din nou și din nou momentele acelea, dar era singurul care ar fi putut să-i spună, doar el avea cum s-o lămurească.

Și mai știa că acum trebuia să-și îndrepte atenția către Paul, să nu-i întoarcă spatele și să nu-i facă pe ei să plătească pentru tot ceea ce se întâmplase. Știa toate astea, doar că nu putea să facă mare lucru. Pur și simplu, nu avea resurse. De parcă rezervorul ei cu ceea ce avea de dat secase dintr-odată. Era o mamă rea? Avea atât de puține de oferit acum! Își impunea să rămână trează, să nu fugă, să nu se ascundă, dar prea puțin îi reușea. Casa lor devenise un cavou unde fiecare se mișca singuratic și rănit ca un strigoi rătăcitor. Cum putea ea să schimbe toate astea? Căci putere nu avea!

Dar cel mai greu îi era să se gândească la Tomas. Paul avea dreptate când spunea că îl consideră pe el singurul vinovat de cele întâmplate şi, într-adevăr, aşa era. Dacă ea ar fi fost acolo, era sigură că nimic rău nu s-ar fi întâmplat. Degeaba îi spunea Paul că se putea întâmpla oricui. Nu era adevărat. Nu avea cum. Ea şi-ar fi protejat fetiţa şi acum ar mai fi fost în viaţă. Tomas avea două morţi pe conştiinţă şi un al treilea destin distrus, cel al lui Walter, care cu ani în urmă lăsase totul deoparte pentru a fi împreună cu ei. Şi uite care le fusese răsplata! Da, probabil că era groaznic pentru Tomas, dar ea nu putea face nimic pentru a-l ajuta. Nu-şi dorea decât să nu mai aibă de-a face cu el. Niciodată! Era felul ei de a se răzvrăti pentru tot ce li se întâmplase rău în toată viaţa trăită împreună. Gata! Era de-ajuns! Nu voia decât să uite de el, să-l şteargă cu desăvârşire din viaţa ei. Nu-i mai păsa de el. Era suficient!

Fiecare suferea în felul lui. Tomas însă era chinuit de ceva şi mai devastator: vina. Se simţea vinovat pentru tot ceea ce se întâmplase rău în vieţile celorlalţi şi, mai ales, responsabil. Pentru moartea Clarei, a lui Irene, pentru tot ceea ce-i luase lui Walter, vinovat faţă de Stella, vinovat faţă de Paul. Responsabil pentru tot ce trăiseră şi pentru durerile cu care se confruntau chiar acum. Vinovat pentru tot ceea ce trăiau. În fiecare zi, sentimentul prindea rădăcini mai adânci şi mai viguroase. Ca nişte liane ce creşteau din el, i se-ncolăceau în jur şi-l strângeau din ce în ce mai tare. Vina era pentru el precum cancerul. Odată instalat, nu făcea decât să-l atace şi să-l dea peste cap, să-l întoarcă cu fundu-n sus, încălcând toate legile firii. Celulele nebune puneau stăpânire pe el şi se împrăştiau cu atâta vioiciune, încât riscau să producă în scurt timp metastază generalizată.

Tomas era şocat de bruscheţea şi agresivitatea vinovăţiei împrăştiate în fiecare celulă a organismului său. Se simţea mâncat pe dinăuntru de celule delirant de frumoase, crescute haotic, gigantic, înăuntrul său. Ca un nefiresc paradox, Tomas renunţa fără luptă şi se lăsa devorat de miraculoasele particule ce-l posedau cu puterea lor. Fără să-şi dea seama, capitula în fiecare clipă, până ce ajunse să-şi târască vina după el ca pe un picior beteag. O târa din instinct şi nu căuta nicio cale de scăpare. În felul lui bolnav, era chiar fericit că nu scăpase nepedepsit din această nenorocire pe care o provocase singur.

Tomas nu doar s-a închis în el, ci a dispărut pur şi simplu înlăuntrul lui. S-a făcut nevăzut şi, dacă nu ar fi existat Ana, care să aibă grijă ca o parte din mâncarea pregătită de ea să ajungă şi la el în cameră, Tomas s-ar fi prăpădit de mult. La câteva zile o dată, când foamea îl îndobitocea de-a dreptul şi-i trezea instinctele animalice, Tomas înfuleca la nimereală ce-i cădea în faţa ochilor. Apoi revenea în starea de letargie în care se războia cu gândurile lui, şi tot aşa.

Zi şi noapte făcea eforturi să nu uite chipul drăgălaş al Clarei şi încerca la nesfârşit să rememoreze clipele frumoase trăite împreună. Când le termina de disecat, se străduia să-şi aducă aminte totul, de la cum mânca, cum vorbea, cum mergea, ce spunea în cutare sau cutare situaţie. Se gândea la ea neîncetat şi făcea eforturi s-o păstreze vie în minte. Fiecare gest, fiecare atingere, fiecare clipă petrecută alături de ea era acum un diamant.

Îndepărta cu putere imaginea ei din acea zi nenorocită, când el n-a mai putut vedea nimic în spatele

pleoapelor ei închise pentru totdeauna, când gurița ei strânsă de durere nu s-a mai deschis niciodată, când buclele-i ciocolatii au rămas simple inele inerte întinse pe pământ. La fel îndepărta și imaginea ei angelică, cu care a părăsit lumea asta. Le îndepărta cu putere, pentru că nu era capabil să le facă față. Îl vor rupe în două până ce oasele vor pârâi, carnea se va rupe, iar din mijlocul sufletului va izbucni un vulcan de durere ce va pârjoli totul în jur. Ca o fântână arteziană, lava lui va aluneca în cascade ce-i vor frige sufletul și mintea. Știa că aceste imagini îl vor duce în pragul nebuniei, dar lumea i se părea deja un loc de netrăit.

Era neobosit în eforturile lui de a reînvia totul despre Clara și constata cu bucurie și nădejde totodată că erau scene pe care și le putea aminti cu precizia unui ceasornicar. Putea spune cu acuratețe unde stătea Clara în cutare sau cutare moment, ce melodie cânta într-o anumită împrejurare, ce îi spusese sau ce făcuse în anumite momente. Acestea erau vitaminele care nu-l lăsau să moară de foame, de sete sau de oboseală. Erau amintiri care-l țineau conectat la viața care curgea încă prin venele lui.

Amintirile despre ea vie erau singurul motiv pentru care mai era pe această lume. Nu se putea gândi la ce avea să se întâmple când ele se vor decolora precum fotografiile prea vechi, când se vor acoperi de ceață, când se vor pierde încet, încet pe drum, una câte una, când vor înceta să-i mai vorbească, când se vor toci sau, pur și simplu, când vor dispărea.

Avea totuși un plan. Când toate astea vor dispărea, probabil va muri. Găsise soluția salvatoare, iar acest gând îl încălzea cu însăși promisiunea dinăuntrul lui. Atunci când avea s-o piardă definitiv, visa să plece după

ea. Era ciudat şi pe undeva de neînţeles, dar acum doar Moartea îl mai ţinea în viaţă. Gândul că după aceea era liber să plece direct la Clara, îngeraşul de copil pe care îl iubise atât de mult, care se pricepuse atât de bine să îl înduioşeze, să uite de probleme, de apăsările din sufletul lui. Clara, iubirea lui, pe care el însuşi, cu mâinile lui, cu păcătoasele lui mâini o împinsese către valea nenorocită în care îşi dăduse sufletul. Arză-i-ar focul mâinile astea blestemate! Arză-l-ar focul Iadului pentru toate stricăciunile pe care le-a pricinuit! Doamne, cât rău făcuse şi cât de tare îi rănise pe toţi cei care l-au iubit! Blestema în gând ziua în care Walter se încrezuse în el şi-i pusese la picioare întreaga viaţă, fără să ştie că el va fi cel care-i va ucide rândunica de soţie, buna, blânda şi cea făr' de asemănare Irene, care-l tratase ca pe fiul ei nenăscut, ca pe ruda ei de sânge.

Se blestema în gând pentru toate zilele care trecuseră de la moartea celor două făpturi, în care îi lăsase pe toţi să se descurce singuri, îi abandonase şi se ascunsese de el. Nu fusese în stare de altceva. Cum ar fi putut el să se uite în ochii lui Walter fără să-l vină să-şi smulgă carnea de pe el de ruşine, de părere de rău, de regret? Cum ar fi putut el să se mai uite în ochii Stellei, după ce-l iertase de atâtea ori până atunci şi căreia-i răpise copilul de lângă ea, îi înjumătăţise făptura ei de mamă? Dar, mai ales, cum ar fi putut să se uite în ochii lui Paul, care ştia totul, care fusese de faţă, singurul care trăise drama şi văzuse cu ochii holbaţi de spaimă cum îşi pierde sora, cum se năruieşte lumea? Cum putea el să se uite în ochii acestor oameni fără să se simtă sugrumat de nervurile lungi şi dese ale celei mai grosolane vinovăţii? Cum?

*

În momentul în care mintea lui a pierdut-o definitiv pe Clara, Tomas nu a mai găsit niciun motiv pentru a rămâne în viață. Simțea însă că acasă nu e locul potrivit să moară. Știa exact unde să se ducă, de parcă locul îl chema la el. Uneori se gândea să plece pe furiș, mișelește, lăsând doar un bilet anost în urma lui, alteori considera că încă mai datora familiei lui un bun rămas. Care familie însă? Stella, pe care acceptase să o piardă atunci împreună cu Clara? Paul, copilul pe care îl abandonase pur și simplu fără nicio explicație atunci când avea cea mai mare nevoie de el? Despre ce familie vorbea?

Când l-a văzut la ușa lui, Walter a înțeles exact că aceea era despărțirea finală. Chipul lui Tomas lăsa la vedere toată suferința dinăuntrul lui. Walter l-a privit cu durere. A văzut înlăuntru toată viermuiala aia de vină ce rupea pe-ndelete bucățele din el și l-a podidit plânsul. L-a luat în brațe și l-a strâns cu putere. Pentru scurtă de vreme, Tomas a fost din nou fiul lui cel iubit și cel bun. Mai mult de atât însă nu a putut face. S-au privit înlăcrimați, și-au strâns mâinile, s-au îmbrățișat și s-au despărțit fără niciun cuvânt.

În acea seară, a luat hotărârea să plece. Gândul că îl va scuti de povara existenței lui îl încuraja să-și grăbească plecarea. Nu mai avea nimic de așteptat, nimic de pierdut, nimic de câștigat. Cu cât pleca mai repede, cu atât era mai bine. Nu voia să ia nimic cu el acolo unde pleca, în afara câtorva schimburi. A strecurat printre haine o fotografie cu ei patru de pe vremea când erau împreună, dar în ultimul moment a pus-o înapoi pe birou. A închis ușa repede în urma lui, înainte să se răzgândească. Totul

în sufletul lui tânjea după acea fotografie, însă ceva îi spunea că nu mai are dreptul la ea.

A coborât scările cu rucsacul agățat pe umăr și s-a oprit buimac în living. Când l-a văzut, Stella a dat să țipe ușor, însă din gura schimonosită, altădată atât de frumoasă, nu a ieșit nici cel mai anemic sunet. Câteva secunde s-au privit fără a se putea recunoaște. S-au privit ca doi străini care încearcă să-și facă la repezeală o părere unul despre celălalt. I-a orbit evidența situației și fiecăruia i-a venit să plângă de mila celuilalt. Serbezi și pustii, Stella și Tomas s-au cutremurat de groaza înstrăinării lor și s-au silit să pună capăt întâlnirii. Când Paul s-a ivit în pragul ușii, părinții lui pierduseră deja contactul unul cu celălalt și fiecare se afla în colțul lui de lume.

— Ce faci? Unde te duci? a întrebat cu disperare Paul.

— Plec! i-a răspuns Tomas cu privirea-n jos.

— Cum adică pleci, unde pleci?

— ...

— Tată, nu pleca! Te rog, nu pleca! Încă mă mai ai pe mine, încă o mai ai pe mama, te rog nu ne părăsi!

— Paul!

— Te rog, tată, te rog nu pleca!

— Paul!

— Nu vreau să pleci! În ziua în care a murit Clara, și eu am pierdut pe cineva, nu numai voi! Și eu mi-am pierdut sora! Nu vreau să vă pierd și pe voi! Te rog, rămâi! Încă mai putem fi o familie! a țipat Paul cât a putut de tare, dând drumul lacrimilor pe obraz.

— O familie!?! a murmurat Tomas ca pentru sine.

— Da, tată, o familie. Mă ai pe mine, o ai pe mama! Și eu sunt copilul vostru! Eu nu contez deloc pentru tine?

— Paul, băiatule! Tocmai din cauza asta plec. Nu vreau să-ți fac și ție rău!

— Tată, îmi faci rău dacă pleci, nu dacă rămâi!

— Paul, tu știi despre ce vorbesc. Nu vreau să-ți fac și ție rău, așa cum i-am făcut Clarei!

— Cum? a întrebat Stella parcă trezită la realitate.

— Tată, a fost un accident! Tu nu ai nicio vină! s-a grăbit Paul să zică, de teamă ca tatăl lui să nu spună alte bazaconii.

— Ba nu, Paul! Tu ești singurul care știe că eu am omorât-o! Eu am omorât-o pe sora ta!

— Cuuuuuuuuuuuuum? Ce spui acolo? a întrebat Stella tot mai înnebunită.

— Eu! Eu am omorât-o! Așa cum auzi!

— Tată, pentru Dumnezeu, nu mai repeta prostia asta! Am fost acolo cu tine! Clara a alunecat, s-a împiedicat și s-a rostogolit până jos!

— Dacă nu-l aruncam eu jucăria, nu ar mai fi avut după ce să alerge și nimic rău nu s-ar mai fi întâmplat!

— Ce-ai făcut? Cum? Ce-ai făcut? țipa Stella.

— Mamă, ascultă-mă, a fost un accident! Nu contează după cine sau după ce s-a dus, Clara a alunecat și s-a rostogolit la vale! a țipat Paul. Nu tu ai împins-o! Nu tu ai omorât-o! N-a fost vina ta, tată! Înțelege și nu te mai învinovăți! O să te distrugă asta!

— Atunci să îl distrugă! s-a auzit vocea glacială a Stellei. Știam eu, tot timpul am știut! Ceva mi-a spus că, într-un fel sau altul, ești implicat în moartea asta. Am simțit cumva în sufletul meu că ai făcut ceva, că tu ai provocat nenorocirea asta. Poate că n-ai împins-o tu la modul propriu, dar ai contribuit la moartea ei. Și-atunci e bine să pleci. Du-te, pleacă! Nu vreau să te mai văd! Du-te! Du-te! Du-te odată!

— Mamă!

— Să piece, Paul! Să piece! Am stat atâta timp alături de el fără să știu că mi-a ucis fiica! Laşule! Abia acum te-ai hotărât să spui?

— Mamă, lasă-l şi tu! Nu crezi că are destule pe suflet? întrebă Paul rugător.

— Cu siguranță are! Două morți nu sunt deloc o povară uşor de dus!

— Mamă, termină! Nu poți să fii atât de crudă!

— Crede-mă, Paul! Pot să fiu mult mai rău de atât! De fapt, doar aşa pot să mai fiu!

Tomas îşi strânse rucsacul la piept şi se prelinse uşor pe lângă pereți.

Arăta ca un spânzurat pe care ştreangul îl trage după el. Îşi mai privi pentru o ultimă dată fiul şi dispăru.

Îndată ce a ieşit pe poarta casei, a luat-o uşor de tot la fugă. Atât cât îl țineau picioarele, incapabile să facă eforturile supraomeneşti pe care le cerea. Alerga pe stradă — de fapt era doar un fel de-a spune — cu capul în jos, cu mâinile şi picioarele bălăbănindu-se, cu sufletul strâns tot într-un singur punct dureros. Fugea fără să se oprească, fără să se uite pe unde merge şi încotro o apucă. Voia doar să scape, să se îndepărteze cât mai mult şi cât mai repede. Îl trăgeau însă înapoi fire nevăzute, care-l țineau captiv în această comunitate care însemnase până nu demult toată existența lui. Fire nevăzute ce-i legau încă de bucuriile şi tristețile pe care le trăise aici, fire ce-i intrau tot mai mult în carne pe măsură ce se depărta. Cu tot efortul lui de a se desprinde, nu reuşea decât să tensioneze şi mai tare duritatea firelor ce nu doreau să-i dea drumul şi-l trăgeau cu putere înapoi. Tomas ştia însă că drum de întoarcere nu mai există şi că singura salvare e să o țină tot înainte.

Legăturile lui cu lumea ce era pe cale s-o piardă definitiv se transformau uşor-uşor din tăioase şi ascuţite în cleioase şi împuţite. Văzut de departe, Tomas arăta ca un maimuţoi scălămbăit ce se lupta să înainteze cu orice risc. Paşi-i deveneau vâscoşi, în timp ce inima nu-i mai pompa nici picătură de sânge, ci doar transpiraţie şi osânză. Tot ceea ce-şi mai dorea era să scape şi să-şi ispăşească pedeapsa în singurătate şi căinţă. Fără altă dorinţă, fără altă voinţă. Să plece, să se-ndepărteze.

A mers pe jos kilometri întregi până ce soarele a ajuns la asfinţit. Picioarele îi tremurau ca piftia şi când primele semne ale întunericului s-au amestecat cu lumea, Tomas era la doar câteva sute de metri de gara din care urma să ia trenul. Singurul loc la care se gândise să se refugieze era casa veche, cu arhitectură eclectică, pe care o cumpărase din banii câştigaţi din vânzarea celei de-a doua cărţi. Era ceva provizoriu, unde să tragă acum şi după aia mai vedea. În primul rând, nu ştia dacă va mai urma ceva sau nu. Deocamdată voia doar să ajungă undeva. Atât! Şi aşa era prea mult.

Cât a aşteptat trenul a reuşit să nu se gândească la nimic şi chiar dacă din când în când îl apărea în faţa ochilor chipul rugător al lui Paul, a încercat să-l alunge ca şi când ar fi întors o foaie cu mâna. Nu se simţea în stare să privească spre ce a lăsat în urmă.

A aşteptat în nemişcare trenul, iar când acesta a oprit în faţa lui, s-a urnit cu un de o surprinzătoare vioiciune ce l-a costat respiraţia întretăiată şi un uşor vertij. Trenul era aproape gol, aşa că Tomas s-a aşezat pe primul loc pe care l-a găsit liber.

Avea să-şi pună toată încordarea în funcţiune încât să nu rateze coborârea la staţia potrivită. Şi nu, nu avea să

se relaxeze şi să se uite pe geam, ca simplu călător, ci va rămâne cu mintea trează, concentrată să gândească spre nimic. Nu, nu-şi va odihni picioarele obosite, pentru că ştia că dacă va face asta, nu va mai fi chip să le mişte când va avea din nou nevoie de ele. Va sta încordat şi înţepenit în grija lui de a ajunge la destinaţie şi nu va lenevi asupra niciunui gând. I-a fost greu să facă toate astea, dar cât a mers cu trenul a rămas treaz. În plus, o anume stare de adrenalină era deja instalată, ca şi când i-ar fi curs cofeină prin vene. Din când în când, îşi zgâlţâia picioarele şi nu le lăsa să se relaxeze. Se agăţa cu privirea de fiecare pom, de fiecare clădire, fiecare om pe care îl vedea. Se străduia să rămână prezent şi să nu-şi îndrepte mintea spre nimic din ceea ce lăsase în urmă.

Drumul de la gară şi până în faţa imobilului l-a străbătut greoi, pe jos. Ca un arc, se arunca în faţă şi îşi trăgea corpul după el pentru a se avânta apoi într-o nouă mişcare şi tot aşa. Nu se uita nicio secundă-n spate, deşi simţea că ceva vâscos venea în urma lui. Trăgea după el, ca o mantie greoaie, toate ofurile şi greutăţile împletite strâns.

Când a ajuns în cele din urmă în faţa imobilului somptuos care — culmea — era al lui, a simţit din nou acea atracţie care l-a făcut şi prima dată să vibreze şi, în cele din urmă, să îl cumpere. Când a băgat cheia în broască, uşa a trosnit din încheieturi şi a oftat uşor. A depărtat-o încet şi a făcut cu grijă primul pas. În loc să miroasă a aer stătut şi îmbâcseală, clădirea emana un miros plăcut, pe care nu-l putea asemăna în acele momente cu nimic. În primele clipe, ar fi zis că miroase a lumânări parfumate şi parcă totuşi nu era aşa. Era un miros plăcut, cunoscut, pe care însă nu-l putea identifica.

Nu a avut curajul să urce la etajele superioare, aşa că a rămas, asemenea unui fiu rătăcitor, în prima cameră în care l-au dus paşii. A cercetat-o scurt şi i-a făcut bine simplitatea ei. Pentru o clipă, dar doar pentru o clipă, s-a simţit liniştit, însă, până să apuce să se bucure de starea aceea, a şi dispărut. S-a aşezat pe unica saltea din încăpere şi abia atunci şi-a dat seama că e epuizat. Când i-a apărut în faţa ochilor chipul rugător al lui Paul, a alungat cu mâna imaginea lui şi s-a lăsat pe spate. Imediat s-a simţit încolăcit de braţele invizibile ale oboselii şi a cedat. L-a furat somnul şi probabil că ar mai fi dormit mult şi bine dacă nu s-ar fi trezit zgribulit de frig, cu dinţii clănţănindu-i în gură. N-a găsit altă soluţie decât să mai pună pe el un rând de haine din rucsac şi să se acopere cu un prosop găsit acolo. Ca un dar divin, somnul l-a cuprins din nou şi chiar şi acum, după atâţia ani, poate povesti cu exactitate visul pe care l-a avut atunci. Se făcea că era împreună cu Clara şi cu Paul într-un ţinut ireal de frumos. Copiii îl ţineau strâns de mâini şi-i vorbeau drăgăstos. Dintre ei trei, Clara părea cea mai familiarizată cu locurile. Îl trăgea după ea în toate direcţiile şi părea preocupată să nu-i scape nimic din ceea ce i se părea important să le arate şi lor.

— Grăbeşte-te, n-avem aşa de mult timp la dispoziţie! îi spunea ea tatălui, insistând să grăbească pasul.

— Mai lasă-mă puţin să apuc să mă bucur de ceea ce văd! E totul atât de frumos!

— Nu e timp pentru asta acum! Haideţi, vreau să vă arăt totul!

Au mers cu paşi grăbiţi până ce au ajuns pe buza unei văi. Acolo, Clara le-a făcut semn să se oprească. Apoi s-a aşezat în faţa lor şi i-a făcut atenţi să nu pună piciorul în gol. Tomas a tresărit şi i-au dat lacrimile.

— Clara, aici e locul...

— Da, tata, aici e locul!

— Dar...

— Uite ce frumos l-am făcut! L-am aranjat atât de bine! Vă place?

Era, într-adevar, foarte dichisit aranjat. Pusese peste tot văluri de mătase şi-mpodobise cu flori micul pătuţ în care se odihnea răţuşca Macaraca. Tomas s-a strâns de groază şi a început să se zgudule ca un apucat.

— Tată, sunt bine! După cum vezi, m-am aranjat destul de binişor. Mă joc de dimineaţă până seara şi nu mă mai satur să mă plimb de colo până colo. În plus, au grijă de mine mătuşa Irene şi unchiul Walter!

— Unchiul Walter?

— Da.

— El ce caută aici?

— Are grijă de mătuşă. Şi de mine, bineînţeles.

— Clara, vreau să rămân aici cu voi! a zis Tomas hotărât, realizând dintr-o dată că nu voia să se mai întoarcă.

Ceea ce a urmat l-a luat pe Tomas prin surprindere, cu atât mai mult cu cât atmosfera aceea de linişte şi visare îl cuprinsese ca într-o îmbrăţişare caldă. Dintr-odată, chipul Clarei s-a schimonosit şi s-a umplut de sânge şi zgârieturi ce-i desfăceau obrajii în două ca nişte cratere!

— Tu te vei întoarce înapoi în lume şi te vei chinui aşa cum am făcut şi noi! au apucat să spună despicăturile de pe chipul Clarei, fiecare în legea ei.

Tomas s-a tras cu putere înapoi şi şi-a acoperit ochii cu mâinile, ca să nu mai vadă hidoşeniile acelea vorbitoare de pe chipul copilului său. Avea în continuare ochii închişi, când a simţit atingerea molatică a mânuţei de copil.

— Du-te înapoi, tată! l-a spus Clara cu glas gingaş. Când va venit timpul, ne vei găsi aici! Dar nu veni acum!

În vis, Tomas a deschis ochii şi a văzut din nou chipul zâmbitor al Clarei, mai frumos cum nu fusese niciodată. Însă, cu cât se uita mai mult şi mai atent la ea, cu atât trăsăturile feţei deveneau mai diforme. În cele din urmă, chipul a dispărut.

Când s-a trezit din somn, Tomas încă mai simţea pe pulpă căldura unei prezenţe umane. A mângâiat locul şi a început să plângă în hohote! Nu se vedea nimic în cameră, dar se simţea un intens parfum de irişi. A respirat adânc şi a continuat să plângă potolit. Mirosea a irişi. Ăsta era parfumul pe care îl simţise de la bun început. Acum ştia. Toată casa mirosea a irişi, chiar mai intens decât la început.

*

I-a fost clar că încă nu era vremea să moară. Visul continua să-l ardă cu intensitate şi, fără să vrea, se încredea în el. Deocamdată trebuia să rămână aici şi să trăiască. Dacă mai avea vreun rost sau nu, avea să afle. Cert e că nu sosise vremea să plece. Avea nevoie însă de nişte planuri concrete, care să-l ancoreze cumva în lume şi să-l abată de la gândurile cu care venise aici. Nu avea cum să locuiască singur în ditamai casa, dar nici nu voia să se depărteze de ea. Şi-ar fi dorit, dacă s-ar fi putut, să găsească ceva în imediata apropiere. Să-nchirieze ceva mic şi intim, doar cu strictul necesar. Acum, pe moment, avea unde să stea şi să gândească în linişte încotro s-o apuce. Restul zilei l-a petrecut închizând şi deschizând uşi, absorbind mirosuri, plimbându-se prin camere. Era ceva ce-i plăcea teribil la acest imobil. Să fi fost ferestrele

mari, să fi fost camerele spațioase, să fi fost însăși lumina care le inunda? Nu știa nici el, dar se felicita în gând pentru c-o luase.

După câteva zile în care a stat, a dormit și a mâncat te miri ce cumpăra de la magazinașul din colț, Tomas H. s-a hotărât să ia legătura cu o agenție imobiliară care să-l ajute să închirieze imobilul cu trei niveluri, dar mai ales să-i găsească lui o locuință. Singura condiție pe care a pus-o era să fie cât mai aproape de clădirea pe care o deținea și să aibă o cameră, o baie și-o bucătărie. Atât. Nu avea nevoie de mai mult. A avut noroc cu ambele, întrucât demisolul celei mai apropiate case era de închiriat și se afla la doar câțiva metri de clădirea lui. Tot de la agent a aflat că aceasta din urmă era vizată de ani de zile de fel de fel de firme care voiau s-o-nchirieze. A bătut palma pentru demisolul său, însă nu a fost de acord să transforme somptuoasa casă în spațiu de birouri. Își dorea ca acolo să locuiască oameni, familii cu copii sau fără, tineri sau vârstnici, nu-l păsa, familii să fie. Prefera să mai aștepte până aveau să se ivească oameni dornici să închirieze decât să o transforme într-un loc cu du-te-vino impersonal. Cum prețul la care o dădea spre-nchiriere era la jumătatea celor practicate pe piața imobiliară, Tomas H. a găsit mai repede decât s-ar fi așteptat primii pretendenți. Singura condiție adresată agentului imobiliar a fost aceea de a-i da cât mai multe amănunte despre viitorii chiriași și de a-i prezenta înainte de semnarea contractelor. Așa se face că pe unii i-a respins, din motive doar de el știute. S-a ținut însă până la capăt de hotărârea de a avea ultimul cuvânt în alegerea chiriașilor, chiar dacă asta a însemnat un efort uriaș de socializare, iar pentru agentul imobiliar, mai multe căutări și mai multe bătăi de cap.

Tomas ştia în sufletul său că acelea erau ultimele eforturi pe care avea să le mai facă, ultimele întâlniri faţă în faţă cu oamenii şi poate că aceste gânduri i-au făcut misiunea mai uşoară. Ştia că, odată instalat în găoacea lui, nu va mai ieşi prea curând de acolo şi că va putea să stea zile, nopţi la rând întins în pat, cu ochii pe pereţi, gândindu-se la toate şi la nimic. Avea să-şi facă provizii de alimente neperisabile şi să mănânce oricâte conserve şi semipreparate, pentru a nu fi nevoit să dea ochii prea mult cu lumea. Gândul că se va putea retrage în bârlogul său, departe de tot şi de toate, îi dădea un sentiment de linişte pe care nu prea avusese ocazia să-l guste în ultimii ani. După toate nenorocirile care se întâmplaseră acasă, chiar şi atunci când se retrăsese în birouaşul lui, Tomas H. se simţise mereu cu reflectorul pe el. Aşa că, în felul lui, aştepta cu nerăbdare momentul în care va rămâne singur cuc, singur cu el, cu durerile şi regretele lui şi poate aşa va înţelege mai bine. Ce a avut, ce a pierdut şi de ce a făcut toate acele lucruri abominabile. Să-şi înţeleagă nenorocitul de suflet întortocheat, fir-ar el al dracului să fie, şi să dea socoteală. O dată pentru totdeauna!

După ce a ales familiile chiriaşe s-a liniştit de tot, iar câteva zile la rând a stat cu ochii pe ele. Şi-a tras măsuţa de la bucătărie fix în dreptul geamului şi a petrecut ore în şir privind oamenii care locuiau acum în casa lui. Era împăcat cu alegerile făcute şi simţea într-un fel că întâlnirea cu ei nu e întâmplătoare. Chiar dacă nu ştia concret ce voia să însemne acest lucru, îi era clar că totul se întâmpla cu un motiv.

Prima lună petrecută aici, singur, în demisolul ăsta care nici măcar nu era al lui — halal ironie mai era şi asta, să aibă atâţia bani, atâtea case, iar el să-şi târâie zilele într-o

locuință închiriată — ei bine, această primă lună a trăit-o cu speranța că își va găsi liniștea. Iluzie mai mare nici că se putea! Pentru că, după acele zile înșelătoare în care s-a obișnuit cu casa, a încercat să-și facă de mâncare și să se mintă crezând că ar mai fi loc de un trai normal, ceva a venit peste el și i-a secerat gleznele, de nu s-a mai putut ridica zile în șir din pat. Cineva l-a ținut cu forța pleoapele ridicate, silindu-l să privească filmul morților cauzate de el. Cu ochii măriți de groază a constatat că abia acum, la atâta timp scurs de la pierderea Clarei, se confrunta cu adevărat cu moartea ei. De parcă ar fi simțit nevoia să fie complet singur să poată plânge, să se dea cu capul de pereți, să urle, să se înconvoaie de durere. Se simțea ca în sevraj, dar nu știa care e antidotul potrivit. Drogații iau droguri și se liniștesc, bețivii își iau doza zilnică de alcool și se potolesc, iar fumătorii își scaldă plămânii în aburii nicotinei și se simt în al nouălea cer. El însă ce trebuia să facă?

A făcut ce i-a fost la îndemână. Cu prima ocazie când a reușit să se dea jos din pat și-a făcut provizii serioase de alcool și a burdușit dulapurile cu sticle. De mâncat, înghițea te miri ce, iar când îl era sete ducea sticla la gură și se potolea.

Avea zile când se simțea ca un cadavru, pe care putea să-l vadă în toată putreziciunea lui. Alteori îl uita Dumnezeu chircit sub duș, în timp ce apa-i curgea cu nemiluita în cap, fără să reușească să-l trezească, sau măcar să-l facă să tresară. Stătea așa minute în șir, fără să schițeze un gest, fără să se miște, să se atingă, ca o mortăciune, ca un strigoi. Când în cele din urmă își revenea puțin în fire, lua săpunul și buretele și începea să se curețe temeinic, de parcă ar fi vrut să îndepărteze de pe el toată murdăria, toată vina ce reușise să se așeze strat după strat pe pielea

lui. Vina se lipise de el, îi intrase în celule, se amestecase cu carnea și ADN-ul lui. Se freca uneori până-i dădea sângele în zonele mai sensibile, dar degeaba. În zadar freca și freca, mizeria pătrunsese adânc în piele și chiar dacă nu se vedea nimic la suprafață, infectase țesutul din care ieșea un miros de hoit. Mirosul ăsta îi persista în nări și-i venea să icnească de greață, în timp ce ficatul i se strângea de scârbă. Avea voma în gât, dar nu putea s-o scoată afară și o simțea acolo, ca făcând deja parte din tot aparatul lui respirator. Nu știa dacă următoarea respirație îl va aduce o gură de oxigen binefăcătoare sau îl va îneca în propriile-i temeri și umori, nu știa dacă spuma gălbuie ce-o simțea înecându-i pieptul nu-l va sufoca odată pentru totdeauna și nu-l va face să scoată pe nas, pe ochi, prin orice orificiu scârboșenia ce copsese în el. Tot înlăuntrul său se transformase-n bubă, o bubă imensă, dureroasă, supurândă. O bubă din carne vie, pe care o putea zgândări cu vârful unui băț. Ca din curiozitate, să vezi ce e acolo dacă dai la o parte carnea moartă. Scurmând cu vârful lui, ținându-te ușor de nas, privind cu coada ochiului, gata oricând să te uiți în altă parte dacă privelișteа devine de nesuportat. Era ca și când și-ar fi făcut singur disecție și s-ar fi privit de deasupra. Era îngrozitor tot ce vedea.

În majoritatea timpului zăcea în pat. Chircit de durere, acoperit de vină. Depresia mușca din el și-l lăsa adeseori fără suflare.

A constatat atunci că depresia e cel mai viclean animal de pradă. Te pândește, te amușină, te atrage în colțuri întunecoase, unde te acoperă cu mantia ei haină, te înghesuie în colțuri strâmte și neprimitoare, unde îți dă lovituri scurte și sigure exact în punctele tale vulnerabile. Depresia are simțuri ascuțite și tentacule infinite, care te

cuprind în mrejele lor ca pe un somnambul pus pe pilot automat. E răbdătoare şi insistentă şi-şi arată colţii când te aştepţi mai puţin. Când ai impresia că te lasă, te aruncă la pământ cu putere, te încolăceşte din ce în ce mai strâns şi nu-ţi mai dă cu niciun chip drumul să pleci. Te muşcă încet şi sigur, cu toată plăcerea de care este în stare. Te împuţinează şi te nimiceşte clipă de clipă, ceas de ceas. Se hrăneşte din tine şi te rumegă cu încetinitorul. Oricât de mult ai încerca să scoţi o mână prin această încrengătură şi să te agăţi de ceva ca să revii la suprafaţă, e mereu ceva care te trage înapoi. Oricât te-ai strădui să prinzi o gură plină de oxigen curat şi să capeţi un pic de forţă, depresia se aşază pe pieptul tău şi nu te lasă să respiri. Îţi taie orice dorinţă, orice poftă, îţi taie voinţa însăşi, până ce devii o legumă care nu mai poate să mănânce, să gândească, să dorească. Te împrieteneşte cu gândul morţii, pe care ţi-l împachetează în cele mai calde şi drăguţe panglici colorate. Te împrieteneşte cu el atât de tare, încât simţi că el face parte din tine şi că a fost acolo dintotdeauna. E singurul gând care te întovărăşeşte şi singurul prieten pe care îl mai ai. Vezi Moartea ca pe scăparea supremă, locul unde nu are cum să-ţi fie altfel decât bine, sau în orice caz, mult mai bine decât aici. Iar când începi să simţi asta, deja renunţi uşor-uşor, refuzi să mai lupţi şi culmea e că nu ai nicio clipă sentimentul de regret. Ultimele zbateri ale gândurilor din viaţa lăsată în urmă sunt de obicei prea puţin agere să te dezmeticească şi să te susţină suficient de puternic ca să revii. Toţi cei care încearcă să-ţi vorbească şi să te scoată din starea de letargie sunt doar nişte păpuşi ascunse după cortina transparentă a nimicului din sufletul şi mintea ta. Dau din gură, gesticulează, dar nimic din ceea ce fac şi spun nu ajunge cu adevărat la tine.

„Aaaaaooooouuuuuoooooouuuuuuooooooouuuuuuu!"

Sunt sunete dezarticulate, prelungite, ieşite din guri contorsionate, figuri alungite, care se mişcă cu încetinitorul prin faţa ta, figuri prin care poţi băga şi scoate mâna fără a le putea atinge cu adevărat.

Odată căzut la pământ, depresia continuă să se hrănească din tine, iar tu continui să o hrăneşti pe ea. Când crezi că nu mai ai ce să-i oferi, găseşte modalităţi noi şi perfide să te sugă de bruma de energie pe care o mai aveai şi până ce nu soarbe cu lăcomie tot ce-a găsit acolo nu-ţi părăseşte trupul obosit. Până ce nu-ţi stinge ultima şi cea mai firavă licărire de viaţă nu te lasă în pace. Şi nu pleacă până nu-ţi lasă trupul vlăguit, prăbuşit, iar mintea golită ca un pustiu. După ce a făcut toate acestea şi te-a consumat până la ultima firimitură, oare pleacă? Ei bine, nu! Continuă să stea deasupra ta ca o cioară peste un stârv, până ce se asigură că nicio putere miraculoasă nu mai are cum să te salveze. Acest priveghi ţine de obicei zile, săptămâni în şir şi abia când se plictiseşte cu adevărat de tine, cu un ultim şi suprem rânjet învingător, se îndreaptă câştigătoare asupra următoarei ţinte. Pentru că abia aşteaptă să-şi reia jocul, adulmecarea, dansul.

Într-o asemenea stare l-a găsit Ana când a dat de urma lui. Depresiv, fără pic de vlagă şi fără dram de putere. Tomas H. a privit-o şi mai întâi a avut sentimentul că o umbră a trecutului a venit să-l viziteze printre morţi. Când a deschis din nou ochii peste câteva ore, şi-a dat seama că Ana e încă acolo, în carne şi oase.

— Ce cauţi tu aici? Cum m-ai găsit? a întrebat-o el obosit.

— Nu asta e important acum, ci faptul că v-am găsit!

— Fetiţo, pleacă de unde ai venit şi lasă-mă-n pace! i-a făcut Tomas H. semn din mână.

— Domnule H., nu plec nicăieri, am venit să am grijă de dumneavoastră!

— Nu vreau să aibă nimeni grijă de mine! Pleacă, du-te şi nu mă mai căuta, i-a spus el, împingând-o uşor spre ieşire.

Ana însă n-a renunţat şi a venit şi-n ziua următoare. Cum nu încuia niciodată uşa de la intrare, Ana a năvălit în casă şi a început să scoată alimente din pungă şi să le pună pe masă. A strâns într-un sac sticlele goale şi s-a apucat să-l facă curat. Tomas H. se uita la ea ca la circ şi nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Fetiţo, nu vreau să fiu rău cu tine, dar te rog să mă laşi în pace.

— Fac doar puţină ordine, vă gătesc ceva şi după aia plec!

— Nu vreau să faci nimic, înţelege! Doar să pleci, atât vreau!

— Domnule H., hai să ajungem la o înţelegere. Dumneavoastră mă lăsaţi să stau la subsolul clădirii de vizavi, iar eu vin o singură dată pe săptămână şi vă fac mâncare şi curăţenie. În rest, nu o să mă vedeţi.

— De ce faci asta?

— Cum, de ce?

— Nu ştiu. Spune-mi!

— Pentru că... pentru că sunteţi singur şi aţi suferit destul.

— Şi... Walter?

— ...

— Ce s-a întâmplat cu Walter?

— ...

— Ce s-a întâmplat cu Walter? De ce nu stai să-l ajuți pe el?

— Vreau să vă ajut pe dumneavoastră.

— Dar nu mi-ai răspuns. Ce s-a întâmplat cu Walter?

— E mai bine să nu știți!

— Dar vreau să știu!

— Atunci nu o să aflați de la mine.

— Și Stella, și Paul?

— Au venit părinții Stellei și s-au mutat cu ei. Se ocupă ei de tot.

— Paul?

— ...

— Ana, spune-mi, ce vrei de la mine?

— Nu vreau nimic. Doar să mă lăsați să locuiesc acolo, la subsol. E o cameră micuță, cu o chicinetă. Nu stă nimeni în ea.

— De ce vrei să faci asta?

— V-am spus!

— Bine, atunci fă cum vrei, i-a spus el, obosit să se mai certe. Ia o cheie de pe masă — deși, după cum vezi, uit mereu să încui — dar să nu vii mai des pe la mine. Ne-am înțeles la o zi. O zi și atât. Ține minte, o zi!

Și de-atunci, așa a rămas. A trecut prin multe sperieturi și multe clipe grele, dar nimic nu a făcut-o pe Ana să renunțe. Marți de marți, venea și muncea ca nebuna să pună casa la punct, să spele și să facă mâncare. Chiar dacă era unul singur, Tomas H. reușea să facă mereu dezordine pe unde trecea.

Avea zile când Ana îl găsea pe Tomas H. gol pușcă, ghemuit în cada cu apă rece, dârdâind de frig, cu privirea rătăcită în beznă. Se speria teribil când îl vedea așa și-l apuca de subsuori ca pe-un copil, în timp ce-l ștergea și se

strădula să-l facă s-o ajute să-l scoată de acolo. Îl îmbrăca în grabă şi-l aşeza în pat. Punea rânduri peste rânduri de pături peste el, dar cu toate astea Tomas continua să tremure spasmodic. Chiar dacă primul ei impuls era acela de a chema un doctor, în cele din urmă renunţa şi-şi aduna toate puterile să facă faţă singură situaţiei. Ştia că prezenţa altui om l-ar fi zbuciumat şi mai tare, aşa că n-avea de ales. Culmea era că nu-i era niciodată greu. Odată ce trecea de şoc şi sperietură, se aduna ca nimeni alta şi ştia exact ce are de făcut. De parcă pentru asta se pregătise în viaţă, de parcă pentru asta se născuse.

Tomas se lăsa pe mâinile şi în grija ei şi ochii lui dădeau semne de viaţă imediat ce o vedeau. Uşor, timid, insesizabil. De fapt, el o simţea chiar de când băga cheia în uşă şi făcea primul pas în casă, înainte să-i descopere, înainte să îl vadă. Ca un pisoi căruia nici nu i-au dat ochii şi care-şi recunoaşte mama după miros. Întindea fără să poată mâinile spre ea, căutându-i căldura maternă. Făcea mental aceste lucruri, deşi la suprafaţă nu i se mişca nici măcar un nerv. Oricât de tare s-ar fi zbuciumat până la venirea ei, imediat ce o simţea, domnul H se liniştea. Înăuntrul lui se aşeza înapoi în trup şi fiecare organ îşi ocupa locul bine ştiut, ca un elev silitor în bancă. Uneori se bucura atât de mult că îl găsise!!!

Ana îl îngrijea ca pe un bolnav şi avea zile când ştia să-i oblojească trupul, însă nu avea idee cum să-i vindece mintea. O durea să-l vadă atât de pierdut şi descurajat şi croşeta în gând planuri salvatoare. Trebuia doar să aibă răbdare, îşi repeta mereu, încredinţată fiind că lucrurile nu vor fi aşa la infinit. Avea sentimentul că e nevoie să dea singur lupta cu demonii vinovăţiei şi că abia după ce va scuipa din el otrava ce-l mănâncă pe dinăuntru,

domnul H., acela pe care îl știa ea, avea să iasă la suprafață din nou. Renăscut. Victorios. Triumfător.

Pentru asta era însă nevoie de timp. Timp pe care domnul H. îl avea. De fapt, ăsta era *singurul* lucru pe care îl avea. Pierdut, deprimat, coborât în infern, departe de lumină, cu privirea rătăcită și chipul supt, domnul H. părea un personaj lunatic. Ana îl trata cu blândețe. Îi vorbea neîntrerupt și-i povestea cu lux de amănunte tot ce se întâmpla în jurul lor. Simțea într-un fel că ea e singura lui legătură cu lumea reală. Ca și când el ar fi fost conectat la niște aparate imaginare și își primea porția zilnică de oxigen prin intermediul ei. Iar legătura asta i se părea ei mai mult decât vitală. Odată ce se rupea și această legătură, domnul H. risca să fie lăsat pe dinafară. De fiecare dată îl vorbea liniștit, așezat, ca și când el ar fi fost interesat de tot ceea ce-i spunea. Vărsa tot din ea și nu se găsea niciodată în postura de a nu ști despre ce să-i mai vorbească. Îi povestea pe îndelete despre viața celor trei familii care locuiau în casa lui. Descria cu lux de amănunte cum au aranjat în casă, ce le plăcea să facă, ce tablouri aveau. Ana nu știa dacă domnul H. o urmărea vreodată cu adevărat, dar aprecia la el faptul că nu o întrerupea niciodată. O lăsa să spună vrute și nevrute și asta, culmea, le făcea bine amândurora. Alteori îi vorbea despre vreme. Îi descria copacii, mirosurile, străzile, oamenii, așa cum le vedea ea. Tare ar fi vrut însă să știe ce părerea avea el despre toate astea. Cum se vedea lumea de acolo, de la geamul lui? Cum se raporta el la aceste lucruri, la care își refuzase orice acces. Lumea de care se îndepărtase cu bună știință, din proprie voință. Se simțea oare vreodată prizonier în mica lui locuință? Nu-l încerca niciodată dorul să respire aer curat, să-și plimbe pașii șovăielnici pe alei? Ar fi acceptat

invitația Anei să meargă o dată, pe înserat, la o plimbare scurtă? Era oare momentul potrivit să îl întrebe așa ceva? Își făcea gânduri, iar uneori construia mici planuri pe care le asambla și le demonta singură apoi.

Alteori, când venea și-l găsea năclăit de vomă, puțind a băuturi amestecate, se descuraja și nu mai era așa de sigură că domnul H. își va reveni vreodată. N-o ținea însă mult neîncrederea și, pe măsură ce-l curăța, înfloreau iar în ea mugurii speranței. Din punctul ăsta de vedere, era incorigibilă. Descurajarea n-o ținea niciodată prea mult și, cu toate că au fost perioade în care domnul H. părea din ce în ce mai rău, Ana nu a crezut niciodată că decăderea lui va fi definitivă. Îl aștepta să renască, precum pasărea Phoenix și undeva, în străfundurile sale, era atât de convinsă de asta, încât niciodată nu se temea cu adevărat pentru viața lui.

O singură dată a tras o sperietură așa de grozavă, că i-au trebuit câteva zile bune să-și revină. A intrat în casă și n-a dat de niciun semn al prezenței lui H. Într-o fracțiune de secundă și-a imaginat zeci și zeci de scenarii, care mai de care mai negre. Pentru prima dată apartamentul minuscul în care își ducea existența solitară domnul H. i s-a părut un adevărat labirint. A cuprins într-o secundă cu ochii încăperile deschise, iar privirea i-a rămas pironită o secundă pe chipul ce se zărea întins pe jos, prin ușa întredeschisă de la bale. Când a văzut asta, a simțit cum inima i se strânge într-un singur punct dureros și că i se scurge tot sângele în picioare. Pentru o clipă i-a fost frică și s-a temut că nu va fi în stare să se confrunte cu situația din fața ei. Apoi a început să-l strige disperată și să încerce cumva să ajungă la el. Însă domnul H. căzuse chiar în dreptul ușii și trupul său bloca intrarea.

Şi-a strecurat o mână prin deschizătură, încercând să-l atingă. Voia să-l simtă, să vadă dacă respiră şi, de ce să nu recunoască, dacă mai e cald. De unde îl vedea ea, trupul său părea lipsit de viaţă, straniu, încremenit ca şi când nu ar mai fi aparţinut acestei lumi. Ana s-a speriat tare şi a fost aproape convinsă că e mort. S-a blestemat în gând pentru încrederea asta a ei nebazată pe nimic real, cum că totul va fi bine şi l-a zgâlţâit continuu.

— Domnule H.! domnule H.! Răspundeţi, vă rog! Domnule H., mă auziţi?

De cealaltă parte nimic, linişte mormântală şi un chip aproape nepământean, de un alb translucid, ca o marmură aparent perfectă la suprafaţă, dar încrustată cu vinişoare subţiri, marmură pe care Michelangelo ar fi refuzat s-o lucreze, ca pe un rebut.

Trupul nu tresălta şi părea adormit. Nu-şi dădea seama dacă respiră sau nu. Important era să ajungă la el şi să repornească rotiţele inimii obosite. Dar cum? Cum?

S-a împins cu toată puterea în uşă, dar abia dacă a reuşit să-l clintească un centimetru sau doi. S-a opintit cu forţă din nou, însă de data asta fără rezultat. Să cheme Salvarea, să cheme un vecin, ce să facă? Nu avea timp de pierdut, trebuia să gândească alert. Ce să facă, ce să facă? Dacă vine Salvarea şi-l duce la spital, domnul H. o va urî pentru tot restul vieţii, dar dacă nu o cheamă şi moare? Ce să facă? Ce să facă?

A format numărul de la Salvare aproape în mod inconştient şi le-a cerut medicilor să vină imediat, cât nu va fi prea târziu — le-a spus cu exactitate. Până să vină ei, Ana a continuat să se opintească în uşă, şi puţin câte puţin, a reuşit să-l îndepărteze, însă nu suficient cât să poată pătrunde înăuntru.

— Domnule H., mă auziți? Sunt eu, Ana! Vă rog să nu vă supărați pe mine, domnule H., dar am chemat Salvarea. Nu pot să mă descurc singură, nu știu, nu pot nici să ajung la dumneavoastră. Iertați-mă, domnule H., dar chiar n-am știut ce să fac.

Domnule H., domnule H., nu mă auziți chiar deloc? Puteți să mișcați un deget pentru mine? Atât, un deget, ca să știu doar că mai sunteți în viață. Haideți, vă rog! Vă rog, domnule H., un deget, care vreți dumneavoastră.

Domnule H., au venit! Stați aici, că mă duc să deschid. Da', bravo! Stați aici, auzi, de parcă ați vrea să plecați undeva!

Poftiți, vă rog! Pe aici, aici e pacientul! N-am avut cum să ajung la el, așa l-am găsit!

Doi bărbați, unul mai solid și unul la fel de firav ca și Ana și-au făcut loc spre baie. Au evaluat din ochi situația și în câteva clipe au reușit să împingă trupul nemișcat al lui H. cât să le permită intrarea.

— De cât timp este așa? o întrebară pe Ana.

— Nu știu, eu așa l-am găsit, acum un sfert de oră când am intrat în casă. Aoleu, ăla e sânge? Ăla e sânge, s-a precipitat Ana la vederea unei dâre de un roșu incandescent ce înveselea baia de culoarea oului de rață. Roșul acela avea în el ceva nepermis de vesel, de viu, de atractiv, în timp ce domnul H. părea atât de... mort. Mort de-a binelea.

— Trebuie să-l ducem la spital, au spuse ei, în timp ce îl puneau deja pe targă. Veniți cu el și ne dați pe drum informațiile necesare, sau cum?

— Dar domnul H. se va supăra îngrozitor dacă îl veți duce la spital. Nu puteți să-l tratați aici?

— Vreţi să trăiască sau nu? au repezit-o ei. I-au pus cu dexteritate o perfuzie şi i-au acoperit jumătate de faţă cu masca de oxigen. În tot acest timp, ea încă îi mai căuta actele. Le-a găsit într-un final în sertarul pe care îl deschisese deja de trei ori înainte să le vadă cu adevărat. Şi-a luat poşeta şi s-a urcat cu ei în ambulanţă.

— Dar ce are domnul H.? Va trăi? Îl puteţi face bine?

— Ce are, ce are? Probabil ca a intrat în comă alcoolică, vărsară medicii cuvintele în scârbă, schimbând priviri între ei.

Chiar în acest timp, domnul H. a deschis uşor ochii, a scos un oftat prelung şi a început să vomite. Se îneca în mod vizibil şi-şi dădea ochii peste cap. Trage să moară, îşi spunea deznădăjduită Ana în sinea ei. Moare. Acum moare. Mai mult decât atât, pulsul i-o luă razna, iar când ajunseră cu el la spital, îl băgară de urgenţă într-o cameră unde Ana nu avea voie să intre. A tot văzut medici intrând şi ieşind din camera lui şi toţi aveau feţe îngrijorate.

— E bine domnul H.? Va trăi, e bine? îl întreba Ana pe toţi cei care intrau şi ieşeau, însă nimeni nu avea timp să se oprească şi la ea să-i dea chiar şi cea mai mică informaţie. Un singur doctor i-a făcut semn din mână, însă nu ştia cum să interpreteze gestul lui. Era ca şi când i-ar fi spus să aibă răbdare, dar Dumnezeu ştia cu adevărat dacă asta voia să-i spună. Când aproape că-şi pierduse speranţa că cineva va reveni la ea şi-i va da o veste, a apărut doctorul în halat roşu — oare de ce nu era alb, îi dădu ei prin minte să se întrebe —, acelaşi doctor care-i făcuse semn cu mâna şi-i spuse:

— E bine acum, dar dacă va continua în ritmul ăsta, se va distruge. Mai bine zis, în câţiva ani, nu mulţi, va muri. Înţelegeţi? a fixat-o el cu privirea. Iertaţi-mă, n-am înţeles

cine sunteți dumneavoastră. Adică îi sunteți rudă sau pur și simplu aveți grijă de el?

— Cred că și una, și cealaltă, a spus Ana intimidată. Pot să mă duc să-l văd?

— Puteți, dar deocamdată doarme. Va mai dormi ceva timp de-acum încolo, așa că cel mai bine ar fi să vă duceți să-l vedeți o clipă, după care să plecați acasă, să vă odihniți. Dacă vă întoarceți mai pe seară, va fi bine.

— Și dacă se trezește mai devreme? Nu vreau să fie singur când se trezește. Va fi atât de dezorientat și atât de supărat pe mine că l-am adus aici...

— Doamnă dragă, să facă bine să nu fie, pentru că tocmai ce i-ați salvat viața! În caz că n-a făcut-o special, ar trebui să vă mulțumească!

— Adică dumneavoastră credeți că a vrut să se sinucidă?

— Nu știu eu să vă spun asta, dar niciun om care vrea să trăiască nu s-ar supune singur unui asemenea tratament!

— Of! Dacă ați ști prin câte a trecut acest om... a spus Ana ca pentru sine!

— Știu, l-am recunoscut. Știu cine e! Sunt... am fost un mare fan al cărților lui. E scriitorul cel mai profund pe care l-am citit vreodată. Cu cea mai puternică scriitură, cu cele mai inteligente finaluri. L-am adorat pur și simplu pe acest om. Tocmai de aceea nu aș vrea să i se întâmple ceva. O să aveți grijă de el?

Of! Cum să-i spună ea că, în tot acest timp, doar asta încercase, doar asta își dorise! Iar acum, domnul H. fusese cât pe ce să termine cu viața.

Exact în aceste momente, în fața el și-a făcut apariția un reporter. Cum de aflase, ulciul dracului?

— E adevărat că scriitorul Tomas H. se află la dumneavoastră în stare critică în urma unei tentative de suicid? a

întrebat acesta sigur pe el, ca şi când nu ar fi avut nevoie decât de o confirmare verbală, fiind mai mult decât convins că pontul lui este real.

— Nu, nu este adevărat, a spus doctorul în halat roşu. Hehe, cine ştie pe unde o fi scriitorul H., n-am mai auzit nimic de el de câţiva ani bunicel.

— Sursele mele spun contrariul, a continuat reporterul arţăgos, vizibil încurcat de răspunsul primit.

— Vă rog să părăsiţi culoarul, altfel veţi fi evacuat de către oamenii de ordine. Vedeţi-vă, domnule, liniştit de treburi şi spuneţi-i sursei de încredere să nu-şi mai bată joc de dumneavoastră.

Pe Ana au uns-o pur şi simplu pe suflet vorbele doctorului, pe care le savură mulţumită, în timp ce se făcu nevăzută în salonul unde dormea H. Nu mai avea chip de mort. Avea aproape aceeaşi paloare, dar dedesubtul pleoapelor era aşternută liniştea. O linişte odihnitoare, caldă, moale. Şi-a tras unicul scaun din salon lângă pat şi s-a uitat prelung la el. L-a privit din toate părţile şi a zăbovit în tihnă asupra părului, ochilor, buzelor. Avea ochii afundaţi în orbite, cu cearcăne negre lăţite sub ei. Pomeţii proeminenţi şi obrajii uşor supţi. Poate că erau mai mult, însă nu-şi dădea seama din cauza bărbii. O barbă sură de-acum, care-l îmbătrânea cu ani buni. Dacă barba îl îmbătrânea, părul creţ pe care nu-l mai tunsese atât de scurt ca înainte îi dădea o inocenţă copilărească. Era un mic paradox în ansamblul chipului său. Un bătrân cu aer de copil sau un copil îmbătrânit de viaţă. Depinde de unde voiai să-l priveşti mai întâi. Pentru că pe chipul lui trecutul trăia încă în prezent.

Apoi i-a privit mâinile aşezate pe cearşaful cu care era învelit până la subsuori. Mâini frumoase, chinuite acum de ace care-i intrau necuviincios în vene. Mâini

creole cu palmele roz. Degete lungi şi unghii rotunjite, frumoase, dar neîngrijite. Degete ce dansaseră de atâtea ori pe tastatura calculatorului şi scriseseră poveşti savurate de atâtea milioane de oameni. Mâini puternice, dar totodată delicate, mâini tinere şi totodată bătrâne. Ana şi-a apropiat degetele de ale lui şi a vrut să le atingă. S-a oprit însă la o distanţă milimetrică deasupra lor şi s-a simţit ca şi când era cât pe ce să comită o infracţiune, un fel de viol. N-avea de unde să ştie dacă domnul H. s-ar fi împotrivit sau nu. Şi nici ea nu era chiar sigură că vrea să facă asta. Oricum, nu erau nici locul, nici momentul pentru aşa ceva. L-a mai privit o dată şi şi-a sprijinit capul de cadrul patului. Îl va păzi de aici până se va deştepta din somn. Nu voia să rateze nici în ruptul capului trezirea lui şi pentru nimic în lume nu voia să fie singur în acele prime momente. Va pune şi ea puţin capul jos, se va pregăti pentru reproşurile pe care ştia că o să le primească şi poate că între timp va moţăi puţin. Se simţea atât de obosită, încât îi era teamă că nu-l va simţi când se trezeşte.

*

După plecarea lui Tomas, Stella s-a făcut toată un ghem de ură. De parcă avusese nevoie ca el să dispară de tot ca să poată da drumul întregii supărări şi amărăciuni strânse în ea. Era stăpânită de o ură acerbă îndreptată împotriva tuturor, dar în mod special împotriva lui. Nu urâse niciodată pe nimeni şi habar nu avea ce înseamnă acest lucru, însă atunci, când s-a născut în interiorul ei sentimentul acela năvalnic, nu a mai avut niciun fel de îndoială ce înseamnă el. Deşi nu-l încercase niciodată, l-a recunoscut şi a rămas uimită de cât de bine s-a instalat. Toate întâmplările din

viaţa ei stârniseră un diavol care avea neapărată nevoie de un om către care să arate cu degetul, pe care să-l considere responsabil şi pe care, în cele din urmă, să-l urască. Să-l urască tare, rău de tot şi asupra căruia să arunce toate învinuirile de care era în stare. Tot ce iubise vreodată la Tomas acum se transformase în motiv de dispreţ, de batjocură, de ură. Tot ce îi plăcuse vreodată acum o dezgusta, tot ce îndrăgise acum o umplea de regret, toate lucrurile pentru care luptase i se păreau acum fantome şi o făceau să-i vină să se dea cu capul de pereţi. Avea zile când îi venea să-şi smulgă la propriu părul din cap. Nu-l ura doar pe el, ci se ura şi pe sine, învinovăţindu-se pentru stăruinţa de a fi rămas cu el. Îl ura şi în locul lui Walter şi al lui Irene, care nu ar fi făcut niciodată asta.

Apoi, mai era cineva împotriva căruia se răzvrătea înăuntrul ei şi acela era nimeni altul decât Paul. Îl judeca pentru că-i ascunsese adevărul, că-i luase apărarea tatălui. Era atât de orbită de ură, că nu mai judeca. Crezuse că între ea şi el nu vor exista niciodată secrete, de niciun fel şi, deşi într-un fel înţelegea de ce îi ascunsese toate lucrurile acelea, tot se simţea dată la o parte. Trădată. Din toate părţile. De toţi cei pe care-i iubise mai mult. Nu mai avea capacitatea să înţeleagă pe nimeni, nici măcar pe fiul ei, şi cu atât mai puţin se putea înţelege pe sine. Altădată ar fi avut înţelegere pentru toţi, acum însă nu, nu mai avea pentru nimeni.

Tot pe Tomas îl ura şi pentru ceea ce devenise ea. O creatură. Cu minţile despletite de ură, un focar de gânduri blestemate, îndreptate împotriva tuturor, uneori la întâmplare, alteori împotriva celor ce-i răsăreau pur şi simplu în minte. Mai presus de toţi se ura pe ea. O ura pe femeia asta goală de înţelegere şi plină de înverşunare,

ură şi venin, în preajma căreia nu-i făcea bine să stea, dar în interiorul căreia trebuia să viețuiască. O ura cu o dedublare perfectă, ca şi când s-ar fi putut urî pe sine dinăuntrul şi dinafara sa.

Şi-a tăiat periuță părul lung, auriu. Fiecare zgomot apăsat al foarfecii era o răzbunare împotriva lui şi totodată o ofrandă adusă lucrurilor pierdute. Înnebunită de durere şi ură, Stella s-a confruntat cu reaşezarea a tot ceea ce altădată constituise ordinea ei interioară. Acum, înlăuntrul ei era tot un vertij. O revolta, o înnebunea pur şi simplu această răscolire dusă până la absurd, până la extrem, până la epuizare. Nu mai recunoştea nimic în ea şi se simțea ca o sălbăticiune ce trebuie să se apere din exterior, fără să-şi dea seama că dușmanii cei mai aprigi se aflau în interiorul ei. Cu ochii sticloşi de spaimă ataca furtunos, pe motiv că se apără şi, fără să vrea, se transforma zi de zi într-o fiară.

Nu lăsa pe nimeni să se apropie de ea, iar când n-a mai suportat să trăiască printre oameni s-a retras cu totul în camera Clarei.

Paul a rămas în grija părinților Stellei, care s-au mutat în cele din urmă la ei. Îi ducea mamei de mâncare şi tot el strângea după ea. Continua să-l povestească tot ce făcea. Cu fiecare zi care trecea o găsea însă tot mai îndepărtată de lume, de el şi de ea.

În tot acest timp, Paul a avut sentimentul de abandon. Pe el nimeni nu-l voia. Părinții se debarasaseră de el, iar bunicii îl tratau ca pe un copil. Se gândea deseori la tatăl lui şi tare-ar fi vrut să îl vadă. Continua să dea piept cu colegii, cu profesorii, cu lumea, dar simțea într-un fel că şi el a rupt legătura cu ei. Nu avea niciun prieten adevărat şi doar cu Ana putea vorbi. În plus, îl oboseau privirile curioase ale tuturor, şuşotelile pe la spate ale

colegilor, indiscreţiile reporterilor care dăduseră de atâtea ori roată casei. N-a mai deschis televizorul, obosit să tot vadă chipul tatălui său şi titlurile „de senzaţie" ce îl însoţeau, după cum nici n-a mai cumpărat vreun ziar după ce a citit o singură dată povestea lor de viaţă etalată pe două pagini mari de tabloid.

Fugea de toţi şi de toate şi doar Anei îi putea povesti tot ce simţea. Tatăl lui nu avea însă pe nimeni şi probabil că el avea cea mai mare nevoie să fie ajutat. Atunci au luat hotărârea.

*

După ce a ieşit din spital, domnul H. a lăsat-o mai moale cu băutura, iar în timp a renunţat de tot. L-a mirat că nu l-a fost greu deloc să facă asta. Mai degrabă, i-ar fi fost mai greu să bea în continuare decât să se lase. Ajunsese la o asemenea saturaţie, că-i venea să vomite numai dac-o vedea. A început să mănânce mai bine şi să fie mai activ. Zilele începeau să treacă mai limpezi şi mai clare. Şi-a schimbat înfăţişarea şi asta l-a făcut să arate mai încrezător. S-a tuns, şi-a ras barba şi ceva din vechiul Tomas H. dădea să i se aşeze din nou timid pe chip. Tot acum au început lungile plimbări în aer liber şi reîmprietenirea — e doar un fel de-a spune — cu oamenii şi lumea.

Domnul H. a văzut încă de când a intrat pe uşă că Ana avea ceva pentru el, ceva care o încântă atât de tare, încât e pe cale să explodeze dacă va mai ţine mult în ea. A urmărit-o cu privirea şi a tot sperat să spună odată ce are de spus. N-a slăbit-o deloc nici când a dat cu aspiratorul, nici

când a pregătit masa, nici când a schimbat aşternuturile. A încercat de câteva ori să-i prindă privirile şi să o facă să mărturisească. Ea însă se ţinea tare şi îl evita. Şi totuşi, ce avea, ce bucurie o gâtuia într-atât încât zburda ca o porumbiţă prin casă, nu putea să nu se întrebe Tomas H. Ce o exalta aşa? Ar fi vrut s-o întrebe şi, dacă nu ar fi fost atât de nepriceput în ale conversaţiei, ar fi întrebat-o direct şi fără ocolişuri ce i s-a întâmplat. Aşa însă, a stat ca prostul, aşteptând să-i pice informaţia din cer. A urmărit-o cu coada ochiului şi de fiecare dată când a văzut-o că respiră doar pe jumătate a avut impresia că în sfârşit va scuipa totul afară. Dar n-a fost aşa, iar domnul H. a rămas ca un fraier, cu buza umflată, privind în urma ei meditativ, continuând să se întrebe ce i s-a întâmplat.

— Aveţi mâncare caldă pe aragaz şi v-am lăsat bilet pe masă să nu uitaţi s-o băgaţi la frigider când se răceşte, l-a spus Ana cu glas zgloblu, chiar înainte de a se îndrepta spre uşă.

Cu un gest aparent lipsit de importanţă, a băgat mâna în geantă, a scos o punguţă şi a lăsat-o pe comoda de la intrare. Chiar înainte să iasă, a întors capul spre domnul H. ca să se asigure că a văzut-o şi a plecat râzând.

Măi, dar ce ieşire teatrală şi-a mai făcut şi femeia asta! S-a ţăcănit de tot! a mormăit el în urma ei, în timp ce aproape alerga să ia pachetul. Simţea că acesta e motivul purtării misterioase a Anei şi că se va lămuri curând.

Aşa a şi fost. Pachetul era o carte. O carte la a cărei copertă a tresărit atât de tare, încât i s-au umezit ochii. Nu avea cum să fie o coincidenţă faptul că pe autor îl chema Paul H. A început să mângâie coperta, întârziind cu degetele peste numele autorului, atât de cunoscut. A

îmbrățișat-o ca pe un copil și a ținut-o la piept minute în șir. Nu se îndura să se desprindă de ea, nici măcar pentru a-și satisface curiozitatea de a vedea ce e înăuntru. O așeza din nou în fața ochilor și-o mângâia cu privirea, după care o ducea înapoi la piept.

Fiul lui scria? Fiul lui ajunsese scriitor? se întreba buimac de fericire Tomas H., în timp ce lacrimi fierbinți i se scurgeau cuminte pe obraz. Chiar devenise ceea ce spusese atunci? Încet, încet, toate sentimentele paterne pe care le reprimase ani întregi și-au găsit drum spre suprafață și l-au inundat sufletul cu mândria și bucuria reușitei. Și-a adus aminte de promisiunea făcută Stellei și lui Paul, chiar acolo în maternitate, în prima zi din viața lui, când a jurat că va veghea asupra lor până la moarte. Își încălcase această promisiune, după cum încălcase multe altele, nenumărate. Cu toate că-l abandonase, cu toate că-i ucisese sora, îi distrusese viața, fiul lui dusese la împlinire o vorbă pe care Tomas H. o crezuse o simplă toană de copil. Paul avea vreo 12 ani, dacă-și aducea bine aminte, când declarase hotărât în fața lui Lorin că se va face scriitor, „ca tata". Contrar tuturor relelor ce se-abătuseră asupra lor, Paul își ținuse promisiunea și-și urmase visul.

Desprinse cartea din îmbrățișare și o studie mai atent. Îi plăcea titlul și, deși nu-l ducea cu gândul la nimic concret, îi dădea o stare de bine. *Fluturi* se numea romanul lui Paul, iar pe copertă era un leagăn cu brațele lungi, din funii de frunze verzi, pe care nu stătea nimeni și în jurul căruia roiau fluturi. Colorați, veseli, diafani. A zâmbit cu amărăciune când a văzut dedicația. „Surorii mele, Clara", scria cu litere legănate pe prima filă a cărții. A închis-o la loc și a rumegat în gând dedicația copilului. Era frumos

şi, totodată, atât de drept. Paul făcea dreptate. După ani şi ani, Paul repunea lumea în ordine.

A ţinut în continuare cartea strâns în braţe, fără să îndrăznească să o deschidă din nou. Deşi ardea de nerăbdare s-o citească, Tomas H. voia să prelungească momentul cât de mult se putea. Abia aştepta să-şi descopere fiul printre rânduri, dar nu se îndura să nu savureze totul la maximum. O singură dată în viaţă soarta te răsfaţă cu un astfel de moment, după cum o singură dată e pentru prima dată. Aşa că acum avea să-şi ia cât de mult timp avea nevoie pentru a da cărţii toată atenţia lui. Atenţia pe care Paul nu o primise niciodată suficient din partea lui. Cu cartea la piept, Tomas H. jubila. Paul îşi făcea sora părtaşă la primul său succes literar. Găsise o modalitate prin care Clara să trăiască pe vecie. Prin care să-i arate că ea e în continuare cu el şi că va fi întreaga viaţă. Îl iubea mai mult ca oricând pe Paul şi trebuia negreşit să-i spună asta. Fără să se mai gândească o clipă, fără nicio secundă de ezitare, Tomas H. a pus mâna pe telefon şi a format singurul număr pe care îl ştia pe dinafară.

— Alo! s-a auzit într-un târziu vocea sprintenă a lui Paul, uşor gâfâită, de parcă fugise ca să ajungă la telefon.

— Sunt eu, tata, te-am sunat să te felicit! i-a spus el dintr-o suflare.

— Pentru ce? Pentru carte?

— Da, pentru carte. Astăzi am aflat. Astăzi am şi văzut-o.

— Înseamnă că n-ai apucat s-o citeşti.

— Nu, nu încă.

— Sunt curios dac-o să-ţi placă.

— Sunt sigur că da.

— Nu, serios, chiar sunt curios să-mi spui părerea ta. Aş fi vrut s-o vezi înainte s-o dau editorului, dar...

— Nu-i nimic, Paul, nu-i nimic. Sunt sigur că e foarte bună. Te-am sunat să îți spun că sunt mândru de tine. Știu că n-am avut niciun aport la asta și că totul este munca ta, numai a ta, dar nu mă pot abține, sunt foarte mândru.

— Poate n-o să-ți placă!

— Paul...

— Iartă-mă, dar chiar trebuie să ajung undeva. În mod normal nu m-ai fi găsit acasă la ora asta, însă am trecut să mă schimb, iar acum sunt așteptat undeva. Știi și tu ce urmează după ce lansezi o carte, și încă mult prea bine... a adăugat Paul în glumă, însă nu era chiar sigur dacă îi și ieșise.

— Sigur că da, fiule! Fii tare, arată-le cine ești!

— Cine sunt, tată? Nici măcar eu nu știu cine mai sunt...

— Paul...

— Iartă-mă, chiar trebuie să fug, sună-mă după ce o citești! Cum spuneam, sunt chiar curios să aflu părerea ta.

— Sigur că da, sigur! Succes!

— Mulțumesc!

— Și, Paul.... Te iubesc, fiule! Sper să mă poți ierta vreodată.

— ...

— Nu trebuie să zici nimic. Du-te, du-te unde ai treabă!

Nu-i venea să creadă! Nu-i-ve-nea-să-crea-dă!!! Vorbise cu Paul și nu-l repezise, nu-l închisese telefonul, nu-l spusese să nu-l mai caute, nu-l îndepărtase, ba chiar îl invitase să-l caute din nou. Să vorbească despre carte. Cu el. Sperase, dar nu îndrăznise să creadă că într-o zi fiul lui va accepta să stea de vorbă cu el! Era atât de fericit! Fericit cum nu mai fusese de când... de când nici el nu mai știa...

*

Laura şi Toni aveau speranţe mari că totul va fi bine. Prima serie de chimioterapie după operaţie mersese bine şi chiar dacă încă îi mai era rău, Laura avea un optimism molipsitor afişat pe chip. În plus, toţi ai casei se obişnuiseră cu Laura fără păr şi începuseră să o îndrăgească şi mai mult aşa. Fără să-şi dea seama, arăta foarte şic cu baticurile alea înfăşurate în jurul capului ca nişte turbane multicolore. Chiar şi gemenii se obişnuiseră cu noul ei look şi li se părea parcă mai frumoasă aşa. Deşi n-au ştiut nicio clipă cât de gravă este boala mamei lor, gemenii şi-au dat seama că trebuie să fie ceva foarte serios, de vreme ce părinţii lor erau uneori atât de trişti. Fără să le spună nimeni nimic, gemenii s-au cuminţit ca de la sine. Amuşinarea pericolului îi maturizase peste noapte şi-i făcuse mai ascultători. Ceva invizibil îi legase pe cei doi fraţi, care petreceau acum tot mai mult timp împreună. Se transformaseră peste noapte din fraţi în prieteni. Se jucau, inventau poveşti şi nu mai era nevoie să li se spună de două ori un lucru ca să-l facă imediat. Învăţaseră cum-necum să aibă grijă unul de celălalt. Cine ştie, poate uneori trebuie să vină o nenorocire ca să vezi binele de fiecare zi. Într-un fel, boala Laurei unise familia lor şi dăduse fiecăruia în parte puterea pe care nu crezuse că o are. Mai mult ca niciodată, fiecare preţuia momentele petrecute împreună şi se bucura când puteau face lucrurile în patru.

Alice şi Dan erau singurii pentru care existenţa continua să curgă domol, în ritmul firesc. Nimic nu părea să schimbe rutina lor zilnică şi dacă pentru alţii asta ar fi putut fi o problemă, pentru ei era motiv de bucurie.

Tot ce aveau însemna pentru ei stabilitate şi faptul că nu doreau alte motive de fericire în afara celor oferite de ei înşişi. Alice şi Dan învăţaseră să împartă toate bucuriile la doi, chiar dacă renunţaseră întru câtva la speranţa de a fi părinţi. Cu atât mai mult, acum aveau nevoie să se iubească pentru ceea ce erau, nu pentru ceea ce şi-au imaginat o vreme că vor deveni.

În familia Pin însă, treburile se complicau de la o zi la alta şi cu cât se prelungea perioada în care Eric era fără serviciu, cu atât era mai mare agitaţia în casa şi în viaţa lor. Lin îl asigura că va găsi de muncă şi făcea totul pentru a câştiga ea în plus. O speria însă nervozitatea bărbatului care parcă nu mai era el de când rămăsese pe drumuri. Cu cât stătea mai mult acasă între patru pereţi, cu atât mai tare se enerva din orice şi devenea mai irascibil şi recalcitrant. Se certau, se-mpăcau, mereu era agitaţie şi freamăt în căsuţa lor şi tot timpul parcă stăteau pe un butoi cu pulbere. Când îi vedea aşa, domnul H. se gândea mereu la micuţa Patti şi la ce era probabil în sufletul ei.

*

L-a sunat pe Paul chiar a doua zi, după ce noaptea întreagă i-a citit cartea. O carte magică după părerea lui, cum el nu fusese niciodată în stare să scrie. O carte fluentă, scrisă dintr-o suflare — sau cel puţin ăsta era sentimentul pe care îl lăsa — de-o sensibilitate strigătoare la cer. Fiecare cuvânt declanşa o imagine, fiecare propoziţie o stare, fiecare frază desfăşura un covor de senzaţii unite printr-un fir de o magie incredibilă. Cuvintele atingeau şi lăsau în minte, pe piele, în suflet o senzaţie vrăjită. Nu întâlnise în

viața lui un scriitor cu o forță atât de seducătoare, cu atât mai mult cu cât puterea lui nu te lua pe sus, ci te supunea rând cu rând, făcându-te să i te culci singur la picioare. Era ceva incredibil de greu de realizat, după părerea lui — dar avea sentimentul că lui Paul îi ieșise cu cea mai mare ușurință. Pentru că așa era el. Un copil ales, un om special. Era siderat și totodată din cale-afară de încântat și fericit că fiul lui reușise ca, după toate nenorocirile pe care le trăise, să păstreze în el atâta omenie. Nu era nicidecum o carte autobiografică, dar, cu toate astea, la tot pasul, el, mai mult ca oricine, recunoștea situații similare din experiența lui, către care Paul se aplecase cu înțelegere și compasiune. Fiul lui reușise să transforme experiențele trăite în aur, fără să judece, să dea verdicte sau să acuze. Dimpotrivă, cartea era străbătută de la un capăt la celălalt de un filon transparent de îngăduință, mai presus de orice înțelegere umană.

Avea în fața sa opera unui mare scriitor și nu spunea asta pentru că era vorba despre Paul al lui, ci pentru că încă se pricepea să deosebească o scriitură genială de una obișnuită. Era pentru prima dată când îi părea rău că are o vechitură de televizor (și ăla stricat) și că nu citește presa. O va ruga pe Ana să-i cumpere toate ziarele pe care le va găsi, iar în zilele următoare își va cumpăra chiar și un televizor. În fond, ce putea fi așa de rău?

— Fiule, ai scris o carte senzațională!

— Ai și citit-o? Când naiba, ieri ziceai că n-ai citit-o încă!

— Păi de ieri și până azi!!! Timp am berechet, cum spuneam, ăsta e singurul lucru pe care-l mai am. Ești un scriitor magnific!

— Chiar crezi că am scris o carte bună sau îmi spui doar așa că... sunt fiul tău?

— Paul, ai scris o carte extraordinară! Nu știu cum naiba ai reușit să faci toate învârtelile alea! Mi-e imposibil să înțeleg cum, dar mi-e clar că ești un talent înnăscut!

— Din păcate, nu mă pot întinde prea mult la vorbă nici astăzi. Într-o oră trebuie să fiu în celălalt capăt al orașului, dar... mâine sunt mai liber. Ai... ai... ai vrea... ai vrea să ne întâlnim undeva? Să mergem să mâncăm ceva și să povestim?

— ...

— Tată, poate că ai dreptate. Mai bine mai târziu decât niciodată. Mă gândesc mereu la tine. Iartă-mă că nu te-am căutat eu atâta timp, multă vreme m-am simțit abandonat, am fost supărat pe tine, dar am avut timp să înțeleg de ce m-ai părăsit. Hai să ne întâlnim, am nevoie de tine. Mai ales acum, când sunt și eu scriitor. Ca și tine! a spus el cu blândețe, încercând și să facă o glumă la final.

— Paul, fiule! Nu înțelege că nu vreau. Sunt doar șocat, nu-mi vine să-mi cred urechilor. Accepți să te întâlnești cu mine? Mă faci să plâng de bucurie!

— Atunci, pe mâine, tată, pe mâine. Știu eu un loc retras, dacă vrei și tu, ne vedem pe strada Picturii, la numărul 33, e acolo un local micuț care se numește „Butterfly". Ce zici? Poți la ora 11:00?

— Sigur că da, sigur că da, cum să nu? La ora 11:00 o să fiu acolo.

— Ai cum să ajungi? E cam departe de tine. Vrei să vin eu mai aproape, undeva?

— Nu, nu, e perfect!

— Ești sigur? E mai degrabă aproape de mine decât de tine. Asta dacă mai stai acolo unde cred eu.

— Paul, nu-ți face griji! E perfect!

— Bine atunci. Pe mâine!

— Da, pe mâine! Şi încă ceva... fiule, m-ai făcut cel mai fericit om din lume. Nu cred că merit asta, dar...

— Tată, pe mâine, o să avem timp de povestit. Îţi promit!

Da, într-adevăr, se părea că nimic nu reuşise să-i ia lui Paul blândeţea, candoarea, bunătatea. Nici faptele lui, nici greşelile, nici nedreptăţile nu-l urâţiseră, ci doar îl făcuseră să sufere. Iar suferinţa lui o materializase într-o carte despre iubire adevărată, înţelegere şi toleranţă. Toate relele întâmplate în viaţa lui nu lăsaseră urme în caracterul său, pe care reuşise să-l păstreze la fel de inocent ca al unui copil. Oare Paul mai roşea acum? Rămăsese la fel de emotiv? Rândurile lui îi spuneau că da.

Murea de nerăbdare să vină clipa întâlnirii şi habar nu avea cum să-şi umple timpul până atunci. Ce va face până mâine? Simţea că mai e o veşnicie!

Pe de altă parte, dacă stătea bine să se gândească, la modul practic, avea destule de făcut ca să poată ieşi în lume. Trebuia să meargă să se tundă, să aleagă ceva potrivit de îmbrăcat, poate chiar să-şi calce ceva, deşi nu-şi călcase în viaţa lui şi habar nu avea cum să facă asta. Trebuia să se bărbierească, să-şi taie unghiile. Iar azi nu era marţi, Ana nu avea să treacă pe la el. Abia fusese ieri. I-ar fi prins bine sfaturile ei, măcar în privinţa a ceea ce să aleagă de îmbrăcat. Ce ştia el ce se mai poartă acum? Toate lucrurile lui erau probabil demodate. Nu voia să îl facă pe Paul de ruşine. A deschis uşile dulapului şi s-a îngrozit. De fapt, nici nu avea mare lucru de îmbrăcat. Tot ce avusese pe vremuri rămăsese în casa lor, iar de când venise aici îşi cumpărase doar o pereche de pantaloni negri de stofă,

două cămăşi dungate — oribile i se păreau acum —, câţiva pantaloni de trening şi nişte tricouri cu mânecă scurtă şi unele cu mânecă lungă. Pantofi n-avea. Doar adidaşi. Două hanorace. Chiloţi, ciorapi. Atât. Chiar şi astea i se păruseră până nu demult din cale afară de multe. Acum însă realiza că nimic din ce avea nu era bun de purtat în lume, la întâlnirea cu fiul lui. Erau bune de dus până la magazinul din colţ, de ieşit pe ici, pe colo, dar nu avea să se ducă la-ntâlnirea cu fiul său îmbrăcat ca vai de capul lui.

Ar fi vrut s-o caute pe Ana, dar habar nu avea unde. În tot acest timp n-o întrebase niciodată de programul ei. Deşi ea-i spusese la un moment dat. Lunea mă duc să fac curat la cutărescu, marţea vin aici, miercurea fac cutare lucru la familia cutărescu, joia..., vinerea..., sâmbăta şi duminica nu fac nimic. Doar finalul îl reţinuse. Îşi amintea acest lucru pentru că atunci repetase în gând: sâmbătă şi duminică nu fac nimic. E doar timpul meu, spusese ea, iar el adăugase: pentru mine e sâmbătă şi duminică mereu, dar ce folos?

Oare unde naiba era Ana miercurea? Nu putea fi decât la una dintre cele trei familii care locuiau vizavi şi pe care le ajuta cu menajul. Dar la care? Ana îl lăsase pe undeva toate numerele de telefon ale vecinilor lui, dar unde? Dacă ar fi fost mai atent la vorbele ei!!! O avea şi acum proaspătă în minte când, cu coada ochiului, o văzuse gesticulând şi silabisind ca pentru copiii tâmpiţi: „Aici găsiţi lista cu numerele de telefon ale vecinilor, în caz că aveţi vreodată nevoie de ceva de la ei sau dacă mă căutaţi pe mine!" Ţinea lista în mână şi o mişca în sus şi-n jos după cum cadenţau cuvintele ei. I-a repetat de câteva ori, iar el a dat iritat din cap că a înţeles, dar naiba să-l ia dacă a reţinut ceva. Nu avea unde s-o fi pus

altundeva decât în caietul de pe măsuța unde era telefonul, nu? Așa era logic și lată că da, într-adevăr acolo era. Nu-i mai rămânea decât să sune și să întrebe de ea. Poate avea norocul să-i răspundă chiar Ana, cine știe? Doar ea ar fi trebuit să fie acasă la această oră! Acuma, nu mai știa cum era cu familia Lin, dacă Eric își găsise de lucru sau nu.

A sunat mai întâi la parter. După ce-a țârâit de câteva ori, l-a răspuns chiar Ana, gâfâind.

— Bună ziua, ați sunat la familia Pin. Cu ce vă pot ajuta?

— Sunt eu. Adică... eu. Când te eliberezi?

— Aaaa, domnul H.! S-a întâmplat ceva?

— Ăăăă, nu, nu s-a întâmplat nimic. Dar voiam să te rog dacă poți să mă ajuți cu ceva.

— Sigur. Despre ce e vorba?

— Trebuie să vii încoace!

— Mai devreme de două ore n-am cum pleca de aici, doar dacă e ceva foarte urgent.

— Nu, nu e. În două ore e bine. Până atunci rezolv ce mai am de rezolvat.

— Sigur nu e nimic urgent?

— Nu, Ana! Iar îi spusese pe nume, lucru care-l jena puțin. În două ore ne vedem aici, acasă, da?

— Da, desigur! Dar s-a-ntâmplat ceva? a insistat ea.

— Nu, nimic.

— Bine atunci, la revedere, domnule H.!

— La revedere!

Și-a tras ceva pe el și a plecat la frizerie. S-a tuns, s-a bărbierit, ba chiar a plătit să-i taie și să-i curețe unghiile și în tot acest timp s-a uitat cu atenție în oglindă. Cu maximă curiozitate. Dar ciudat era că cel din oglindă părea să-l examineze pe el, și nu invers. De parcă cel

care îi întorcea privirea nu era el. Nu se mai uitase în oglindă, așa cum o făcea acum, de ani și ani. În casă avea o singură oglindă mică, în baie, în care se uita foarte rar. Doar când se mai bărbierea se uita în ea, și atunci doar pe bucăți, o parte ici, o parte colo, niciodată nu-și privea fața în ansamblul ei. Își devenise atât de străin, încât acum era chiar curios să se vadă. Nu era deloc un bărbat urât, ci doar îmbătrânit înainte de vreme. Fără barbă, obrajii săi erau destul de supți, iar buza de jos i se părea și mai cărnoasă decât era. Singurul lucru care rămăsese la fel era părul, pe care chiar dacă-l tunsese destul, încă se mai aduna în inele mari și mici.

Încercă să și-l imagineze pe Paul, pe care nu-l mai văzuse deloc de atunci. Acum e un bărbat în toată firea și, dacă păstrase ceva din frumusețea mamei lui, probabil era și extrem de atrăgător. Nici nu îndrăznea însă să se gândească la momentul revederii, așa că încercă să-și umple mintea cu totul altceva. Îi era teamă ca nu cumva ceva să se întâmple și să strice întâlnirea de mâine. Din partea lui Paul nu avea a se teme, căci știa că pentru el o promisiune făcută este o promisiune respectată. De data asta știa însă că și el va fi acolo. Cu orice preț.

Viața îi dădea o nouă șansă — a câta oare, Doamne? — și-i restituia o parte importantă din sensul și existența lui pe acest pământ. Nu avea să-și bată joc și de această dată, așa cum obișnuise să tot facă de-a lungul vieții lui. Acum avea toate lecțiile învățate și știa că totul va fi bine. Nici în cele mai frumoase visuri ale lui nu îndrăznise să spere că va obține iertarea fiului său, dar iată că soarta fusese din nou darnică cu el. De fapt, soarta fusese întotdeauna darnică cu el. Întotdeauna. Doar el își fusese potrivnic. Doar el.

Când a ajuns acasă, Ana îl aştepta. S-a mirat să-l vadă aşa ferchezuit şi aranjat şi nu s-a putut abţine să nu întrebe:

— S-a întâmplat ceva?

— Adică ce să se întâmple? Mă tot întrebi întruna dacă s-a întâmplat ceva, a ripostat el uşor iritat.

— Nu ştiu, întrebam şi eu, a zis Ana zâmbind.

— Eşti gata? Hai să mergem!

— Unde să mergem? a făcut Ana ochii mari.

Abia atunci şi-a dat seama că nici măcar n-o rugase să vină cu el, nici măcar nu-i spusese unde şi în ce fel avea nevoie de ajutorul ei, lucru pentru care începu să se scuze.

— Iartă-mă, te rog, nici măcar nu ţi-am spus ce aş vrea să te rog: aş vrea să mă însoţeşti la nişte cumpărături. Mâine mă întâlnesc cu Paul şi nu am cu ce să mă îmbrac.

— Cu Paul? a întrebat Ana cu bucurie şi uimire în glas, acoperindu-şi jumătate de gură cu palma dreaptă.

— Da, Ana, cu Paul! a spus el, luându-i mâinile într-ale lui, privind-o ţintă în ochi. Paul a fost de acord să se întâlnească cu mine, ba, ca să fiu şi mai exact, el a propus această întâlnire.

— Dar e nemaipomenit, e extraordinar, e... fantastic! Sunt foarte bucuroasă! Sunt foarte fericită pentru dumneavoastră!

— Dar eu?

— Desigur, dacă eu sunt aşa, îmi imaginez cum sunteţi dumneavoastră!

— Sigur, să mergem, să mergem!

S-a uitat la Ana şi îi părea că e o parte din el. Nu ştia să exprime foarte bine acest lucru, dar aşa simţea. Singurul

om care-l fusese alături, în toți anii ăștia draconici. Singurul om care-l îngrijise, care-i oblojise rănile și care nu-i ceruse niciodată nimic. Acum se bucura deopotrivă cu el și părea la fel de emoționată. Va avea vreodată cum să-i mulțumească fetei ăsteia, femeii ăsteia care-i pusese viața la picioare fără a-i cere nimic în schimb? Nu se gândise niciodată serios la asta, poate doar puțin, atunci când îl scăpase realmente de la moarte, când nu-l lăsase să se prăpădească. Doar atunci se gândise la ea și nu pentru prea multă vreme. Luase tot acest aranjament de bun, ca de la sine. Atâta timp cât nu el îl ceruse, nu avea de ce să se simtă obligat — își spusese mereu, conștient de superficialitatea gândurilor sale. De multe ori se mulțumise cu gândul că ea făcuse totul după propria-i voință, iar el nu o împiedicase.

— Mergem? l-a întrebat Ana, cu ochii sticlind de bucurie.

— Mergem!

— Și... mulțumesc!

— Pentru ce?

— Pentru carte, pentru asta, pentru tot!

— Haideți, domnule H., a spus Ana fâstâcită, roșind ușor.

— Ana, MULȚUMESC! i-a spus încă o dată.

— Cu plăcere! a răspuns ea sfios.

Tomas H. și-a găsit destul de repede niște pantaloni de tercot bleumarin-închis, o cămașă sau mai bine zis un fel de cămașă cu accente sport, albă cu niște dungulițe bleumarin, și niște mocasini negri, din piele întoarsă. Tot cu ocazia asta și-a mai luat câteva tricouri și încă două perechi de pantaloni de tercot pentru vară, plus două perechi de bermude. N-au plecat până ce nu a convins-o pe Ana să-și aleagă și ea câte ceva. Ea s-a opus cât a putut,

însă domnul H. era mai hotărât ca niciodată să nu plece până nu-i cumpără niște rochii.

— Ce să fac eu cu rochiile astea, domnule H.? Unde să le port?

— Găsești tu!

— Unde să găsesc, domnule H.? Eu nu mă duc nicăieri!

— Le porți sâmbăta și duminica, în „timpul tău liber", cum ai zis atunci.

— Păi, astea nu sunt rochii de purtat în parc, astea sunt rochii de purtat... la teatru, sau mai știu eu unde!

— Atunci o să mergem la teatru!

— Noi?

— Da, noi. Nu vrei să mergi cu mine?

— Domnule H., vorbiți serios?

— Da, cel puțin acum vorbesc serios, oi vedea eu pe viitor dacă nu cumva o să-mi pară rău că am zis asta, dar acum asta spun. Dacă le iei, mergem la teatru!

— Adică, promiteți?

— Fir-ar ale naibii de promisiuni! Că le-am tot făcut și le-am tot încălcat în viața asta. Chiar vrei să-ți promit?

— Da, vreau!

— Vrei cu tot dinadinsul?

— Da, vreau!

— Atunci, fie, îți promit că dacă îți iei rochiile astea mergem la teatru.

— Îmi iau doar una, că n-o să mă îmbrac cu șapte!

A probat-o, iar Tomas H. a fost de-a dreptul impresionat de trupul Anei, pe care parcă-l vedea pentru întâia dată. Până acum, ea fusese pentru el sora de caritate, pe care o privise mai degrabă ca pe o persoană asexuată și poate că și din această cauză nu s-a jenat niciodată de ea, nici măcar când l-a văzut gol, plin de vomă și de rahat,

cu spume la gură, puțind ca un hoit. Acum însă se simțea rușinat pentru toată nedreptatea cu care o tratase în toți acești ani.

Îi mai mulțumi o dată și nu-i dădu prilejul Anei să-l întrebe din nou pentru ce. O duse să-și cumpere pantofi și o obligă să-și ia ceva elegant, cum nu văzuse niciodată să poarte.

— Pentru rochie, a spus el.

După cumpărături, au luat-o spre casă pe jos.

— La ce oră vă întâlniți mâine cu Paul?

— La ora 11:00, dar trebuie să plec mai devreme pentru că am de străbătut tot orașul și apoi să iau trenul. Oricum, cu cât mai repede cu atât mai bine, pentru că nu știu dacă voi reuși să închid un ochi la noapte.

— Poate totuși reușiți să vă odihniți puțin, mai ales că nici azi-noapte n-ați dormit!

Cum le știa ea pe toate! Și-a imaginat, desigur, că după ce i-a adus cartea n-a avut liniște până n-a devorat-o din scoarță în scoarță, așa cum făcuse și ea, de altfel, lucru pe care, bineînțeles, el nu avea de unde să-l știe.

Ajunseră acasă, iar Ana se apucă imediat de despachetat. Îi puse lucrurile noi în dulap și se apucă să-i calce hainele pentru a doua zi. Imediat ce termină, își puse poșeta pe umăr și se îndreptă spre ușă.

— Ce faci, pleci?

— Da, sunt destul de obosită. M-a cam zăpăcit toată agitația asta din magazine; nu sunt obișnuită să umblu atât de mult. În plus, trebuie să mai trec o dată pe la domnul Toni să-l ajut să pregătească masa copiilor. Știți că doamna Laura nu se simte prea bine. A avut zilele trecute o nouă ședință de chimioterapie și nu e chiar e în apele ei.

— Mi-ai zis câte ceva ieri.

— Da, parcă v-am zis.

— Întotdeauna e vorba de viețile altora. Dar viața ta? Care e viața ta, Ana?

Ana s-a oprit din drum și l-a privit în ochi, ușor încurcată.

— Asta e viața mea și-mi place așa cum e. Vă las, domnule H., chiar nu mai pot zăbovi.

— Mulțumesc, Ana! Mulțumesc pentru tot!

— Mulțumesc și eu pentru daruri și vă rog frumos, sunați-mă și pe mine mâine când vă întoarceți, ca să-mi povestiți!

Oare îndrăznise prea mult? se tot întreba Ana, în timp ce se pregătea să plece, regretând imediat rugămintea tocmai rostită. Niciodată nu se amestecase în treburile altora și cu atât mai mult în treburile domnului H. Spera să nu fi sărit calul tocmai acum.

— Desigur, Ana! Cu cea mai mare plăcere! Poate chiar vii să-ți povestesc!

„Desigur, Ana, cu cea mai mare plăcere!" a repetat ea în gând, de mai multe ori, până a ajuns la ușa gemenilor. Tomas a urmărit-o cu privirea de la fereastra sa și n-a putut să nu-i observe mersul sprinten, apăsat.

A făcut baie și a petrecut ca niciodată 20 de minute acoperit cu clăbuc și apă fierbinte, din ce în ce mai fierbinte — un obicei mai vechi de-al lui, de care uitase să se bucure de mult. A îmbrăcat un tricou și o pereche de nădragi largi și s-a băgat în pat. Cu toate că nu avea nici cea mai mică speranță în acest sens, Tomas H. a adormit aproape imediat ce a pus capul pe pernă. A dormit timp de patru ore neîntrerupt un somn dulce și odihnitor. Chiar și după ce s-a trezit a continuat să zăbovească în

căldura patului, cuprins de o bucurie reconfortantă, care îl făcea să se simtă ca un nou-născut. Îi plăcea să se folască în aşternuturile frumos mirositoare, pe care Ana tocmai i le schimbase, din care răzbătea un miros reavăn, de flori primăvăratice şi iarbă proaspăt cosită. Cu ce le spăla să miroasă aşa nu-l interesase niciodată, dar într-o zi o va întreba.

Pentru prima dată după atâţia ani se simţea bine. În patul lui, în pielea lui, în viaţa lui. Mâine urma să-şi întâlnească fiul şi va avea grijă să nu repete niciuna dintre greşelile trecutului. Avusese timp berechet să le cântărească şi să le plângă pe toate, aşa încât acum simţea că ştie exact ce are de făcut. Îşi învăţase toate lecţiile şi rumegase îndelung ce greşise.

Cu aceste gânduri, s-a dat uşurel jos din pat şi a pus ibricul pe foc pentru un ceai. A vărsat nişte biscuiţi cu migdale şi merişoare pe o farfurie şi a pus pe masă cartea fiului său. Avea s-o citească din nou, de data asta atent, cu migală. Se simţea proaspăt, optimist şi eliberat. De temeri, de frici, dar, mai ales, de vină. Simţea într-un fel că şi-a ispăşit pedeapsa pentru greşelile şi crimele pe care le-a comis. Se simţea ca un fost condamnat la moarte, care a trecut de multe ori atât de aproape de ea, încât abia acum a învăţat să preţuiască viaţa. Şi-a turnat ceaiul în cană şi s-a instalat comod pentru lectură.

N-a apucat să citească mai mult de câteva rânduri că un zgomot surd i-a atras atenţia. La familia Lin erau aprinse toate luminile. Eric şi Lin gesticulau febril şi deşi nu răzbătea niciun zgomot până la el, putea să-şi dea bine seama că se ceartă. Ferestrele familiei Lin străluceau în noapte cu obrăznicie, lăsând o impresie vulgară, de cazinou intens luminat. Străduţa întunecată punea în

valoare ca un reflector puterea becurilor nefiresc de mari. Tomas continuă să privească pe fereastră şi i se păru la un moment dată că ceva se mişcă uşor. Se ridică în picioare şi-şi lipi capul de geam. Îşi mijì ochii şi o zări pe micuţa Patti desculţă, târând după ea o păpuşă. Doamne, Dumnezeule, unde se ducea copilul ăsta, singur, în noapte? Şi-a pus la repezeală papucii şi a ieşit în viteză pe drum. Patti o luase agale pe stradă şi mormăia ceva ca un cântecel. A strigat-o uşurel să n-o sperie, dar fata n-a părut să-l audă. A luat-o la fugă după ea şi a strigat-o din ce în ce mai tare. Când farurile unei maşini apărute de niciunde s-au ivit pe străduţă, a ţipat cu putere la fată. Ţipătul lui n-a făcut altceva decât s-o întrerupă din mers şi s-o facă să-ncremenească în mijlocul drumului. Cum nu se mişca niciun pas mai încolo, Tomas a sărit s-o prindă în braţe şi fix în acel moment a simţit cum maşina îl seceră la pământ. O clipă n-a înţeles ce se-ntâmplă şi nu a văzut decât întuneric şi gol. După un timp, chipul fetiţei a apărut deasupra lui, mângâindu-i părul răvăşit.

— Domnule prinţ! Domnule prinţ, aţi păţit ceva? l-a întrebat ea, începând să suspine. Domnule prinţ, vă rog să vă ridicaţi şi să nu mă mai speriaţi. Ajutor! Ajutor! a început să ţipe fetiţa.

Când a ajuns şi şoferul maşinii la el, Tomas H. era pe cale să-şi piardă cunoştinţa. Din gură-i venea un gust sălciu, sărat, pe care nu putea nici să-l scoată afară, nici să-l înghită. Tot de acolo simţea prelingându-se spre gât un firicel vâscos ce-i gâdila în drumul lui. Cu un gest imaginar a şters şi şuvoiul de la tâmplă ce se îndrepta spre ochi. Cu toate astea, l-a intrat direct în ochi, dar, spre surprinderea lui, nu l-a usturat deloc. L-a făcut doar să clipească des şi greu.

Auzea în surdină o rugăciune moale ca o bucată de catifea, de care se agăța ca de o spovedanie. Era rugăciunea lui, pe care el n-o gândea, dar care ieșea din el ca și când ar fi stat acolo mereu pregătită pentru acest moment. În suflet avea o pâlpâire de teamă. Oare avea să moară? Oare acesta era sfârșitul? Dacă era așa, nu vedea niciun tunel, nicio luminiță care-l chema dincolo și nici nu-i trecea întreaga viață prin fața ochilor, așa cum se spune că se întâmplă la marele final. Un singur lucru era ca-n filme. Începuse să-i fie frig. Un frig năpraznic, care-i intra în toate măruntaiele și care se infiltra peste tot. Simțea că-ntregul corp îi tremură, deși la suprafață niciun mușchi nu îl trăda.

Începuseră să se audă glasuri de oameni și putu să vadă cu ochiul care nu fusese inundat de sânge chipurile cunoscute ale chiriașilor lui. Toți vecinii lui erau acolo. O căuta pe Ana printre ei, dar n-o vedea. Oare avea să moară fără ea la căpătâi?

Cineva chema salvarea și se auzeau glasuri tot mai precipitate în jur. Din când în când, printre ele, ghicea vocea rugătoare a micuței Patti, care-i spunea încet: „Treziți-vă, domnule prinț. Să nu muriți! Vă rog, domnule prinț!"

Stătea neclintit ca o statuie. Acum nici ochii nu și-i mai putea mișca. Frigul devenea tot mai năpraznic, dar nimănui nu-i trecea prin cap să-l acopere cu ceva. În clipa aceea credea că, dacă cineva l-ar fi-nvelit c-o plapumă, s-ar fi făcut, cu siguranță, bine, însă nimeni nu se gândea la asta. Iar el nu putea să vorbească.

Un singur gând îl întrista cel mai rău dintre toate. Avea să plece din această lume fără să-și respecte nici de această dată promisiunile. Va pleca dincolo așa cum fusese toată viața, un om fără cuvânt. I se strângea sufletul

de durere imaginându-şi-l pe Paul aşteptând. Nu mai avea cum să-i spună că de data asta ar fi venit. Era pregătit din toate punctele de vedere. Ar fi putut să moară oricând, dar asta era de departe cea mai nepotrivită zi pentru aşa ceva. Iar Ana, se va duce la teatru fără el? Şi-ar fi dorit atât de mult ca răspunsul să fie da. Dar probabil, gândea el, n-avea să-l mai afle niciodată.

În jurul lui se auzeau tot mai multe voci, dar niciuna suficient de clară cât să o recunoască. Cu privirea fixă, putea totuşi să prindă cu coada ochiului cu care încă mai vedea conturul unei păpuşi strivite. O voce îl striga şoptit. Era mai mult o părere, o impresie, pentru că nu vedea nimic. O bucată de vreme rămase într-o stare de inconştienţă în care încă mai putea auzi glasurile din jur.

— Domnule H., staţi liniştit, îi spun eu lui Paul, a fost ultimul lucru pe care l-a auzit şi asta i-a fost de ajuns. A dat drumul legăturilor invizibile care îl mai ţineau agăţat de viaţă. Când nările i-au fost invadate de parfum de irişi, a început să-şi piardă cunoştinţa şi a încetat să se mai opună.

~ Sfârşit ~

„Greu este să fii bun." Așa suna verdictul unui filosof presocratic la care mă încruntam abitir pe la 20 de ani. Acum, la 60, după ce am învățat de la aceiași înțelepți că „toți oamenii sunt răi", dar că „nu trebuie să-i judeci", nu mă mai grăbesc cu încruntarea. Doar zâmbesc puțin ofilit, în dulce resemnare.

Cu un astfel de zâmbet – trist, admirativ, îngăduitor și compătimitor totodată – trebuie întâmpinat (și fără îndoială iertat) Tomas H., personajul axial din romanul Cameliei Cavadia. Destinat fericirii, dar eșuat lamentabil. Vinovat inocent și egofil culpabil. Și totuși înseninat, dureros de triumfător în final, după ce altruismul învinge mizantropia, iar dăruirea de sine absolvă vinovăția. În fond, ce ar fi vina fără ispășire?

Un roman despre povara fericirii (chiar așa!) și chinul permanent al demonicului de a surpa – prin patologia patimii oarbe – iubirea curată, armonia conjugală, farmecul divin al copilăriei și nobila condiție de părinte.

Un debut surprinzător prin precizia arhitecturii narative și siguranța rotirii caruselului cu multe și subtile relații psihologice. În plus, îmbucurător prin opțiunea preponderent morală, într-o vreme dominată de anarhie, relativism și etică în răspăr.

DAN C. MIHĂILESCU

TREI